

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«КИЇВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ»

Кваліфікаційна наукова
праця на правах рукопису

ІЩЕНКО ДЕНИС ЮРІЙОВИЧ

УДК 347.9

ДИСЕРТАЦІЯ

**ІНСТРУМЕНТИ ДІЯЛЬНОСТІ ПРИВАТНИХ ВИКОНАВЦІВ У
СИСТЕМІ ПРАВА УКРАЇНИ**

081 «Право»

08 «Право»

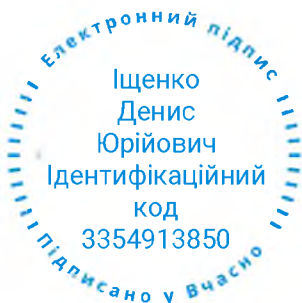
Подається на здобуття наукового ступеня доктора філософії

Дисертація містить результати власних досліджень. Використання
ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне
джерело _____

(підпис, ініціали та прізвище здобувача)

Науковий керівник:

Логуш Любов Володимирівна, кандидат юридичних наук, доцент

Київ – 2023

АНОТАЦІЯ

Ищенко Д.Ю. Інструменти діяльності приватних виконавців у системі права України. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 - Право. – Національний університет «Києво-Могилянська академія», Київ, 2023.

Дисертація присвячена дослідженню питань інструментів приватних виконавців у системі права України.

Проблема вказаного дослідження безпосередньо пов'язана із необхідністю вивчення актуального стану системи примусового виконання рішень судів та інших органів, визначення її проблем та пропозицій для вдосконалення інституту примусового виконання рішень судів та інших органів.

Автором досліджено питання інституційних принципів діяльності приватних виконавців. Встановлено шлях розвитку принципів виконавчого провадження у наукових працях та подальше їхнє закріплення у законах. Запропоновано перелік інституційних принципів діяльності приватних виконавців, що ґрунтується на попередніх дослідженнях принципів виконавчого провадження.

Встановлено вимоги, що висуваються Радою Європи до процесу примусового виконання рішень, відзначено, які з цих вимог дотримано в Україні. Встановлено, що в Україні вимоги до етики поведінки приватних виконавців відрізняються від тих, що встановлені Радою Європи. Проаналізовано питання поводження виконавцями з інформацією про боржника. Запропоновано встановити кримінальну відповідальність для виконавців, стягувачів, інших осіб за розголошення даних виконавчого провадження, які стали їм відомі.

В роботі наведено статистику виконання рішень судів та інших органів окремо державними та приватними виконавцями. На її підставі зроблено

висновок про більшу ефективність приватних виконавців порівняно із державними. Водночас відзначено факт того, що держава штучно створює умови, за яких державні виконавці мають більше повноважень, ніж приватні. Такий стан справ наявний у виконавчих провадженнях зі стягнення аліментів. Запропоновано усунути дискримінацію приватних виконавців щодо неоднаковості повноважень у справах про стягнення аліментів.

У дисертації розглянуто поняття «інструменти діяльності приватних виконавців». Розроблено визначення цього поняття: це дії, за допомогою яких приватні виконавці здійснюють виконання судових рішень та рішення інших органів.

Також здійснено класифікацію інструментів діяльності приватних виконавців. Автором виділено основні та допоміжні інструменти, останні з яких поділені на організаційні, технічні, обмежувальні, забезпечувальні.

Встановлено, що для пошуку інформації про боржника виконавцям слід працювати із більш ніж тридцятьма реєстрами та базами даних. Автоматизований доступ наразі наявний лише до декількох з них. Відтак зроблено висновок, що виконавцям слід мати повний та оперативний доступ до всіх реєстрів і баз даних України. На підставі цього також надано пропозицію щодо запровадження принципу негайності доступу виконавця до інформації про боржника.

У дисертації звертається увага на судову практику з питань повідомлення боржника про початок примусового виконання рішення та про оголошення боржника у розшук. Відзначено непоодинокі неправильне тлумачення норм законів під час розгляду вказаних питань. Обґрунтовано, що боржник вважається повідомленим про початок примусового виконання рішення з моменту надсилання йому рекомендованим листом відповідної постанови про відкриття виконавчого провадження.

Також обґрунтовано, що боржник підлягає оголошенню у розшук у разі відсутності відомостей про місце проживання, перебування боржника -

фізичної особи, при цьому обізнаність з іншою інформацією про боржника не повинна впливати на оголошення його судом у розшук.

У дисертації також проаналізована судова практика з питань примусового проникнення до житла боржника та щодо встановлення обмеження у праві виїзду за межі України. Встановлено, що суди часто висувають необґрунтовані вимоги до таких подань виконавців. Зокрема, вимагається завчасне повідомлення боржника про заплановані виконавчі дії, що на практиці матиме наслідком негативний вплив на виконавче провадження.

Досліджено питання арештів коштів на банківські рахунки, які використовуються боржником для отримання заробітної плати, пенсії, стипендії і т.п., а також які використовуються боржником для виплати заробітної плати. Запропоновано зміни до законів України, якими може бути усунута проблема арешту вказаних коштів. У дисертації запропоновано, щоб банківська установа самостійно дослідила, яким чином боржник використовує наявний в нього рахунок, і якщо банківський рахунок використовується лише для отримання заробітної плати, пенсії, стипендії і т.п., то на такий рахунок арешт не накладається. Також запропоновано, що у разі, якщо боржником здійснюється виплата заробітної плати, то виконавець не накладатиме арешт на суму коштів, необхідну для виплати заробітної плати.

Автором проаналізовано питання звернення стягнення на частки учасника у товаристві з обмеженою та додатковою відповідальністю. Констатована громіздкість прописаної у законі процедури. Запропоновано зміни до законодавства, які б унеможливили дії боржника на знецінення належної йому частки у товаристві з обмеженою та додатковою відповідальністю.

Вивчено питання звернення стягнення на майно боржника, що перебуває в інших осіб, а також на майно та кошти, що належать боржнику від інших осіб. Встановлено, що під час процедури такого звернення приватний виконавець може звертати стягнення в т.ч., з осіб, щодо яких він не може

здійснювати виконавче провадження. Запропоновано відповідні законодавчі зміни для закріплення цього висновку.

Досліджено питання звернення стягнення на майно боржника, що не зареєстровано в установленому законом порядку. Під час вивчення цього підкріплено значення доступу виконавця до реєстрів і баз даних, оскільки для пошуку вказаного майна боржника виконавцеві слід мати доступ до Спадкового реєстру.

Проведено дослідження питання звернення стягнення на частку у праві спільної часткової власності. Встановлено, що звернення стягнення на частку у праві спільної часткової власності дозволено законодавством без її визначення у судовому порядку. Також звернено увагу на те, що якщо право на користування житлом мають діти, але боржником є особа, яка не є одним із батьків або особою, яка їх замінює, то звернення стягнення без дозволу органів опіки та піклування дозволяється в такому випадку.

Автором досліджено питання фродакторних дій боржника та надано пропозиції щодо надання виконавцям повноважень протистояти ним, зокрема, самостійно пред'являти позови про визнання недійсними фродакторних правочинів.

Запропоновано внесення змін до законодавства та запровадження нового інструменту діяльності приватних виконавців – звернення до суду із заявою про вирішення питання щодо надання відповіді на запит. Автором запропоновано конкретний текст для законодавчих змін. Запропоновано встановити як порядок, яким суб'єкта надання інформації буде зобов'язано надати інформацію про боржника, так і адміністративна відповідальність за відмову у наданні інформації на запит виконавця.

Ключові слова: виконавче провадження, приватний виконавець, державний виконавець, примусове виконання рішень, принципи законодавства, інструменти діяльності приватних виконавців, цивільне судочинство, цивільний процес, господарський процес, виконавчий процес,

звернення стягнення, запит виконавця, судовий контроль, принципи діяльності приватних виконавців, судочинство.

Список публікацій здобувача

в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

1. Іщенко Д.Ю. Правові аспекти розгляду судами подань щодо примусового проникнення до житла чи іншого володіння боржника у виконавчому провадженні. *Наукові записки НаУКМА. Юридичні науки*. 2018. Том 2. С.93-98.

2. Іщенко Д.Ю. Виконання судових рішень про стягнення аліментів в Україні: аналіз актуальних питань . *Наукові записки НаУКМА. Юридичні науки*. 2019. Том 3. С. 63-69. DOI: 10.18523/2617-2607.2019.3.63-69.

3. Іщенко Д.Ю. Обрання стягувачем місця виконання судових рішень приватними виконавцями. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. Випуск 10. С.16-21. DOI: 10.32849/2663-5313/2020.10.03.

4. Denys Iszczenko. Problematyka uzyskiwania informacji o dłużniku na Ukrainie. *Nowa currenda*. 2021 №1, Sopot, Polska. S. 68-75 (Республіка Польща).

які засвідчують апробацію результатів дисертації:

5. Іщенко Д.Ю. Актуальні проблеми застосування законодавства при розгляді подань виконавців про примусове проникнення до житла боржника. *Матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції «Малиновські читання»*, м. Острог, 7 грудня 2018 року. Острог: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2018. С. 94-95.

6. Іщенко Д.Ю. Дискримінація приватних виконавців у провадженнях зі стягнення аліментів в контексті законодавчих змін щодо посилення захисту права дитини на належне утримання. *Проблеми теорії і практики виконання рішень судів та інших органів: зб. наук. пр. / за ред. Ю.В. Білоусова*. Хмельницький: ФОП Мельник А.А., 2019, С. 195-199.

SUMMARY

Ishchenko D.Y. Instruments for the private enforcement agents in the law system of Ukraine. – Scientific qualification work with the manuscript copyright.

The dissertation for the degree of Doctor of Philosophy, Specialty 081 - Law. - National University of Kyiv-Mohyla Academy, Kyiv, 2021.

The dissertation is devoted to the research of the instruments of private enforcement agents in the law system of Ukraine.

The issue of this study is directly related to the need to study the current state of the system of enforcement of courts and other authorities' decisions, identify its problems and proposals for improving the institution of enforcement of courts and other authorities' decisions.

The author investigates the issues of institutional principles of private enforcement agents. The way of development of principles of executive proceedings in scientific works and their further fixing in laws is established. The list of institutional principles of activity of private enforcement agents is offered, which is based on previous researches of principles of executive proceedings.

The requirements set by the Council of Europe for the process of enforcement of court decisions have been established, and some of these requirements have been complied with in Ukraine. It is established that in Ukraine the requirements for the ethics of conduct of private enforcement agents differ from those ones established by the Council of Europe. The issue of enforcement agents' treatment of information about the debtor is analyzed. It is proposed to establish criminal responsibility for enforcement agents, debt collectors, and other persons for disclosing the data of enforcement proceedings that have become known to them.

The paper presents statistics on the implementation of courts and other authorities' decisions separately by public and private enforcement agents. Based on it, it was concluded that private enforcement agents are more efficient than public ones. At the same time, the fact is noted that the state artificially creates conditions under which state enforcement agents have more powers than private ones. This state

of affairs is present in enforcement proceedings for the recovery of alimony. It is proposed to eliminate discrimination against private enforcement agents regarding the inequality of powers in cases of alimony collection.

The dissertation considers the concept of "the instruments of private enforcement agents". A definition of this concept has been developed: it is the actions by which private enforcement agents carry out the execution of courts and other authorities' decisions.

The classification of the instruments of private enforcement agents is also carried out. The author identifies the main and auxiliary instruments, the latter of which are divided into organizational, technical, restrictive, supportive.

It is established that to find information about the debtor, enforcement agents should work with more than thirty registers and databases. Automated access is currently available to only a few of them. Therefore, it was concluded that enforcement agents should have full and prompt access to all registers and databases of Ukraine. Based on this, a proposal was also made to introduce the principle of immediate access of the enforcement agents to information about the debtor.

The dissertation draws attention to the case law on the notification of the debtor about the beginning of enforcement of the decision and the announcement the debtor wanted. There are many misinterpretations of the law during the consideration of these issues. It is substantiated that the debtor is considered to have been notified of the beginning of enforcement of the decision from the moment of sending him by registered mail the relevant resolution on the opening of enforcement proceedings.

It is also substantiated that the debtor is subject to be announcement wanted in case of absence of information about the place of residence, while knowledge of other information about the debtor should not affect his or her announcement wanted.

The dissertation also analyzes the case law on the on forced entering to the debtor's dwelling or other property and on the establishment of restrictions on the right to leave Ukraine. It has been established that courts often make unreasonable

demands on such submissions of enforcement agents. In particular, the debtor must be notified in advance of the planned enforcement actions, which in practice will have a negative impact on enforcement proceedings.

The issue of seizures of funds on bank accounts used by the debtor to receive wages, pensions, scholarships, etc., as well as used by the debtor to pay wages, has been studied. Amendments to the laws of Ukraine have been proposed, which may eliminate the problem of seizure of these funds. The dissertation proposes that the bank independently analyzes how the debtor uses the account, and if the bank account is used only to receive wages, pensions, scholarships, etc., then such an account is not seized. It is also proposed that if the debtor pays wages, the enforcement agent will not seize the amount of funds required for payment of wages.

The author analyzes the issue of foreclosure on the shares of a member in a limited and additional liability company. The cumbersomeness of the procedure prescribed by law was stated. Proposed amendments to the legislation that would make it impossible for the debtor to devalue his share in the limited and additional liability company.

The issue of foreclosure on the debtor's property held by other persons, as well as on the property and funds belonging to the debtor from other persons has been studied. It has been established that during the procedure private enforcement agents may apply it also to debtors to whom they cannot carry out enforcement proceedings. Appropriate legislative changes are proposed to consolidate this conclusion.

The issue of foreclosure on the debtor's property that has not been registered in the manner prescribed by law has been investigated. In studying this, the importance of the access of enforcement agents to registers and databases is supported, because to search for the specified property of the debtor, the enforcement agent must have access to the Inheritance Register.

In the dissertation the research of a condition of cases foreclosure the land plots for conducting commodity agricultural production is carried out. It is stated that currently the application of foreclosure on such land is prohibited until the entry into force of the Law of Ukraine "On Amendments to Certain Legislative Acts of

Ukraine on the Conditions of Circulation of Agricultural Land" dated 31.03.2020 № 552-IX, to be held July 1, 2021.

A study of the issue of foreclosure on a share in the right of joint partial ownership. It is established that the application of foreclosure on a share in the right of joint partial ownership is allowed by law without its determination by court. It is also noted that if the children have right to use housing, but the debtor is a person who is not one of the parents or a person who replaces them, the foreclosure without the permission of the guardianship authorities is allowed in this case.

The author investigates the issue of fraud actions of the debtor and provides proposals for empowering executors to oppose them, in particular, to independently file lawsuits for invalidation of fraud transactions.

It is proposed to amend the legislation and introduce a new instrument for private enforcement agents - to apply to the court to resolve the issue of responding to the request. The author proposes a specific text for legislative changes. It is proposed to establish both the procedure by which the subject of information will be obliged to provide information about the debtor, and administrative responsibility for refusing to provide information at the request of the executor.

Key words: enforcement proceedings, private enforcement agent, state enforcement agent, enforcement of decisions, principles of legislation, instruments for the private enforcement agents, civil procedure, civil process, economic process, executive process, foreclosure, request of executor, judicial control, principles of activity of the private enforcement agents, proceedings.

List of publications of doctoral candidate

which feature the main scientific results of the thesis:

1. Ishchenko D.Y. Pravovi aspekty rozghliadu sudamy podan shchodo prymusovoho pronyknennia do zhytla chy inshoho volodinnia borzhnyka u vykonavchomu provadzhenni. Naukovi zapysky NaUKMA. Yurydychni nauky. 2018. Tom 2. S.93-98.

2. Ishchenko D.Y. Vykonannia sudovykh rishen pro stiahnennia alimentiv v Ukraini: analiz aktualnykh pytan . Naukovi zapysky NaUKMA. Yurydychni nauky. 2019. Tom 3. S. 63-69. DOI: 10.18523/2617-2607.2019.3.63-69.

3. Ishchenko D.Y. Obrannia stiahuvachem mistsia vykonannia sudovykh rishen pryvatnymy vykonavtsiamy. Pidpriemnytstvo, gospodarstvo i pravo. 2020. Vypusk 10. S.16-21. DOI: 10.32849/2663-5313/2020.10.03.

4. Denys Iszczenko. Problematyka uzyskiwania informacji o dłużniku na Ukrainie. *Nova currenda*. 2021 №1, Sopot, Polska. S. 68-75.

which confirm the approbation of the thesis materials:

5. Ishchenko D.Y. Aktualni problemy zastosuvannia zakonodavstva pry rozghliadi podan vykonavtsiv pro prymusove pronyknennia do zhytla borzhnyka. Materialy VII Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii «Malynovski chytannia», m. Ostroh, 7 hrudnia 2018 roku. Ostroh: Vydavnytstvo Natsionalnoho universytetu «Ostrozka akademiia», 2018. S. 94-95.

6. Ishchenko D.Y. Dyskryminatsiia pryvatnykh vykonavtsiv u provadzhenniakh zi stiahnennia alimentiv v konteksti zakonodavchykh zmin shchodo posylennia zakhystu prava dytyny na nalezhne utrymannia. Problemy teorii i praktyky vykonannia rishen sudiv ta inshykh orhaniv: zb. nauk. pr. / za red. Yu.V. Bilousova. Khmelnytskyi: FOP Melnyk A.A., 2019, S. 195-199.

ЗМІСТ

ВСТУП	14
РОЗДІЛ 1. ОСНОВНІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ ПРИВАТНИХ ВИКОНАВЦІВ	21
1.1. Стан наукових досліджень щодо виконавчого провадження	21
1.2. Принципи, якими слід керуватися у виконавчого провадженні	30
1.3. Вимоги Ради Європи до приватних виконавців та стан виконання таких вимог в Україні	45
1.4. Переваги і недоліки правого регулювання інституту приватних виконавців	59
Висновки до розділу 1	75
РОЗДІЛ 2. ХАРАКТЕРИСТИКА ІНСТРУМЕНТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПРИВАТНИХ ВИКОНАВЦІВ ТА ПРОЦЕДУРНІ АСПЕКТИ ЇХНЬОГО ЗАСТОСУВАННЯ	77
2.1. Поняття та види інструментів, що використовуються приватними виконавцями.....	77
2.2. Отримання приватними виконавцями інформації про боржників	85
2.3. Застосування норм законів щодо повідомлення боржника у виконавчому провадженні та щодо розшуку боржника.....	106
2.4. Правові аспекти розгляду подань виконавців про примусове проникнення до житла та обмеження у праві виїзду за межі України	121
Висновки до розділу 2	141
РОЗДІЛ 3. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЗВЕРНЕННЯ СТЯГНЕННЯ НА МАЙНО БОРЖНИКА ТА ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПОВНОВАЖЕНЬ ПРИВАТНИХ ВИКОНАВЦІВ	143
3.1. Проблеми, пов'язані з арештом коштів боржника	143
3.2. Правові аспекти звернення стягнення на певні види майна боржника..	155
3.3. Шляхи вдосконалення законодавства щодо повноважень приватних виконавців	183

Висновки до розділу 3	196
ВИСНОВКИ	198
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	207
ДОДАТКИ	241

ВСТУП

Обґрунтування вибору теми дослідження. Дослідження питань виконання судових рішень є доволі нагальним у наш час. Це зумовлено в першу чергу тим, що виконання рішень є тією стадією судового процесу, під час якої сторона отримує те, заради чого було розпочато процес. Ефективність виконання рішень сприяє перш за все розвитку економіки України, адже у цьому разі учасники правовідносин матимуть впевненість щодо вступу у правовідносини із контрагентом, оскільки буде гарантія повного виконання ним своїх зобов'язань.

Прийняття 02 червня 2016 року Законів України «Про виконавче провадження» та «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів» відкрило нову сторінку у сфері виконання судових рішень в Україні. Вказаними нормативно-правовими актами було запроваджено новий для України інститут приватних виконавців. Проведення вказаної реформи наразі перебуває на початковому етапі і впродовж наступних років в Україні має постати повноцінний інститут приватних виконавців за прикладом низки іноземних держав, що має забезпечити належне виконання судових рішень в Україні.

За даними Агенції з питань виконання рішень, у 2020 р., у році, за який є остання опублікована статистична інформація, в Україні було стягнуто за виконавчими документами загалом на суму 23,5 млрд грн із загальної суми за виконавчими документами на 917,6 млрд грн [1]. Тобто, відсоток стягнутих коштів у 2020 р. становив 2,6%, що є незадовільним показником. Водночас, в планах Кабінету Міністрів України було збільшення кількості виконаних судових рішень на 30% до 2023 р [2].

Відтак, нагальним є питання з'ясування причин скромного показника виконання судових рішень та рішень інших органів та з'ясування того, які засоби необхідні для покращення стану виконання рішень в Україні.

Проблематику щодо виконання судових рішень висвітлена у наукових дослідженнях А.М. Авторгова, Ю.В. Білоусова, Ф.В. Бортняка, О.Б. Верби-Сидор, Р.В. Ігоніна, О.О. Кармази, В.В. Масюка, Р. О. Ляшенка, Ю.М. Павлюченко, Ю. Д. Притики, І. В. Спасибо-Фатеевої, Т. Р. Федосеевої, С. Я. Фурси, М. Й. Штефана, С.В. Щербак та інших науковців.

Серед них незначна частина дисертаційних досліджень присвячена безпосередньо дослідженню питання виконання судових рішень. Серед них можна назвати такі: С.В. Щербак «Адміністративно-правове регулювання виконавчого провадження в Україні» (Київ, 2002), А.І. Пеперелиця «Організаційно - правові засади діяльності державної виконавчої служби в Україні» (Київ, 2005), Р.В. Ігонін «Організаційно-правові засади діяльності суб'єктів виконавчого провадження» (Ірпінь, 2007), А.М. Авторгов «Адміністративно-правовий статус державного виконавця» (Київ, 2008), Ю.М. Павлюченко «Правове регулювання діяльності по реалізації арештованого майна» (Донецьк, 2008), Ф.В. Бортняк «Форми та методи діяльності державної виконавчої служби» (Київ, 2008), Р. О. Ляшенко «Приведення судових рішень у цивільних справах до примусового виконання» (Київ, 2013), О.О. Чумак «Адміністративно-правові засади діяльності Державної виконавчої служби в Україні в умовах реформування органів виконавчої влади» (Дніпро, 2016), П.В. Макушев «Державна виконавча служба в Україні: адміністративно-правове дослідження» (Запоріжжя, 2017), О.М. Гришко «Адміністративно-правовий статут органів та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень та рішень інших органів» (Київ, 2018), А.В. П'ятницький «Адміністративно-правове забезпечення реалізації заходів примусового виконання судових рішень в Україні» (Суми, 2018), І.Г. Француз «Теоретико-правові аспекти примусового виконання судових рішень в Україні» (Київ, 2018).

Водночас, питання інструментів діяльності приватних виконавців в системі права України не досліджено достатньо. Приватні виконавці покликані привести до належного рівня стан виконання судових рішень в

Україні. Відтак, актуальним є дослідження тих засобів, за допомогою яких вони їх виконують, аналіз їхньої ефективності, шляхів вдосконалення.

Мета і завдання дисертаційного дослідження. *Метою* дисертації є визначення шляхів здійснення своєї діяльності приватними виконавцями передбаченими законодавством інструментами, розробка рекомендацій, які допоможуть зробити роботу приватних виконавців більш ефективною.

Відповідно до зазначеної мети автором були поставлені такі *завдання*:

- визначити принципи, якими мають керуватися приватні виконавці у своїй діяльності;
- дослідити дотримання Україною рекомендацій Ради Європи щодо правового регулювання діяльності приватних виконавців;
- встановити переваги інституту приватних виконавців порівняно із державними виконавцями;
- визначити, чи в однаковим є правове регулювання діяльності приватних і державних виконавців;
- встановити доцільність існування виконавчих округів;
- розробити поняття інструментів діяльності приватних виконавців, здійснити їхню класифікацію;
- встановити порядок отримання приватними виконавцями інформації про боржника;
- визначити недоліки у правозастосуванні щодо приватних виконавців та надати пропозиції щодо їх вирішення;
- встановити порядок повідомлення боржників у виконавчому провадженні, питання, що виникають при оголошенні боржника у розшук;
- вивчити судову практику, яка стосується розгляду подань виконавців про примусове проникнення до житла боржника та про встановлення обмеження у праві виїзду за межі України;
- вивчити проблеми, що виникають при арешті коштів боржника;

- визначити проблемні питання, що виникають при зверненні стягнення на майно боржника;
- запропонувати необхідні зміни до законодавства, які слід запровадити для покращення ефективності діяльності приватних виконавців.

Предметом дисертаційного дослідження є інструменти діяльності приватних виконавців, якими послуговуються приватні виконавці в Україні.

Об'єктом дослідження даної роботи є суспільні відносини, що виникають у сфері виконання приватними виконавцями судових рішень та рішень інших органів.

Методи дослідження. Під час проведення дослідження використовувалися загальнонаукові методи: аксіологічний, антропологічний, аналітичний, формально-логічний, герменевтичний, аналіз і синтез – та спеціально-наукові методи дослідження: порівняльно-правовий, формально-юридичний, статистичний.

Застосування *аксіологічного методу* пов'язане з тим, що ст.3 Конституції України проголошує, що найвищою соціальною цінністю в Україні визнаються людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека. Процес виконання судових рішень безпосередньо стосується прав людини. В цьому аспекті при зверненні до питання обмеження прав боржника було звернено увагу на те, щоб, зокрема, право на гідність, безпеку боржника не було порушене непропорційно. Також при дослідженні зверталася увага на такі цінності, як справедливість, свобода, приватна власність, які невід'ємними складовими виконання судових рішень.

Антропологічний метод буде використовувався для того, щоб через людський вимір явищ з'ясувати досліджувані аспекти виконання судових рішень з метою забезпечення дотримання прав людини.

За допомогою *аналітичного методу* проводилось дослідження судової практики.

Формально-логічний метод було використано для дослідження норм права, пов'язаних із виконанням судових рішень.

Герменевтичний метод був застосований для тлумачення, встановлення істинного сенсу норм права щодо виконавчого провадження.

Метод аналізу і синтезу було використано для вивчення інституту приватних виконавців як єдиного цілого, так і його окремих елементів.

Використання *порівняльно-правового методу* відбувалося при порівнянні норм законодавства, які діяли у різні проміжки часу, та які планується впровадити у майбутньому.

За допомогою *формально-юридичного методу* було встановлено зміст окремих понять, що характеризують інструменти діяльності приватних виконавців.

Статистичний метод було використано при вивченні судової практики для з'ясування переважаючих течій у застосуванні тих чи інших норм права.

Наукова новизна отриманих результатів полягає в тому, що дисертація є першою роботою, в якій досліджено інструменти діяльності приватних виконавців в Україні. У дисертації надано рекомендації для вдосконалення діяльності приватних виконавців.

Вперше:

- було запропоновано визначення поняття «інструменти діяльності приватних виконавців», під якими слід розуміти дії, за допомогою яких приватні виконавці здійснюють виконання судових рішень та рішень інших органів;
- здійснено класифікацію інструментів приватних виконавців шляхом розподілення їх на види відповідно до тих завдань, які вони виконують;
- складено ґрунтовний перелік інформації, яку приватний виконавець може отримати про боржника, та джерела її отримання;
- досліджено питання виконавчих округів щодо приватних виконавців.

Дістало подальшого розвитку:

- дослідження питання принципів виконавчого провадження. Автором на його основі було запропоновано перелік інституційних принципів діяльності приватних виконавців;

- дослідження питання про оголошення боржника у розшук;
- дослідження питання розширення повноважень виконавців;
- вивчення поняття фраздаторних дій боржника.

Особистий внесок здобувача. Дисертація виконана автором самостійно. Результати, висновки, пропозиції вироблені автором за результатами власного дослідження, аналізу судової практики, нормативно-правової бази, літературних джерел, матеріалів виконавчих проваджень. Ідеї та розробки, що належать співавторам, разом з якими здобувачем опубліковано наукові праці, автором не використовувалися.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, грантами. Ця дисертація підготовлена на кафедрі приватного права Національного університету «Києво-Могилянська академія» в рамках теми науково-дослідної роботи «Теоретичні та практичні проблеми приватного права», реєстраційний номер в УкрІНТЕІ: 0117U004141 (11.2016 – 02.2021).

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що вони можуть бути використані приватними виконавцями у своїй діяльності, зокрема, при формуванні запитів про майновий стан боржника, при написанні подань для здійснення необхідних виконавчих дій. Також отримані результати можуть стати в пригоді суб'єктам законодавчої ініціативи при розробці законопроектів щодо внесення змін до Закону України «Про виконавче провадження» чи при розробці нового закону.

Ця дисертація може стати основою для вирішення питання суттєвого вдосконалення законодавства щодо виконавчого провадження, основою для розробок Верховним Судом роз'яснень рекомендаційного характеру з питань застосування законодавства про виконавче провадження, а також може стати настановою для виконавців про те, як діяти в тій чи іншій ситуації.

Апробація матеріалів дисертації. Основні результати та висновки дисертації обговорювалися на кафедрі приватного права Національного університету «Києво-Могилянська академія», де було підготовлено дисертацію, а також оприлюднено на конференціях, а саме: VII Міжнародній науково-практичній конференції «Малиновські читання» (м. Острог, 7 грудня 2018 року), П'ятій міжнародній науково-практичній конференції «Проблеми теорії і практики виконання рішень судів та інших органів» (м. Хмельницький, 13-14 червня 2019 р.), Українсько-польській науковій конференції «Актуальні проблеми виконавчого провадження в Україні та Польщі» (м. Львів, 18 жовтня 2019 р.), за результатами якої була опублікована стаття «Problematyka uzyskiwania informacji o dłużniku na Ukrainie» у журналі «Nowa currenda», 2021, №1, м. Сопот, Польща.

Структура дисертації. Дисертація складається із вступу, трьох розділів, які містять 11 підрозділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг дисертації складає 290 сторінок, з них основний текст займає 192 сторінки. Список використаних джерел налічує 291 найменування і займає 34 сторінки. Додатки займають 49 сторінок.

РОЗДІЛ 1. ОСНОВНІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ ПРИВАТНИХ ВИКОНАВЦІВ

1.1. Стан наукових досліджень щодо виконавчого провадження

Питання примусового виконання рішень було у полі зору українських дослідників протягом останніх років.

С.В. Щербак у дисертації «Адміністративно-правове регулювання виконавчого провадження в Україні» розглянула виконавче провадження як складову адміністративного процесу, принципи виконавчого провадження, суб'єктів виконавчого провадження, стадії виконавчого провадження. Автором здійснено класифікацію принципів виконавчого провадження, класифікацію суб'єктів виконавчого провадження, досліджено роль суду у виконавчому провадженні. Ще у 2002 р. було порушено питання надмірної зарегульованості виконавчого провадження. Зокрема, автор запропонував виключити норми про затвердження постанов державного виконавця ще й начальником відповідного відділу Державної виконавчої служби [3].

Було встановлено, що державна виконавча служба має бути віднесена до системи адміністративних органів. Було визначено, що державна виконавча служба має специфіку організаційно-правової структури, що полягає у подвійній системі підпорядкування її органів, а саме, як органам Міністерства юстиції України, так і вищестоящим органам Державної виконавчої служби [3].

Автором було надано визначення виконавчим правовідносинам, якими є «врегульовані законом суспільні відносини, що виникають між органами і посадовими особами Державної виконавчої служби та іншими суб'єктами виконавчого провадження з приводу примусової реалізації виконавчих документів» [3]. Було встановлено, що правовідносини, що виникають у виконавчому провадженні, є адміністративно-процесуальними [3]. Санкціонований примус було названо як метод правового регулювання виконавчих правовідносин [3]. Щербак С.В. аргументувала, що лише судові

рішення щодо юридичного обов'язку підлягають примусовому виконанню, на відміну від рішень щодо юридичного факту та права [3]. Обґрунтовану правозахисну функцію держави при вчиненні виконавчого провадження. Автором охарактеризовану мирову угоду у виконавчому провадженні, класифіковано суб'єктів виконавчого провадження, визначено роль суду і прокурора у виконавчому провадженні. Автор аргументувала необхідність включення державних виконавців до Кримінального кодексу України як суб'єктів, які можуть бути потерпілими. Виділено стадії виконавчого провадження. Щербак С.В. запропонувала виключити встановлення строку добровільного виконання рішення. Також запропоновано змінити порядок обрахування виконавчого збору, що має визначатися від реально стягнутої з боржника суми, а не від розміру стягуваної суми за виконавчим документом.

А.І. Пеперелиця у дисертації «Організаційно - правові засади діяльності державної виконавчої служби в Україні» дослідив питання місця Державної виконавчої служби, засади організації її діяльності, торкнувся прав та обов'язків працівників Державної виконавчої служби. Звернено увагу на відсутність приватних виконавців в Україні на відміну від інших держав. Сказано, що Державна виконавча служба має ієрархічну побудову із чітким підпорядкуванням [4]. Автор вказав, що виконавче провадження - це стадія юридичного процесу, відносини в якій регулюються адміністративно - правовими нормами, це завершальна складова реалізації правоохоронних функцій держави. Науковець вказав, що примусове виконання здійснюється лише на підставі юридично значущого документа. Автор дійшов висновку, що державні виконавці здійснюють заходи правоохоронного впливу. Автор ствердив, що потребують створення мілітаризовані підрозділи для забезпечення виконання своїх функцій державною виконавчою службою. А.І. Перепелиця звернув увагу, що процедура оскарження у виконавчому провадженні здійснюється як в адміністративному, так і в судовому порядку. Автором запропоновано низку змін до чинних станом на 2005 рік законів та до актуальних на той час законопроектів [4].

Р.В. Ігонін у праці «Організаційно-правові засади діяльності суб'єктів виконавчого провадження» розглянув поняття, принципи виконавчого провадження, адміністративно-правовий статус учасників виконавчого провадження, питання відповідальності у виконавчому провадженні. Автор дійшов висновку, що у виконавчому провадженні наявні лише адміністративні правовідносини. Досліджено питання учасників виконавчого провадження, охарактеризовано принципи функціонування суб'єктів виконавчого провадження [5]. Науковець вказав, що існують стадії відкриття виконавчого провадження, здійснення виконавчого провадження та заключна стадія. Розмежовано поняття учасників та суб'єктів виконавчого провадження. Виділено ознаки суб'єктів виконавчого провадження. Визначено основні засади управління суб'єктів виконавчого провадження. Досліджено питання контролю у виконавчому провадженні, його напрями. Автор класифікував суб'єктів виконавчого провадження. Встановлено, що державний виконавець має адміністративні статуси державного службовця і посадової особи. Досліджено питання етикету державного виконавця, наголошено на необхідності розробки положення про морально – етичні стандарти у сфері виконавчого провадження, також наголошено на необхідності законодавчого врегулювання процедури дисциплінарного провадження щодо державних виконавців. Вказано, що державну виконавчу службу слід вивести з-під підпорядкування Міністерства юстиції України та надати їй статус центрального органу виконавчої влади зі спеціальним статусом.

А.М. Авторгов у дисертації «Адміністративно-правовий статус державного виконавця» дослідив питання становлення адміністративно-правового статусу державного виконавця та його актуальний стан, права і обов'язки державних виконавців, їхню юридичну відповідальність. Також науковець навів шляхи вдосконалення діяльності системи примусового виконання рішень, вказав на необхідність запровадження інституту приватних виконавців з огляду на необхідність конкуренції у сфері виконання судових рішень для досягнення кращої результативності [6].

Ю. М. Павлюченко у дисертації «Правове регулювання діяльності по реалізації арештованого майна» досліджувала питання, пов'язані з реалізацією арештованого майна: поняття діяльності з його реалізації, її умови, законодавство, суб'єкти реалізації, договори про реалізацію, порядок реалізації, порушення порядку реалізації [7]. Науковець запропонувала віднести діяльність з реалізації арештованого майна до господарської діяльності. Надано визначення спеціалізованої організації з реалізації арештованого майна. Охарактеризовано договори, що укладаються зі спеціалізованими організаціями у рамках виконавчого провадження, названо їхні істотні умови. Обґрунтовано, що при примусовому продажі арештованого майна обов'язки продавця поділяють між собою спеціалізована організація та орган державної виконавчої служби, який передав майно на реалізацію. Вказано на необхідні кроки для вдосконалення механізму реалізації арештованого майна. Ю.М. Павлюченко обґрунтувала необхідність вдосконалити законодавство про відповідальність за порушення законодавства та договірних зобов'язань при реалізації арештованого майна.

Ф.В. Бортняк роботу «Форми та методи діяльності державної виконавчої служби» присвятив становленню державної виконавчої служби в Україні, її правовому регулюванню, статусу державного виконавця, принципам, змісту, формі, методам діяльності державної виконавчої служби, окремо висвітлено питання виконавчих документів [8]. Запропоновано розроблення єдиної Програми кадрового забезпечення державної виконавчої служби для того, щоб до роботи у державній виконавчій службі залучалися фахівці вищої категорії. Обґрунтовано необхідність розроблення системи заохочень для державних виконавців, удосконалення процедури розгляду звернень громадян. Досліджено питання етики державних виконавців, соціального захисту державних виконавців, питання іміджу державної виконавчої служби. Аргументовано запровадження новітніх інформаційних технологій для роботи державних виконавців.

Р. О. Ляшенко у дисертації «Приведення судових рішень у цивільних справах до примусового виконання» дослідив теоретичні питання щодо судових рішень, які підлягають примусовому виконанню, надав деякі пропозиції щодо змін до законодавства щодо розподілу стягнутих з боржника коштів, щодо спрощеного порядку виключення майна з акта опису. Автор проаналізував взаємодію державних виконавців із правоохоронними органами, підприємствами, установами, організаціями. Окремо досліджено виконання рішень судів про відібрання дитини, примусове виконання мирової угоди, реалізацію майна, яке є об'єктом спільної часткової власності [9]. Автор вказав, що велика кількість рішень судів не виконується взагалі або виконується із значним запізненням. Запропоновано стимулювати добровільне виконання судових рішень, також запропоновано налагодити співпрацю між усіма органами державної влади у процесі виконавчого провадження. Особливу увагу науковець приділяє прокуратурі, щодо якої вказується, що вона має слідкувати за дотриманням вимог законодавства усіма учасниками виконавчого провадження. Вказано, що державні виконавці мають налагоджувати співпрацю із державними нотаріусами, оскільки вони можуть мати взаємопов'язані справи. Так само за твердженням автора слід налагодити співпрацю із органами опіки та піклування, органами державної реєстрації, банківськими установами та іншими державними і недержавними установами. Обґрунтовано, що суд має вирішувати питання правонаступництва у виконавчому провадженні лише у разі наявності спору про це питання. Досліджено питання здійснення виконавчого провадження щодо боржника, місцеперебування якого не відоме, або який визнаний безвісно відсутнім. Автором обґрунтована необхідність нотаріального посвідчення мирової угоди у виконавчому провадженні, яка укладається на етапі проведення торгів з реалізації арештованого майна. Запропоновано законодавчо закріпити можливість зазначення у мировій угоді умов про неустойку та про інші заходи забезпечення виконання зобов'язань. Науковець наголосив на необхідності проведення медичного обстеження дитини у

процедурі її відібрання. Також обґрунтовано доцільність перейменування виконавчого листа на виконавчий припис.

О.О. Чумак у роботі «Адміністративно-правові засади діяльності Державної виконавчої служби в Україні в умовах реформування органів виконавчої влади» дослідив становлення державної виконавчої служби в Україні, її сутність, призначення, вказано на методи діяльності державної виконавчої служби, її місце в системі органів виконавчої влади. Автором приділено увагу адміністративно-правовому статусу державного виконавця, його повноваженням, державним гарантіям діяльності, відповідальності. Проаналізовано питання суб'єктів виконавчого провадження, порядку реалізації та стадій виконавчого провадження, оскарження у виконавчому провадженні, зарубіжний досвід правового регулювання окремих питань виконавчого провадження, питання контролю у виконавчому провадженні [10]. Зазначено, що сутністю державної виконавчої служби є саме можливість застосування засобів примусового характеру при виконанні повноважень. Обґрунтовано доцільність віднесення державної виконавчої служби до системи правоохоронних органів. Науковець наголосив на сумнівності потреби у роздержавленні інституту примусового виконання рішень. На прикладі Швеції показано, що незалежність органів примусового виконання рішень має своїм наслідком оперативність виконання рішень. На підставі цього зроблено висновок, що державна виконавча служба має отримати статут центрального органу виконавчої влади. Проаналізовано форми діяльності державної виконавчої служби, які можна поділити на правові та неправові, структурні та процесуальні. Автор пропонує запровадити адміністративний договір як нову форму діяльності державної виконавчої служби.

О.О. Чумак вказує, що державна виконавча служба має такі методи роботи як методи переконання і примусу. Автор обґрунтував, що статус державної виконавчої служби включає такі блоки: цільовий, організаційно-структурний, компетентний, відповідальність. Науковцем досліджено питання гарантій працівників державної виконавчої служби, питання

дисциплінарної відповідальності державних виконавців. Досліджено поняття виконавчого процесу. Проаналізовано питання контролю за діяльністю державної виконавчої служби. Констатовано, що інститут примусового виконання рішень є неефективним, при цьому вказано, що одним із вирішальних чинників цього є відсутність належного контролю за діяльністю державної виконавчої служби. Автор підкреслив необхідність виділення окремої галузі права – виконавчого права, та необхідність кодифікації законодавства про виконавче провадження у Виконавчий кодекс України. Автор пропонує визначити адміністративні суди як єдині, які уповноважені розглядати скарги на рішення, дії, бездіяльність державних виконавців. О.О. Чумак наполягає, що всі документи виконавчого провадження мають направлятися учасникам виконавчого провадження рекомендованими листами із повідомленням про вручення, також вказується на необхідність запровадження альтернативних способів доставлення документів. Запропоновано, що мирова угода у виконавчому провадженні повинна виконуватися під контролем державного виконавця. Досліджено питання розмежування заходів забезпечення примусового виконання рішень та заходів примусового виконання.

П.В. Макушев у праці «Державна виконавча служба в Україні: адміністративно-правове дослідження» дослідив державну виконавчу службу як суб'єкт адміністративного права, її адміністративну правосуб'єктність, реалізацію окремих елементів виконавчого провадження органами державної виконавчої служби, надав власне бачення перспектив розвитку державної виконавчої служби в Україні [11]. Автором встановлено історичність коріння змішаної системи виконання рішень в Україні. Зазначено, що статус державної виконавчої служби в Україні визначається в основному на рівні підзаконних актів, а не законів України. Надано визначення поняттю «виконавча справа», вивчено питання суб'єктів, стадій виконавчого процесу. Розроблено критерій, за яким країни поділяються на централізовані, децентралізовані та змішані. Науковцем здійснено критику системи нормативно-правових актів, які

визначають систему і структуру державної виконавчої служби в Україні. Констатовано, що перелік повноважень Міністерства юстиції України розширився за рахунок підзаконних актів. Також охарактеризовано адміністративно-правовий статус державного виконавця. Вказано на відсутність норм про дисциплінарну відповідальність державних виконавців, на відміну від приватних. Автором розглянуто поняття «єдиний інформаційний простір виконавчого провадження». Вивчено питання професійної таємниці державних і приватних виконавців. Автор пропонує реформувати автоматизовану систему виконавчого провадження. Запропоновано законодавчо закріпити координацію дій державної виконавчої служби із правоохоронними органами. Запропоновано організаційно змінити діяльність державної виконавчої служби.

О.М. Гришко у дисертації «Адміністративно-правовий статут органів та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень та рішень інших органів» вивчав питання підходів до визначення адміністративно-правового статусу органів та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень, їхньої адміністративної правосуб'єктності, юридичної відповідальності [12]. Визначено органи та особи, які здійснюють примусове виконання рішень судів та інших органів. Вивчено питання правосуб'єктності державних і приватних виконавців. Запропоновано змінити процедуру добору приватних виконавців шляхом посилення вимог та збільшення кількості процедур для їхнього добору. Визначено повноваження Міністерства юстиції України, Департаменту державної виконавчої служби, Управління державної виконавчої служби головних територіальних управлінь юстиції. Встановлено, що Дисциплінарна комісія приватних виконавців та Кваліфікаційна комісія приватних виконавців не належать до органів, що здійснюють примусове виконання судових рішень та рішень інших органів. Встановлено, що до державних і приватних виконавців можуть застосовуватися дисциплінарна, цивільно-правова (матеріальна), адміністративна та кримінальна відповідальність. Вказано, що для державних виконавців створено ефективну,

чітку і прозору систему притягнення до дисциплінарної відповідальності, на відміну від системи притягнення до дисциплінарної відповідальності приватних виконавців. Вказано, що цивільно-правову відповідальність виконавці несуть за шкоду, завдану ними під час здійснення виконавчого провадження, при цьому приватні виконавці несуть її із врахуванням того, що ними укладено договір страхування професійної діяльності. Встановлено, що адміністративну відповідальність можуть нести лише державні виконавці за порушення вимог про надання інформації на адвокатський запит, запит кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, її палати або члена. Водночас встановлено, що механізм адміністративної відповідальності малоефективний. Встановлено склади злочинів, суб'єктами в яких можуть бути державні та приватні виконавці. Зазначено, що для державних виконавців встановлена більш сувора юридична відповідальність, ніж для приватних.

А.В. П'ятницький у праці «Адміністративно-правове забезпечення реалізації заходів примусового виконання судових рішень в Україні» розглянув питання теоретико-методологічних засад реалізації заходів примусового виконання судових рішень в Україні, вивчав окремі стадії виконавчого провадження, розглянув можливості вдосконалення адміністративно-правового забезпечення заходів примусового виконання рішень [13]. Автором досліджено історичний шлях становлення інституту примусового виконання судових рішень. Надано визначення поняттю «примусове виконання судових рішень». Визначено механізм адміністративно-правового забезпечення реалізації заходів примусового виконання судових рішень в Україні. Досліджено стадію початку виконавчого провадження. Запропоновано встановити чіткий перелік підстав, за яких може бути зупинене виконавче провадження. Автор встановив підстави закінчення виконавчого провадження. Зазначено особливості виконання судових рішень адміністративних судів. Запропоновано розробити інструкцію, яка б встановлювала порядок взаємодії учасників примусового виконання судових рішень. Охарактеризовано арешт майна (коштів) боржника, оцінка майна,

розшук боржника, запит. Автор запропонував розширити повноваження виконавця, змінити систему оплати праці виконавців, запровадити страхування усіх видів діяльності, надати виконавцям доступ до деяких баз даних, запровадити інститут медіації.

І.Г. Француз у дисертації «Теоретико-правові аспекти примусового виконання судових рішень в Україні» приділив увагу теоретико-методологічним засадам виконання судових рішень, феномену примусового виконання судових рішень, його функціональному призначенню, принципам діяльності органів, які здійснюють виконання судових рішень. Автор дослідив історію становлення примусового виконання рішень на українських землях. Науковець провів аналіз досвіду інших держав з правового регулювання примусового виконання судових рішень, перспективи розвитку системи виконання судових рішень в Україні [14]. Автор удосконалив поняття «примусове виконання рішень» у широкому та вузькому змісті, визначив його сутність, походження. Визначено функціональне призначення примусового виконання судових рішень. Науковець дослідив історію становлення правового забезпечення суб'єктів примусового виконання рішень на українських землях з кінця XI століття до сучасності. Автор проаналізував зарубіжні системи примусового виконання рішень та назвав їхні переваги, які були покладені в Україні у змішану систему примусового виконання рішень. Виокремлено засадничі фактори, на основі яких має бути вдосконалена система примусового виконання судових рішень в Україні.

Однак, вбачається, що жодним із науковців не приділялася увага вивченню питань інструментів діяльності приватних виконавців.

1.2. Принципи, якими слід керуватися у виконавчого провадженні

Належна організація виконання судових рішень у будь-якій державі є одним із основних чинників нормального розвитку її економіки. Враховуючи незадовільні показники виконання судових рішень в Україні було запроваджено інститут приватних виконавців.

Їхня діяльність, як і діяльність будь-яких суб'єктів правозастосування, повинна ґрунтуватися на основних засадах, принципах, етиці. Відтак, дослідження питань, пов'язаних із діяльністю приватних виконавців, необхідно розпочати саме із таких основ.

Кожна діяльність у сфері права має ґрунтуватися на певних принципах, які визначають поведінку суб'єктів правозастосування. Не оминуло вказане питання і приватних виконавців.

Принципи права, за твердження М.І. Козюбри, – це відправні ідеї, основні засади, що визначають зміст і спрямованість правового регулювання [15, с.66].

Питання принципів діяльності органів, що здійснюють примусове виконання, неодноразово було об'єктом дослідження науковців.

Визначення поняття «принципи діяльності органів та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень» розробив І.Г. Француз. За його визначенням, це «нормативно закріплені вихідні засади організації діяльності органів та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень, визначають зміст і характер правового впливу на інших учасників виконавчого провадження щодо досягнення правових наслідків, передбачених судовими рішеннями» [14, с. 14].

Як бачимо, зміст поняття «принципи діяльності органів та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень» спирається на загальне поняття принципів права. Тому вважаємо, що надане визначення можна брати до уваги, розглядаючи принципи діяльності приватних виконавців.

Враховуючи, що приватні виконавці з'явилися в правовому полі України після 2016 р., то переважна більшість досліджень принципів проводилася стосовно державної виконавчої служби. Відтак, при аналізі попередніх досліджень, крім всього іншого, необхідно звертати увагу на їх релевантність стосовно приватних виконавців.

С.В. Щербак у 2002 р. виділила загальні (ті, що стосуються не лише виконавчого провадження) і спеціальні (ті, що властиві лише виконавчому

провадженню) принципи [3, с. 64]. До загальних принципів автор відносить такі: законності, верховенства права, реординації, принцип сприяння громадянам, установам, підприємствам і організаціям. До спеціальних принципів науковець віднесла такі: обов'язковості вимог державного виконавця, своєчасності виконання рішень, повного виконання рішень, неупередженості державного виконавця, пріоритетності звернення стягнення на майно боржників-громадян, одноособовості прийняття рішення, безпосередності виконавчої діяльності, доступності і гарантованості захисту прав стягувача та боржника [3, с.65-73].

Так, Ю.В. Білоусов на основі загальнотеоретичного аналізу у 2005 році зазначив такі принципи виконавчого провадження: гуманізму, законності, неупередженості виконання, предметної та територіальної юрисдикції, недоторканності житла, диспозитивності та публічності, повноти та оперативності (своєчасності) виконання, контролю [16, с.17].

Р.В. Ігонін у 2007 р. обстоював такі принципи функціонування суб'єктів виконавчого провадження: законності, верховенства права, системності, гласності, пріоритетності прав громадян, реординації, субординації, професіоналізму і компетентності посадових осіб Державної виконавчої служби, персональної відповідальності посадових осіб Державної виконавчої служби, компетенційності, контролю, неупередженості державного виконавця, планованості, гарантованості прав осіб у виконавчому провадженні, багатосторонності виконавчого провадження, недопущення зловживань своїми правами, відводу державного виконавця, експерта, спеціаліста, перекладача, строковості пред'явлення виконавчих документів до виконання, добровільного виконання рішень, примусового виконання рішень, відстрочки або розстрочки виконання, черговості задоволення вимог стягувачів, покриття витрат виконавчого провадження, одноособовості прийняття рішення, своєчасності виконання рішень, обов'язковості вимог державного виконавця, повного виконання рішень, пріоритетності звернення

стягнення на майно боржників-громадян, безпосередності виконавчої діяльності [5, с. 62-78].

Список принципів значно розширений порівняно із запропонованим Щербак С.В. Однак, багато з них не відповідають категорії принципів. Враховуючи, що принципами є відправні ідеї, основні засади, то не вважаємо, що до них слід відносити запропоновані Р.В. Ігоніном, зокрема, принципи відводу, черговості задоволення вимог стягувачів, покриття витрат виконавчого провадження, одноособовості прийняття рішення. Вказані поняття є складовими виконавчого провадження. Вони хоч і важливі складові, однак вони не є основними засадами, які визначають зміст і спрямованість правового регулювання.

М.М. Мальський у 2014 р. навів такі принципи виконавчого провадження: верховенства права, законності, забезпечення права на захист, гуманізму, обов'язковості вимог виконавця, правової певності, своєчасності виконання виконавчих документів, чіткого визначення дискреційних повноважень виконавця, оскаржуваності дій виконавця, неприпустимості ув'язнення на підставі неспроможності виконати своє договірне зобов'язання, недоторканості мінімуму майна, необхідного для існування боржника-громадянина і членів його сім'ї [17].

В свою чергу, О.О. Чумак у 2016 р. вказав, що основними принципами діяльності державної виконавчої служби мають бути принципи законності, верховенства права, реординації, сприяння громадянам, установам, підприємствам і організаціям у здійсненні їх прав і охоронюваних законом інтересів, обов'язковості вимог державного виконавця, своєчасності, повноти виконання і неупередженості державного виконавця, безпосередності, пріоритетності звернення стягнення на майно боржників-громадян, одноособовості прийняття рішення в конкретному виконавчому провадженні, доступності і гарантованості захисту прав стягувана та боржника [10].

І.Г. Француз запропонував класифікувати принципи виконавчого провадження. За його класифікацією, слід виділити: 1) загальноправові

принципи, які поширюються на всю юридичну практичну діяльність, виходячи з її особливостей та визначаючи правові основи її здійснення: 2) міжгалузеві принципи, що поширюються на окремі різновиди юридичної практичної діяльності, враховуючи їх спільність та визначаючи відповідні правові основи їх здійснення: 3) галузеві принципи, які поширюються на конкретний різновид юридичної практичної діяльності, в тому числі й на діяльність у сфері виконання судових рішень, що враховують її специфіку [14, с. 14-15].

До загальноправових принципів І.Г. Француз відніс конституційні положення ст.3 Конституції України, за якими людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю, принцип верховенства права, конституційні положення, за якими усі люди є вільні й рівні у своїй гідності та правах, принцип гуманізму, принцип справедливості. До міжгалузевих принципів за вказаною класифікацією належать принципи універсальності, всебічності та доступності. До галузевих принципів віднесено ті, що вказані у ст.2 Закону України «Про виконавче провадження» [18]. Про них йтиметься далі.

На законодавчому рівні принципи виконавчого провадження та водночас принципи, яких мають дотримуватися приватні виконавці, вперше були закріплені у 2016 р. у нормах двох різних законів – у ст.2 Закону України «Про виконавче провадження», де вони називаються засадами [19], та у ч.1 ст.4 Закону України «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів» [20].

Одразу уточнимо, що принципи і засади – слова синонімічні. Вказане впливає із визначення вказаних слів, що подані у тлумачному словнику.[21, с.95] [22, с.714]. Також синонімічність вказаних слів впливає із ч.3 ст.2 Кодексу адміністративного судочинства України, де вони подані одне за одним, і друге слово зазначено у дужках [23]

Так от, спільними для Законів України «Про виконавче провадження» та «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів», є такі принципи:

- верховенства права;
- законності;
- справедливості, неупередженості та об'єктивності;
- обов'язковості виконання рішень;
- диспозитивності;
- гласності та відкритості виконавчого провадження;
- розумності строків виконавчого провадження;
- співмірності заходів примусового виконання рішень та обсягу вимог за рішеннями.

Закон України «Про виконавче провадження» додає також принцип незалежності, а принцип гласності та відкритості виконавчого провадження доповнює словами «та його фіксування технічними засобами».

Закон України «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів» в свою чергу додає принцип забезпечення права на оскарження рішень, дій чи бездіяльності державних виконавців, приватних виконавців. Також у ч.2 ст.4 вказаного Закону вказано також те, що державний виконавець та приватний виконавець повинні здійснювати свою професійну діяльність сумлінно, не розголошувати в будь-який спосіб професійну таємницю, поважати інтереси стягувачів, боржників, третіх осіб, не принижувати їхню гідність. Відтак, можна стверджувати, що закон також закріплює принципи сумлінності, конфіденційності, гарантованості прав осіб у виконавчому провадженні.

Відтак, законодавчо визначений повний перелік принципів виконавчого провадження виглядає таким чином:

- 1) верховенства права;
- 2) законності;
- 3) незалежності;

- 4) справедливості, неупередженості та об'єктивності;
- 5) обов'язковості виконання рішень;
- 6) диспозитивності;
- 7) гласності та відкритості виконавчого провадження та його фіксування технічними засобами;
- 8) розумності строків виконавчого провадження;
- 9) співмірності заходів примусового виконання рішень та обсягу вимог за рішеннями;
- 10) забезпечення права на оскарження рішень, дій чи бездіяльності державних виконавців, приватних виконавців;
- 11) сумлінності, конфіденційності, гарантованості прав осіб у виконавчому провадженні.

Відтак, слід зазначити, що із запропонованих С.В. Щербак принципів у законах були закріплені принципи верховенства права, законності, своєчасності виконання рішень (трансформований у принцип розумності строків виконавчого провадження) та принцип неупередженості.

Із вказаних Ю.В. Білоусовим принципів законами були закріплені принципи законності, диспозитивності, публічності (трансформований у принцип гласності та відкритості виконавчого провадження), оперативності (своєчасності) виконання (трансформований у принцип розумності строків виконавчого провадження, контролю (трансформований у принцип забезпечення права на оскарження рішень, дій чи бездіяльності державних виконавців, приватних виконавців).

Із запропонованих Р.В. Ігоніним принципів були законодавчо закріплені лише принципи верховенства права, законності, неупередженості і гласності, гарантованості прав осіб у виконавчому провадженні. Враховуючи, що вказаний науковець навів великий перелік принципів, однак законодавчо закріплені були тільки п'ять з них, то вказане свідчить про те, що більшість із запропонованого не є принципами виконавчого провадження.

Із принципів, вказаних О.О. Чумаком, були закріплені принципи верховенства права, законності, неупередженості, своєчасності (трансформований у принцип розумності строків виконавчого провадження).

Із вказаних М.М. Мальским принципів були втілені у законі принципи верховенства права, законності, своєчасності виконання виконавчих документів (вказаний як принцип розумності строків виконавчого провадження), оскаржуваності дій виконавця (вказаний у законі як принцип забезпечення права на оскарження рішень, дій чи бездіяльності державних виконавців, приватних виконавців).

П.В. Макушев у 2017 р. виділив загальні (властиві не лише діяльності Державної виконавчої служби, але й діяльності інших органів виконавчої влади) та спеціальні (властиві лише діяльності Державної виконавчої служби) принципи функціонування Державної виконавчої служби [11, с. 143].

До загальних принципів П.В. Макушев відніс такі: верховенство права, законності правової впорядкованості, системності, гласності, пріоритетності прав громадян, реординації, субординації, науковості, комбінування, професіоналізму і компетентності, персональної відповідальності, компетенційності, контролю, неупередженості, плановірності [11, с. 143].

Спеціальними принципами вказаний науковець назвав такі: одноособовості прийняття рішення в конкретному виконавчому провадженні, своєчасності виконання рішень, обов'язковості вимог державного виконавця, повного виконання рішень, безпосередності виконавчої діяльності [11, с. 144].

Також, П.В. Макушев окремо виділив принципи примусового виконавчого провадження, до яких відніс такі: принцип примусового захисту власності та інтересів стягувача, принцип безпосередності примусового виконання рішень судів та інших юрисдикційних органів, принцип опосередкованості примусового виконання рішень судів та інших юрисдикційних органів, принцип санкціонованого державного примусу, спрямований на порушення прав боржника, недоторканість житла, право власності, принцип своєчасності здійснення заходів примусового виконання

та виконавчих дій, принцип співвідношення обсягу вимог стягувана і заходів примусового виконання, принцип залучення правоохоронних органів та їх силових структур до примусового виконання рішень, принцип взаємодії з трудовими колективами, громадськими організаціями, державними органами та приватними фірмами при примусовому виконанні рішень судів та інших юрисдикційних органів [11, с. 144-148].

П.В. Макушев проводив своє дослідження вже за наявності чинних Законів України «Про виконавче провадження» та «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів», тому очевидно, що він спирався на вказані у законах принципи. Однак, після аналізу вказаних ним принципів автор пропонує доповнити ст.4 Закону України «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів» принципами сумлінності і конфіденційності [11, с. 149]. Однак ці принципи і так вказані у ч.2 ст.4 вказаного Закону.

На нашу думку, технічне перенесення тексту із однієї частини статті закону в іншу не є доповненням переліку принципів, а є просто зміною формулювання тексту закону.

Із вказаних науковців Ю.В. Білоусов та Р.В. Ігонін запропонували найбільшу кількість принципів виконавчого провадження (кожний по п'ять), які врешті були закріплені в законах.

І.Г. Француз проводив своє дослідження вже після прийняття Законів України «Про виконавче провадження» та «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів», тому його дослідження проводилося вже з урахуванням закріплених принципів. Водночас, І.Г. Француз проігнорував те, що ст.4 Закону України «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів» також встановлює принципи, які за його класифікацією мають бути галузевими, а тому в переліку галузевих принципів за І.Г. Французом не вказаний принцип забезпечення права на оскарження рішень, дій чи

бездіяльності державних виконавців, приватних виконавців, що наявний у ст.4 вказаного Закону.

При цьому слід зазначити, що під час розробки законопроектів «Про виконавче провадження» та «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів» із остаточного тексту були прибрані такі принципи, як дотримання прав і свобод фізичних осіб та законних інтересів юридичних осіб, розумності строків виконавчого провадження, невтручання у приватне життя, уникнення конфлікту інтересів.

Також, заявлений Ю.В. Білоусовим принцип недоторканності житла спочатку було розширено у законопроекті як принцип невтручання у приватне життя. Однак, вказаний принцип доречно не був закріплений у законі через передбачені законом випадки втручання у приватне життя.

О.Б. Верба-Сидор та С.Є Федик критикують, зокрема, врешті вилучені принципи: вважають недоречним пропонований принцип невтручання у приватне життя. Вважаємо, що така критика є обґрунтованою, оскільки виконавче провадження передбачає таку дію як примусове входження до житла боржника. Хоча така дія здійснюється виключно за попереднім судовим контролем, однак її наявність свідчить про необхідність у певних ситуаціях втручання у приватне життя боржника для захисту інтересів стягувача. Щодо закріплених в законах принципів зазначають, що незрозумілим є принцип об'єктивності [24].

Вказані автори також вказують на безсистемність, відсутність логіки законодавця при складенні переліку принципів виконавчого провадження. Про вказане свідчить також те, що І.Г. Француз, як було зазначено, розробив класифікацію принципів виконавчого провадження на загальноправові, міжгалузеві та галузеві принципи. Сам автор зазначає, що законодавець поєднав всі вказані види принципів та не застосував класифікаційного підходу, зокрема, до галузевих принципів віднесено принципи верховенства права та справедливості, які належать до загальноправових принципів [18]

Такі принципи мали бути ґрунтовно пропрацьовані, якщо в законодавця було бажання зробити їх керівними засадами діяльності виконавців. Водночас, факт того, що вказані принципи закріплені у двох різних законах, частково дублюють один одного, відсутня система принципів, їхній зміст не розкрито, то вважаю, що в цьому разі всім учасникам виконавчого провадження є надзвичайно складно у своїй діяльності покладатися на закріплені принципи виконавчого провадження.

Тому вважаємо, що при прийнятті законів законодавець формально поставився до закріплення принципів виконавчого провадження, вказавши норми із ними лише для виду.

На нашу думку, робота над визначенням і закріпленням принципів виконавчого провадження повинна тривати. Належне втілення принципів виконавчого провадження має врешті стати фундаментом для функціонування приватних виконавців.

Враховуючи, що приватні виконавці є інститутом виконавчого провадження, то, на нашу думку, можна вживати поняття «інституційні принципи» щодо приватних виконавців. Наразі до них, вважаю, слід віднести галузеві принципи виконавчого провадження за І.Г. Французом, за винятком загальноправових, а саме, такі: законності, незалежності, неупередженості та об'єктивності, обов'язковості виконання рішень, диспозитивності, гласності та відкритості виконавчого провадження та його фіксування технічними засобами, розумності строків виконавчого провадження, співмірності заходів примусового виконання рішень та обсягу вимог за рішеннями, забезпечення права на оскарження рішень, дій чи бездіяльності державних виконавців, приватних виконавців.

Також вважаю, що необхідно запровадити принцип негайності доступу виконавця до інформації про боржника. Необхідність цього обґрунтована в п.2.2 цієї дисертації.

Чи передбачається в найближчому майбутньому зміна принципів виконавчого провадження? У ст.2 проєкту Закону України «Про виконавче

провадження» (реєстраційний номер 3726 від 23.06.2020) пропонується встановити такі принципи законодавчого регулювання виконавчого провадження:

- 1) законність;
- 2) обов'язковість виконання рішень;
- 3) державна мова виконавчого провадження;
- 4) диспозитивності виконавчого провадження;
- 5) неупередженість та процесуальна незалежність виконавця;
- 6) співмірність заходів примусового виконання і визначеного у виконавчому документі зобов'язання боржника;
- 7) відкритість інформації для сторін виконавчого провадження;
- 8) конфіденційність інформації, яка має місце у виконавчому провадженні, окрім передбачених цим законом випадків можливості її оприлюднення чи розголошення. [25]

Вказаний законопроект передбачає заміну двох нині чинних Законів України «Про виконавче провадження» та «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів», одним Законом України «Про виконавче провадження».

Замість нинішніх одинадцяти принципів виконавчого провадження пропонують встановити вісім принципів.

Із нині чинних норм про встановлення принципів пропонують залишити у майбутньому законопроекті такі:

- законності;
- незалежності;
- неупередженості (без вказівки на справедливість та об'єктивність);
- обов'язковість виконання рішень;
- диспозитивності;
- гласності та відкритості виконавчого провадження (без зазначення про його фіксування технічними засобами);

- співмірності заходів примусового виконання рішень та обсягу вимог за рішеннями;

- конфіденційності.

Не згадуються у законопроекті такі принципи із тих, що нині закріплені:

- верховенства права;

- справедливості, об'єктивності;

- розумності строків виконавчого провадження;

- забезпечення права на оскарження рішень, дій чи бездіяльності державних виконавців, приватних виконавців;

- сумлінності;

- гарантованості прав осіб у виконавчому провадженні.

Натомість, пропонується закріпити державну мову виконавчого провадження як принцип виконавчого провадження. На нашу думку, такий принцип пропонують закріпити у профільному законі, оскільки в Законі України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» прямо не передбачено, якою мовою здійснюється виконавче провадження, та не встановлено для приватного виконавця обов'язку застосовувати державну мову під час виконання службових обов'язків, хоча такий обов'язок ст.9 вказаного Закону встановлено для інших суб'єктів незалежної професійної діяльності – адвокатів та нотаріусів [26].

Враховуючи, що Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» дійсно містить прогалину стосовно приватних виконавців, то доречним є закріплення принципу державної мови виконавчого провадження.

Спробуємо зрозуміти логіку виключення вказаних принципів із переліку закріплених.

Виключення принципу верховенства права, мабуть, пов'язане із тим, що вказаний принцип стосується всієї системи права України, закріплений у ст. 8 Конституції України [27], а тому його не обов'язково вказувати у переліку

принципів саме виконавчого провадження, особливо не розшифровуючи його змісту для вимог саме виконавчого провадження.

Однак, на нашу думку, не варто виключати із профільного закону принцип верховенства права. Звернімо увагу на те, що принцип верховенства права закріплено у статтях 2, 10 Цивільного процесуального кодексу України [28], статтях 2, 11 Господарського процесуального кодексу України [29], статтях 2, 6 Кодексу адміністративного судочинства України, статтях 7, 8 Кримінального процесуального кодексу України [30]. Таким чином, процесуальні кодекси, які були прийняті за часів незалежності України, закріплюють принцип верховенства права. Закон України «Про виконавче провадження» також можна віднести до процесуального законодавства, оскільки ст.1 вказаного Закону визначає виконавче провадження як завершальна стадія судового провадження. Також, відповідно до п.40 рішення Європейського суду з прав людини у справі «Горнсбі проти Греції», виконання рішення, ухваленого будь-яким судом, має розцінюватися як складова частина «судового розгляду» [31]. Тобто виконавче провадження є невід'ємною частиною процесуального права. Таким чином, можна дійти висновку, що як для забезпечення послідовності законодавства, так і для закріплення основних дороговказів для правозастосування необхідно, щоб принцип верховенства права був закріплений як принцип виконавчого провадження.

Принципи справедливості та об'єктивності пропонують виключити, мабуть, тому, що справедливість є загальноправовим поняттям, а значення принципу об'єктивності є незрозумілим. Так, вже зазначалося, що О.Б. Верба-Сидор та С.Є Федик критикують закріплення вказаного принципу, а саме, вказується, що «залишається незрозумілим, що означає принцип «5)... об'єктивності». Якщо мається на увазі принцип об'єктивної істини, то у вітчизняному сучасному цивільному процесуальному праві йому на зміну прийшов принцип судової істини». [32]

Крім того, така концепція цілком відповідає твердженню І.Г. Француза про те, що наразі закріплені принципи верховенства права та справедливості є

загальноправовими принципами та не мають вказувати у законі серед галузевих.

Із виключенням розумності строків із переліку принципів автори законопроекту натомість закріплюють поняття розумності строків у ст.56 проекту Закону. Однак, не вважаю, що такий засадничий принцип слід переносити до пересічної норми закону, оскільки в такому разі розумні строки перестають бути одним з орієнтирів, на які має оглядатися виконавець.

Виключаючи принцип забезпечення права на оскарження рішень, дій чи бездіяльності державних виконавців, приватних виконавців проект Закону залишає вказане право на оскарження у розділі VI законопроекту.

Вочевидь, автори законопроекту не вбачають, що вказані поняття виконують основну роль принципу – орієнтира правозастосовної діяльності за твердженням С.Ю. Лавруся [32].

Виключення принципу гарантованості прав осіб у виконавчому провадженні виключається, очевидно, через те, що права всіх учасників виконавчого провадження захищені через засоби судового контролю, а тому законодавець не вбачає за необхідне окремо вказувати цей принцип.

Таким чином, цілком очевидним є те, що наразі триває процес формування принципів як самого виконавчого провадження, так і принципів діяльності приватних виконавців зокрема. У 2016 р. принципи виконавчого провадження, які можна застосовувати і до приватних виконавців, були вперше закріплені у законах. Незважаючи на відносно короткий проміжок часу, вже пропонують змінити перелік принципів виконавчого провадження. Така ситуація вказує на те, що питання принципів діяльності приватних виконавців розвивається та має пройти ще деякий час, поки будуть остаточно сформовані інституційні принципи діяльності приватних виконавців.

Звісно, що і до державних виконавців можна також застосовувати вказані принципи. Проте, на державних виконавців поширюються також принципи державної служби.

На нашу думку, принципами діяльності приватних виконавців мають бути такі: 1) верховенство права; 2) законність; 3) обов'язковість виконання рішень; 4) державна мова виконавчого провадження; 5) диспозитивність виконавчого провадження; 6) неупередженість та процесуальна незалежність виконавця; 7) співмірність заходів примусового виконання і визначеного у виконавчому документі зобов'язання боржника; 8) відкритість інформації для сторін виконавчого провадження; 9) конфіденційність інформації, яка має місце у виконавчому провадженні, окрім передбачених цим законом випадків можливості її оприлюднення чи розголошення; 10) негайність доступу виконавця до інформації про боржника.

1.3. Вимоги Ради Європи до приватних виконавців та стан виконання таких вимог в Україні

Виконання судових рішень перебуває під пильною увагою європейської спільноти. Як зазначив Генеральний секретар Ради Європи у жовтні 2005 року, виконання судових рішень є невід'ємним елементом діяльності держави, яка заснована на принципі верховенства права. Виконання судових рішень створює серйозний виклик на національному та на європейському рівні. [33]

Була прийнята Рекомендація Rec (2003) 17 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам щодо примусового виконання, яка окреслила найбільш загальні принципи процедури примусового виконання рішень. Примусове виконання рішень визначається у Рекомендації Rec (2003) 17 щодо примусового виконання як введення в дію судових рішень, а також інших виконавчих документів — як судових, так і несудових відповідно до закону, що зобов'язує відповідача діяти, утриматися від дії або сплатити присуджене [34].

Європейською комісією з питань ефективності правосуддя Ради Європи (СЕРЕJ) на пленарному засіданні 9-10 грудня 2009 року були ухвалені Керівні принципи для кращої імплементації Рекомендації Ради Європи щодо примусового виконання (далі – Принципи).

У Принципах було зазначено, що для забезпечення принципу верховенства права важливим є підтримання впевненості щодо ефективності і той же час справедливості процесу виконання рішень. Виконання рішень має створювати баланс між вимогами стягувача та правами боржника. [33]

Процес виконавчого провадження має бути доволі гнучким, виконавець повинен за можливості давати можливість стягувачу та боржнику дійти певного компромісу, він може грати роль «пост-судового медіатора».

В останньому положенні проявляється значний вплив правової культури, що притаманна державам Західної Європи. Очевидним є те, що виконавець може виконувати роль медіатора під час виконання судового рішення лише у тому разі, якщо обидві сторони мають намір і бажання виконати судове рішення. Такі наміри, зокрема, боржника можуть бути викликані нічим іншим ніж надзвичайно високою повагою до суду, яка наявна в країнах високої правової культури. І саме така позиція, що всі сторони мають повагу до суду, чітко проглядається у низці інших рекомендацій, що наявні у Принципах.

Саме тому при екстраполюванні вказаних Принципів до українських реалій слід зважати на інший рівень правової культури, що наразі панує в Україні. Не завжди пропоновані норми можуть бути цілком і повністю застосовані до виконавчих проваджень в Україні.

Згідно із вказаними Принципами, інформація про виконавче провадження має бути доступною. Ця вимога спрямована на забезпечення прав усіх сторін виконавчого провадження. Між судом, виконавцем, стягувачем та боржником має бути належний обмін інформацією. Всі учасники виконавчого провадження мають бути ознайомлені із тим, які дії в певний момент часу вчиняє виконавець і на якому вони етапі. В Україні вказана вимога певною мірою організована шляхом доступу сторін до виконавчого провадження через автоматизовану систему виконавчого провадження. У вказаній системі сторони можуть ознайомитися з усіма

винесеними виконавцем постановами та із усіма заявами, клопотаннями, листами та іншими документами, які подані виконавцями .

Має бути забезпечене якнайширше покриття виконавцями території держави. Особливо це стосується тих держав, де виконавці мають приватний статус. Слід забезпечити, щоб усі особи в державі мали достатній доступ до виконавців.

В Україні приватні виконавці мають право вчиняти виконавчі дії на всій території України, що гарантується ч.2 ст.24 Закону України «Про виконавче провадження». Водночас, наразі приватні виконавці нерівномірно представлені в регіонах України. Принагідно можна вказати процес зміни кількості приватних виконавців за останні три роки. Надалі надаємо кількість приватних виконавців за даними Єдиного реєстру приватних виконавців станом на травень 2023 р., а в дужках – станом на вересень 2020 р. У Вінницькій області наявно 8 (у вересні 2020 р. було 3) приватні виконавці, у Волинській – 6 (5), у Дніпропетровській – 22 (17), у Донецькій – 4 (5), у Житомирській – 4 (5), у Закарпатській – 8 (8), у Запорізькій – 12 (6), в Івано-Франківській – 7 (7), у Київській – 23 (10), у Кіровоградській – 8 (6), у Луганській – 0 (1), у Львівській – 17 (10), у Миколаївській – 5 (4), в Одеській – 22 (15), в Полтавській – 10 (4), в Рівненській – 4 (4), в Сумській – 8 (6), в Тернопільській – 4 (4), в Харківській – 18 (12), в Херсонській – 4 (3), в Хмельницькій – 5 (4), в Черкаській – 5 (5), в Чернівецькій – 4 (5), в Чернігівській – 6 (4), в м. Києві – 103 (94) [35] [36].

Приватні виконавці відсутні на тимчасово окупованих територіях Автономної Республіки Крим та м. Севастополя. Також слід вказати, що станом на травень 2023 р. у зв'язку із бойовими діями та тимчасовою окупацією території України згідно із абз.25 п.10-2 розділу XIII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про виконавче провадження» приватні виконавці не можуть відкривати виконавчі провадження та вживати заходів примусового виконання рішень на території територіальних громад, що належать до територій, на яких ведуться активні бойові дії, або тимчасово

окупованих територій, перелік яких затверджено наказом Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України 22 грудня 2022 року № 309. Таким чином, станом на травень 2023 р. приватні виконавці не можуть здійснювати свої повноваження на більшості територій Донецької та Луганської областей, оскільки більшість вказаних областей належить або до окупованих територій, або до територій, на яких ведуться активні бойові дії [37]. Відповідно, за даними Реєстру приватних виконавців України, приватні виконавці виконавчого округу Донецької області, навіть ті, офіси яких розташовані у підконтрольних Україні містах Слов'янськ та Краматорськ, діяльність не здійснюють [38].

Загальна кількість приватних виконавців відповідно становить 317. У вересні 2020 р. їхня загальна кількість становила 247. Вбачається, що за останні три роки кількість приватних виконавців зменшилася у Донецькій, Житомирській, Луганській, Чернівецькій областях, не змінилася їхня кількість у Закарпатській, Івано-Франківській, Рівненській, Тернопільській, Черкаських областях, суттєво збільшилася у Запорізькій, Київській, Одеській, Полтавській, Харківській областях. Місто Київ стоїть особно: як у 2020 р., так і в 2023 р. кількість приватних виконавців істотно переважає будь-яку іншу адміністративно-територіальну одиницю та наразі становить 32% від усіх приватних виконавців України. Водночас, слід зазначити, що відповідно до реформи виконання судових рішень передбачалося забезпечити чисельність приватних виконавців до кінця 2016 року у кількості 1000 осіб і поступово довести загальну чисельність до 3000-4000 осіб [39, с. 51].

Приватні виконавці мають свої офіси, як правило, в обласних центрах. Винятками є приватні виконавці Київської області, що об'єктивно не можуть мати офіси у м. Києві, Донецька та Луганська області, в обласних центрах яких органи державної влади України тимчасово не здійснюють свої повноваження, а також міста Чорноморськ Одеської області, Мукачєво та Хуст Закарпатської області, міста Кременець та Чортків Тернопільської області, місто Ніжин Чернігівської області, місто Гайсин Вінницької області, місто Світловодськ

Черкаської області, в яких наявні офіси приватних виконавців [35]. Таким чином, у значній кількості областей України доступ до приватних виконавців майже відсутній. Наприклад, у восьмому за населенням місті України Кривому Розі Дніпропетровської області відсутні офіси приватних виконавців.

Звичайно, така ситуація складається внаслідок того, що приватним виконавцям простіше здійснювати свою діяльність саме у м. Києві, де наявні більшість боржників. В цей же час, у значній кількості регіонів України доступ до приватних виконавців майже відсутній. Такий висновок можна зробити на підставі того, що загальна кількість приватних виконавців в Україні є недостатньою, а тому і в регіонах України, де кількість приватних виконавців не перевищує 10 осіб, така кількість свідчить про недостатній доступ до них.

Виконавче провадження має бути побудоване таким чином, щоб весь його процес було зрозумілим звичайній людині. Метою цього є створення умов для того, щоб сторона виконавчого провадження могла брати у ньому участь, не послуговуючись послугами представника – фахівця у галузі права. Наявність такої вимоги вочевидь спрямована на те, щоб особи не несли зайвих витрат на юридичні послуги, оскільки у виконавчому провадженні не має бути потреби звертатися до фахівців у галузі права. Водночас, в Україні особа без юридичних навичок навряд зможе самостійно належно захищати свої інтереси у виконавчому провадженні.

Належне повідомлення сторін виконавчого провадження має бути забезпечене як важливий елемент права на справедливий суд, встановлене ст.6 Конвенції про захист основних прав та основоположних свобод [40]. Зокрема, боржники мають бути повідомлені про наслідки здійснення процедури виконавчого провадження, про виконавчі дії, що передбачається вжити щодо них; стягувачі повинні знати про здійснені виконавчі дії та їхні результати; треті особи мають бути також обізнані із ходом виконавчого провадження на такому рівні, щоб бути певними у захисті своїх прав. У цьому в черговий раз виявляється принцип правової визначеності.

Повідомлення боржника в будь-якому разі має бути спрямоване на попередження про те, що він має виконати судові рішення, а у випадку невиконання він буде нести додаткові витрати.

Для забезпечення належного виконання судових рішень як елементу справедливого відправлення правосуддя важливо дотримуватися стандартів якості виконавчого провадження. Виконавець має бути акредитованим на цю посаду виключно у разі повної відповідності встановленим вимогам. Висока якість підготовки виконавців є важливою як загалом для всієї системи юстиції, так і зокрема для встановлення довіри суспільства до системи правосуддя. І для цього виконавці впродовж своєї служби мають проходити й інше навчання з метою підвищення кваліфікації.

За стандартами Ради Європи, що вказані у п.28 вказаних Принципів, курс навчання виконавців має охоплювати такі складові:

- 1) принципи та цілі виконання судових рішень;
- 2) професійна поведінка та професійна етика;
- 3) стадії виконавчого провадження;
- 4) правомірність, організація та застосування виконавчих заходів;
- 5) правова система;
- 6) практичні справи та розігрування ролей;
- 7) оцінка знань стажиста;
- 8) міжнародне виконання судових рішень.

Задля забезпечення належного рівня виконання судових рішень бажане існування професійних організацій виконавців, яка б репрезентувала усіх її членів, таким чином надаючи їм допомогу у захисті своїх інтересів та в обміні інформацією. При цьому членство виконавця у такій професійній організації має бути обов'язковим. Виконавець має досягти такого рівня, щоб сторони виконавчого провадження вважали його безстороннім, кваліфікованим, відповідальним, доступним, мотивованим та ефективним.

Виконавці мають бути відповідальними за свою поведінку під час здійснення повноважень. Держави мають надати виконавцям виключну

компетенцію для виконання судових рішень а також рішень несудових органів, що підлягають примусовому виконанню, для застосування всіх виконавчих процедур, передбачених законом держави, де вони здійснюють свою діяльність.

Виконавці також можуть бути уповноважені на здійснення інших повноважень та можуть мати інші права, що сумісні із їхнім статусом. Надання виконавцям інших другорядних повноважень має бути спрямоване на захист прав осіб та на полегшення здійснення певних процедур чи на зменшення обсягу роботи судів. Такими повноваженнями, зокрема, згідно із п.34 вказаних Принципів, можуть бути такі:

- 1) стягнення боргів
- 2) продаж рухомого і нерухомого майна на публічних торгах;
- 3) здійснення опису майна;
- 4) зберігання та подальше надання доказів;
- 5) здійснення повноважень судового розпорядника;
- 6) надання юридичних консультацій;
- 7) здійснення процедур банкрутства;
- 8) виконання доручень суду;
- 9) здійснення представництва інтересів сторони у суді;
- 10) складення приватних документів;
- 11) викладання.

Як бачимо, на виконавця можуть бути покладені функції доволі широкого профілю: арбітражного керуючого, нотаріуса, ліцитатора.

При цьому, хоча ч.3 ст.18 Закону України «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів» і надає приватним виконавцям право поєднувати свою діяльність із діяльністю арбітражного керуючого, однак наразі відомо лише про одну особу, яка поєднує вказані дві діяльності [41]. Вказане свідчить про те, що не є популярним поєднання діяльності приватного виконавця і арбітражного керуючого.

На нашу думку, не є доречним покладати на виконавця усі вищезазначені повноваження. До прикладу, для здійснення процедур банкрутства наявні спеціальні особи – арбітражні керуючі. Не є випадковим те, зокрема, що стаття 11 Кодексу України з процедур банкрутства ставить вимогу для арбітражного керуючого мати вищу юридичну або економічну освіту другого (магістерського) рівня [42]. Приватний виконавець, який в достатній кількості завантажений провадженнями, на нашу думку, не матиме вдосталь часу для здійснення і специфічної та складної процедури банкрутства.

Так само складання приватних документів доцільніше лишити юристам, зокрема, нотаріусам. Не слід виконавцю, окрім здійснення виконавчих дій, виконувати і функції нотаріуса.

Якщо виконавець має приватний статус, то він має відкритий спеціальний банківський рахунок, що призначений виключно для роботи з клієнтами. Цей рахунок має бути доступним для перевірки уповноваженими органами. Крім того, такі виконавці мають укласти договір страхування своєї відповідальності.

Виконавці повинні підпорядковуватись стандартам етики і поведінки, що мають бути встановлені у відповідних прийнятих правилах. Пункт 38 Принципів вказують, що має бути ухвалено кодекс етики та професійної поведінки виконавців, який серед іншого має включати професійні стандарти щодо:

- 1) інформації про виконавчі дії, що має надавати виконавець сторонам провадження (підстави дій, прозорість, ясність витрат і т.д.);
- 2) правил щодо формулювання повідомлень сторонам провадження;
- 3) професійної етики (поведінка, конфіденційність, етичні критерії, що спрямовані на вибір конкретної дії і т.д.);
- 4) поступовості провадження (передбачуваність і пропорційність витрат коштів і часу, співпраця між різними виконавчими службами);

5) гнучкості при здійсненні виконання судових рішень (автономія виконавця).

Треба зазначити, що 14.11.2017 р. рішенням Першого з'їзду приватних виконавців України було затверджено Кодекс професійної етики приватних виконавців. Він складається із 12 статей та встановлює вимоги щодо такого: публічності діяльності, професіоналізму, незалежності, конфлікту інтересів, належної кваліфікації, взаємовідносин з учасниками виконавчого провадження, старанності та ефективності виконавчих заходів, збереження конфіденційності, взаємовідносин з колегами, популяризації професії та заборони реклами, зв'язків з громадськістю та комунікації із ЗМІ [43].

Відтак, бачимо, що українські правила етики приватних виконавців не містять всіх тих, що запропоновані Керівними принципами для кращої імплементації Рекомендації Ради Європи щодо примусового виконання. В Україні не приділено уваги етичним критеріям, що спрямовані на вибір конкретної дії. На нашу думку, саме ці етичні критерії є надважливими. Не є доцільним застосовувати, наприклад, одні й ті самі інструменти для різних ситуацій. Вчинення одних і тих самих дій в усіх виконавчих провадженнях призводить до того, що, наприклад, незважаючи на незначну суму боргу, яка могла утворитися через неуважність особи, ця особа буде позбавлена можливості користуватися коштами на час виконавчого провадження. Вважаємо, що недоцільно, наприклад, накладати арешт на всі рахунки боржника у виконавчих провадженнях зі стягнення незначних сум, як наприклад, за порушення Правил дорожнього руху чи при стягненні боргу зі сплати податку на нерухомість. У ситуації, коли, до прикладу, виконати рішення можна лише надсиланням платіжної вимоги до банку для списання коштів з рахунка боржника, не слід позбавляти боржника можливості користуватися всіма власними коштами.

До слова, слід вказати на ст.66 Кодексу виконавчого провадження Естонії, яка встановлює перелік речей, на які не може бути накладено арешт. Додаток до Закону України «Про виконавче провадження» встановлює

вичерпний перелік майна, на яке не може бути звернено стягнення за виконавчими документами. В свою чергу, ч.1 ст.66 Кодексу виконавчого провадження Естонії після переліку конкретних видів майна, на яке не може бути накладено арешт, містить п.12, який встановлює, що не допускається арешт і продаж інших речей, арешт яких суперечить закону чи правилам хорошого тону [44, с. 39].

Таким чином, в Естонії виконавці не обмежені переліком речей, на які не можна звертати стягнення: вони мають враховувати оціночне поняття «правила хорошого тону». По суті за певних обставин арешт будь-якої речі може суперечити правилам хорошого тону (good faith), а тому виконавець може цілком в рамках закону, наприклад, не накладати арешт на всі кошти боржника для стягнення незначних сум.

Слід звернути увагу на стандарти, що стосуються безпосереднього здійснення виконавчого провадження. За стандартами Ради Європи, вказаними у п.39 Принципів, стягувач повинен мати доступ до публічних реєстрів, за допомогою яких він може підтвердити інформацію про боржника, його місцеперебування та іншу інформацію, що наявна у земельному кадастрі, реєстрі юридичних осіб і т.д. Зазначена інформація має бути надана на підставі відповідного письмового запиту та за умови достатнього підтвердження інтересу – судового рішення чи іншого документу, що підлягає примусовому виконанню.

В Україні ця вимога цілком виконана. Кожна особа має доступ до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно.

Сам виконавець повинен мати всебічний, безпосередній та оперативний доступ до інформації про боржника. Така інформація має бути доступна виконавцю через мережу Інтернет за допомогою захищеного доступу.

Звісно, що далеко не всі боржники мають бажання добровільно виконувати судові рішення, а навпаки, будь-якими засобами намагатися

уникнути цього шляхом приховування свого майна. Задля уникнення цього мають бути створена спеціальна багаторесурсна база даних із обмеженим доступом із даними про усе майно боржника. Ця база має поєднувати бази даних власників наземних транспортних засобів, реєстр прав на нерухоме майно, реєстр податкових декларацій тощо. Безперечно, що така база даних має бути захищена та використовуватися виключно для мети виконавчого провадження. Боржник має бути обізнаний з тим, що доступ до інформації про його майно є правомірним.

Виконавці мають бути відповідальні за збереження конфіденційності інформації, яку вони отримали про боржника у процесі виконання судового рішення. За розголошення такої інформації до виконавця мають вживатися суворі дисциплінарні заходи, а також не виключається варіант цивільної і кримінальної відповідальності.

Однак, чинне законодавство України цілком допускає ознайомлення стягувача із конфіденційною інформацією про боржника, яка наявна в матеріалах виконавчого провадження.

Так, п.3, 21 ч.3 ст. 18 Закону України «Про виконавче провадження» встановлюють, що виконавець може отримувати конфіденційну інформацію про боржника, наприклад, інформацію про наявність банківських рахунків та/або стан рахунків боржника, рух коштів та операції за рахунками боржника, а також інформацію про договори боржника про зберігання цінностей або надання боржнику в майновий найм (оренду) індивідуального банківського сейфа, що охороняється банком.

Така інформація є банківською таємницею в силу ст.60 Закону України «Про банки і банківську діяльність», але, дійсно, на підставі п.6 ч.1 ст.62 вказаного Закону може бути розкрита органам державної виконавчої служби, приватним виконавцям на їхню письмову вимогу [45].

Така інформація надається у відповідях на запити виконавців, і з ними має право ознайомитися стягувач відповідно до ч.1 ст.19 Закону України «Про виконавче провадження», таким чином отримуючи доступ до банківської

таємниці боржника. Вважаю, що така ситуація є передумовою для можливих зловживань з боку стягувача. За наявності боргу на будь-яку, хоч і на незначну суму, виконавець має право отримати інформацію, що становить банківську таємницю боржника, а вказане може бути не співмірним втручанням у приватне життя боржника.

В силу ч.2 ст.32 Конституції України та Рішення Конституційного Суду України № 2-рп/2012 від 20.01.2012 у справі за конституційним поданням Жашківської районної ради Черкаської області щодо офіційного тлумачення положень частин першої, другої статті 32, частин другої, третьої статті 34 Конституції України [46], Рішення Конституційного Суду України від 30.10.1997 року № 5-зп у справі щодо офіційного тлумачення статей 3, 23, 31, 47, 48 Закону України «Про інформацію» та статті 12 Закону України «Про прокуратуру» (справа К.Г.Устименка) [47] майновий стан особи є конфіденційною інформацією, а тому збирання вказаної інформації можливе лише у випадках, визначених законом, і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини.

Відтак, вважаю, що отримання інформації, що становить банківську таємницю боржника, допустиме лише у разі, якщо без неї є об'єктивні складнощі у виконання судового рішення чи якщо вказана інформація необхідна для надання доказів недобросовісної поведінки боржника, зокрема, про ухилення від виконання судового рішення.

Водночас, наприклад, отримання інформації про рух коштів по рахунках боржника, особливо за період до відкриття виконавчого провадження чи до набрання судовим рішенням законної сили можна розцінювати як надмірне втручання у приватне життя боржника, що не спричинене необхідними причинами.

Слід окремо наголосити на тому, що згідно із Принципами виконавцеві слід дозволити повторно використовувати отриману інформацію про боржника при здійсненні наступних проваджень щодо цього ж боржника.

В Україні виконавець повинен у кожному окремому виконавчому провадженні щодо одного і того ж боржника, якщо воно відкрито після закінчення попереднього (інакше можливе зведене виконавче провадження), по-новому отримувати інформацію про боржника.

Відтак, слід наголосити на тому, що виконавець та стягувач мають можливість отримувати конфіденційну інформацію про боржника. Однак слід передбачити, що використана вона може бути лише для мети виконання судового рішення чи іншого органу. За використання її для інших цілей, передання іншим особам, розголошення іншим чином має бути встановлена відповідальність. Тому пропоную доповнити Кримінальний кодекс України статтю 387-1 «Розголошення даних виконавчого провадження», де встановити відповідальність для виконавця, помічника приватного виконавця, стягувача, його представника, суб'єктів оціночної діяльності, експертів, спеціалістів, понятих за розголошення даних виконавчого провадження, які стали їм відомі.

Вказані Принципи у пунктах 50-62 надають рекомендації також щодо питання витрат, що є також важливою частиною виконавчого провадження. Кожна держава заохочується до запровадження такого регулювання витрат сторін на виконавче провадження, щоб був забезпечений належний доступ до правосуддя загалом і до процедур виконання судових рішень зокрема, в т.ч. за допомогою безоплатної правової допомоги, механізмів пільг щодо сплати передбачених зборів та щодо відстрочки їх сплати. Сторони також мають бути запевнені в тому, що вони понесуть витрати виключно в тому розмірі, який передбачений законом. Таким чином, у цьому сенсі на першу роль виходить принцип визначеності. Законодавство щодо витрат на виконавче провадження повинно чітко відповідати принципу визначеності, щоб сторони могли заздалегідь передбачити необхідні кошти для цього процесу.

В Україні приватні виконавці для забезпечення принципу визначеності щодо витрат виконавчого провадження укладають зі стягувачами договори, а

яких вказують як додаткову суму основної винагороди, так і орієнтовні суми витрат виконавчого провадження, які матиме покрити стягувач.

Якщо в державі наявні як приватні, так і державні виконавці, то має бути забезпечена відсутність будь-якої дискримінації боржників у частині витрат на виконавче провадження лише на підставі того, приватний чи державний виконавець виконує судове рішення. Тобто, сума витрат боржника має бути рівною у подібних справах, незважаючи на те, приватний чи державний виконавець здійснює провадження. Окрім того, має бути наявна процедура, яка б дозволяла сторонам оскаржувати суму витрат виконавця. Вбачається, що у разі доведення факту, що певна виконавча дія не була необхідною, і виконавець не міг не знати про це, то витрати на таку дію має нести сам виконавець, а не сторони виконавчого провадження.

У зв'язку з цим сторони повинні мати найповніший доступ до інформації про те, які витрати вчинив виконавець. Для цього, в т.ч., мають бути запроваджені спеціальні веб-сайти із такою інформацією. Вочевидь, мається на увазі ведення реєстрів виконавчих проваджень, доступ до яких мають лише сторони. На веб-сторінці кожного провадження виконавець має відображати всі дії, які він вчинив, разом із витратами на них.

Процедура стягнення коштів у процедурі виконавчого провадження має бути відкритою та прозорою. У кожному процедурному документі має бути зазначено, до яких наслідків призведе його невиконання боржником.

Відповідно до п.60 Принципів, боржник має нести витрати виконавчого провадження. Водночас, у випадку неплатоспроможності боржника ці витрати має покрити стягувач. Якщо виконавче провадження було визнано таким, що відбувалося із значними порушеннями і здійснювалося не передбаченим законом чином, то витрати на таке провадження має нести та посадова особа чи орган, які відповідальні за протиправні дії.

Час, необхідний для здійснення виконавчого провадження, має бути передбачуваний та кінцевий термін не має відкладатися. Пункт 65 Принципів вказує, що для забезпечення принципу правової визначеності має бути

створена загальнодоступна база даних, за допомогою якої можна було б підрахувати, скільки часу витрачається на певну виконавчу дію.

Обов'язково має бути врегульоване пришвидшене та термінове виконавче провадження, що стосується випадків, коли зволікання із виконанням може призвести до незворотних наслідків. Такими справами є, зокрема, ті, що стосуються боржників, що переховуються, про витребування майна, з метою запобігти псуванню майна. Такого регулювання в Україні немає.

Відтак, в Україні наразі частково запроваджені рекомендації, вказані у Керівних принципах для кращої імплементації Рекомендації Ради Європи щодо примусового виконання. Запроваджено рекомендації щодо доступу до баз даних, доступу до інформації про боржника, доступ до матеріалів виконавчого провадження, правила етики хоч і запроваджені, але не такі, як у Принципах, передбачена можливість забезпечення правової визначеності для стягувача щодо понесених витрат. Водночас, не забезпечено широке покриття приватними виконавцями території України, не передбачена можливість використовувати інформацію про боржника в інших виконавчих провадженнях щодо цього ж боржника. Також не запроваджено санкції за розголошення інформації про боржника.

На нашу думку, з точки зору вказаних Принципів питання примусового виконання рішень в Україні більш-менш реалізовано. Водночас, самого закріплення рекомендацій, звісно, недостатньо для належного виконання судових рішень. Виконання судових рішень залежить від реальних можливостей виконавців, які закріплені як законодавчо, так і доступні на практиці.

1.4. Переваги і недоліки правого регулювання інституту приватних виконавців

Питання впровадження інституту приватних виконавців в Україні обговорювалося досить тривалий час. Свого часу була створена Концепція

запровадження інституту приватних виконавців в Україні [48]. Її слід згадати в загальних рисах та порівняти із тим, що маємо станом на 2023 рік.

Згідно із вказаною Концепцією, приватний виконавець мав би мати всі повноваження державних виконавців, що передбачені Законом України «Про виконавче провадження», за винятком права накладати штрафи.

Насправді, приватні виконавці мають менше повноважень, ніж державні, про що йтиметься далі.

Було заплановано, що кожен приватний виконавець матиме свою територіальну компетенцію. Тобто, приватні виконавці матимуть право здійснювати виконання судових рішень в межах певного населеного пункту чи в межах територіальної юрисдикції місцевого суду. Проте це означає лише те, що приватний виконавець має визначити своє робоче місце, і у свідостві приватного виконавця зазначатиметься це місце із вказівкою на територіальну компетенцію приватного виконавця. Водночас, якщо у процесі здійснення виконавчого провадження приватним виконавцем буде віднайдене майно боржника на території, що не входить до його територіальної компетенції, то він матиме право, на відміну від органу Державної виконавчої служби, здійснювати свої повноваження на всій території України.

Про вказане детальніше йтиметься далі.

Незважаючи на запровадження інституту приватних виконавців все ж було заплановано залишення Державної виконавчої служби. Однак, сфера її повноважень буде доволі обмеженою. Було заплановано, що органам Державної виконавчої служби будуть підвідомчі такі провадження:

- 1) провадження, де боржником виступає орган державної влади, орган місцевого самоврядування або юридична особа, більш як 50 відсотків статутного капіталу якої належить державі (насправді, встановили число у 25 відсотків);
- 2) провадження з приводу примусового виселення/вселення фізичних осіб у житлове приміщення;
- 3) провадження щодо відібрання дитини;

4) провадження, в яких об'єктом стягнення виступає нерухоме майно державної або комунальної власності.

Насправді, ст.5 Закону України «Про виконавче провадження» зазначає значно більший перелік рішень, які не може виконувати приватний виконавець. Серед них, окрім вже названих, є такі:

- рішення, за якими боржником є юридична особа, примусова реалізація майна якої заборонена відповідно до закону;
- рішення, за якими стягувачами є держава, державні органи;
- рішення адміністративних судів та рішень Європейського суду з прав людини;
- рішення, за якими боржниками є діти або фізичні особи, які визнані недієздатними чи цивільна дієздатність яких обмежена;
- рішення про конфіскацію майна;
- рішення, виконання яких віднесено цим Законом безпосередньо до повноважень інших органів, які не є органами примусового виконання.

Із вказаного переліку лише останній пункт є об'єктивно таким, який не може виконувати приватний виконавець, оскільки і державні виконавці такі рішення теж не виконують.

Щодо решти категорій рішень інакше як перестраховкою не можна назвати факт того, що їх виконання заборонено приватним виконавцям.

Всі інші виконавчі провадження мав здійснювати приватний виконавець нарівні з органами Державної виконавчої служби. Право вибору між органом Державної виконавчої служби та приватним виконавцем буде належати стягувачеві.

Кількість приватних виконавців законом не обмежується. Їхня кількість має регулюватися за допомогою економічних інструментів та адміністративних заходів. Приватний виконавець має утримувати своє робоче місце, оплачувати доступ до Реєстру виконавчих проваджень, сплачувати щорічні членські внески. Також, у разі, якщо протягом року приватний виконавець відкриє менше десяти проваджень, то він має направлятися на нове

складання іспиту. Однак, останнє твердження не знайшло свого відображення в законодавстві.

У разі здійснення виконавчого провадження приватним виконавцем обов'язковим має бути авансування витрат виконавчого провадження. Приватний виконавець матиме право на винагороду від суми повного чи часткового виконання рішення у розмірі 10% від стягненої суми чи вартості майна.

Таким чином, якщо судити виключно за цією вищевикладеною концепцією, то виконання судових рішень в Україні має бути організоване згідно із європейськими рекомендаціями, в т.ч., впровадження професійної організації приватних виконавців для контролю за діяльністю приватних виконавців, надання приватним виконавцям повноважень, що надають змогу виконувати судові рішення. Впроваджується особиста зацікавленість приватного виконавця у виконанні судових рішень, адже весь дохід приватного виконавця від здійснюваної ним діяльності цілком залежатиме від виконаних ним судових рішень.

У пояснювальній записці до проєкту Закону України «Про виконавче провадження» (реєстраційний номер 3726 від 23.06.2020) вказано, що за показниками 2019 року ефективність приватної системи примусового виконання рішень за критерієм суми коштів стягнутого боргу більш ніж вдвічі перевищує аналогічний показник державної системи примусового виконання рішень (5,8% проти 2,3%) [49]. Показними є дані, що у 2019 році 213 приватних виконавців стягнули близько 4,2 млрд грн, а 4,5 тисячі державних виконавців стягнули 16,5 млрд грн [50]. Прості математичні розрахунки показують, що у 2019 р. на одного приватного виконавця в середньому припадало 19 718 309,86 грн стягнутих коштів, а на одного державного виконавця – 3 666 666,67 грн. Тобто, за даних цих статистичних даних кожний приватний виконавець в середньому вп'ятеро ефективніший за одного державного виконавця. У 2020 р., у році, за який є остання опублікована статистична інформація щодо виконання рішень, приватні виконавці стягнули

4,3 млрд грн, а державні виконавці стягнули – 19,2 млрд грн. Тобто на одного приватного виконавця припадало в середньому 20 187 793,43 грн, а на одного державного виконавця – 4 266 666,67 грн [1]. Тобто у 2020 р. приватні виконавці також майже вп'ятеро ефективніші за державних виконавців. На нашу думку, така ефективність не є випадковою. Це пов'язано в першу чергу із самою організацією роботи приватних виконавців.

Щодо цього влучно висловилася Велика Палата Верховного Суду. У постанові від 05.12.2018 р. у справі №904/7326/17 зазначено таке:

Системи державного та приватного виконання судових рішень не є рівноцінними та замінними. Так, для стягувача має значення звертатися до органу державної виконавчої служби чи до приватного виконавця, адже умови співпраці з державним та приватним виконавцем різняться. Звернення до приватного виконавця забезпечує стягувачу можливість користуватися такими гарантіями і можливостями:

- обов'язкове страхування цивільної відповідальності приватного виконавця;
- можливість фінансування виконавчих витрат на виконання за власний рахунок приватного виконавця (тоді як орган державної виконавчої служби у разі недостатності авансового внеску завжди вимагає покриття додаткових витрат стягувачем);
- можливість встановлення в договорі з приватним виконавцем іншого розміру додаткової винагороди чи авансового внеску, своєчасного покриття витрат, пов'язаних зі здійсненням виконавчих дій, тобто можливість передбаченим законом способом вплинути на ефективність примусового виконання важливого для нього рішення шляхом відповідної мотивації приватного виконавця. Наведена мотивація є неможливою у разі здійснення виконавчих дій органами державної виконавчої служби. [51]

З наведеним варто погодитися. Інститут приватних виконавців був створений, зокрема, на виконання п. 5.7 Стратегії реформування судоустрою,

судочинства та суміжних правових інститутів на 2015-2020 роки, затвердженої Указом Президента України від 20.05.2015 року № 276/2015 [52].

Приватні виконавці були запроваджені для підвищення ефективності виконавчого провадження. Відтак, цей новий інститут має бути більш ефективним за державних виконавців. Підстави такої ефективності в загальних рисах наведені у вказаній постанові Великою Палатою Верховного Суду. Приватні виконавці становлять собою альтернативний спосіб звернення за примусовим виконанням рішення суду в правовий спосіб [53, с. 141]

Ефективність інституту приватних виконавців забезпечується, зокрема, їх особистою зацікавленістю у виконанні судових рішень, оскільки лише це є джерелом доходів приватних виконавців.

Приватні виконавці дійсно забезпечують конкуренцію у сфері виконання судових рішень. Така конкуренція доходить навіть до того, що стягувачі роблять спроби пред'явити виконавчі документи до виконання приватному виконавцеві не того виконавчого округу, зв'язок з яким має боржник [54].

Про такі випадки свідчать, зокрема, ухвала Касаційного цивільного суду Верховного Суду від 25.01.2019 року у справі №511/1342/17 [55], постанова Касаційного цивільного суду Верховного Суду від 13.03.2019 року у справі №668/7175/15-ц [56]. У вказаних справах суди вказали на те, що на етапі відкриття виконавчого провадження виконавець не має повноважень перевіряти, чи правильне місце проживання боржника вказав стягувач у заяві про примусове виконання рішення.

Річ у тім, що п.3 розділу III Інструкції з організації примусового виконання рішень, затвердженої наказом Міністерства юстиції України від 02.04.2012 р. №512/5, протягом останніх років неодноразово змінювався [57]. До 12.06.2020 р. вказана Інструкція передбачала можливість для стягувача просто зазначити відому йому адресу проживання боржника, навіть якщо вона відрізняється від вказаної у виконавчому документі, і не подавати жодних

документів, що підтверджують це. Саме на такій редакції Інструкції ґрунтувалися попередньо вказані судові рішення.

Однак із набранням чинності 12.06.2020 р. Наказом Міністерства юстиції України від 01.06.2020 р. №1825/5 «Про внесення змін до Інструкції з організації примусового виконання рішень» було доповнено абз.11 п.3 розділу III вказаної Інструкції та зобов'язано стягувачів надавати документ, який підтверджує, що місцезнаходженням боржника - юридичної особи або адресою проживання чи перебування боржника - фізичної особи є територія, на яку поширюється компетенція органу державної виконавчої служби, або територія виконавчого округу приватного виконавця [58].

За такої редакції вказаної Інструкції були розглянуті чотири аналогічні справи в Київському окружному адміністративному суді. Йдеться про рішення Київського окружного адміністративного суду від 27.03.2020 р. у справі №320/1918/20 [59] та від 27.04.2020 р. у справі №320/1917/20 [60], в яких позови було задоволено, а також про рішення Київського окружного адміністративного суду від 11.08.2020 р. у справі №320/2269/20 [61] та від 11.08.2020 р. у справі №320/2272/20 [62], в яких суд у позовах відмовив.

У всіх справах предметом оскарження були повідомлення про повернення виконавчого документу стягувачу без прийняття до виконання. через те, що виконавчі документи пред'явлено не за місцем виконання [54]

Як видно із текстів рішень, стягувач надав виконавцеві докази того, що боржник перебуває на території виконавчого округу. Такими доказами були скріншоти із веб-сайтів OLX.UA та Dom.RIA., Work.ua, з яких вбачалося, що особа з такими даними, як у боржника, перебуває на території виконавчого округу приватного виконавця. У двох справах, в яких в позовах було відмовлено, суд вказав на те, що відсутні докази, що на вказаних веб-сайтах наявна інформація саме про боржника, а не про іншу особи з таким самим ім'ям, а також суд припустив, що інформація на веб-сайтах могла бути навмисно розміщена сторонньою особою [54].

Відтак, вбачається наявність проблеми, яка полягає у штучній зміні місця виконання рішення. Вочевидь, стягувачу зручніше пред'являти виконавчий документ до виконання за своїм місцезнаходженням, а не за місцезнаходженням боржника. Це також пов'язано із тим, що ч.2 ст.24 Закону України «Про виконавче провадження» передбачає право приватного виконавця вчиняти виконавчі дії на всій території України, на відміну від державних виконавців, які мають для вчинення виконавчих дій на території іншої адміністративно-територіальної одиниці залучати відповідний місцевий орган державної виконавчої служби [54].

У зв'язку із цим у статті Іщенка Д.Ю. «Обрання стягувачем місця виконання судових рішень приватними виконавцями» порушено питання про виправданість встановлення виконавчих округів у ст.25 Закону України «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів», оскільки відсутній практичний сенс у такому поділі території України, на відміну від державних виконавців [54].

Про відсутність необхідності існування виконавчих округів вказує те, що:

- приватні виконавці можуть вчиняти виконавчі дії на всій території України;
- навіть у разі якщо після відкриття виконавчого провадження приватний виконавець виявить, що місце проживання, майно боржника не перебуває у виконавчому окрузі, в якому свою діяльність здійснює приватний виконавець, то передати виконавче провадження приватному виконавцю відповідного виконавчого округу можливо лише за згодою стягувача;
- ознайомлення із матеріалами виконавчого провадження вже не потрібно відвідувати офіс приватного виконавця, оскільки всі документи виконавчого провадження, оскільки відповідно до п.2 розділу IV Положення про автоматизовану систему виконавчого провадження, затвердженого Наказ Міністерства юстиції України 05.08.2016 № 2432/5, до вказаної системи вносяться відомості про всі виконавчі дії та відомості про всі документи,

отримані на запит виконавця, заяви сторін виконавчого провадження, відповіді на них та їх скановані копії [54].

Крім того, слід зазначити, що приватні виконавці зобов'язані самостійно вчиняти всі виконавчі дії, без права доручати їх проведення ні іншим приватним виконавцям, ні державним виконавцям, ні будь-яким іншим особам. Відтак, хоч виконавчі округи існують, але приватні виконавці можуть і повинні вчиняти виконавчі дії по всій території України.

Також, О.Б. Верба-Сидор зазначала, що при створенні інституту приватних виконавців пропонувалося, зокрема, відмовитися від принципу територіальності [63]. Водночас, наразі територіальність хоч і не є закріпленим принципом виконавчого провадження, однак через наявний поділ на виконавчі округи слід констатувати, що поняття територіальності для приватних виконавців все ж існує.

Вказаний фактор не сприяє розвитку конкуренції серед приватних виконавців, оскільки їхня діяльність по суті обмежена територією адміністративно-територіальної одиниці.

Відтак, вважаємо, що із законодавства має бути виключена норма про виконавчі округи, а приватним виконавцям має бути дозволено виконувати рішення щодо будь-якого боржника на території України.

Принагідно слід зазначити, що на час дії воєнного стану в Україні до Закону України «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень та рішень інших органів» внесено зміни та запроваджено тимчасові норми у підпункті 11 пункту 6¹ Прикінцевих та перехідних положень вказаного Закону, відповідно до яких приватний виконавець, який має на виконанні незакінчені виконавчі провадження, може змінити виконавчий округ у разі, якщо його офіс розташований у територіальній громаді, що належить до територій, на яких ведуться активні бойові дії, або тимчасово окупованих територій. В свою чергу відповідно до ч.4 ст.25 вказаного Закону, приватний виконавець має право змінити виконавчий округ за умови відсутності незакінчених виконавчих проваджень.

Така зміна на час дії воєнного стану була спрямована на забезпечення діяльності всіх приватних виконавців в умовах воєнного стану. Вочевидь, що приватні виконавці, які мають свої офіси у територіальній громаді, що належить до територій, на яких ведуться активні бойові дії, або тимчасово окупованих територій, не могли закінчити всі виконавчі провадження із початком повномасштабного вторгнення російських військ в Україну. Через це такі приватні виконавці не могли змінити свої виконавчі округи та продовжувати працювати на територіях, де не ведуться активні бойові дії та які не є тимчасово окупованими. Зазначаємо, що ця проблема не виникла б, якби приватні виконавці не були прив'язані до певних виконавчих округів.

Водночас, не слід ідеалізувати приватних виконавців та правове регулювання їхньої діяльності. П.В. Макушев вказує, що правовий статус приватних виконавців є привілейованим порівняно із державними виконавцями [11, с.6]. Однак, з такою думкою погодитися не можна. Навпаки, існує дискримінація приватних виконавців у провадженнях з виконання рішень про стягнення аліментів. Штучно створено такі умови, за яких стягувачу вигідніше звертатися до державних виконавців задля виконання рішення про стягнення аліментів [64].

Із набранням 06.02.2018 р. чинності Законом України №2234-VIII від 07.12.2017 р. «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення захисту права дитини на належне утримання шляхом вдосконалення порядку примусового стягнення заборгованості зі сплати аліментів» та із набранням 28.08.2018 р. чинності Законом України №2475-VIII від 03.07.2018 р. «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо створення економічних передумов для посилення захисту права дитини на належне утримання» у виконавців з'явилися нові права у виконавчому провадженні [65], [66].

Однак, такі права з'явилися та наявні зараз лише у державних виконавців, і лише у провадженнях зі стягнення аліментів. Йдеться про такі заходи впливу на боржника, які виконавець може встановлювати самостійно:

- обмеження боржника у праві керування транспортними засобами у разі повторного невиконання без поважних причин рішення про встановлення побачення з дитиною, рішення про усунення перешкод у побаченні з дитиною, відповідно до ст.64-1 Закону України «Про виконавче провадження»;
- обмеження боржника у праві виїзду за межі України, обмеження у праві керування транспортними засобами, обмеження у праві користування вогнепальною мисливською, пневматичною та охолощеною зброєю, пристроями вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії, обмеження у праві полювання, у разі наявності заборгованості зі сплати аліментів, сукупний розмір якої перевищує суму відповідних платежів за чотири місяці, згідно із ч.9 ст.71 Закону України «Про виконавче провадження».

Вважаємо, що такі інструменти були б дієвими і в інших категоріях виконавчих проваджень, не лише щодо стягнення аліментів.

Слід зазначити, що у провадженнях щодо виконання інших видів рішень виконавці мають повноваження лише звертатися до суду із певними поданнями для отримання дозволу на примусові дії щодо боржника, наприклад, щодо обмеження у праві виїзду за межі України. Відтак, у цьому випадку наявний обов'язковий попередній судовий контроль. Для попереднього судового контролю у виконавчому провадженні наявні, зокрема, норми, впроваджені у статтях 437-441 ЦПК України, статтях 336-337 ГПК України [64].

В свою чергу, у виконавчому провадженні зі стягнення аліментів саме боржник має самостійно звернутися до суду і обґрунтувати незаконність дій виконавця, а не виконавець має обґрунтувати законність і належність своїх вимог щодо обмеження прав боржника, як він це має робити у поданнях про обмеження прав боржника у провадженнях, що не стосуються стягнення аліментів [64]. Відтак, у цьому випадку наявний факультативний наступний судовий контроль. Слід зазначити, що навіть у кримінальних провадженнях

при вирішенні питань щодо обмеження у користуванні майном та свободи пересування судовий контроль є обов'язковим. Звідси випливає, що інтереси суспільства щодо належної сплати аліментів визнаються вищими за необхідність забезпечення кримінальних проваджень [64].

Вважаємо, що слід проаналізувати дієвість такого факультативного наступного судового контролю.

Станом на лютий 2019 р. (за рік чинності норм про розширення повноважень виконавців у справах про стягнення аліментів) в Єдиному реєстрі судових рішень було наявно 106 судових рішень щодо оскаржень постанов виконавців щодо встановлення вищевказаних обмежень [64].

Станом на травень 2023 р. таких справ вже значно більше: орієнтовно їх дві тисячі. Результат отримано шляхом пошуку в Єдиному державному реєстрі судових рішень судових рішень судів першої інстанції, в яких зустрічаються сполучення слів «скасування постанови державного виконавця» та «про встановлення тимчасового обмеження боржника» з подальшим аналізом, який показує, що деяка частина із результату пошуку не стосується вказаного питання.

Як правило, за результатами розгляду скарг боржників постанови виконавців залишаються в силі, однак все-таки наявні випадки скасування постанов виконавців. Судова практика показує такі причини скасування таких постанов виконавців. Ухвалою Новомосковського міськрайонного суду Дніпропетровської області від 14.02.2020 р. у справі №2-2690/10 суд вказав, що відсутня необхідна сума боргу по сплаті аліментів для застосування відповідних санкцій [67]. Ухвалою Карлівського районного суду Полтавської області від 13.02.2019 р. у справі №531/160/19 було встановлено неврахування виконавцем факту, що заборгованість зі сплати аліментів має обраховуватись із дня пред'явлення виконавчого документа до виконання [68]. Ухвалою Хортицького районного суду м. Запоріжжя від 11.02.2019 р. у справі №337/291/19 було зазначено про попереднє не надсилання боржнику розрахунку заборгованості [69]. В ухвалі Вінницького міського суду

Вінницької області від 04.02.2019 р., у справі №127/2-3841/2009 суд послався на неврахування того, що встановлений розмір заборгованості мав виникнути після набрання законом чинності, тобто після 06.02.2018 р. [70]. В ухвалі Дніпропетровського районного суду Дніпропетровської області від 15.01.2019 р. у справі №175/4698/16-ц було вказано на не направлення боржнику постанови про відкриття виконавчого провадження [71], така сама підстава вказана в ухвалі Рівненського міського суду Рівненської області від 09.05.2023 р. у справі №569/6837/23 [72]. Ухвалою Придніпровського районного суду м. Черкаси від 04.01.2019 р., у справі №2-829/08 було встановлено порушення порядку складання розрахунку заборгованості зі сплати аліментів [73]. Ухвалою Октябрського районного суду м. Полтави від 13.12.2018 р. у справі 554/8784/18, ухвалою Галицького районного суду м. Львова від 02.11.2020 р. у справі №461/8590/20, ухвалою Держинського районного суду м. Харкова від 12.10.2020 р. у справі №638/8810/14-ц, ухвалою Дніпропетровського районного суду Дніпропетровської області від 24.04.2023 р. у справі №410/3929/12, ухвалою Підволочиського районного суду Тернопільської області від 08.09.2022 р. у справі №604/1002/18 було зазначено про неврахування виконавцем обмежень, встановлених ч.10 ст.71 Закону України «Про виконавче провадження» [74], [75], [76], [77], [78]. В ухвалі Дарницького районного суду м. Києва від 10.04.2023 р. у справі №753/2539/23 вказано, що державним виконавцем винесено таку постанову через три дні після відкриття виконавчого провадження, хоча має бути наявна заборгованість сукупний розмір якої перевищує суму відповідних платежів за чотири місяці [79], в ухвалі Полонського районного суду Хмельницької області від 15.03.2023 р. у справі №681/119/23 вказано аналогічна підстава (постанова була винесена через п'ять днів після відкриття виконавчого провадження) [80]. Також наявний випадок скасування постанови державного виконавця, яка була винесена щодо боржника, якого на час відкриття виконавчого провадження був призваний до Збройних Сил України за мобілізацією, про що виконавець дізнався лише під час розгляду скарги; така

постанова чинила перешкоди у проходженні військової служби, оскільки, як зазначив Малиновський районний суд м. Одеси в ухвалі від 02.03.2023 р. у справі №521/14887/22, боржник «не може працювати на посаді водія, отримувати доходи на своє існування та утримання дитини на виконання виконавчого документу» [81]. В аналогічній ситуації постановлена ухвала Бершадського районного суду Вінницької області від 31.10.2022 р. у справі №126/1267/21, в якій суд зазначив, що боржник «перебуває на військовій службі, тобто є особою на яку покладено загальні посадові й спеціальні обов'язки, які окреслюють обсяги та межі практичного виконання функцій і завдань відповідно до займаної посади, передбачають додаткові права при перебуванні на бойовому чергуванні (бойовій службі), має право на збереження, носіння, застосування та використання зброї в порядку, визначеному законодавством і військовими статутами» [82].

З огляду на це слід зазначити, що наступний судовий контроль виконує свої функції із попередження необґрунтованих дій виконавців при винесенні постанов із встановлення вказаних обмежень щодо боржників. Вказане також свідчить, що виконавці часто безпідставно виносять постанови про накладення зазначених вказаних обмежень на боржників, по суті зловживаючи своїми правами [64].

Про неоднакове ставлення до державних та приватних виконавців зі сторони держави говорять також тимчасові норми, введені на час дії воєнного стану. Законом України «Про внесення змін до деяких законів України щодо діяльності приватних виконавців та примусового виконання судових рішень, рішень інших органів (посадових осіб) у період дії воєнного стану» від 27.07.2022 р. № 2455-IX, який набрав чинності 25.08.2022, були введені норми про те, що у період дії воєнного стану постанови, інші процесуальні документи (або їх частини) приватних виконавців, якщо вони суперечать вимогам законодавства щодо примусового виконання рішень, можуть бути скасовані за зверненням сторони виконавчого провадження або особи, права якої порушені, постановою керівника Департаменту Державної виконавчої служби

Міністерства юстиції України, або особи, що виконує його обов'язки [83]. Також цим законом приватним виконавцям надана можливість скасовувати свої постанови, інші процесуальні документи (або їх частини) за заявою сторони виконавчого провадження або з власної ініціативи, за умови наявності об'єктивних підстав.

При цьому варто нагадати стан речей щодо державних виконавців. Відповідно до норм ст.74 Закону України «Про виконавче провадження», рішення, дії або бездіяльність державного виконавця також можуть бути оскаржені стягувачем та іншими учасниками виконавчого провадження (крім боржника) до начальника відділу, якому безпосередньо підпорядкований державний виконавець. Надалі рішення, дії чи бездіяльність начальника відділу можна оскаржити до органу державної виконавчої служби вищого рівня.

Тобто, у виконавчих провадженнях, які ведуть державні виконавці, стягувач чи інший учасник виконавчого провадження, але не боржник, має право оскаржувати, зокрема, постанови державних виконавців в адміністративному порядку. При цьому боржник може здійснювати оскарження лише до суду. На час воєнного стану ці норми не змінювали.

Щодо приватних виконавців, то їхні рішення, дії чи бездіяльність могли бути оскаржені лише до суду. І це логічно, оскільки приватний виконавець є самозайнятою особою: в них відсутні начальники. Однак, через п'ять років існування приватних виконавців, коли вже наявна практика оскарження їхніх рішень у судах, законодавець вирішив, що на час воєнного стану необхідно надати можливість всім учасникам виконавчого провадження, і навіть боржнику, оскаржувати їхні постанови в адміністративному порядку.

На нашу думку, такі законодавчі зміни свідчать про те, що законодавець вирішив посилити контроль за діяльністю приватних виконавців, хоча об'єктивних підстав для посилення контролю немає. Це також може свідчити про наявність нового аспекту тиску на приватних виконавців зі сторони

держави шляхом встановлення можливості скасовувати їхні процесуальні рішення.

При цьому законодавець надав лише приватним виконавцям можливість скасовувати свої постанови. В свою чергу в державних виконавців відсутня процесуальна можливість самостійно скасувати свою власну постанову. Звідси можна зробити висновок, що державним виконавцям не має потреби виправляти власні помилки, а у приватних виконавців така потреба є. На нашу думку, такі норми дають підстави вважати, що держава вважає приватних виконавців такими, що вчиняють так багато помилок, що їм потрібен механізм їх виправлення.

Слід зазначити, що пояснювальна записка до вказаного законопроекту не дає відповіді на виниклі питання [84].

Насправді, якщо і запроваджувати можливість скасувати власні постанови, то потрібно надати можливість всім виконавцям вчиняти такі процесуальні дії. Наразі п.14 розділу II Інструкції з організації примусового виконання рішень надає можливість виправляти технічні помилки в реєстраційних даних в автоматизованій системі виконавчого провадження.

Таким чином, дійсно варто надати можливість виправляти власні помилки як державним, так і приватним виконавцям, але надання такої можливості на час дії воєнного стану лише приватним виконавцям створює відчуття того, що приватним виконавцям мають на меті вказати, що їхня діяльність супроводжується великою кількістю помилок, що може вказувати на упереджене ставлення до них зі сторони держави.

Відтак, можна констатувати, що дискримінація приватних виконавців у вигляді не надання їм такого ж обсягу повноважень, як державним виконавцям, встановлення додаткового контролю на час воєнного стану, є недоречною. Приватним виконавцям не лише слід надати такі ж повноваження щодо самостійного встановлення обмежень щодо боржників, а й в майбутньому почати поширювати можливість встановлення таких обмежень на всі виконавчі провадження. Факультативний наступний судовий контроль,

як показує практика, діє, та буде стримувати виконавців від протиправних зловживань при встановленні обмежень боржника у користуванні майном та у свободі пересування.

Висновки до розділу 1

Принципи виконавчого провадження загалом та принципи діяльності приватних виконавців зокрема наразі перебувають у процесі становлення. Вказане впливає із змін до переліку закріплених принципів, які пропонуються у законопроекті щодо змін законодавства про виконавче провадження.

Протягом останніх двадцяти років різні науковці висувують свої ідеї щодо того, якими принципами слід керуватися при примусовому виконанні рішень. Принципи, які науковці одностайно вважають принципами виконавчого провадження – це принципи верховенства права, законності, розумності строків. Інші принципи не набули одностайної підтримки.

Вважаємо, що слід казати про інституційні принципи приватних виконавців, які мають спиратися на принципи виконавчого провадження, оскільки є складовими підгалузевих принципів виконавчого провадження.

В законодавстві України здебільшого дотримано рекомендації, вказані у Керівних принципах для кращої імплементації Рекомендації Ради Європи щодо примусового виконання. Водночас, етичні правила поведінки виконавців не повністю закріплені в Україні. Вирішили не запроваджувати етичні критерії обрання тієї чи іншої виконавчої дії у конкретних обставинах. В свою чергу законодавство Естонії більш гнучко підходить до питання арешту майна боржника: якщо арешт суперечить правилам хорошого тону (*good gaith*), то виконавець не накладає такий арешт. Вважаємо, що в законодавстві України слід також надати виконавцям можливість гнучко підходити до питання арешту майна боржника.

Приватні виконавці суттєво відрізняються від державних виконавців в першу чергу фінансуванням. Фінансова незалежність приватних виконавців

має стати одним із тих чинників досягнення приватними виконавцями кращих показників порівняно із державними виконавцями. У такому разі держава повинна буде зробити наступний крок у реформі системи виконання судових рішень – забезпечити повністю приватну систему виконання судових рішень.

Встановлено, що в середньому приватний виконавець вп'ятеро ефективніший, ніж державний. Однак, загальний показник виконання все одно залишається вкрай низьким.

Приватні виконавці перебувають у нерівному становищі порівняно із державними. Держава штучно зробила ситуацію, за якої судові рішення про стягнення аліментів стягувачам вигідніше пред'являти до виконання державним виконавцям, оскільки останні мають набагато більший спектр інструментів у таких справах. Така дискримінація приватних виконавців є необґрунтованою, а тому має бути виправлена.

Наразі невиправданим є прикріплення виконавців до певних округів, оскільки приватні виконавці, на відміну від державним, вчиняють виконавчі дії по всій території України.

РОЗДІЛ 2. ХАРАКТЕРИСТИКА ІНСТРУМЕНТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПРИВАТНИХ ВИКОНАВЦІВ ТА ПРОЦЕДУРНІ АСПЕКТИ ЇХНЬОГО ЗАСТОСУВАННЯ

2.1. Поняття та види інструментів, що використовуються приватними виконавцями

Перед вивченням питань, пов'язаних із діяльністю приватних виконавців, необхідно надати визначення інструментам їхньої діяльності.

Для вироблення вказаного поняття розпочати слід із загального визначення інструмента. Тлумачний словник української мови визначає інструмент як знаряддя для праці чи у збірному значенні як сукупність таких знарядь [21, с.192].

Одночасно слід звернути увагу на визначення подібного терміну «захід». Він визначається як сукупність дій, засобів для досягнення, здійснення чогось [21, с.110].

Відтак, на перший погляд, термін «інструмент» не можна використовувати для позначення дій, які можуть вчиняти виконавці.

Водночас, незважаючи на те, що слово «інструмент» є словом іншомовного походження, тлумачний словник української мови не зазначає тих значень, які має аналогічне слово в інших мовах. Наприклад, «Словник американської спадщини» подає п'ять значень слова «instrument», першим з яких є засоби, за допомогою яких щось виконується, а п'ятим значенням є «юридичний документ» [85, с.435].

П'ятому значенню цілком корелює поняття «європейські юридичні інструменти». Вказується, що такими є ті інструменти, якими наділені європейські інституції для виконання покладених на них завдань, та які вказані у ст.288 Договору про діяльність Європейського Союзу: регламенти, директиви, рішення, рекомендації та висновки [86]. Крім того, перелік наявних вказаних джерел права Європейського Союзу називають «Реєстр чинних юридичних інструментів Спільноти» [87].

Відтак, вважаємо за необхідне взяти за основу перше значення слова «instrument» та застосувати його до діяльності приватних виконавців.

Якщо зважати на п'яте значення, то можна припустити, що всі документи, які складають приватні виконавці, є їхніми інструментами також. Однак, на нашу думку, документи, які складають приватні виконавці, не слід відносити до інструментів. До прикладу, інструментом є не постанова про накладення арешту на майно боржника, а саме накладення арешту є інструментом. Документи приватних виконавців є зовнішньою формою інструментів їхньої діяльності.

До інструментів же слід віднести ті дії, які приватні виконавці уповноважені вчиняти для виконання рішень судів та інших органів.

Екстраполюючи визначення слова «instrument» на діяльність приватних виконавців можна розробити визначення терміну «інструменти діяльності приватних виконавців» – це дії, за допомогою яких приватні виконавці здійснюють виконання судових рішень та рішень інших органів.

У попередніх дослідженнях науковці вивчали не інструменти діяльності приватних виконавців, а права і обов'язки виконавців з різних точок зору.

А.М. Авторгов виділив обов'язки та права загального характеру, притаманні державним службовцям України, та спеціалізовані обов'язки та права державного виконавця, які постають у зв'язку з реалізацією службової компетенції, що проявляється через такі функції: загальні – планування, організація діяльності, мотивація, координація, комплектація, контроль; спеціальні – управління діяльністю, соціальним розвитком, фінансування, реалізація роботи [6].

На нашу думку, потрібно розробити класифікацію інструментів приватних виконавців.

Тлумачний словник пояснює слово «класифікація» як систему розподілу предметів, явищ або понять на класи, групи тощо за спільними ознаками, властивостями [21, с. 258.]. Відповідно, для створення будь-якої системи потрібен збір даних. В свою чергу, обробка та узагальнення результатів

забезпечують чітке пояснення тих чи інших властивостей (ознак) понять (предметів, явищ тощо), що забезпечує швидкий пошук інформації та економію робочого часу.

На нашу думку, інструменти діяльності приватних виконавців можна розділити на види у широкому та вузькому сенсі.

Для поділу у широкому сенсі слід звернутися до ст.10 Закону України «Про виконавче провадження», яка визначає перелік заходів примусового виконання рішень:

1) звернення стягнення на кошти, цінні папери, інше майно (майнові права), корпоративні права, майнові права інтелектуальної власності, об'єкти інтелектуальної, творчої діяльності, інше майно (майнові права) боржника, у тому числі якщо вони перебувають в інших осіб або належать боржникові від інших осіб, або боржник володіє ними спільно з іншими особами;

2) звернення стягнення на заробітну плату, пенсію, стипендію та інший дохід боржника;

3) вилучення в боржника і передача стягувачу предметів, зазначених у рішенні;

4) заборона боржнику розпоряджатися та/або користуватися майном, яке належить йому на праві власності, у тому числі коштами, або встановлення боржнику обов'язку користуватися таким майном на умовах, визначених виконавцем.

Вказані інструменти діяльності, вважаємо, можна назвати основними. Однак, вони є лише верхівкою айсберга. Вони не можуть бути здійснені без застосування інших інструментів діяльності, які є допоміжними відносно вказаних основних.

Допоміжні інструменти діяльності державних та приватних виконавців можна виділити із статей 18, 64-1, ч.9 ст.71 Закону України «Про виконавче провадження».

Вважаємо, що їх можна поділити на організаційні, технічні, обмежувальні, забезпечувальні.

Організаційними інструментами можна назвати ті, що забезпечують збір інформації та її опрацювання, керування провадженням:

- проводити перевірку виконання боржниками рішень, що підлягають виконанню відповідно до цього Закону;
- проводити перевірку виконання юридичними особами незалежно від форми власності, фізичними особами, фізичними особами - підприємцями рішень стосовно працюючих у них боржників;
- з метою захисту інтересів стягувача одержувати безоплатно від державних органів, підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності, посадових осіб, сторін та інших учасників виконавчого провадження необхідні для проведення виконавчих дій пояснення, довідки та іншу інформацію, в тому числі конфіденційну;
- звертатися до суду або органу, який видав виконавчий документ, із заявою (поданням) про роз'яснення рішення, про видачу дубліката виконавчого документа у випадках, передбачених цим Законом, до суду, який видав виконавчий документ, - із заявою (поданням) про встановлення чи зміну порядку і способу виконання рішення, про відстрочку чи розстрочку виконання рішення;
- приймати рішення про відстрочку та розстрочку виконання рішення (крім судових рішень), за наявності письмової заяви стягувача;
- залучати в установленому порядку понятих, працівників поліції, інших осіб, а також експертів, спеціалістів, а для проведення оцінки майна - суб'єктів оціночної діяльності - суб'єктів господарювання;
- викликати фізичних осіб, посадових осіб з приводу виконавчих документів, що перебувають у виконавчому провадженні;
- вимагати від матеріально відповідальних і посадових осіб боржників - юридичних осіб або боржників - фізичних осіб надання пояснень за фактами невиконання рішень або законних вимог виконавця чи іншого порушення вимог законодавства про виконавче провадження;

- залучати в разі потреби до проведення чи організації виконавчих дій суб'єктів господарювання, у тому числі на платній основі, за рахунок авансового внеску стягувача;

- отримувати від банків та інших фінансових установ, небанківських надавачів платіжних послуг, емітентів електронних грошей інформацію про наявність рахунків/електронних гаманців та/або стан рахунків/електронних гаманців боржника, рух коштів та операції за рахунками/електронними гаманцями боржника, а також інформацію про договори боржника про зберігання цінностей або надання боржнику в майновий найм (оренду) індивідуального банківського сейфа, що охороняється банком;

- здійснювати безпосередній доступ до інформації про боржників, їхнє майно, доходи та кошти, у тому числі конфіденційної, яка міститься в державних базах даних і реєстрах, у тому числі електронних.

Технічними інструментами є ті, які пов'язані із зберіганням, транспортуванням майна, фіксацією виконавчих дій, їх виконавець може використовувати, але вони не є обов'язковими у кожному виконавчому провадженні:

- використовувати за згодою власника приміщення для тимчасового зберігання вилученого майна, а також транспортні засоби стягувача або боржника за їхньою згодою для перевезення майна;

- застосовувати під час примусового виконання рішень фото- і кінозйомку, відеозапис;

Обмежувальними інструментами є ті, що направлені на встановлення обмежень боржника у правах:

- накладати арешт на майно боржника, опечатувати, вилучати, передавати таке майно на зберігання та реалізовувати його в установленому законодавством порядку;

- накладати арешт на кошти та інші цінності боржника, зокрема на кошти, які перебувають у касах, на рахунках у банках, інших фінансових

установах, небанківських надавачах платіжних послуг та органах, що здійснюють казначейське обслуговування бюджетних коштів (крім коштів на єдиному рахунку, відкритому у порядку, визначеному статтею 35-¹ Податкового кодексу України, коштів на рахунках платників податків у системі електронного адміністрування податку на додану вартість, коштів на електронних рахунках платників акцизного податку, коштів на рахунках із спеціальним режимом використання, спеціальних та інших рахунках, звернення стягнення на які заборонено законом), на рахунки в цінних паперах, на електронні гроші, які зберігаються на електронних гаманцях в емітентах електронних грошей, а також опечатувати каси, приміщення і місця зберігання грошей;

- здійснювати реєстрацію обтяжень майна в процесі та у зв'язку з виконавчим провадженням;
- накладати стягнення у вигляді штрафу на фізичних, юридичних та посадових осіб у випадках, передбачених законом;

Забезпечувальними є ті, що спрямовані на безпосереднє виконання судового рішення шляхом вчинення виконавцем дій із безпосереднім втручанням у життя чи звичайну діяльність боржника. Ці інструменти також, як і обмежувальні, обмежують права боржника, однак забезпечувальні інструменти безпосередньо вручаються у звичний ритм життя чи діяльності боржника. Такі інструменти надають виконавцеві можливість віднайти майно боржника для його наступного опису та звернення на нього ставлення. Такими можна назвати такі права:

- за наявності вмотивованого рішення суду про примусове проникнення до житла чи іншого володіння фізичної особи безперешкодно входити на земельні ділянки, до житлових та інших приміщень боржника - фізичної особи, особи, в якій перебуває майно боржника чи майно та кошти, належні боржникові від інших осіб, проводити в них огляд, у разі потреби примусово відкривати їх в установленому порядку із залученням працівників поліції, опечатувати такі приміщення, арештовувати, опечатувати та вилучати

належне боржникові майно, яке там перебуває та на яке згідно із законом можливо звернути стягнення;

- безперешкодно входити на земельні ділянки, до приміщень, сховищ, іншого володіння боржника - юридичної особи, проводити їх огляд, примусово відкривати та опечатувати їх;

- звертатися до суду з поданням про примусове проникнення до житла чи іншого володіння боржника - фізичної або іншої особи, в якій перебуває майно боржника чи майно та кошти, що належать боржникові від інших осіб;

- у разі ухилення боржника від виконання зобов'язань, покладених на нього рішенням, звертатися до суду за встановленням тимчасового обмеження у праві виїзду боржника - фізичної особи чи керівника боржника - юридичної особи за межі України до виконання зобов'язань за рішенням або погашення заборгованості за рішеннями про стягнення періодичних платежів.

До цього слід окремо зазначити ті повноваження, що мають лише державні виконавці:

- звертатися до суду з поданням про розшук дитини, про постановлення вмотивованого рішення про примусове проникнення до житла чи іншого володіння боржника - фізичної або іншої особи, в якій перебуває дитина, стосовно якої складено виконавчий документ про її відібрання;

- у разі повторного невиконання без поважних причин рішення про встановлення побачення з дитиною, рішення про усунення перешкод у побаченні з дитиною самостійно обмежувати боржника у праві керування транспортними засобами;

- за наявності заборгованості зі сплати аліментів, сукупний розмір якої перевищує суму відповідних платежів за чотири місяці самостійно встановити обмеження боржника у праві виїзду за межі України, обмеження у праві керування транспортними засобами, обмеження у праві користування вогнепальною мисливською, пневматичною та охолощеною зброєю, пристроями вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених

гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії, обмеження у праві полювання.

Для виконання судових рішень найбільш прикладними є обмежувальні та забезпечувальні інструменти. Саме застосування вказаних прав дає можливість реально виконати судові рішення. При цьому названим інструментам у виконавчому провадженні мають передувати організаційні.

Розглянемо вказане твердження на прикладі змодельованої ситуації.

Виконавець має намір звернутися до суду із поданням про примусове проникнення до житла чи іншого володіння боржника або про обмеження про встановлення тимчасового обмеження у праві виїзду за межі України. Для цього потрібно зібрати докази, що боржник ухиляється від виконання рішення суду і такий захід дійсно є необхідним для мети виконавчого провадження.

Виконавець розпочинає роботу із збору інформації про боржника. Для цього застосовуються організаційні інструменти. Виконавець з'ясовує інформацію про наявність майна, коштів у боржника, банківських рахунків, руху коштів, індивідуальних банківських сейфів, іншу інформацію про боржника, в тому числі і конфіденційну: про наявність паспорта для виїзду за кордон, інформацію про перетини державного кордону. Також виконавець має здійснити виклик боржника задля в першу чергу з'ясування готовності боржника виконувати судові рішення.

Після виконання організаційної дії з виявлення майна, коштів виконавець може застосувати обмежувальний інструмент та накласти на них арешт, зареєструвати обтяження відповідно до Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень».

Надалі, у разі якщо вищевказані заходи виявилися недостатніми для виконання рішення суду, то виконавець має можливість застосувати забезпечувальні заходи та здійснити виїзд за адресою проживання боржника для огляду його помешкання, вилучення майна. При цьому виїзді виконавець може застосувати технічний інструмент – фотозйомку та відеозапис.

Якщо боржник не допустив боржника до свого приміщення, то виконавець має це зафіксувати задля надання згодом доказу ухилення від виконання рішення суду.

Після цього у виконавця з'являється можливість застосовувати забезпечувальні інструменти: звертатися до суду із поданнями про примусове проникнення до житла чи іншого володіння боржника або про обмеження про встановлення тимчасового обмеження у праві виїзду за межі України.

Відтак, використання забезпечувальних інструментів неможливе без попереднього застосування організаційних та обмежувальних інструментів.

Врешті всі вказані інструменти виводять нас до можливості застосування основних інструментів діяльності приватних виконавців.

Для того, щоб було забезпечено дотримання принципу верховенства права, законом має бути передбачено повноту та досконалість процедури примусового виконання рішень, а також на додаток до цієї процедури повноту і достатність процедури забезпечення (обмеження прав особи) для виконання судового рішення [53, с. 141].

Надалі розглянемо такі інструменти діяльності, щодо яких існують проблеми у застосуванні. Такими вбачаються одержування пояснень, довідок та іншої інформації, звернення стягнення на корпоративні права, майно, належне боржнику від інших осіб, деякі аспекти реалізації майна боржника, звернення стягнення на майно боржника, що не зареєстровано в установленому законом порядку, примусове проникнення до житла боржника, тимчасове обмеження боржника у праві виїзду за межі України.

2.2. Отримання приватними виконавцями інформації про боржників

У процесі здійснення виконання судових рішень згідно із ч.3 ст. 18 Закону України «Про виконавче провадження» виконавець наділений правом, зокрема, одержувати безоплатно від державних органів, підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності, посадових осіб, сторін та інших

учасників виконавчого провадження необхідні для проведення виконавчих дій пояснення, довідки та іншу інформацію, в тому числі конфіденційну, а також інформацію про наявність рахунків та/або стан рахунків боржника, рух коштів та операції за рахунками боржника. Вказана інформація має надати змогу встановити обсяг майна боржника та врешті-решт звернути на нього стягнення.

На початку виконавчого провадження джерелом інформації про майно боржника може стати декларація про доходи та майно, яку боржник зобов'язаний подати виконавцю протягом п'яти робочих днів з дня відкриття виконавчого провадження відповідно до п.3 ч.5 ст.19 Закону України «Про виконавче провадження». Водночас, на практиці виконавець навряд зможе використати вказану декларацію як інструмент виявлення майна боржника. Річ у тому, що наслідки неподання такої декларації чи зазначення в ній недостовірних відомостей є майже невідчутними для боржника, оскільки відповідно до ст.188-13 Кодексу України про адміністративні правопорушення, за такі діяння передбачений штраф у розмірі від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, тобто від 850 грн до 1700 грн [88].

Слід зазначити, що відповідно до ч.5 ст.18 Закону України «Про виконавче провадження», під час виконання рішень виконавець має право на безпосередній доступ до інформації про боржників, їхнє майно, доходи та кошти, у тому числі конфіденційної, яка міститься в державних базах даних і реєстрах, у тому числі електронних.

П.В. Макушев вказує, що ст. 4 Закону України «Про виконавче провадження» від 21.04.1999 р. містила норму про те, що під час виконання рішень державний виконавець має право на безпосередній доступ до баз даних і реєстрів, у тому числі електронних, що містять інформацію про боржників. їхнє майно та кошти, однак чинний Закон України «Про виконавче провадження» не містить аналогічної норми [11, с.213].

Однак елементарне порівняння двох вказаних норм вказує на їхню повну змістовну ідентичність, а відмінність лише у порядку слів. Тому не погоджуюся із вказаним твердженням П.В. Макушева.

На практиці для реалізації вказаного права виконавець мусить скласти та надіслати значну кількість запитів та домогтися отримання на них відповідей. Вказана робота займає чимало часу роботи виконавця, особливо за відсутності помічників чи технічного персоналу.

Реєстри та бази даних, з яких можна отримати інформацію про боржника, його активи, та підприємства, установи, організації, які є адміністраторами інформації вказаних реєстрів та баз даних, є, зокрема, такими: Державний реєстр речових прав на нерухоме майно – ДП «Національні інформаційні системи»; Державний земельний кадастр – Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру; Єдиний державний реєстр транспортних засобів – Міністерство внутрішніх справ України; Бази даних банківських та інших фінансових установ; База даних «ЗЕРНО» – ДП «Держреєстри України»; база даних «Реєстр сільськогосподарської техніки» – ДП «Держреєстри України»; Єдиний реєстр довіреностей – ДП «Національні інформаційні системи»; Реєстр аграрних розписок – ДП «Аграрні реєстри»; Єдиний державний реєстр тварин – ДП «Агентство з ідентифікації і реєстрації тварин»; дані, що наявні у Державній податкової служби України; дані, що наявні у Державно митної служби України; Державний реєстр цивільних повітряних суден України – Державна авіаційна служба України; Єдиний реєстр одержувачів контрольних марок – Міністерство економіки України; Державний реєстр патентів України на винаходи – Державна організація «Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій»; Державний реєстр патентів України на корисні моделі – Державна організація «Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій»; Державний реєстр патентів України на промислові зразки – Державна організація «Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій»; Державний реєстр України

топографій інтегральних мікросхем – Державна організація «Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій»; Державний реєстр свідоцтв України на знаки для товарів і послуг – Державна організація «Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій»; Державний реєстр України назв місць походження товарів і прав на використання зареєстрованих кваліфікованих зазначень походження товарів – Державна організація «Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій»; Державний реєстр патентів і деклараційних патентів України на секретні винаходи – Державна організація «Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій»; Державний реєстр деклараційних патентів України на секретні корисні моделі – Державна організація «Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій»; Державний судновий реєстр України – Державна служба морського і внутрішнього водного транспорту та судноплавства України; Суднова книга України – Державна служба морського і внутрішнього водного транспорту та судноплавства України; інформація про власників великотоннажних та інших технологічних транспортних засобів, що не підлягають експлуатації на вулично-дорожній мережі загального користування – Державна служба України з питань праці; інформація про власників підйомників, парових котлів, що працюють під тиском не більше 0,07 МПа (0,7 кгс/см²), водогрійних котлів та водопідігрівачів з температурою води не вище 115 град.С – Державна служба України з питань праці; дані про власників залізничного транспорту – ПАТ «Укрзалізниця»; Державний реєстр актів цивільного стану громадян – Міністерство юстиції України; Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань – ДП «Національні інформаційні системи»; База даних ПАТ «Національний депозитарій України»; База даних Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку; Бази даних структурних підрозділів органів місцевого самоврядування з питань екології та природних ресурсів; База даних Державної служби зайнятості; дані

Державної прикордонної служби України; дані органів статистики; дані Державної інспекції архітектури та містобудування України; дані про наявність у боржника зброї – Міністерство внутрішніх справ України, Головні управління Національної поліції, територіальні підрозділи поліції; реєстри територіальних громад [89]. Всього вказано 37 реєстрів та баз даних.

Слід зазначити, що вказаний перелік реєстрів та баз даних не є вичерпним. Наразі відсутній офіційно затверджений перелік державних реєстрів та баз даних України. Інформація про такий перелік наявна на різних веб-сайтах, офіційних та неофіційних, зокрема на веб-сайті ДП «Національні інформаційні системи» [90], на веб-сайті «ProzorroInfobox» [91]. Відтак, вважаємо, що держава мусить розробити одну базу даних, яка б містила інформацію про всі реєстри України.

Інструментарій Державного реєстру речових прав на нерухоме майно та Порядок доступу до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 25.12.2015 р. №1127, надає виконавцеві право безпосереднього доступу до вказаного реєстру, що наразі дозволяє оперативно отримувати інформацію про боржника [92]. Водночас, досі невирішеним є питання доступу до інформації про речові права, що були зареєстровані до 1 січня 2013 р. у відповідних бюро технічної інвентаризації та інформація про які не була перенесена до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно. Бюро технічної інвентаризації мають картотеку лише за об'єктами нерухомого майна, пошук інформації щодо суб'єктів прав у них неможливий. Тому лише знаючи конкретне майно виконавець може здійснити запит до бюро технічної інвентаризації, щоб переконатися у тому, що об'єкт нерухомого майна дійсно зареєстрований за боржником. Вказана проблема є комплексною та потребує вирішення шляхом зобов'язання бюро технічної інвентаризації передати всю наявну в них інформацію до Реєстру прав власності на нерухоме майно, що в силу п.12 Порядку державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.12.2015 р.

№1127, є архівною складовою частиною Державного реєстру речових прав на нерухоме майно .

Надалі для отримання інформації про боржника, його майновий стан, виконавцеві слід здійснити такі запити:

- Запит до адміністратора державного земельного кадастру (Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру), місцевих управлінь Держгеокадастру про інформацію щодо наявності у власності чи у оренді (користуванні) боржника земельних ділянок, із зазначенням їх місцезнаходження, розміру та цільового призначення, із метою встановлення факту вирощування сільськогосподарських культур, їх опису та арешту. Нормативно-правовим актом, що регулює ведення державного земельного кадастру, є Порядок ведення Державного земельного кадастру, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 17.10.2012 р. №1051[93]. Пункт 187 вказаного Порядку встановлює перелік суб'єктів, яким надається доступ до відомостей Державного земельного кадастру. У цьому переліку відсутні виконавці. Відтак, слід внести зміни до вказаного Порядку та надати виконавцям доступ до відомостей Державного земельного кадастру;
- Запит до Головного сервісного центру Міністерства внутрішніх справ України про транспортні засоби, що належать боржнику. Наразі чинне законодавство не передбачає можливості виконавців на безпосередній доступ до вказаної інформації, а тому виконавці наразі отримують таку інформацію шляхом подання запитів засобами електронного зв'язку через автоматизовану систему виконавчого провадження;
- Запит про наявність коштів, що знаходяться на поточних рахунках, що відкриті у банківських та фінансових установах на ім'я боржника, про рух коштів. За відсутності системи автоматизованого арешту коштів боржника виконавцям слід надсилати запити до всіх банків України з метою виявлення банківських рахунків боржника. Такий шлях займає тривалий час, а тому наразі актуальною проблемою є впровадження автоматизованого арешту коштів боржника для всіх видів виконавчих проваджень;

- Запити до Державного підприємства «Держреєстри України» про відомості щодо наявності та/або відсутності у Базі даних «ЗЕРНО» даних про здане боржником зерно із ідентифікуючими даними володільця зерна відповідно до складських документів та журналу реєстрації. Вказана інформація міститься в реєстрі складських документів на зерно та зерна, прийнятого на зберігання, та в основному реєстрі складських документів на зерно та зерна, прийнятого на зберігання, і реєстру зернового складу. Порядок ведення вказаних реєстрів затверджений відповідно постановою Кабінету Міністрів України від 17.11.2004. р. №1569 [94] та наказом Міністерства аграрної політики України від 11.08.2005 р. №374 [95]. Адміністратором вказаних реєстрів є Державне підприємство «Держреєстри України». Згідно із п.3.4 вказаного порядку інформацію з реєстру можна отримати шляхом подання запиту, однак у запиті мають бути зазначені, зокрема, дані бланка складського документа. Вказане по суті унеможлиблює отримання інформації про боржника за відсутності інформації про його складський документ. Відтак, до вказаного порядку слід внести зміни та надати виконавцям безпосередній доступ до нього.

Також слід зазначити, що із практики стало відомо, що інформація, якою володіє ДП «Держреєстри України», не завжди є актуальною в силу п.2.4, 2.5 Порядку ведення основного реєстру складських документів на зерно та зерна, прийнятого на зберігання, і реєстру зернового складу. Така ситуація проілюстрована в додатку №1;

- Запити до Державного підприємства «Держреєстри України» про відомості щодо наявності та/або відсутності у Базі даних «Реєстр сільськогосподарської техніки» даних щодо тракторів, комбайнів, інших сільськогосподарських машин, сільськогосподарської техніки та інших сільськогосподарських механізмів, належному боржнику на праві власності. В даному випадку йде мова про Єдиний реєстр для ведення автоматизованого обліку тракторів, самохідних шасі, самохідних сільськогосподарських, дорожньо-будівельних і меліоративних машин, сільськогосподарської

техніки, інших механізмів, положення про який затверджено наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України від 22.01.2013 р. №29 [96]. Пункт 3.1 вказаного положення передбачає, що інформація з Реєстру має обмежений доступ та надається у вигляді листа на безоплатній основі за письмовим зверненням органів державної влади та осіб, що мають на це право у випадках, передбачених законами. Виконавці мають право на отримання інформації в силу п.3 ч.3 ст.18 Закону України «Про виконавче провадження». Водночас, вказане звернення та отримання відповіді займає тривалий час, а тому виконавцям слід надати безпосередній доступ до вказаного реєстру;

- Запити до Державного підприємства «Національні інформаційні системи» щодо встановлення факту видання боржником довіреностей на ім'я третіх осіб на право користування належним рухомим майном, котре належить боржнику. Водночас, п.3.3 Положення про Єдиний реєстр довіреностей, затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 28.12.2006 р. №111/5 [97], не передбачає право виконавців на отримання інформації про дані щодо довіреностей, в яких боржник є довірителем. Отримання такої інформації допомогло б встановити більше інформації про боржника, зокрема, про наявне в нього майно;

- Запити до державного підприємства «Аграрні реєстри» щодо відомостей про наявність та/або відсутність у Базі даних Реєстру даних про видані боржником аграрні розписки, а також відомості про майно та осіб, що є боржниками і кредиторами за такими розписками. Порядок ведення Реєстру аграрних розписок затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 17.07.2013 р. №665 [98]. Вказаним порядком передбачено право доступу до реєстру лише для нотаріусів. Відтак, і в цьому випадку виконавці не мають безпосереднього доступу до реєстру. А тому слід внести зміни до вказаного Порядку та надати і виконавцям доступ до вказаного реєстру;

- Запити до державного підприємства «Агентство з ідентифікації і реєстрації тварин» щодо відомостей щодо наявності та/або відсутності у Єдиному державному реєстрі тварин боржника серед власників тварин

(худоби). Положення про Єдиний державний реєстр тварин затверджено Наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України від 25.09.2012 р. № 578 [99]. Вказаний реєстр містить інформацію про юридичних та фізичних осіб, що провадять діяльність з розведення та утримання тварин. Надання інформації з вказаного реєстру передбачено розділом IV вказаного Порядку та надається у вигляді витягів у відповідь на звернення уповноважених органів державної влади (посадових осіб) на офіційному бланку із зазначенням законних підстав для отримання такого запиту. Вказана норма прямо не передбачає право виконавця на отримання витягу із Єдиного державного реєстру тварин, а тому виконавці для отримання інформації з нього мають керуватися п.3 ч.3 ст.18 Закону України «Про виконавче провадження». Водночас, такий шлях забирає чимало часу, а тому і в цьому випадку виконавцям має бути забезпечено безпосередній доступ до реєстру;

- Запит до органу Державної податкової служби України з метою отримання інформації про доходи боржника, дебіторську заборгованість боржника. Вказана інформація наявна у балансі підприємства, що подається в якості фінансової звітності в порядку, передбаченому п.46.2 Податкового кодексу України [100].

- Запити до органу Державної податкової служби щодо встановлення та підтвердження факту перебування боржника серед одержувачів державних дотацій у відповідній сфері господарської діяльності за певною державною програмою - фінансування/підтримка господарської діяльності за рахунок держави;

- Запит до Державної податкової служби України, її регіональних структурних підрозділів, про надання копії податкового звіту за формою 1-ДФ та/або запиту про надання інформації щодо форми виплати доходів іншим відповідним суб'єктам господарювання щодо оплати послуг оренди, інших платежів;

- Запит до Державної податкової служби України із метою встановлення та/або перевірки факту здійснення боржником господарської

діяльності про наявність та/або відсутність боржника серед платників загальнодержавних податків: податок на доходи фізичних осіб, податок на прибуток підприємств, податок на додану вартість, акцизний податок, екологічний податок, плата за користування надрами, рентна плата за об'єкти використання, - місцевих податків: податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, транспортний податок, єдиний податок, плата за землю (у складі податку на майно), а також запит про наявність та/або відсутність у боржника ведення книги обліку розрахункових операцій/журналу використання реєстраторів розрахункових операцій, запит про наявність та/або відсутність у боржника у реєстрі осіб, котрі здійснюють операції з товарами, запит про наявність та/або відсутність у боржника у реєстрі осіб, котрим має бути відшкодовано за рахунок державного бюджету суми податку на додану вартість.

- Запити до Державної митної служби України з метою отримати інформацію про те, чи подавалися митним органам документи та відомості, необхідні для переміщення товарів і транспортних засобів через митний контроль України, чи переміщувалися товари і транспортні засоби через митний кордон України;

- Запити до Державної авіаційної служби України про наявність у власності боржника належного йому в Державному реєстрі цивільних повітряних суден України. Правила реєстрації повітряних суден в Україні, затверджені наказом Державної авіаційної служби України від 05.02.2019 р. № 153 [101], не передбачають доступу до Державного реєстру цивільних повітряних суден України. Водночас, фактично доступ до вказаного реєстру можливий на веб-сайті Державної авіаційної служби України за адресою: <https://avia.gov.ua/state-civil-aircraft-register-of-ukraine/>, де можливий пошук за ім'ям, найменуванням власника повітряного судна. Однак, вказана інформація не є офіційною, а тому у разі віднайдення на веб-сайті даних про боржника виконавцю все одно доведеться здійснити запит до Державної авіаційної служби України. Відтак, виконавцям слід надати безпосередній

доступ до вказаного Державного реєстру цивільних повітряних суден України [102];

- Запити до Державної організації «Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій», до Міністерства економіки України про наявність та/або відсутність боржника серед власників об'єктів промислової власності.

Положення про Державний реєстр патентів України на винаходи затверджено наказом Міністерства освіти і науки України №291 від 12.04.2001 р. [103]. П.4.1 вказаного Положення передбачає право будь-якої особи отримати інформацію із вказаного реєстру на підставі клопотання, що оплачене збором. Відповідь надається протягом 1 місяця з дня надходження клопотання і стосується лише одного патенту. При цьому п.4.2 Положення надає винахідникові (заявникові) право обмежити доступ до інформації про себе і не надавати її нікому. Такий стан речей вочевидь не може задовольнити потреби виконавців, а тому і в цьому випадку виконавцям слід надати безпосередній доступ до Державного реєстру патентів України на винаходи.

Аналогічні норми містяться в Положенні про Державний реєстр патентів України на корисні моделі, що затверджене наказом Міністерства освіти і науки України №469 від 20.06.2001 р. [104], в Положенні про Державний реєстр патентів України на промислові зразки, що затверджене наказом Міністерства освіти і науки України №290 від 12.04.2001 р. [105], в Положенні про Державний реєстр України топографій інтегральних мікросхем, що затверджене наказом Міністерства освіти і науки України №292 від 12.04.2001 р. [106], в Положенні про Державний реєстр свідоцтв України на знаки для товарів і послуг, що затверджене наказом Міністерства освіти і науки України №10 від 10.01.2002 р. [107], в Положенні про Державний реєстр України назв місць походження товарів і прав на використання зареєстрованих кваліфікованих зазначень походження товарів, що затверджене наказом Міністерства освіти і науки України №798 від 13.12.2001 року [108].

Також слід зазначити, що існують Державний реєстр патентів і деклараційних патентів України на секретні винаходи, положення про який затверджено Наказом Міністерства освіти і науки України від 14.11.2001 р. №739 [109], а також Державний реєстр деклараційних патентів України на секретні корисні моделі, положення про який затверджено Наказом Міністерства освіти і науки України від 14.11.2001 р. №738 [110]. Однак доступ до їхніх даних виконавцям закритий. Це пов'язано з тим, що в силу п.3 ч.3 ст.18 Закону України «Про виконавче провадження» виконавець має право на отримання конфіденційної інформації, проте на інформацію із вказаних реєстрів поширюється режим таємної інформації. Таємна інформація не належить до конфіденційної. Вказане впливає із ч.1 ст.21 Закону України «Про інформацію» [111]. Доступ до таємної інформації мають лише особи, які мають допуск до державної таємниці. Отримувати доступ до таємної інформації виконавцю немає сенсу, оскільки в силу своєї діяльності він не зможе забезпечити її нерозголошення, що передбачено ст.28 Закону України «Про державну таємницю» [112], оскільки в силу п.2 ч.2 ст.18 Закону України «Про виконавче провадження» зобов'язаний надавати матеріали виконавчого провадження для ознайомлення його сторонам, які в свою чергу вочевидь не будуть спеціально отримувати доступ до державної таємниці. Відтак слід констатувати, що виконавці не можуть мати доступ до інформації, що міститься в Державному реєстрі патентів і деклараційних патентів України на секретні винаходи та в Державному реєстрі деклараційних патентів України на секретні корисні моделі [89].

Водночас слід зазначити, що бази даних об'єктів інтелектуальної власності доступні на веб-сайті «Державна система правової охорони інтелектуальної власності»: <https://ukrpatent.org/>. На вказаному веб-сайті доступні такі бази даних, в яких можливий пошук за власником об'єкта прав інтелектуальної власності:

- База даних «Електронна версія акумулятивного офіційного бюлетеня «Промислова власність»;

- Спеціалізована база даних «Винаходи (корисні моделі) в Україні»;
- База даних «Зареєстровані в Україні знаки для товарів і послуг»;
- Інтерактивна База даних «Промислові зразки, зареєстровані в Україні» [113];

При цьому слід зазначити, що є чинним Порядок надання платних послуг, затверджений Наказом ДП «Український інститут промислової власності» від 27.12.2006 р. №85 [114], серед яких є послуга патентно-інформаційного пошуку відомостей про винаходи (корисні моделі), промислові зразки, знаки для товарів і послуг. Враховуючи, що для приватних виконавців передбачена безоплатність надання інформації, то на практиці можуть виникнути конфліктні ситуації, за яких вказане підприємство буде вимагати сплати послуг за відповідний пошук, хоча спеціальним законом передбачена безоплатність надання інформації.

Вважаю, що за таких більш ймовірним є те, що державні органи у сфері інтелектуальної власності не відступить від своїх вимог щодо оплати таких послуг з пошуку інформації. За таких умов вважаю допустимим здійснити їх оплату з наступним стягненням таких витрат з боржника.

- Запит до Державної служби морського і внутрішнього водного транспорту та судноплавства України про наявність та/або відсутність інформації - відомостей, котрі містяться в Державному судовому реєстрі України та Судновій книзі України, про записи щодо суден, власником або судновласником яких є боржник. Порядок реєстрації суден у Державному судовому реєстрі України та Судновій книзі України, затверджений наказом Міністерства інфраструктури України від 11 квітня 2022 року № 203, не визначає можливість доступу до нього приватним виконавцям [115]. Відтак, виконавцям слід надати безпосередній доступ до вказаних реєстрів.

- Запит до Державної служби України з питань праці про наявність та/або відсутність боржника серед власників великотоннажних та інших технологічних транспортних засобів, що не підлягають експлуатації на вулично-дорожній мережі загального користування. Порядок відомчої

реєстрації та ведення обліку великотоннажних та інших технологічних транспортних засобів, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 06.01.2010 р. №8 [116] не передбачає надання інформації із вказаного реєстру. Відтак, слід внести зміни до законодавства та надати виконавцям доступ і до інформації про власників великотоннажних та інших технологічних транспортних засобів;

- Також до Державної служби України з питань праці можна подати запит про те, чи є боржник власником підйомників, парових котлів, що працюють під тиском не більше 0,07 МПа (0,7 кгс/см²), водогрійних котлів та водопідігрівачів з температурою води не вище 115°C. Вказана служба здійснювала облік вказаного майна відповідно до Наказу Держнаглядохоронпраці №125 від 23.07.1996 р. «Про затвердження «Правил будови та безпечної експлуатації парових котлів, що працюють під тиском не більше 0,07 МПа (0,7 кгс/см²), водогрійних котлів та водопідігрівачів з температурою води не вище 115 град.С (НПАОП 0.00-1.26-96)» [117] та Наказу Держнаглядохоронпраці від 08.12.2003 р. №232 «Про затвердження Правил будови і безпечної експлуатації підйомників (НПАОП 0.00-1.36-03)» [118]. Однак, згідно із розпорядженням Кабінету Міністрів України від 10.03.2017 р. №166-р вказані накази Держгірпромнагляду втратили чинність [119], а тому Держпраці має в своєму розпорядженні інформацію про вказане майно станом на 21.05.2017 – день набрання чинності вказаним розпорядженням КМУ. Вказане проілюстровано у додатку №2;

- Запит до Міністерства розвитку громад та територій України, Центру транспортного сервісу «Ліски» ПАТ «Укрзалізниця», філії «Головний інформаційно-обчислювальний центр» ПАТ «Укрзалізниця» із вимогою підтвердити наявність та/або відсутність боржника серед власників залізничного транспорту, а саме, проте не обмежуючись: контейнерів, електровозів, тепловозів, моторвагонного рухомого складу - вагонів всіх видів, локомотивів, монорейкового транспорту, тощо;

- Запит до відділу державної реєстрації актів цивільного стану з метою встановлення перебування боржника у шлюбі для встановлення спільного сумісного майна подружжя. Порядок ведення Державного реєстру актів цивільного стану громадян, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 22.08.2007 р. №1064 [120] не передбачає права виконавців отримувати безоплатну інформацію із вказаного реєстру. Відтак, до вказаного Порядку слід внести зміни та забезпечити виконавцям можливість отримання інформацію про акти цивільного стану боржника;

- Запит до управлінь юстиції Міністерства юстиції України з метою встановлення факту перебування боржника серед власників (засновників) суб'єктів господарювання. Чинний Порядок надання відомостей з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань, затверджений Наказом Міністерства юстиції України від 08.05.2023 р. №750/39806 [121], передбачає пошук інформації за даними учасника, засновника, кінцевого бенефіціарного власника, але такий пошук здійснюється лише за платним запитом. Водночас, п.3 ч.3 ст.18 Закону України «Про виконавче провадження» передбачає право виконавця безоплатно отримувати інформацію. Розділ V вказаного Порядку не передбачає можливість виконавців на автоматизований доступ до вказаного реєстру. Відтак, наразі для з'ясування інформації, чи є особа учасником (засновником) юридичної особи, виконавці мають здійснювати платний запит. Відтак, слід розширити коло осіб, які мають право на автоматизований доступ до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань [89];

- Запит до ПАТ «Національний депозитарій України» з метою з'ясувати, чи є боржник власником акцій та інших емісійних цінних паперів, чи відкрито боржником рахунки у цінних паперах;

- Запит до Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку із запитом про підприємства, установи, організації, акціями яких володіє боржник;

- Запити до структурних підрозділів органів місцевого самоврядування з питань екології та природних ресурсів з приводу того, чи надавався боржнику дозвіл на спеціальне водокористування, дозвіл на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами, дозвіл на спеціальне використання природних ресурсів, чи проводилась реєстрація декларації про утворення відходів боржника;

- Запит до відповідного центру зайнятості за місцезнаходженням боржника про кількість працівників боржника та про наявність/відсутність заборгованості по заробітній платі перед працівниками;

- Запит до Державної прикордонної служби України з метою з'ясування фактів перетинання боржником державного кордону України, частоти (періодичності) такого здійснення. Наразі наявний Порядок взаємодії органів та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів, та органів Державної прикордонної служби України під час здійснення виконавчого провадження, затверджений наказом Міністерства юстиції України, Міністерства внутрішніх справ України 30.01.2018 № 256/5/65[122]. Розділ II вказаного Порядку передбачає подання запиту та отримання відповіді безпосередньо в автоматизованій системі виконавчого провадження. Водночас, п.4 вказаного наказу передбачає, що до запровадження взаємодії відповідно до розділів II, IV Порядку обмін документами між державними, приватними виконавцями та Державною прикордонною службою України здійснюється у паперовому вигляді засобами поштового зв'язку. Отже, наразі слід забезпечити належне функціонування вказаної взаємодії задля належного здійснення виконавцями своїх прав [89];

- Запит до відповідного регіонального управління статистики з метою отримати інформацію про наявність дебіторської та кредиторської заборгованості боржника та строки її виникнення, про звітність боржника.

При цьому слід зазначити, що згідно із ч.1 ст.29 Закону України «Про офіційну статистику», первинні дані, отримані органами державної статистики та іншими виробниками офіційної статистики від респондентів під час

проведення статистичних спостережень, а також адміністративні дані щодо респондентів, отримані органами державної статистики для проведення державних статистичних спостережень від державних органів, органів місцевого самоврядування та інших юридичних осіб, що здійснюють діяльність, пов'язану із збиранням та використанням адміністративних даних, є конфіденційними даними, які охороняються законом і використовуються у статистичних цілях [123];

- Запит до Державної інспекції архітектури та містобудування України щодо інформації про наявність/відсутність у боржника дозволу на виконання будівельних робіт та переліку замовника будівництва;

- Також слід зазначити про можливість здійснення запиту до Міністерства внутрішніх справ України, Головних управлінь Національної поліції, територіальних підрозділів поліції про наявність у боржника зброї. Наразі є чинним Положення про функціональну підсистему «Єдиний реєстр зброї» єдиної інформаційної системи Міністерства внутрішніх справ, затверджене наказом Міністерства внутрішніх справ України від 10.01.2022 р. №2. Однак, воно не передбачає доступу виконавців до вказаної інформації, а тому і в цьому випадку слід внести зміни та надати виконавцям відповідний доступ [124].

Згідно із главою 7 розділу I Інструкція про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної, холодної і охолощеної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами несмертельної дії, та патронів до них, а також боєприпасів до зброї, основних частин зброї та вибухових матеріалів, затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ від 21.08.1998 р. №622, облік власників нарізної, нагородної вогнепальної зброї та пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами несмертельної дії, ведеться в у відповідних управліннях поліції Головних

управлінь Національної поліції. Облік власників мисливської гладкоствольної, пневматичної та холодної зброї - у територіальних підрозділах поліції [125].

- Запит до реєстру територіальної громади з метою встановити зареєстроване місце проживання боржника, осіб, місце проживання яких зареєстровано або було раніше зареєстровано разом із боржником.

Інформація про можливі запити отримана як із практики, так і із вивчення судової практики, зокрема, постанови Південно-західного апеляційного господарського суду від 27.11.2019 р. у справі №916/4546/15 [126], постанови Північного апеляційного господарського суду від 03.12.2019 р. у справі №911/2916/13 [127], ухвали Господарського суду Київської області від 03.06.2019 р. у справі №911/3328/14 [128], у межах яких розглядалися скарги на бездіяльність виконавців.

З наведеного невичерпного переліку видно, що виконавці у своїй роботі мають звертатися до великої кількості установ, організацій, підприємств із значною кількістю запитів. Вказане свідчить про те, що для збільшення ефективності роботи виконавцям слід надати безпосередній доступ до вказаних реєстрів або надати можливість подання автоматизованих запитів для отримання інформації із зазначених реєстрів. Безпосередній доступ або подання автоматизованих запитів наразі передбачено лише щодо Державного реєстру речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень та щодо інформації про перетинання боржником державного кордону України. Щодо решти інформації виконавцеві слід подавати письмові запити за допомогою засобів поштового зв'язку [89].

Водночас, для надання можливості безпосереднього доступу слід змінити систему організації всіх зазначених реєстрів. Про необхідність забезпечення виконавців можливістю доступу до інформаційних ресурсів зазначає П.В. Макушев та пропонує створення єдиного інформаційного простору виконавчого провадження для цієї мети [11, с.239]. Крім того, А.В. П'ятницький вказує на те, що виконавцям необхідно надати доступ до онлайн-реєстру усіх фізичних осіб країни, до бази даних банківських рахунків,

бази даних соціального страхування [13, с.192]. На нашу думку, пропозиція А.В. П'ятницького не є достатньою, оскільки не надасть доступу до всієї інформації про боржника.

Допомогти у цьому питанні може Закон України «Про публічні електронні реєстри», який набрав чинності 01.01.2022 р. [129]. Вказаним законом передбачено започаткування систему взаємодії всіх наявних в Україні публічних електронних реєстрів. За наявності системи взаємодії можна буде надати виконавцям можливість доступу до всіх реєстрів для отримання необхідної інформації від них.

Згідно із п.10 ч.1 ст.13 вказаного Закону, держателі реєстрів, залежно від юридичного статусу відповідного органу, у випадках та у межах повноважень, встановлених законом забезпечують доступ до відповідних реєстрів визначених законом суб'єктів їх ведення, публічних реєстраторів, інших суб'єктів, право доступу яких визначено законом, і приймають рішення про тимчасове блокування або анулювання такого доступу у випадках, передбачених законом [89].

Також, ч.3 ст.34 вказаного Закону передбачає поняття користування реєстровою інформацією у порядку спеціального доступу. Серед суб'єктів такого доступу зазначені фізичні особи, які здійснюють незалежну професійну діяльність – для цілей та у випадках, встановлених законодавством. Оскільки приватні виконавці – це особи, які здійснюють незалежну професійну діяльність, то ця норма поширюється на приватних виконавців. Слід зазначити, що у проєкті вказаного закону, що був прийнятий у першому читанні, а саме у ч.3 ст. 36 проєкту вказаного закону серед суб'єктів спеціального доступу були відсутні приватні виконавці [130]. Отже, слід констатувати, що під час розгляду проєкту Закону України «Про публічні електронні реєстри» до нього було внесено правки та передбачено надання приватним виконавцям можливості спеціального доступу до всіх наявних в Україні реєстрів.

Водночас, про практичне застосування вказаного Закону наразі не відомо. Це може стати об'єктом майбутніх досліджень.

Також, ч.3 ст.73 проєкту Закону України «Про виконавче провадження (реєстраційний номер 3726 від 23.06.2020) вказує, що під час виконання рішень виконавець має право на безпосередній доступ до інформації про боржників, їхнє майно, доходи та кошти, у тому числі конфіденційної, яка міститься в державних базах даних і реєстрах, у тому числі електронних, а також до інформації про осіб, на яких зареєстровано майно, яким вони володіють спільно з боржником, майно, доходи та кошти, якими особи володіють спільно з боржником, у тому числі конфіденційної, яка міститься в державних базах даних і реєстрах. Порядок доступу до такої інформації з баз даних та реєстрів встановлюється Міністерством юстиції України разом із державними органами, які забезпечують їх ведення.

Відтак, законопроектом пропонується прямо встановити, що всі державні органи, які забезпечують ведення реєстрів та баз даних, мають розробити порядок надання доступу виконавцям до них.

Також, ч.1 ст.80 вказаного законопроекту пропонує встановити, що у разі неможливості отримати з відповідних баз даних та реєстрів необхідні для здійснення виконавчого провадження інформацію (копії документів), така інформація (копії документів) надається її держателем на письмову вимогу виконавця у встановлений ним строк.

Тобто пропонується надати можливість виконавцям у разі відсутності можливості доступу до відповідного реєстру звернутися напряму до відповідного органу державної влади, який є держателем відповідного реєстру, та запросити необхідну інформацію.

Вважаємо, що така пропозиція правового регулювання є кроком вперед порівняно із нинішньою ситуацією.

Зазначений проєкт Закону України «Про виконавче провадження (реєстраційний номер 3726 від 23.06.2020) розроблений професійною спільнотою – провідними приватними виконавцями України, експертами

Проекту ЄС «Pravo-Justice», експертами Проекту Ради Європи «Підтримка виконання Україною рішень Європейського суду з прав людини» [131].

Вказаний законопроект має широку підтримку в колах приватних виконавців, має значні шанси на ухвалення в цілому, тому на його пропозиції слід звертати увагу, оскільки вони цілком можуть бути втілені у життя.

Вважаємо, що оскільки ситуація з отриманням інформації про боржників є складною, то необхідно закріпити дороговказ для того, щоби врешті виконавці мали повний та оперативний доступ до інформації про боржника з усіх наявних реєстрів та баз даних. На нашу думку, у ч.1 ст.2 Закону України «Про виконавче провадження» слід доповнити принципом негайності доступу виконавця до інформації про боржника. Зміст цього принципу полягає в тому, що виконавець в будь-який момент повинен мати можливість за короткий проміжок часу (максимум до декількох годин) отримати з будь-якого реєстру чи бази даних всю наявну інформацію про боржника. Це максимально сприятиме всьому виконавчому провадженню. Розуміємо, що вказана ідея наразі звучить утопічно, але якщо не мати такої вихідної засади діяльності, то і не будуть здійснюватися реальні кроки на перероблення функціоналу реєстрів для організації їхньої взаємодії із автоматизованою системою виконавчого провадження.

Щодо іноземного досвіду, то слід зазначити, що ст.26 Кодексу виконавчого провадження Естонії передбачає, що судовий виконавець може звертатися до будь-яких осіб з метою отримання інформації про місце проживання боржника, його контактні дані, може звертатися до кредитних установ, депозитарних установ для отримання виписок по рахунках боржника. Також виконавець вправі вимагати від державних і муніципальних банків даних інформацію про місце проживання, роботодавця, джерела доходів, його утриманця, належне боржнику майно, а також про наявність у боржника права на полювання, права на керування механічним транспортним засобом, дозволу на зброю, права малими суднами чи водними мотоциклами, картки рибалки [44, с.18-20].

Відтак, можна зробити висновок, що в Естонії більш чітко визначено перелік інформації, право на отримання якої має виконавець. В Україні, нагадаємо, не обмежується інформація, яку може запитати виконавець. Вважаємо, що український законодавець доречно застосував більш гнучкий підхід, не визначаючи, яку саме інформацію про боржника може отримати виконавець, оскільки наперед ніколи не відомо, які саме дані необхідно отримати для належного здійснення виконавчого провадження.

2.3. Застосування норм законів щодо повідомлення боржника у виконавчому провадженні та щодо розшуку боржника

Можливість використання інструментів приватними виконавцями в більшості випадків залежить від того, чи повідомлений боржник про наявність виконавчого провадження. Із цим пов'язана одна із нагальних проблем виконавчого провадження – питання належного повідомлення боржника про початок виконавчого провадження.

Із цим пов'язана можливість здійснення всіх подальших виконавчих дій. Під час здійснення судового контролю за діями приватних виконавців, як-от, під час розгляду подань виконавців про тимчасове обмеження боржника у праві виїзду за межі України, про примусове входження до житла чи іншого володіння боржника, про розшук боржника, при розгляді скарг на дії чи бездіяльність виконавця, під час провадження у справах про адміністративні правопорушення на підставі протоколів, складених приватними виконавцями, суд в першу чергу перевіряє, чи належним чином боржник повідомлений про виконавче провадження.

Правильне повідомлення боржника про виконавче провадження, наявність доказів цього наразі є наріжним каменем всього виконавчого провадження. Відсутність доказів повідомлення боржника знівельовує всі подальші дії виконавця та ставить під великий сумнів успішність подальших дій виконавця.

Відповідно до ч.1 ст.28 Закону України «Про виконавче провадження», боржник вважається повідомленим про початок примусового виконання рішень, якщо йому надіслано постанову про відкриття виконавчого провадження за адресою, зазначеною у виконавчому документі. Крім того, копії постанов виконавця та інші документи виконавчого доводяться виконавцем до відома сторін та інших учасників виконавчого провадження, надсилаються адресатам простою кореспонденцією або доставляються кур'єром, крім постанов про відкриття виконавчого провадження, про повернення виконавчого документа стягувачу, повідомлення стягувачу про повернення виконавчого документа без прийняття до виконання, постанов, передбачених пунктами 1-4 частини дев'ятої статті 71 цього Закону, які надсилаються рекомендованим поштовим відправленням.

До набрання чинності 28.08.2018 р. Законом України від 03.07.2018 р. №2475-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо створення економічних передумов для посилення захисту права дитини на належне утримання» була ще наявна вимога надсилати такі листи рекомендованими листами з повідомленням про вручення.

Відтак, вищевказаною нормою встановлена фікція, що боржник вважається повідомленим про відкриття виконавчого провадження лише за наявності факту надсилання йому постанови про відкриття виконавчого провадження рекомендованим листом з повідомленням про вручення. При цьому законодавство не вимагає наявності підтвердження вручення боржнику вказаного листа із постановою про відкриття виконавчого провадження.

Отже, вказане є дійсно фікцією, оскільки є штучним юридичним фактом, створений законодавцем на основі норм закону для вирішення конкретних юридичних справ [132, с. 787].

Вказана фікція має бути доволі дієвою, оскільки вона може допомогти уникнути ухилення від виконання судового рішення. Під час розгляду справи суд згідно із ч.6-10 ст.187 ЦПК України встановлює зареєстроване місце проживання (перебування) відповідача. З огляду на це адреса, зазначена у

виконавчому документі, повинна бути правильною. Боржник в свою чергу може не отримувати поштову кореспонденцію внаслідок відсутності за адресою місця проживання чи перебування чи внаслідок відмови від отримання листів. Якщо законом не була б передбачена вищевказана фікція, то боржник мав би змогу максимально ускладнювати виконавче провадження лише внаслідок ігнорування поштової кореспонденції [133].

У зв'язку із вказаним слід зазначити, що неодноразовими є випадки, за яких суди цитують вищезазначену фікцію із ч.1 ст.28 ЗУ «Про виконавче провадження», однак надалі все одно зазначають, що відсутні докази отримання боржником постанови про відкриття виконавчого провадження. Такі непослідовні твердження наявні, зокрема, у постанові Апеляційного суду Київської області від 29.05.2018 р. у справі №372/3224/15-ц, у постанові Апеляційного суду Вінницької області від 05.04.2018 р. у справі №130/108/18, в ухвалі Дніпровського районного суду м. Києва від 24.05.2018 р. у справі №754/6495/18, в ухвалі Комінтернівського районного суду м. Харкова від 24.05.2018 р. у справі №641/3251/18, в ухвалі Оболонського районного суду м. Києва від 19.04.2018 р. у справі №756/3649/18 [133].

Вказаний стан судової практики був актуальний на середину 2018 р. Однак, станом на 2023 р. ситуація не сильно змінюється. Так само, є чимало судів, які так само спочатку цитують вказану фікцію, але все одно вимагають доказів отримання боржником постанови про відкриття виконавчого провадження.

Зокрема, у судів з різних куточків України в ухвалах, що стосуються процесуальних питань, пов'язаних з виконанням судових рішень та рішень інших органів, вживається фраза, яку з урахуванням редакційних особливостей різних ухвал можна узагальнити так:

«Так, звертаючись з поданням про примусовий привід боржника, державним виконавцем до матеріалів подання не додано доказів про те, що боржник ОСОБА_1 обізнаний про відкриття виконавчого провадження та

здійснення державним виконавцем відносно нього заходів примусового виконання рішення.

До матеріалів подання не долучено доказів отримання боржником постанови про відкриття виконавчого провадження, як то реєстр рекомендованої кореспонденції чи повідомлення про вручення рекомендованого листа боржнику, тощо».

Вказана фраза наявна в ухвалах Вільнянського районного суду Запорізької області від 21.09.2020 р. у справі №314/3361/19 [134], Марганецького міського суду Дніпропетровської області від 22.09.2020 р. у справі №180/1416/20 [135], Залізничного районного суду м. Львова від 16.09.2020 р. у справі №462/6053/13-ц [136], Шевченківського районного суду м. Запоріжжя від 13.07.2020 р. у справі №336/5067/18 [137], Києво-Святошинського районного суду Київської області від 16.04.2020 р. у справі №369/4589/20 [138], Балаклійського районного суду Харківської області від 02.12.2020 р. у справі №610/3131/19 [139].

Більше того, вказана ситуація стала однією із підстав виправдального вироку Дрогобицького міськрайонного суду Львівської області від 13.10.2020 р. у справі №442/3929/18 за обвинуваченням особи у вчиненні злочину, передбаченого ч.2 ст.382 Кримінального кодексу України (умисне невиконання рішення суду, вчинене службовою особою) [140].

Посилання на відсутність доказів вручення боржнику постанови про відкриття виконавчого провадження (без вказаного вище формулювання) наявне у постановках Третього апеляційного адміністративного суду від 19.11.2020 р. у справі №160/5788/20 [141], Запорізького апеляційного суду від 10.05.2023 р. у справі №326/997/20 [142], в ухвалах Богунського районного суду м. Житомира від 02.04.2020 р. у справі №295/19303/14-ц [143], Деснянського районного суду м. Києва від 05.03.2020 р. у справі №754/14964/19 [144], Білопільського районного суду Сумської області від 06.11.2020 р. у справі №573/1957/20 [145], Яворівського районного суду Львівської області від 24.04.2020 р. у справі №944/1965/20 [146],

Коростенського міськрайонного суду Житомирської області від 06.09.2022 р. у справі №279/3816/22 [147], Кузнецовського міського суду Рівненської області від 29.09.2022 р. у справі №565/2049/19 [148], Ленінського районного суду м. Полтави від 12.10.2022 р. у справі №2-3262/09 [149], Городенківського районного суду Івано-Франківської області від 25.10.2022 р. у справі №342/509/21 [150].

Щорський міський суд Чернігівської області в ухвалі від 22.07.2020 р. у справі №749/342/19, можна сказати, безпідставно ввів поняття «повнота доказів належності повідомлення боржника про початок примусового виконання рішень» [151]. На думку суду, саме наявність зворотних поштових повідомлень про вручення боржнику постанови є тою самою так званою повнотою доказів належності повідомлення, незважаючи на встановлену законом необхідність наявності доказів надсилання рекомендованого листа.

Натомість, і в 2018 р., і нині є й інші, послідовні позиції судів. Наприклад, у постанові Чернівецького апеляційного суду від 28.12.2019 р. у справі №727/10693/19 на підставі вищевказаної норми наголошено, що повідомлення боржника про початок примусового виконання рішення не пов'язується із отриманням постанови про відкриття виконавчого провадження [152].

Так само суди відкинули вказівку на необхідність наявності доказів саме отримання боржником постанови про відкриття виконавчого провадження в ухвалах Берегівського районного суду Закарпатської області від 02.07.2019 р. у справі №301/1111/16-ц [153], Демидівського районного суду Рівненської області від 27.07.2020 р. у справі №558/411/20 [154].

Також можна звернути увагу на постанову Апеляційного суду міста Києва від 21.03.2018 р. у справі №761/36945/17 [155]. Вказаним судовим рішенням суд задовольнив апеляційну скаргу виконавця: скасував ухвалу Шевченківського районного суду міста Києва від 06.02.2018 р. та задовольнив подання виконавця про примусове проникнення до житла боржника. Суд першої інстанції відмовив у задоволенні подання через, зокрема, те, що

боржник не отримав постанову про відкриття виконавчого провадження, і конверт повернувся з відміткою пошти: «за закінченням терміну зберігання».

Апеляційний суд в свою чергу послався на встановлену ст.28 ЗУ «Про виконавче провадження» фікцію та, зазначивши, що у власності боржника є частка у праві власності на об'єкт нерухомого майна, задовольнив апеляційну скаргу та подання виконавця.

В ухвалі Дніпровського районного суду м. Києва від 04.06.2018 р. у справі №754/5437/18 після посилення на вказану фікцію вказано, що зазначене дає підстави для висновку, що до подання державного виконавця мають бути долучені копії належним чином завіреного поштового повідомлення про вручення боржникові копії постанови державного виконавця про відкриття виконавчого провадження, яка має бути направлена боржнику на адресу, зазначену у виконавчому документі, або конверта з копією цієї постанови, який повернувся на адресу державного виконавця з певною відміткою поштового відділення (адресат за цією адресою не проживає, не знайдений, по закінченні терміну зберігання тощо) [156]. Відтак, у вказаній справі суд розтлумачив норму ч.1 ст.28 Закону України «Про виконавче провадження» так, що доказами повідомлення боржника про наявність виконавчого провадження можуть бути рекомендоване повідомлення про вручення поштового відправлення або конверт, що повернувся у зв'язку із неврученням. Вважаю, що вказане тлумачення є несистемним, без звернення уваги на інші можливі докази направлення боржнику копії постанови про відкриття виконавчого провадження.

Наведена судова практика дозволяє зробити висновок, що суди в Україні мають системну проблему, а саме, не здійснюють належне тлумачення норм Закону України «Про виконавче провадження», внаслідок чого навіть після цитування норми ст.28 вказаного Закону, якою прямо встановлено фікцію щодо повідомлення боржника про виконавче провадження, все одно не застосовують її, а вимагають доказів повідомлення боржника про виконавче провадження, не передбачених законом.

Вказана ситуацію спричиняє необґрунтоване затягування виконавчого провадження через необхідність виконавцеві оскаржувати безпідставні ухвали судів I інстанції, щоб отримати право вчинити виконавчу дію, застосувати обмеження прав боржника, чи домогтися скасування ухвали суду, якою його дії визнані неправомірними.

Не можна оминати позицій Верховного Суду щодо цього питання.

У постанові Касаційного цивільного суду Верховного Суду від 02.09.2019 р. у справі №266/266/17 вказано, що «твердження заявника про те, що він не отримував постанову про відкриття провадження є неспроможними, зважаючи на установлені судами попередніх інстанцій обставини щодо направлення боржнику її копії за адресою зазначеною у виконавчому листі» [157]. У цьому випадку суд стоїть на позиції, що підтримує вищезазначену фікцію та не вимагає підтвердження вручення листа боржнику.

У постанові Касаційного цивільного суду Верховного Суду від 24.04.2019 р. у справі №205/4528/16-ц зазначено, що «постанова державного виконавця про відкриття виконавчого провадження ... направлялася боржнику за адресою зазначеною у виконавчому листі, а її неотримання боржником з незалежних від державного виконавця причин не може бути підставою для визнання його дій неправомірними та скасування прийнятих ним рішень» [158]. Відтак, і в цьому випадку Верховний Суд не наполягає на обов'язковості отримання боржником постанови про відкриття виконавчого провадження.

У постанові Касаційного цивільного суду Верховного Суду від 13.03.2019 р. у справі №333/4576/17 вказано, що «скасовуючи рішення суду першої інстанції та ухвалюючи нове рішення про відмову у задоволенні вимог скарги, апеляційний суд обґрунтовано виходив з того, що копія постанови державного виконавця про відкриття виконавчого провадження направлялася боржнику за адресою зазначеною у виконавчому листі, а її неотримання боржником з незалежних від державного виконавця причин не може бути підставою для скасування правильного по суті рішення державного виконавця» [159]. Таку саму позицію вказує Касаційний цивільний суд

Верховного Суду у постановах від 06.04.2020 р. у справі №161/11434/17 [160], від 28.01.2021 р. у справі №643/8028/15 [161].

У постанові Касаційного цивільного суду Верховного Суду від 20.11.2019 р. у справі №751/3157/19 вказано, що «висновки суду апеляційної інстанції щодо обов'язку приватного виконавця пересвідчитись в отриманні боржником копії постанови про виконавче провадження, суперечать положенню частин першої та сьомої статті 28 Закону № 1404-VIII, за приписами якої копія постанови про відкриття виконавчого провадження направляється рекомендованим поштовим відправленням, без надання строку на добровільне виконання постанови» [162].

Відтак, і в цьому випадку Верховний Суд зазначив, що у виконавця немає обов'язку отримувати докази саме отримання боржником листа із постановою про відкриття виконавчого провадження, а мусить лише надіслати її боржнику рекомендованим листом.

Водночас, на жаль, навіть на рівні Верховного Суду трапляються випадки неправильного застосування вказаної ч.1 ст.28 Закону України «Про виконавче провадження». Так, у постанові Касаційного цивільного суду Верховного Суду від 31.07.2019 р. у справі №554/13475/15-ц вказано, що «...виконавець повинен не лише направити боржнику копію постанови про відкриття виконавчого провадження, але й встановити факт отримання боржником копії цієї постанови, якою встановлено строк для добровільного виконання рішення суду. У разі з'ясування факту неодержання боржником копії постанови про відкриття виконавчого провадження державний виконавець не вправі накладати штраф на боржника за невиконання рішення у визначений у постанові про відкриття виконавчого провадження строк.» [163].

Слід пояснити, що вказана справа розглядалася відповідно до норм Закону України «Про виконавче провадження» від 21.04.1999 р. №606-XIV, ч.2 ст.25 якого передбачала 7-денний строк для самостійного виконання рішення боржником після відкриття виконавчого провадження [164]. Чинне

законодавство не передбачає самостійного чи добровільного виконання рішення після відкриття виконавчого провадження.

Невідомо, з якої причини Верховний Суд свідомо проігнорував встановлену законом фікцію про обізнаність боржника про наявність виконавчого провадження.

Необхідно зазначити, що виконавцю необхідно підтвердити лише факт надсилання постанови про відкриття виконавчого провадження на адресу боржника. У виконавця для цього є й інша можливість, ніж вказана судом у попередній ухвалі. Кожний орган державної виконавчої служби, кожен приватний виконавець згідно із Правилами ведення діловодства та архіву в органах державної виконавчої служби та приватними виконавцями, затвердженими Наказом Міністерства юстиції України від 07.06.2017 № 1829/5, зобов'язані вести журнал реєстрації вихідної кореспонденції. У вказаному журналі у відповідних колонках вказуються вид документа, стислий його зміст, номер виконавчого провадження, адресат та адреса [165].

Також у матеріалах виконавчого провадження зберігаються списки згрупованих поштових відправлень та розрахункові документи, що підтверджують надсилання рекомендованих листів.

Для правильного тлумачення вищевказаної ч.1 ст.28 Закону України «Про виконавче провадження» слід застосувати системне тлумачення, яке проводиться на основі з'ясування зв'язку з іншими нормами права [15, с. 253]

Відтак, вважаємо, що застосовуючи системне тлумачення вищевказаної ч.1 ст.28 ЗУ «Про виконавче провадження» можна прийти до висновку, що для підтвердження надсилання боржнику постанови про відкриття виконавчого провадження достатньо, зокрема, витягу із журналу вихідної кореспонденції та розрахункового документа, що підтверджує надсилання рекомендованого листа. Отже, попередньо вказані судові рішення, в яких вимагалось надати докази отримання боржником постанови про відкриття виконавчого провадження, не є законними в порушення вимог ст.263 ЦПК України, тобто, ухвалені без дотримання норм процесуального права.

Щодо досвіду держав-членів ЄС, то, до прикладу, у Фінляндії, згідно із ст. 39 глави 3 Виконавчого кодексу Фінляндії, повідомлення про виконавче провадження має бути надіслано на адресу боржника, вказану в Інформаційній системі щодо населення, або залишений у поштовій скриньці боржника, або якщо вказані способи повідомлення не є ефективними, то документ може бути зачитаний вголос боржнику. При цьому вказується, що обов'язок повідомлення вважається виконаним через сім днів від дня надсилання листа на адресу боржника або залишення документа у поштовій скриньці [166, с.38-39].

Таким чином, законодавство Фінляндії також застосовує фікцію повідомлення про виконавче провадження, як і українське законодавство. Однак у Фінляндії враховують також час, необхідний для надсилання листа. Якщо в Україні боржника вважається повідомленим з моменту надсилання відповідного листа, то у Фінляндії час повідомлення боржника вважається здійсненим через сім днів. Вважаємо таку норму законодавства Фінляндії більш логічним. З цього можна зробити висновок що український законодавець взагалі не розраховує, що боржника отримає відповідний лист, а тому надає виконавцеві можливість вчиняти виконавчі дії одразу після надсилання постанови про відкриття виконавчого провадження боржнику. В свою чергу у Фінляндії все-таки вважається, що боржник отримає відповідний лист, а тому і встановлено час у сім днів для отримання листа.

Згідно із ч.5 ст.10 Кодексу виконавчого провадження Естонії, якщо повідомлення про виконавче провадження направлено поштою, то воно вважається врученим через три дні з моменту його надсилання, а якщо надсилається за кордон – то через сім днів, якщо тільки боржник не доведе, що отримав документ пізніше або взагалі не отримав [44. с. 9].

Відтак, в Естонії встановлена спростовувана фікція повідомлення про виконавче провадження. Строк, який надається листу на вручення – три дні (менше ніж у Фінляндії), при цьому сім днів для листів, надісланих за кордон, незважаючи, у яку саме країну, вважаю не правильним. На нашу думку,

естонський законодавець враховує, що боржники проживають на території держав-членів Європейського Союзу, до яких лист дійсно може дійти за сім днів. Однак у держави Північної, Південної Америки, Африки, Азії лист дійде більше ніж за сім днів.

Ситуацію рятує те, що вказану фікцію боржник може спростувати, надавши відповідні докази.

На нашу думку, така норма не запобігає можливим зловживанням боржника щодо спеціального неотримання поштової кореспонденції.

Відтак, не вважаємо, що слід переймати досвід спростовуваної фікції щодо отримання постанови про відкриття виконавчого провадження. Водночас можна перейняти строк у три дні, зі спливом якого боржник вважається повідомленим про виконавче провадження.

Вважаємо, що для України можна встановити, що боржник вважається повідомленим про виконавче провадження зі спливом семи днів з дня надсилання відповідної постанови про відкриття виконавчого провадження. Саме такий строк пропонуємо встановити тому, що відповідно до Нормативів і нормативних строків пересилання поштових відправлень, затверджених наказом Міністерства інфраструктури України від 28.11.2013 р. №958, нормативний строк пересилання рекомендованої поштової кореспонденції може становити п'ять днів, не враховуючи дня надсилання [167]. Відтак, сплив семи днів з дня надсилання є саме тим часом, що необхідний для вручення листа боржникові у будь-якому населеному пункті України.

Питання оголошення боржника у розшук також є важливим у виконавчому провадженні. Йому присвячено декілька норм в Законі України «Про виконавче провадження» та в ЦПК України.

Згідно із ч.1 ст.36 Закону України «Про виконавче провадження», у разі відсутності відомостей про місце проживання, перебування боржника - фізичної особи, а також дитини за виконавчими документами про відібрання дитини виконавець звертається до суду з поданням про винесення ухвали про розшук боржника або дитини.

Ст.438 ЦПК України встановлює, що розшук боржника або дитини, привід боржника оголошуються за місцем виконання рішення або за останнім відомим місцем проживання (перебування) боржника або дитини чи місцезнаходженням їхнього майна, або за місцем проживання (перебування) стягувача. Суд має право витребувати від виконавця всі необхідні документи для вирішення питання про оголошення розшуку. Суд розглядає подання виконавця протягом десяти днів.

Відтак, все правове регулювання оголошення боржника у розшук вміщується у декілька абзаців, які є доволі чіткими. Однак, на практиці щодо вказаного питання можуть розгорнутися великі перипетії.

Підстава для оголошення боржника у розшук одна – це відсутність відомостей про його місце проживання, перебування. Про місце проживання боржника було зазначено у попередньому підрозділі. Щодо місця перебування боржника, то згідно із ст.3 Закону України Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні», місце перебування - адміністративно-територіальна одиниця, на території якої особа проживає строком менше шести місяців на рік.

Відтак, формально, якщо виконавець надасть докази відсутності відомостей про місце проживання, перебування боржника, то суд має оголосити його в розшук.

В Єдиному державному реєстрі судових рішень наявна справа, яка, на нашу думку, є зразком того, з якими труднощами можна зіткнутися під час оголошення боржника у розшук. Це справа №359/10098/16-ц, що розглядалася тричі в Бориспільському міськрайонному суді Київської області та тричі в Київському апеляційному суді. Цю справу в першу чергу характеризує тривалість її розгляду. Приватний виконавець звернувся із поданням про розшук боржника 17.04.2018 р., а остаточне рішення у цій справі було ухвалене 29.10.2020, тобто розгляд подання приватного виконавця тривав 2 з половиною роки та був предметом дослідження шістьох складів суду.

У первинному поданні приватний виконавець зазначив те, що:

- у виконавчому документі було зазначена адреса проживання боржника у с. Дударків Бориспільського району Київської області;

- після відкриття виконавчого провадження до виконавця звернувся представник боржника та зазначив, що боржник знявся з реєстрації місця проживання у вказаному населеному пункті та наразі проживає у селі Володькова Дівиця Носівського району Чернігівської області;

- документально підтверджено, що боржник дійсно знятий з реєстрації місця проживання у с. Дударків, однак у с. Володькова Дівиця ним своє місце проживання не зареєстровано.

Суд визнав такі докази достатніми свідченнями того, що відсутні відомості про місце проживання, перебування боржника та ухвалою від 01.06.2018 р. оголосив його в розшук [168].

Представник боржника подав апеляційну скаргу на вказану ухвалу і Київський апеляційний суд постановою від 28.11.2018 р. скасував вказану ухвалу та направив справу для продовження розгляду до суду першої інстанції, з таких підстав:

- приватний виконавець не перевірів, чи дійсно боржник не проживає у с. Володькова Дівиця без реєстрації місця проживання;

- приватному виконавцю відомий номер телефону боржника. [169]

Під час нового розгляду суд та надалі у судових засіданнях брав участь сам боржник, якого виконавець просив оголосити в розшук. На перший погляд, вказане є нонсенсом. Навіщо оголошувати в розшук особу, яка з'являється у судові засідання. Однак, незважаючи на те, що боржник з'являвся до суду, він не вказував точне місце свого проживання, а тому виконавець стверджував, що його таки треба оголосити в розшук.

При новому розгляді справи суд I інстанції ухвалою від 02.04.2019 р. відмовив у задоволенні подання приватного виконавця.

Під час нового розгляду виконавець надав суду акт про те, що боржник не проживає у с. Володькова Дівиця. Однак, вказаний доказ суд не взяв до уваги, оскільки:

- приватному виконавцю відома інформація про робоче місце представника боржника та номер його мобільного телефону боржника;
- відсутні докази того, що виконавець телефонував боржникові та викликав його для проведення виконавчих дій;
- у судовому засіданні був допитаний свідок (мешканець с. Володькова Дівиця), який підтвердив, що боржник неодноразово допомагав йому по господарству та приходив одразу після того, як йому зателефонувати [170].

Вказана ухвала була оскаржена приватним виконавцем та Київський апеляційний суд постановою від 19.12.2019 р. скасував ухвалу суду I інстанції з огляду на таке:

- боржник порушив правила реєстрації місця проживання затвержені Постановою Кабінету Міністрів України від 2 березня 2016 року № 207
- внаслідок цього його місце проживання чи перебування залишається невідомим,
- доводи боржника та його представника, щодо того, що вони завжди є на зв'язку та не ухиляються від викликів приватного виконавця, вказану обставину не спростовують [171].

Під час третього розгляду подання виконавця суд I інстанції ухвалою від 18.08.2020 р. залишив вказане подання без задоволення.

При цьому у справу були надані такі важливі документи про відсутність щодо місця проживання боржника:

- лист відділення АТ «Укрпошта» села Володькова Дівиця, з якого вбачається, що боржник забирає самостійно у відділенні зв'язку після того, як працівники пошти йому телефонують на мобільний номер телефону, який він залишив там заздалегідь
- лист заступника міського голови м. Носівка, з якого вбачається, що з метою встановлення можливого проживання боржника були опитані мешканці вулиці та листоноша, але факт його проживання ніхто не підтвердив;

- лист старости, з якого вбачається, що було проведено опитування жителів та листоноші щодо місця проживання боржника, але факт його проживання ніхто не підтвердив.

Мотиви залишення подання без задоволення були такими:

- відсутність доказів на підтвердження того, що приватний виконавець телефонував до представника боржника для того, щоб викликати його та боржника для проведення виконавчих дій;

- приватний виконавець у своїх заявах вказує адресу боржника;

- боржник не має можливості зареєструвати своє місце проживання, оскільки у нього відсутні необхідні для цього документи [172].

Крапку у питання оголошення боржника у розшук поставив Київський апеляційний суд постановою від 29.10.2020 р. Нею ухвала суду I інстанції була скасована та подання виконавця задоволено і боржника оголошено у розшук.

При аналізі тих самих доказів суд ретельніше дослідив лист відділення АТ «Укрпошта» села Володькова Дівиця, в якому було також зазначено таке: «в с. Володькова Дівиця боржник фактично не проживає і не працює. У відділенні зв'язку в свій час ним було залишено номер мобільного телефону, за яким, на його прохання, працівники пошти інформують про надходження на його ім'я поштової кореспонденції, яку він забирає самостійно.»

Вказаний факт дозволив суду апеляційної інстанції дійти до висновку, що підтверджено факт того, що місце проживання чи перебування боржника невстановлене, ч.2 ст.36 Закону України «Про виконавче провадження» передбачає достатньою одну підставу для оголошення боржника в розшук, а саме: відсутність відомостей про місце проживання, перебування боржника - фізичної особи.

Суд апеляційної інстанції відхилив висновок суду I інстанції про те, що обізнаність із номером телефону боржника не дає підстав для його розшуку, оскільки, як слушно зазначив суд, за номером мобільного телефону боржника та його представника виконавець не має можливостей визначити місце перебування особи, що є необхідним для вчинення подальших виконавчих дій.

Також суд звернув увагу на довідку старости с. Володькова Дівиця, згідно з якою у вказаному селі наявно 50 вулиць, а тому без вказівки на конкретну вулицю неможливо встановити місце проживання, перебування боржника [173].

Вказана справа показує, що суди можуть доволі вільно тлумачити факт відсутності відомостей про місце проживання, перебування боржника. Не завжди суди сприймають як доказ дані про відсутність інформації про адресу, за якою боржник проживає. Обізнаність із номером телефону боржника також може стати на заваді оголошенню боржника у розшук, однак вказаний довід є безпідставним, оскільки за номером телефону встановити місце перебування особи можуть лише органи досудового розслідування в рамках негласним слідчих (розшукових) дій, а приватні виконавці такими повноваженнями не наділені.

Ця справа показала, що навіть елементарні норми можуть викликати цілу проблему у правозастосуванні. Здавалося б, закон чітко встановлює лише одну підставу для оголошення боржника у розшук, але практика підтвердила, що при його застосуванні суди починають вимагати довести наявність не передбачених законом моментів. Вказане негативно впливає на стан правової визначеності.

2.4. Правові аспекти розгляду подань виконавців про примусове проникнення до житла та обмеження у праві виїзду за межі України

Під час здійснення виконавчого провадження нерідкими є випадки, коли у боржника відсутнє майно, як нерухоме так і рухоме, боржник офіційно не працює, на банківських рахунках зберігається мінімальна сума коштів, однак де-факто веде спосіб життя, притаманний для заможних людей.

У такому разі виконавець позбавлений можливості виконання рішення суду шляхом звернення стягнення на майно боржника. У такому разі, як показує практика, виконавець повинен вдаватися до крайніх заходів впливу на боржника.

Такими крайніми заходами вважаються примусове проникнення до житла чи іншого володіння фізичної особи та тимчасове обмеження у праві виїзду боржника - фізичної особи чи керівника боржника - юридичної особи за межі України.

Ці два заходи впливу варто розглядати спільно, оскільки, за загальним правилом, вони характерні наявністю попереднього судового контролю.

Так, згідно із п.4 ч.3 ст.18 Закону України «Про виконавче провадження», за наявності вмотивованого рішення суду про примусове проникнення до житла чи іншого володіння фізичної особи безперешкодно входити на земельні ділянки, до житлових та інших приміщень боржника - фізичної особи, особи, в якій перебуває майно боржника чи майно та кошти, належні боржникові від інших осіб, проводити в них огляд, у разі потреби примусово відкривати їх в установленому порядку із залученням працівників поліції, опечатувати такі приміщення, арештовувати, опечатувати та вилучати належне боржникові майно, яке там перебуває та на яке згідно із законом можливо звернути стягнення.

Також, відповідно до п.19 ч.3 ст.18 Закону України «Про виконавче провадження», виконавець під час здійснення виконавчого провадження має право у разі ухилення боржника від виконання зобов'язань, покладених на нього рішенням, звертатися до суду за встановленням тимчасового обмеження у праві виїзду боржника - фізичної особи чи керівника боржника - юридичної особи за межі України до виконання зобов'язань за рішенням або погашення заборгованості за рішеннями про стягнення періодичних платежів.

В свою чергу згідно із ч.3 ст.441 ЦПК України, суд може постановити ухвалу про тимчасове обмеження у праві виїзду за межі України фізичної особи, яка є боржником за невиконаним нею судовим рішенням або рішенням інших органів (посадових осіб), якщо така особа ухиляється від виконання зобов'язань, покладених на неї відповідним рішенням, на строк до виконання зобов'язань за рішенням, що виконується у виконавчому провадженні.

Також, ч.3 ст.337 ГПК України встановлює, що суд може постановити ухвалу про тимчасове обмеження у праві виїзду за межі України фізичної особи, яка є боржником за невиконаним нею судовим рішенням, на строк до повного виконання такого судового рішення.

Одразу бачимо, що процесуальні кодекси містять прогалину, через яку виконавці формально позбавлені права вимагати обмежити керівника боржника - юридичної особи у праві виїзду за межі України.

На вказану проблему звернув увагу Верховний Суд. У постанові Касаційного господарського суду Верховного Суду від 19.08.2020 р. у справі №910/8130/17 вказано, що Закон України «Про виконавче провадження» є спеціальною нормою права, якою врегульовано умови та порядок виконання рішень судів та інших органів (посадових осіб), які відповідно до закону підлягають примусовому виконанню, а тому оскільки п.19 ч.3 ст.18 Закону України «Про виконавче провадження» передбачає таку санкцію для керівника боржника як обмеження у праві виїзду за межі України, то вона підлягає застосуванню незалежно від наявності прогалин у процесуальних кодексах [174].

Загалом така санкція як обмеження у праві виїзду за межі України відповідає букві і духу закону.

Згідно із ч.3 ст.2 Протоколу №4 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, який гарантує деякі права і свободи, не передбачені в Конвенції та у Першому протоколі до неї, на здійснення права залишити будь-яку країну, включно зі своєю власною, можуть бути встановлені обмеження, що передбачені законом і є необхідними в демократичному суспільстві в інтересах національної чи громадської безпеки, для підтримання публічного порядку, запобігання злочину, для захисту здоров'я чи моралі або з метою захисту прав і свобод інших осіб [175].

Відповідно до ч.1 ст.33 Конституції України, законом можуть бути встановлені обмеження щодо права вільно залишати територію України.

Згідно із п.5 ч.1 ст.6 Закону України «Про порядок виїзду з України і в'їзду в Україну громадян України», право громадянина України на виїзд з України може бути тимчасово обмежено у випадку, коли він ухиляється від виконання зобов'язань, покладених на нього судовим рішенням або рішенням інших органів (посадових осіб), що підлягає примусовому виконанню в порядку, встановленому законом, - до виконання зобов'язань або сплати заборгованості зі сплати аліментів [176].

Відтак, вказане встановлене законом обмеження цілком відповідає критеріям його запровадження, а саме воно необхідне для захисту прав і свобод інших осіб.

На практиці часто трапляється так, що боржники, які мають борг на значну суму коштів, часто виїжджають за межі України на відпочинок, при цьому не погашаючи борг як до виїзду, так і після приїзду. В свою чергу, обмеження у праві виїзду за межі України сприятиме тому, щоб боржник таки сплатив борг, а не ігнорував його.

Вказане обмеження також є запобіжним заходом від втечі боржника за кордон та переховування його там від необхідності виконання рішення суду.

При розгляді вказаних подань особливу роль грають докази, надані виконавцем.

Виконавцю слід довести факт ухилення від виконання рішення суду. Для цього виконавці надають відповіді Адміністрації Державної прикордонної служби про перетини боржником державного кордону України.

У вказаних відповідях наявна інформація про дату і час перетину державного кордону України, напрям перетину, характеристика транспортного засобу, на якому було здійснено перетин державного кордону України, і якщо це повітряний транспорт, то вказано номер рейсу та його сполучення, пункт пропуску.

Вказана інформація надає можливість встановити, чи виїздив, наприклад, боржник на відпочинок за кордон. Вказаний факт буде зрозумілим, якщо він перетинав державний кордон України на повітряному транспорті

рейсами сполученнями із відомими курортами або із містами поряд із ними: як-от: Хургада, Шарм-еш-Шейх, Анталія, Бодрум, Пальма-де-Майорка. Іракліон, Ніцца, Майамі, Лас-Пальмас.

Крім отримання інформації про перетини державного кордону України виконавець має надати інші докази ухилення від виконання рішення суду. Доказами цього можуть бути банківські виписки, з яких видно, що боржник витрачав кошти на розваги, а не на погашення боргу.

Як додатковий доказ суд може прийняти інформацію із соціальних мереж боржника. Боржники доволі часто викладають на своїх сторінках у соціальних мережах Facebook, Instagram фотографії і відео свого відпочинку, що дає змогу зрозуміти їхній стиль життя та порядок коштів, витрачених ними на відпочинок.

Під час вирішення вказаного питання суди часто беруть до уваги документ, виданий Верховним Судом України 01.02.2013 р. під назвою «Судова практика щодо вирішення питання про тимчасове обмеження у праві виїзду за межі України».

У ньому вказано, що подання виконавця обов'язково має містити докази ухилення боржника від виконання своїх зобов'язань. Частину вказаних роз'яснень Верховний Суд України присвятив тлумаченню слова «ухилення».

Зазначено, що у сучасній українській мові слово «ухилення» тлумачиться так: 1) відступати, відхилятися, вивертатися; 2) намагатися не робити чого-небудь, не брати участі в чомусь; уникати; 3) навмисно не давати відповіді на запитання або говорити про щось інше [177].

Вказано, що суду належить з'ясувати, чи дійсно особа свідомо не виконувала належні до виконання зобов'язання в повному обсязі або частково. Також стверджено, що ухилення боржника від виконання своїх зобов'язань є оціночним поняттям. Теоретично їх невиконання може бути зумовлене об'єктивними причинами, наприклад, внаслідок відсутності майна, роботи, незадовільного фінансового стану, тривалого відрядження, важкої хвороби тощо. Однак воно може мати й принципово інше походження, суб'єктивне,

коли боржник свідомо ухиляється від виконання - має змогу виконати зобов'язання у повному обсязі або частково, але не робить цього без поважних причин.

Врешті-решт Верховний Суд України у вказаних роз'ясненнях зробив висновок, що поняття «ухилення від виконання зобов'язань, покладених на боржника рішенням» варто розуміти як будь-які свідомі діяння (дії або бездіяльність) боржника, спрямовані на невиконання відповідного обов'язку у виконавчому провадженні, коли виконати цей обов'язок у нього є всі реальні можливості (наприклад, наявність майна, грошових коштів тощо) і цьому не заважають будь-які незалежні від нього об'єктивні обставини (непереборної сили, події тощо).

Хоча юридичної сили у вказаних роз'яснень Верховного Суду України немає ні за чинним законодавством України, ні за чинним на час ухвалення вказаних узагальнень законодавством, однак суди при розгляді подань про тимчасове обмеження у праві виїзду боржника за межі України беруть до уваги вказане узагальнення Верховного Суду України, іноді прописуючи його, а іноді не прописуючи.

Суди завжди вимагають доведення факту ухилення боржника від виконання зобов'язань, і задовольняють такі подання лише за наявності відповідних доказів такого ухилення.

Наприклад, ухвалою Солом'янського районного суду м. Києва від 24.04.2019 р. у справі № 760/1984/19 [178], залишеною без змін постановою Київського апеляційного суду від 18.09.2019 р. у справі № 760/1984/19 [179], було задоволено подання приватного виконавця та тимчасово обмежено боржника у праві виїзду за межі України на підставі таких доказів:

- відповіді АТ КБ «Приватбанк» про те, що боржник користувався рахунком на суму близько 130 000 грн;
- відповіді ПАТ «Універсал банк» про те, що боржник за період близько півтора року витрачав кошти на власні потреби;

- відповідь Державної прикордонної служби України про те, що боржник неодноразово перетинав державний кордон за період близько року.

Вказані докази суди назвали достатніми для висновку про ухилення боржника від виконання рішення суду.

Питання прийняття до уваги інформації із соціальних мереж є суперечливим. Такі дані можна розглядати як електронний доказ в силу ст.100 ЦПК України та ст.96 ГПК України. Також постає питання їх належної оцінки.

Так, наприклад, Київський апеляційний суд у постанові від 01.10.2020 р. у справі №759/8844/16-ц при розгляді заяви про боржника про скасування тимчасового обмеження виїзду за межі України, зазначив, що рішення суду про обмеження у праві виїзду за межі України ґрунтувалося на інформації із соціальних мереж про те, що боржник веде забезпечений спосіб життя. Однак, апеляційний суд зазначив, що така інформація не доводить, що наслідком такого стилю життя є саме доходи стягувача [180].

Такий висновок суду з оцінки наданого доказу не можна вважати належним. Дійсно, особа може вести заможний спосіб життя і не за свій рахунок. Однак функція обмеження у праві виїзду за межі України тому і спрямована на забезпечення примусового виконання рішення, на примушення боржника виконати рішення шляхом примусової зміни його звичного способу життя.

Якщо особа веде забезпечений спосіб життя за чужий рахунок, то цілком природньо, що і за цей же рахунок вона може і погасити борг, а далі вже продовжити жити як і раніше.

Тому вважаю, що докази забезпеченого способу життя боржника мають завжди братися до уваги та мають бути підставою для обмеження його у праві виїзду за межі України.

Із постанови Харківського апеляційного суду від 02.04.2020 р. у справі №643/304/20 вбачається, що виконавець має встановити мету перетину державного кордону для того, щоб довести факт ухилення боржника від виконання судового рішення [181].

Однак, вочевидь таке завдання є надскладним та недоречним для виконавця. Встановити мету поїздки за кордон можливо лише із інформації, яку, як правило, можна отримати за кордоном. Винятками є службові відрядження, про які можна отримати інформацію за місцем роботи боржника. Про мету перебування за кордоном можна було б зробити висновок, спираючись на інформацію про рух коштів на банківському рахунку боржника. Однак у боржника, який не виконує судові рішення, банківські рахунки арештовані виконавцем, і тому боржник може послуговуватися лише готівкою, а інформація про її рух є недоступною.

Також суд зазначив, що виконавець мав би вжити заходів для притягнення боржника до адміністративної відповідальності за ст.188-13 Кодексу України про адміністративні правопорушення, яка містить, зокрема, такі склади адміністративних правопорушень, як невиконання законних вимог приватного виконавця щодо усунення порушень законодавства про виконавче провадження, ненадання на вимогу приватного виконавця декларації про доходи та майно, зазначення у такій декларації неправдивих відомостей або неповідомлення про зміну відомостей, які зазначаються у декларації, неповідомлення боржником про зміну місця проживання чи місцезнаходження або місця роботи (отримання доходів), а також неявка без поважних причин за викликом приватного виконавця.

Водночас, санкція за вчинення такого адміністративного правопорушення складає штраф від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, тобто від 850 до 1700 грн, що не є дієвим заходом примусу на боржника, який і так не виконує рішення у приватноправовій сфері.

Крім того, Єдиний державний реєстр судових рішень станом на травень 2023 року (тобто за понад п'ять років існування можливості притягнення до адміністративної відповідальності за ініціативою приватних виконавців) містить лише 29 справ, у яких суд накладав на боржників штрафи на підставі протоколів, складених приватними виконавцями, і загалом 105 справ, в яких

розглядалися складені приватними виконавцями протоколи про адміністративне правопорушення. В Єдиному державному реєстрі судових рішень пошук здійснювався за словами «Невиконання законних вимог приватного виконавця 188-13».

Така незначна практика притягнення боржників до адміністративної відповідальності свідчить про її неієвість. Інакше приватні виконавці частіше складали б протоколи про адміністративні правопорушення боржників та направляли б їх до суду.

Тому не вважаємо, що складення протоколу про адміністративне правопорушення за ст.188-13 КУпАП та направлення його до суду є обов'язковим для встановлення факту ухилення боржника від виконання судового рішення.

Постанови Одеського апеляційного суду від 05.03.2020 р. у справі №511/1206/19 та Херсонського апеляційного суду від 06.02.2020 р. у справі №668/630/14-ц свідчать про те, що інформація із соціальних мереж про подорожі боржника приймається до уваги як доказ ухилення від виконання рішення суду [182] [183], та те, що така інформація може бути покладена в основу рішень про задоволення подань виконавців про обмеження боржника у праві виїзду за межі України.

Примусове проникнення до житла чи іншого володіння фізичної особи є іншим крайнім заходом впливу на боржника. Для його здійснення виконавцеві спершу слід пройти процедуру попереднього судового контролю та отримати ухвалу суду про дозвіл на таке примусове проникнення.

Одразу звертаємо увагу, що рішення суду необхідно для примусового входження саме до житла чи іншого володіння фізичної особи, на відміну від володінь юридичних осіб, щодо яких в силу п.5 ч.3 ст.18 Закону України «Про виконавче провадження» такі виконавчі дії проводяться без наявності відповідного рішення суду.

Вказане цілком кореспондує ч.1 ст.30 Конституції України, відповідно до якої не допускається проникнення до житла чи до іншого володіння особи,

проведення в них огляду чи обшуку інакше як за вмотивованим рішенням суду. Вказану норму Конституції України спочатку тлумачили як таку, що стосується лише фізичних осіб [184, с. 157-165].

Зазначене тлумачення насправді є дискусійним, особливо зважаючи на тлумачення Європейським Судом з прав людини ст.8 Конвенції про захист основних прав людини і основоположних свобод. Так, зокрема, у п.31 рішення ЄСПЛ у справі «Бук проти Німеччини» вказано, що поняття «житло», вжите у п. 1 ст. 8 Конвенції, охоплює не лише житло приватної особи. Він наголошує, що у ст. 8 Конвенції французькою мовою поняття «domicile» має ширше значення, ніж поняття «home», і може охоплювати, наприклад, приміщення, призначені для зайняття підприємницькою діяльністю. Відповідно, поняття «житло» має тлумачитись як таке, що означає також зареєстровані офіси компанії, власником якої є приватна особа, та офіси юридичної особи, філії чи інші приміщення для зайняття підприємницькою діяльністю [185].

Так само, у п.41 рішення ЄСПЛ у справі «Компанія «Кола Ест» та інші проти Франції», зважаючи на те, що Конвенція є живим інструментом, який має тлумачитися в світлі умов сьогодення, вказано, що настав час вказати, що права, гарантовані ст.8 Конвенції, поширюються також на офіційно зареєстрований офіс компанії, філії та інших володіння [186].

Однак, наразі українські вчені також погоджуються із таким тлумаченням та інакше тлумачать ст.30 Конституції України та додають, що гарантовані нею права поширюються також на офіси юридичних осіб, їх філій та інші приміщення [187, с.215]

З названим тлумаченням погоджується, зокрема, В.П. Паліюк [188]. Отже, насправді можна назвати дискусійним питанням щодо того, що примусове входження до володіння юридичної особи без відповідного рішення суду із дозволом на таку дію не є порушенням ст.30 Конституції України. Однак, на сьогодні маємо справу саме із такою нормою п.5 ч.3 ст.18 Закону України «Про виконавче провадження». Вважаємо, що вивчення відповідності вказаної норми Конституції України в світлі практики ЄСПЛ,

яка в силу ст.17 Закону України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» є джерелом права в Україні, має стати предметом вивчення вчених-конституціоналістів та Конституційного Суду України.

Зокрема, припускаємо, що рано чи пізно буде подана конституційна скарга, предметом якої стане перевірка на відповідність Конституції України п.5 ч.3 ст.18 Закону України «Про виконавче провадження».

Повернемося безпосередньо до вивчення питання примусового проникнення до житла боржника.

Слід зазначити, що вказана виконавча дія має чималий психологічний ефект. Прихід виконавця до житла, опис та вилучення майна як правило справляє сильний ефект на боржника. Особливо це стосується тих боржників, які цілеспрямовано ухиляються від виконання судових рішень. Практика показує, що вказана дія доволі часто спонукає боржника до реального виконання судового рішення.

З огляду на вказану делікатність виконавчої дії законодавець встановив попередній судовий контроль для її здійснення, що відбувається відповідно до ст.439 ЦПК України. Вказане питання вирішується без повідомлення (виклику) сторін та інших заінтересованих осіб за участю державного чи приватного виконавця. Примітим є те, що такий порядок розгляду аналогічний порядку розгляду слідчим суддею клопотання про обшук, що згідно із ч.4 ст.234 КПК України розглядається за участю слідчого або прокурора.

Процесуальне законодавство не вказує на те, що саме має дослідити суд під час розгляду подання виконавця про примусове проникнення до житла боржника. Єдина спеціальна вимога, яка висувається для розгляду таких подань – це вимога вмотивованості рішення. Відтак, досліджуваний обсяг питань суди формують самостійно при розгляді кожного окремого подання. В такому випадку мова йде навіть про наявність широких дискреційних повноважень суду при вирішенні подань про примусове проникнення до житла боржника. Відтак, з'ясувати, яким чином має діяти виконавець перед

зверненням до суду із вказаним поданням, можна лише шляхом дослідження судової практики із цього питання [133].

Постановлена на підставі подання виконавця ухвала підлягає апеляційному оскарженню відповідно до п.35 ч.1 ст.353 ЦПК України, однак в касаційному порядку згідно із п.2 ч.1 ст.389 ЦПК України перегляду не підлягає. Аналогічна ситуація і з ухвалами про тимчасове обмеження у праві виїзду за межі України. Вони підлягають апеляційному перегляду відповідно до п.31 ч.1 ст.353 ЦПК України, п.29 ч.1 ст.255 ГПК України, однак касаційному перегляду вказані ухвали також не підлягають в силу п.2 ч.1 ст.389 ЦПК України та п.2 ч.1 ст.287 ГПК України. Вочевидь, те, що вказані ухвали не переглядаються Верховним Судом, має на меті зменшити навантаження на Верховний Суд шляхом непоширення його юрисдикції на розгляд суто процесуальних питань, що самі по собі не впливають на долю учасників справи [133].

Відтак, з цього питання відсутні відповідно до ч.5 ст.13 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» обов'язкові для всіх суб'єктів владних повноважень висновки щодо застосування норм права.

В цьому випадку Пленум Верховний Суд може на підставі п. 10² ч.2 ст.46 ЗУ «Про судоустрій і статус суддів» надати роз'яснення рекомендаційного характеру з питань застосування законодавства при вирішенні вказаних подань виконавців [189]. Однак, наразі невідомо, чи буде Верховний Суд звертати увагу на вказану проблему.

З огляду на це судова практика щодо розгляду подань виконавців про примусове проникнення до житла боржника є різною, що порушує принцип правової визначеності. За приблизно однакових обставин справи суд може як задовольнити подання виконавця, так і відмовити в його задоволенні.

Надалі будуть проаналізовані типові судові рішення щодо подань виконавців про примусове проникнення до житла боржника.

Одним із таких рішень є ухвала Червонозаводського районного суду м. Харкова від 27.09.2017 року у справі № 646/6695/17. У цій справі суд

встановив, що відомості про отримання боржником постанов про відкриття виконавчого провадження відсутні, транспортні засоби за боржником не зареєстровані, адреса місця проживання боржника зареєстрована за адресою, за якою виконавиць просить надати дозвіл на примусове проникнення до житла [190].

Також виконавець здійснив вихід за адресою місця проживання боржника, за якого виконавцем було встановлено відсутність боржника в квартирі, про що було складено акт у присутності понятих [190].

З огляду на вказане, суд відмовив у задоволенні подання виконавця, мотивувавши це тим, що матеріали справи не містять належних доказів на підтвердження того, що виконавцем були виконані всі необхідні дії, передбачені законом при виконанні виконавчого листа про стягнення боргу, а саме отримання боржником копії постанов державного виконавця про відкриття виконавчого провадження [190].

Апеляційний суд Харківської області в ухвалі від 21.11.2017 р. у цій же справі залишив в силі вказану ухвалу. В обґрунтуванні суд вказав, що виконавцю слід довести, що житло належить боржнику або він має право користування ним, що боржник достовірно знає про наявність виконавчого провадження та повідомлявся про намір виконавця вчинити виконавчі дії з опису та арешту майна, але чинив цьому перешкоди, не надавав доступу до житла у відведений для нього час вчинення виконавчих дій [191].

Вказані обґрунтування не є належними, оскільки боржника насправді мав вважатися повідомленим про виконавче провадження, про що було сказано у п.2.3 цієї роботи.

Схожою за змістом є ухвала Дарницького районного суду міста Києва від 31.07.2020 р. у справі № 753/11452/20, в якій суд відмовив у задоволенні подання приватного виконавця про примусове проникнення до житла боржника у зв'язку з тим, що відсутня розписка про отримання поштового повідомлення про надсилання боржнику постанови про відкриття виконавчого провадження рекомендованим листом, відсутні докази про те, що державним

виконавцем були виконані всі необхідні дії, передбачені законом при виконанні виконавчого листа про стягнення боргу [192].

Наразі зупинимося на тих моментах, що притаманні лише примусову проникненню до житла боржника.

У судовій практиці, зокрема, в постанові Апеляційного суду міста Києва від 19.04.2018 р. у справі №760/25778/17 [193], в постанові Апеляційного суду міста Києва від 11.04.2018 р. у справі №752/2452/18 [194], в ухвалі Мукачівського міськрайонного суду Закарпатської області від 31.05.2018 р. у справі №2-890/10 [195], Краматорського міського суду Донецької області від 16.05.2018 р. у справі №234/6905/18 [196] суди висловили позицію, що боржник обов'язково має бути повідомлений про дату та час виходу виконавця за місцем проживання чи перебування боржника для проведення опису та арешту майна. І також, за цією позицією судів, вести мову про ухилення від виконання судового рішення внаслідок недопуску виконавця до житла можна лише тоді, коли боржник був належним чином повідомлений про її проведення. Вищевказаною ухвалою Червонозаводського районного суду м. Харкова від 27.09.2017 року у справі № 646/6695/17 у задоволенні подання виконавця було відмовлено зокрема, із причини, що боржник не був повідомлений про вихід виконавця за місцем його проживання. Водночас, суд не обґрунтував, чому виконавець має здійснювати таке повідомлення.

Така ж позиція наявна і в пізнішій судовій практиці, зокрема, в ухвалях Малиновського районного суду міста Одеси від 28.11.2019 р. у справі №521/19614/19 [197], Жовтневого районного суду м. Кривого Рогу Дніпропетровської області від 10.02.2020 р. у справі №212/929/20 [198], Дніпровського районного суду м. Дніпродзержинська Дніпропетровської області від 31.08.2020 р. у справі №209/2542/20 [199], Октябрського районного суду м. Полтави від 15.04.2020 р. у справі №554/10852/16-ц [200], Голосіївського районного суду м. Києва від 22.08.2019 р. у справі №2601/12111/12 [201], Придніпровського районного суду м. Черкас від 04.02.2021 р. у справі №712/9373/21 [202], Подільського районного суду

м. Києва від 20.09.2021 р. у справі №2-4303/10 [203], Садгирського районного суду м. Чернівців від 24.03.2023 р. у справі №725/989/20 [204].

Водночас, Закон України «Про виконавче провадження», Інструкція з організації примусового виконання рішень, затверджена наказом Міністерства юстиції України від 02.04.2012 № 512/5, інші нормативно-правові акти не встановлюють обов'язку виконавця попереджати боржника про проведення виконавчих дій.

Крім того, незрозумілим є твердження судів необхідності такого повідомлення. За загальною логікою, завчасне повідомлення здійснюється лише з метою надання можливості належним чином підготуватися до подій. Однак, невідомим є те, яким саме чином боржник може підготуватися до виконавчої дії з опису та арешту його майна, адже від нього вказана дія майже не залежить.

З огляду на це наведене обґрунтування не є належним.

Прикладом належного обґрунтування задоволення подання виконавця про примусове проникнення до житла є ухвала Луцького міськрайонного суду Волинської області від 06.06.2018 р. у справі №161/8685/18.

У цій справі суд встановив, що виконавець тричі здійснював виходи за адресою знаходження земельної ділянки та будинку, належних боржнику, однак вхід на земельну ділянку був зачинений на замок і двері ніхто не відчинив. Також було встановлено, що виконавець належним чином надіслав боржнику постанову про відкриття виконавчого провадження. Суд констатував право виконавця звертатися до суду із поданням про примусове проникнення до житла чи іншого володіння боржника, також вказав, що законодавець збалансував як права особи, що ініціює питання звернення з таким поданням, так і особи, щодо якої такі заходи застосовано. Суд також зауважив, що перед зверненням з вказаним поданням виконавець зобов'язаний дотриматись встановленого законодавством порядку проведення виконавчих дій, визначених положеннями Закону України «Про виконавче провадження» [205].

Також вважаю належним судовим рішенням постанову Апеляційного суду Харківської області від 26.04.2018 р. у справі №639/1091/18, в якій вказано, що вимогами чинного законодавства не передбачено надання боржнику виконавцем вимоги забезпечити безперешкодний доступ до приміщень [206].

Надалі, Касаційний цивільний суд Верховного Суду у постанові від 17.02.2021 р. у справі №761/37339/19 зазначив таке: «Рішення суду про проникнення в житло боржника має бути вмотивоване. Це свідчить про те, що суду мають бути надані переконливі докази, які б свідчили про те, що державний виконавець (приватний виконавець) вичерпав всі можливості виконати рішення без примусового проникнення до житла чи іншого володіння боржника, проте це не дало результатів. Юридично важливою обставиною при розгляді подання про примусове проникнення до житла чи іншого володіння боржника є не лише факт невиконання рішення та неможливість виконавця потрапити до приміщення боржника для проведення опису й арешту його майна, а саме перешкоджання виконавцю у вчиненні таких дій» [207]. Вказану позицію Верховного Суду наразі цитують суди нижчих інстанцій при розгляді подань виконавців про примусове проникнення до житла боржника, зокрема, в ухвалах Автозаводського районного суду м. Кременчука від 21.02.2022 р. у справі №524/1051/18 [208], Ірпінського міського суду Київської області від 23.12.2021 р. у справі №367/2506/15 [209], Садгірського районного суду м. Чернівців від 18.01.2023 р. у справі №726/166/23 [210], Печерського районного суду м. Києва від 24.01.2023 р. у справі №757/2423/23-ц [211], Берегівського районного суду Закарпатської області від 19.05.2023 р. у справі №297/1597/23 [212], постанові Чернівецького апеляційного суду від 15.11.2022 р. у справі №2-533/12 [213].

При аналізі всіх вказаних та аналогічних судових рішень слід виходити із вимог, які ставляться до таких рішень. Законодавством встановлено лише три вимоги до ухвал за наслідками розгляду подань виконавців про примусове проникнення до житла боржника. Перші дві вимоги, встановлені ст.263 ЦПК

України, є загальними для абсолютно всіх судових рішень. Ними є законність та обґрунтованість. Третя вимога встановлена у п.4 ч.3 ст.18 ЗУ «Про виконавче провадження» – це вмотивованість. У перших двох вимог є законодавче визначення безпосередньо у ст.263 ЦПК України: законним є рішення, ухвалене судом відповідно до норм матеріального права із дотриманням норм процесуального права; обґрунтованим є рішення, ухвалене на підставі повно і всебічно з'ясованих обставин, на які сторони посилаються як на підставу своїх вимог і заперечень, підтверджених тими доказами, які були досліджені в судовому засіданні. Визначення «вмотивованості» у процесуальному законодавстві наведене лише у ч.4 ст.370 КПК України, відповідно до якої, вмотивованим є рішення, в якому наведені належні і достатні мотиви та підстави його ухвалення. Норми ст.370 КПК України є подібними до норм ст.263 ЦПК України, оскільки у вказаних статтях вказуються вимоги до судових рішень. Відтак, вважаємо, що визначення із ч.4 ст.370 КПК України можна застосувати до питання розгляду подань виконавців про примусове проникнення до житла боржника, оскільки вказана ситуація повністю відповідає випадку аналогії закону відповідно до поняття аналогії закону за твердженням М.І. Козюбри [15, с. 242].

Вказані вимоги є загальними і кожній конкретній справі будуть притаманні свої особливості та обсяг досліджуваних обставин.

У статті Іщенко Д.Ю. «Правові аспекти розгляду судами подань щодо примусового проникнення до житла чи іншого володіння боржника у виконавчому провадженні» вказано, що ухвала, якою суд задовольняє подання виконавця про примусове проникнення до житла боржника, може бути постановлена за таких умов:

- 1) суд встановив, що постанова про відкриття виконавчого провадження надіслана на адресу боржника рекомендованим листом із повідомленням про вручення. При цьому суду не потрібно встановлювати, чи отримав боржник вказану ухвалу;

2) виконавець довів, що боржник перешкоджає чи ухиляється від виконання рішення суду. Такими доказами можуть бути неодноразові неявки на виклик виконавця, неодноразовий недопуск виконавця до житла чи до іншого володіння боржника, приховування отримання доходів;

3) виконавець вжив всіх заходів для виконання судового рішення, однак виконати рішення не вдалося. Виконавець має встановити наявність банківських рахунків боржника, наявність нерухомого і рухомого майна та можливість звернення стягнення на нього, отримання боржником зарплати, пенсії чи інших платежів. Якщо вказані та інші передбачені законом заходи не дали змоги виконати судове рішення, то тоді можна вдаватися до примусового проникнення до житла боржника як до крайнього заходу впливу [133].

При розгляді подань виконавців про примусове проникнення до житла боржника, про встановлення тимчасового обмеження у праві виїзду за межі України суди доволі часто зазначають, що вказані заходи є крайніми, мають застосовуватися в останню чергу, коли виконавець вичерпав усі можливі шляхи для забезпечення виконання судового рішення, їм повинні передувати всі інші передбачені законодавством дії щодо виконання рішення суду. Про це йдеться, зокрема, в постановках Апеляційного суду Кіровоградської області від 27.03.2018 р. у справі №400/1671/16-ц [214], Одеського апеляційного суду від 30.07.2019 р. у справі №513/810/13-ц [215], Київського апеляційного суду від 24.11.2020 р. у справі №761/15248/17 [216], Донецького апеляційного суду від 24.06.2020 р. у справі №264/5527/13-ц [217], Харківського апеляційного суду від 05.08.2020 р. у справі №636/168/13-ц [218], Львівського апеляційного суду від 16.04.2020 р. у справі №2-1431/11 [219], Північного апеляційного господарського суду від 04.08.2020 р. у справі №910/11578/19 [220], Апеляційного суду Волинської області від 06.02.2018 р. у справі №2-7842/11 [221], ухвалах Очаківського міськрайонного суду Миколаївської області від 04.02.2020 р. у справі №483/2190/17 [222], Комсомольського міського суду Полтавської області від 11.02.2020 р. у справі №534/1624/19 [223], Держинського районного суду міста Харкова від 17.02.2020 р. у справі

№638/10775/17 [224], Котовського міськрайонного суду Одеської області від 04.09.2020 р. у справі №505/2110/18 [225], Рівненського районного суду Рівненської області від 09.12.2020 р. у справі №570/5726/14-ц [226], Дрогобицького міськрайонного суду Львівської області від 20.05.2020 р. у справі №442/2746/20 [227], Ізмаїльського міськрайонного суду Одеської області від 09.01.2023 р. у справі №946/9049/22 [228], Деснянського районного суду м. Києва від 09.03.2023 р. у справі №754/11632/21 [229].

Під час дії воєнного стану в Україні стали траплятися додаткові вимоги судів до подань виконавців про обмеження у праві виїзду за межі України. Ухвалою Дніпровського районного суду м. Києва від 20.07.2022 р. у справі №755/13193/19 було відмовлено в задоволенні подання про тимчасове обмеження боржника у праві виїзду за межі України через, зокрема, те, що не було надано доказів щодо відстрочки боржника від призову на військову службу під час мобілізації, яка б надавала змогу боржнику виїхати за кордон; через це суд зробив висновок, що відсутні підстави вважати, що боржник має змогу виїхати за кордон для ухилення виконання рішення суду [230]. Подібна підстава для відмови вказана в ухвалі Славутського міськрайонного суду Хмельницької області від 15.03.2022 р. у справі № 682/112/22: «Боржник щодо особи якого заявлено подання має вік 33 роки, державним виконавцем суду не надано доказів, які б свідчили про наявність у боржника інших правових статусів, як то інвалідність I чи II груп, що дають йому право на виїзд за межі території України попри встановлені обмеження, а тому суд знаходить подання необґрунтованим та таким, що не підлягає задоволенню» [231]. Так само в ухвалі Бродівського районного суду Львівської області від 27.10.2022 р. у справі №439/263/20 вказано, що «будь-яких даних про те, що на момент розгляду подання в боржника наявні статуси, що дають йому право на виїзд за межі території України попри встановлені режимом воєнного стану обмеження, суду не надано» [232].

Із наведеного вбачається, що виконавцеві під час дії воєнного стану при складенні подання про тимчасове обмеження у праві виїзду за межі України

необхідно надати докази, що боржник має підстави для виїзду за межі України. Слід зазначити, що перелік таких підстав є чималим, і вони зазначені у пунктах 2¹ – 2¹⁸ Правил перетинання державного кордону громадянами України, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 27 січня 1995 р. № 57 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 25 серпня 2010 р. № 724) [233].

Вважаємо, що вимога надавати докази наявності підстав для виїзду за межі України під час дії воєнного стану суттєво утруднює діяльність виконавців. Для отримання інформації про це необхідно отримати інформацію від територіального центру комплектування та соціальної підтримки, отримати інформацію про, зокрема, стан здоров'я боржника, стан здоров'я його родичів та членів сім'ї, інформацію про те, чи внесений боржник до інформаційної системи Укртрансбезпеки як особа, яка здійснює перевезення медичних вантажів, вантажів гуманітарної допомоги.

Вважаємо, що наявність чи відсутність підстав для виїзду боржника за межі України під час дії воєнного стану не може впливати на можливість встановлення тимчасового обмеження у праві виїзду за межі України як засіб забезпечення виконавчого провадження. Таке тимчасове обмеження діятиме і після скасування і припинення воєнного стану в Україні, з дією воєнного стану таке обмеження не пов'язане, врешт-решт воно забезпечить неможливість виїзду за межі України особам, яким наразі заборонено виїзд за межі в Україні в силу дії воєнного стану, одразу після його припинення чи скасування.

Суд при розгляді подання виконавця про примусове проникнення до житла боржника повинен дослідити дії виконавця у виконавчому провадженні, чи досягли вони мети виконання судового рішення, причини недосягнення такої мети, поведінку боржнику. І лише на підставі системного аналізу вказаного суд має постановити ухвалу щодо подання виконавця про примусове проникнення до житла чи іншого володіння боржника – фізичної особи.

Окремо слід дослідити питання проникнення до інших володінь особи. Поняття іншого володіння особи наявне у ч.2 ст.233 КПК України, відповідно до якої під іншим володінням особи розуміються транспортний засіб, земельна ділянка, гараж, інші будівлі чи приміщення побутового, службового, господарського, виробничого та іншого призначення тощо, які знаходяться у володінні особи.

Із постанови Касаційного цивільного суду Верховного Суду від 12.03.2020 р. у справі №757/41727/19-ц випливає, що поняття «інше володіння особи» належить банківська скринька. У вказаній справі суд дійшов висновку, що надавати виконавцеві право на примусове відкриття банківської скриньки можливе лише за таких умов:

- суду мають бути надані переконливі докази, які б свідчили про те, що виконавець вичерпав всі можливості виконати рішення без примусового проникнення до житла чи іншого володіння боржника, проте це не дало результатів;
- боржник має бути обізнаний про намір виконавця вчинити виконавчі дії з опису та арешту його майна, яке перебуває у банківській скриньки [234].

Вказана позиція Верховного Суду свідчить про те, що від виконавців вимагається послуговуватися висловом Великого князя Київського Святослава Хороброго «Іду на Ви» та попереджати боржників про заплановані виконавчі дії. На нашу думку, у випадку із банківською скринькою наявність попередження зведе нанівець всю ефективність від примусового її відкриття. Попереднє попередження про такі дії дозволить боржнику заздалегідь забрати речі зі скриньки і виконавцеві буде нічого з неї вилучати.

Висновки до розділу 2

Визначено, що інструменти діяльності приватних виконавців» – це дії, за допомогою яких приватні виконавці здійснюють виконання судових рішень та рішення інших органів.

Інструменти діяльності приватних виконавців можна поділити на основні та допоміжні. Допоміжні в свою чергу розподіляються на організаційні, технічні, обмежувальні, забезпечувальні.

Процедури отримання інформації про боржника у приватних виконавців доволі часто є недосконалими. Це питання слід вирішити наданням приватним виконавцям безпосереднього доступу до всіх наявних в Україні реєстрів та баз даних без необхідності подавати окремі запити, особливо паперові засобами поштового зв'язку. Для цієї мети також необхідно запровадити принцип негайності доступу виконавця до інформації про боржника.

В законодавстві Естонії порівняно з Україною більш чітко визначено перелік інформації, право на отримання якої має виконавець.

Виконавцям вкрай важливо дотримуватися належної правової процедури під час здійснення виконавчого провадження. Водночас, слід також домогтися ситуації, щоб суди належно тлумачили норми закону. При повідомленні боржника про наявність виконавчого провадження законом встановлена достатність лише надсилання відповідного листа. Водночас, суди часто необґрунтовано вимагають також доказів отримання вказаного листа боржником. Такі вимоги судів спричиняють необґрунтовану затримку виконавчого провадження через неможливість виконавця рухатися далі за відсутності позитивного для нього судового рішення.

Законодавство Фінляндії та Естонії також встановлюють необхідність лише надіслати відповідний лист для того, щоб боржник вважався повідомлений про виконавче провадження. Єдина відмінність від України полягає в тому, що у Фінляндії боржник вважається повідомленим через сім днів після надсилання листа, а в Естонії – через три дні.

Суди України також часто вимагають від виконавців, щоб вони завчасно попереджали боржників про заплановані виконавчі дії. Однак, у разі повідомлення боржника про всі заплановані виконавчі дії це негативно вплине на ефективність всього виконавчого провадження.

РОЗДІЛ 3. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЗВЕРНЕННЯ СТЯГНЕННЯ НА МАЙНО БОРЖНИКА ТА ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПОВНОВАЖЕНЬ ПРИВАТНИХ ВИКОНАВЦІВ

3.1. Проблеми, пов'язані з арештом коштів боржника

У процесі виконання судових рішень, коли виконавець отримує інформацію про наявний у боржника банківський рахунок, то його арешт та подальше звернення стягнення на кошти на ньому не складає проблем. Водночас, поширеною є проблема, пов'язана з накладенням арешту на кошти боржника, що перебувають на так званих «зарплатних», «пенсійних» рахунках, а також на кошти боржника, які використовуються для виплати заробітної плати працівникам.

Розберімося з проблемою по порядку. Згідно з п. 7 ч. 3 ст. 18 Закону України «Про виконавче провадження», виконавець під час здійснення виконавчого провадження має право накладати арешт на кошти та інші цінності боржника, зокрема на кошти, які перебувають у касах, на рахунках у банках, інших фінансових установах.

Відповідно до ч.2 ст.48 Закону України «Про виконавче провадження», Забороняється звернення стягнення та накладення арешту на кошти на єдиному рахунку, відкритому у порядку, визначеному статтею 35-¹ Податкового кодексу України, кошти на рахунках платників податків у системі електронного адміністрування податку на додану вартість, кошти на електронних рахунках платників акцизного податку, на кошти, що перебувають на поточних рахунках із спеціальним режимом використання, відкритих відповідно до статті 15-¹ Закону України «Про електроенергетику», на поточних рахунках із спеціальним режимом використання, відкритих відповідно до статті 19-¹ Закону України «Про теплопостачання», на поточних рахунках із спеціальним режимом використання для проведення розрахунків за інвестиційними програмами, на поточних рахунках із спеціальним режимом використання для кредитних коштів, відкритих відповідно до статті 26-

¹ Закону України «Про теплопостачання», статті 18¹ Закону України "Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення", на поточних рахунках із спеціальним режимом використання, відкритих відповідно до пункту 1 частини другої статті 8 Закону України «Про компенсацію за пошкодження та знищення окремих категорій об'єктів нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України, та Державний реєстр майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України», на спеціальному рахунку експлуатуючої організації (оператора) відповідно до Закону України «Про впорядкування питань, пов'язаних із забезпеченням ядерної безпеки», на кошти на інших рахунках боржника, накладення арешту та/або звернення стягнення на які заборонено законом.

Відтак, вказана норма встановлює невичерпний перелік банківських рахунків, накладення арешту на які заборонено.

У ситуації, коли виконавець знаходить банківський рахунок боржника, він виносить постанову про накладення арешту на нього. На етапі винесення постанови виконавець не має можливості перевірити статус банківського рахунка. Функція перевірки статусу рахунка покладено на сам банк чи іншу фінансову установу.

Відповідно до ч.3 ст. 52 Закону України «Про виконавче провадження», не підлягають арешту в порядку, встановленому цим Законом, кошти, що перебувають на рахунках із спеціальним режимом використання, спеціальних та інших рахунках, звернення стягнення на які заборонено законом. Банк, інша фінансова установа, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, у разі надходження постанови виконавця про арешт коштів, що знаходяться на таких рахунках, зобов'язані повідомити виконавця про цільове призначення рахунку та повернути постанову виконавця без виконання в частині арешту коштів, що знаходяться на таких рахунках.

В свою чергу, сам виконавець в силу абз.2 ч.2 ст.59 Закону України «Про виконавче провадження» зобов'язаний зняти арешт з коштів на рахунку боржника не пізніше наступного робочого дня з дня надходження від банку документів, які підтверджують, що на кошти, які знаходяться на рахунку, заборонено звертати стягнення згідно із цим Законом.

Як зазначено у постанові Касаційного цивільного суду Верховного Суду від 08.10.2020 р. у справі №755/14912/19, виконуючи рішення суду, виконавець може накладати арешт на будь-які кошти на рахунках боржника в банківських установах, крім тих, накладення арешту на які заборонено законом. При цьому саме банк, який виконує відповідну постанову виконавця про арешт коштів боржника, відповідно до ч. 3 ст. 52 Закону України «Про виконавче провадження» повинен визначити статус коштів і рахунку, на якому вони знаходяться, та в разі знаходження на рахунку коштів, на які заборонено накладення арешту, банк зобов'язаний повідомити виконавця про цільове призначення коштів на рахунку та повернути його постанову без виконання, що є підставою для зняття виконавцем арешту із цих коштів згідно із частиною четвертою статті 59 Закону України «Про виконавче провадження» [235].

На практиці дуже часто трапляється так, що банки накладають арешт на всі рахунки боржника у банку. Водночас, таким чином під арештом може опинитися рахунок, який використовується боржником для отримання зарплати, пенсії, інших періодичних платежів. Звернення стягнення на такі доходи боржника врегульовано розділом IX Закону України «Про виконавче провадження». При цьому, згідно із ч.2 ст.70 вказаного Закону, встановлюється максимально дозволений розмір відрахувань із заробітної плати чи пенсії, який за різних обставин може становити 20%, 50%, 70%.

Відтак, у разі накладення арешту на такий рахунок порушується порядок звернення стягнення на доходи боржника. У такому разі, як показує практика, боржнику слід звернутися до виконавця із клопотанням про зняття арешту з рахунку та надати докази того, що вказаний банківський рахунок

використовується виключно для виплати заробітної плати чи пенсії. Доказами цього є: виписка про рух коштів по рахунку за останній час, довідка підприємства, установи, організації про те, на який саме рахунок здійснюється виплата доходів боржника.

Лише після надання таких доказів виконавці знімають арешт з відповідного банківського рахунка. Приклади таких постанов приватного виконавця надані у додатку №3 Вважаємо, що така ситуація є неправильною. У разі накладення арешту на всю суму залишку по рахунку отримувач заробітної плати чи пенсії залишиться без засобів для існування на час, поки він не збере докази про статус його рахунка.

Враховуючи, що виконавець дійсно не може перевірити статус рахунка на етапі накладення на нього арешту, то слід додати Відтак, вважаємо, що ч.3 ст.52 Закону України «Про виконавче провадження» слід доповнити таким абзацом:

«Банк, інша фінансова установа, у разі надходження постанови виконавця про арешт коштів, що знаходяться на рахунках боржника, здійснює перевірку надходжень на рахунки боржника. У разі якщо за останні шість місяців, що передують дню надходження постанови про арешт коштів боржника, на такий рахунок надходила виключно заробітна плата, пенсія чи інші соціальні виплати, то банк, інша фінансова установа зобов'язані повідомити виконавця про наявність лише таких надходжень та повернути постанову виконавця без виконання.»

Також слід зазначити, що виконавцеві складно постійно контролювати, щоб банківський рахунок використовувався виключно для зарахування заробітної плати чи пенсії. Боржнику на такий рахунок можуть в будь-який надійти кошти з інших джерел надходження, наприклад, винагорода за виконану роботу за цивільно-правовим договором. Виконавець про такий факт зможе взнати пізніше, коли отримає інформацію про рух коштів за рахунком боржника. Однак на той момент ця сума коштів вже може бути знята з рахунка.

Таким чином, в даному випадку можливо сподіватися лише на добросовісність боржника, що він не буде використовувати «зарплатний» чи «пенсійний» рахунок для інших цілей. Враховуючи, що далеко не всі боржники є добросовісними, то пропоную ввести санкцію за неповідомлення виконавця про надходження іншого доходу, крім заробітної плати та пенсії, а також захід реагування, який би дозволив стягувати із майбутніх надходжень заробітної плати чи пенсії суму коштів, яка б покрила суму, про яку боржник не повідомив виконавця.

Відтак, пропоную:

- ч.5 ст. 19 Закону України «Про виконавче провадження» доповнити пунктом 7 такого змісту: *«7) У разі звернення стягнення на заробітну плату, пенсію, стипендію та інші доходи боржника, що виплачуються підприємством, установою, організацією, фізичною особою, фізичною особою – підприємцем, повідомляти виконавця про надходження коштів не від фізичних та юридичних осіб, які виплачують боржнику відповідні доходи, а також не проводити банківські операції з такими коштами без дозволу виконавця»;*

- статтю 70 Закону України «Про виконавче провадження» доповнити частиною 4 такого змісту: *«У разі невиконання боржником свого обов'язку, встановленого пунктом 7 частини 5 статті 19 цього Закону виконавець має право винести постанову про накладення арешту на банківський рахунок боржника, який він використовує для отримання заробітної плати, пенсії, стипендії та інших доходів, та звернути стягнення на суму коштів, про надходження якої боржник не повідомив виконавця. Після звернення стягнення на таку суму коштів арешт з банківського рахунка знімається виконавцем.»*

Подібною на вищевказану є ситуація, за якої виконавець накладає арешт на банківський рахунок підприємства, який те використовує для виплати заробітної плати своїм працівникам. Така ситуація призводить до того, що

працівники юридичної особи, яка є боржником, не можуть отримати свою заробітну плату.

Принагідно слід зазначити, що ця ситуація врегульована у процедурі стягнення коштів державного та місцевих бюджетів.

Згідно із ч.2 ст.6 Закону України «Про виконавче провадження», рішення про стягнення коштів з державних органів, державного та місцевих бюджетів або бюджетних установ виконуються органами, що здійснюють казначейське обслуговування бюджетних коштів. Процедура такого стягнення врегульована Порядком виконання рішень про стягнення коштів державного та місцевих бюджетів або боржників, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 3 серпня 2011 р. № 845. Згідно із п.25 вказаного Порядку під час процедури безспірного списання коштів дозволено проводити платежі боржника за захищеними видатками, визначеними Бюджетним кодексом України [236]. Відповідно до ч.2 ст.55 Бюджетного кодексу України одним із захищених видатків є видатки на оплату праці працівників бюджетних установ [237].

Щодо інших боржників ситуація не врегульована. Практику застосування відповідних норм про арешт коштів наразі формують суди. Звернімося до практики Верховного Суду.

У постанові Касаційного цивільного суду Верховного Суду від 10.10.2019 р. у справі №916/1572/19 була висловлена така правова позиція:

«Виплата підприємством працівникам заробітної плати має пріоритет перед погашенням заборгованості іншим кредиторам підприємства. Накладення ж арешту на рахунок боржника, який призначений також і для виплати заробітної плати та інших виплат працівникам боржника, унеможлиблює своєчасне здійснення таких виплат, що невідворотно призводить до порушення конституційних прав громадян, які працюють на підприємстві відповідача, на оплату праці... Рахунки, які передбачені для виплати заробітної плати та сплати податків, зборів і обов'язкових платежів до Державного бюджету України, є рахунками із спеціальним режимом, на які

виконавчою службою відповідно до вимог законодавства арешт не накладається, а виокремлення таких рахунків належить до повноважень виконавчої служби» [238].

Однак у вказаній постанові жодним чином не обґрунтовується, чому такий рахунок є рахунком із спеціальним режимом. Перелік рахунків із спеціальним режимом використання наведений у ч.2 ст.48 Закону України «Про виконавче провадження», і серед них відсутні рахунки, які призначені для виплати заробітної плати. Тому насправді такий висновок Верховного Суду є незрозумілим.

Така сама правова позиція наведена у постанові Касаційного адміністративного суду Верховного Суду від 17.01.2020 р. у справі №340/1018/19, а також зазначено таке: «Виплата установою працівникам заробітної плати має пріоритет перед погашенням заборгованості іншим кредиторам підприємства. Накладення ж арешту на рахунок боржника, який призначений також і для виплати заробітної плати та інших виплат працівникам боржника, унеможлиблює своєчасне здійснення таких виплат, що невідворотно призводить до порушення конституційних прав громадян, які працюють на підприємстві відповідача, на оплату праці» [239]. Водночас, знову-таки при подальшій згадці про спеціальний режим використання такого рахунка неможливо зрозуміти джерела такого висновку.

З цього питання також слід згадати постанову Касаційного господарського суду Верховного Суду від 25.10.2019 р. у справі №37/70, в якій вказано таке: «Колегія суддів погоджується з позицією судів попередніх інстанцій, що сукупність встановлених у даній справі обставин, зокрема, тривалого невиконання судового рішення, не надання боржником жодного обґрунтування щодо суми грошових коштів, необхідних для виплати заробітної плати, а також не підтвердження тієї обставини, що арештований рахунок використовувався виключно з метою оплати праці та здійснення пов'язаних відрахувань, наявності інших рахунків, які використовуються з метою забезпечення господарської діяльності підприємства, або інших

обставин, які підтверджують неможливість використання арештованого рахунку для ведення господарської діяльності, можуть свідчити про зловживання боржником своїми правами та про безпідставне звільнення від обов'язку виконання судового рішення, що є неприпустимим» [240].

Відтак, у цій справі Верховний Суд вказав, що боржник має довести факт того, що відповідний банківський рахунок використовується виключно для виплати заробітної плати.

Натомість, до зовсім іншого висновку прийшла Велика Палата Верховного Суду у постанові від 19.05.2020 р. у справі №905/361/19. У ній зазначено, що рахунок, який використовується для виплати заробітної плати, не належить до рахунків зі спеціальним чи обмеженим режимом використання, накладення арешту на кошти на якому заборонено; водночас, працівники боржника мають конституційне право на оплату праці, а тому зобов'язання з виплати заробітної плати мають пріоритет перед іншими зобов'язаннями суб'єкта господарювання, у тому числі тими, які виконуються в примусовому порядку виконання судових рішень. На підставі цього суд дійшов висновку, що у разі виникнення в боржника зобов'язання з виплати заробітної плати в певному розмірі, на кошти, які знаходяться на поточному рахунку боржника, у такому ж розмірі не може бути накладений арешт, а якщо він накладений, то підлягає зняттю [241].

На нашу думку, вказана позиція є соломонівим рішенням, яке враховує як інтереси стягувача на стягнення боргу, так і інтереси працівників боржника на отримання заробітної плати.

Вважаємо, що таку позицію Верховного Суду слід підкріпити змінами до законодавства. Частина 2 статті 48 Закону України «Про виконавче провадження» слід доповнити абзацом сьомим такого змісту: *«У разі якщо у боржника наявний обов'язок здійснювати виплати заробітної плати, то такий боржник повинен повідомити виконавця про графік виплати ним заробітної плати та про суму, яка підлягає виплаті, з наданням документів, які це підтверджують. Виконавець у такому разі за один робочий день до*

запланованої виплати заробітної плати знімає арешт з коштів боржника на відповідному банківському рахунку у сумі, необхідній для виплати заробітної плати. У разі необхідності внесення змін до графіка виплати заробітної плати чи до сум, що підлягають виплаті, боржник зобов'язаний повідомити про такі зміни не менш ніж за п'ять робочих днів до дня запланованої виплати. Під час здійснення виконавчого провадження боржник не має права збільшувати розмір заробітної плати своїм працівникам, окрім як у разі збільшення розміру мінімальної заробітної плати та окрім як відповідно до встановленого індексу інфляції.»

Останнє речення пропонуємо запровадити задля запобіганню такому зловживанню боржника як виведення коштів з рахунків за рахунок суттєвого необґрунтованого збільшення заробітної плати працівникам.

При цьому слід зазначити, що на практиці виконавці, як правило, не знімають арешт з коштів на рахунках юридичних осіб-боржників за їхньою заявою про зняття арешту для виплату заробітної плати. Така відмова обґрунтовується тим, що є вичерпний, передбачений законом перелік підстав для скасування арешту з рахунків боржника, і необхідність виплачувати заробітну плату не належить до такого переліку. Вочевидь, виконавці не мають бажання брати на себе відповідальність знімати арешт з коштів, які можуть бути використані для виконання рішення, особливо з великих сум коштів. Скоріш за все виконавцям простіше знімати арешт на підставі ухвали суду, а не власного рішення. Ухвала суду знімає із виконавця всю відповідальність і гарантує відсутність скарг зі сторони стягувача на зняття арешту з коштів боржника. Однак, така ситуація навантажує судову систему. У додатках №4 і №5 проілюстровано, як щодо одного і того ж боржника один і той самий відділ державної виконавчої служби двічі відмовлявся знімати арешт з коштів для виплати заробітної плати працівникам. Боржнику довелося двічі подавати скарги до суду, щоб на підставі ухвал виконавець таки зняв арешт з його коштів.

У додатку №4 представлені документи із виконавчого провадження №65609361 та судової справи №910/17669/20. В ній боржник подав заяву про зняття арешту з арештованих коштів, отримав відмову виконавця, яку успішно оскаржив у суді.

У додатку №5 представлені документи із виконавчого провадження №68095020 та судової справи №910/16569/20. У цій ситуації той самий боржник так само просив той самий відділ державної виконавчої служби зняти кошти з коштів для виплати заробітної плати, у т.ч. посилаючись на попередню описану ситуацію. Однак і в цій ситуації йому було відмовлено у скасуванні арешту з тих самих підстав, що було успішно оскаржено у суді. Слід зазначити, що скарга на бездіяльність виконавця була подана 21.02.2022 і була розглянута 07.06.2022, хоча на цей розгляд скарги в суді такий механізм зняття арешту з коштів втратив актуальність у зв'язку із введенням воєнного стану та внесенням змін до Закону України «Про виконавче провадження», про що йтиметься далі.

На час дії воєнного стану в Україні запроваджено тимчасові норми п.10-2 Прикінцевих та перехідних положень Закону України «Про виконавче провадження», які за період з березня 2022 р. до травня 2023 р. пройшли певну еволюцію.

Спочатку, Законом України «Про внесення зміни до розділу XIII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про виконавче провадження» від 15.03.2022 р. № 2129-IX, який набрав чинності 26.03.2022 р., було додано вказаний вище п.10-2 Прикінцевих та перехідних положень, який у первинній редакції дозволив фізичним особам-боржникам здійснювати видаткові операції з рахунків, на кошти яких накладено арешт, якщо сума стягнення за виконавчим документом не перевищує 100 тисяч гривень, а також надав можливість юридичним особам-боржникам виплачувати заробітну плату своїм працівниками у розмірі не більше п'яти мінімальних розмірів заробітної плати в місяць на одного працівника такої юридичної особи, а також

сплати податків, зборів та єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування. [242].

Таким чином, склалася ситуація, за якої боржники, які мали борг у сумі до 100 тисяч гривень, могли безперешкодно користуватися коштами, на які накладено арешт. Якщо ж сума боргу перевищувала 100 тисяч гривень, то боржник вже не мав можливості користуватися коштами. Як вказано у пояснювальній записці до проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо окремих особливостей організації примусового виконання судових рішень і рішень інших органів під час дії воєнного стану», це створювало дискримінацію боржників за майновою ознакою [243]. Так само стверджувалося, що вказане формулювання закону не враховувало випадків, коли боржник вже частково погасив борг. Тобто, наприклад, якщо сума стягнення за виконавчим документом становила 300 тисяч гривень, а боржник погасив 250 тисяч гривень і залишок боргу становив 50 тисяч гривень, то він все одно не мав можливості користуватися власними коштами на рахунку, оскільки закон мав прив'язку лише до суми стягнення, вказаної у виконавчому документі, і не враховував можливість часткового погашення боргу. Такі недоліки закону можна пояснити умовами, в яких він створювався. Проект закону було подано 13.03.2022 (тобто текст було написано вочевидь напередодні цієї дати), прийнято його було 15.03.2022 [244], тобто в час, коли активні бойові дії Сили оборони України вели із російськими військами у безпосередній близькості до Києва, коли доля столиці України висіла на волосині. У такий час, вочевидь, першочерговою метою було, вочевидь, полегшити становище боржників в екстремальних умовах, зробити так, щоб невеликий борг не спричиняв неможливість використовувати кошти на потреби життєзабезпечення.

Норми у такій редакції проіснували до 06.05.2023 р. В цей день набрав чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо окремих особливостей організації примусового виконання судових рішень і рішень інших органів під час дії воєнного стану» від 11.04.2023 р. № 3048-IX

[245]. Вказаний п.10-2 Прикінцевих та перехідних положень Закону України «Про виконавче провадження» в редакції станом на травень 2023 р. надає можливість фізичним особам-боржникам визначити один поточний рахунок, з якого вони можуть здійснювати видатки в розмірі не більше ніж два розміри мінімальної заробітної плати, щодо можливості юридичних осіб-боржників виплачувати працівникам заробітну плату норми не змінилися. Додали можливість самозайнятим особам виплачувати заробітну плату своїм працівниками на тих самих умовах, що і юридичні особи-боржники.

Тобто, вказаними змінами було усунуто дискримінацію боржників за майновою ознакою та для абсолютно всіх фізичних осіб-боржників встановлено однакову суму, якою вони можуть користуватися, незалежно від суми боргу. Вважаю, що наразі така норма закону є справедливою.

Таким чином, на час дії воєнного стану в Україні встановлено мінімальні гарантії для боржників та для працівників боржників. Вважаємо, що можна або залишити такі норми і після припинення або скасування воєнного стану, або запровадити більш складний механізм, що зазначений вище, який би не допускав накладення арешту на всю заробітну плату боржника, або на кошти, які призначені для виплати заробітної плати.

Також на час дії воєнного стану були введені тимчасові норми щодо стягнення на заробітну плату, пенсію, стипендію та інший дохід боржника.

Законом України «Про внесення зміни до розділу XIII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про виконавче провадження» від 15.03.2022 р. № 2129-IX було припинено звернення стягнення на заробітну плату, пенсію, стипендію та інший дохід боржника (крім рішень про стягнення аліментів та рішень, боржниками за якими є громадяни Російської Федерації).

Законом України «Про внесення змін до деяких законів України щодо окремих особливостей організації примусового виконання судових рішень і рішень інших органів під час дії воєнного стану» від 11.04.2023 р. № 3048-IX із вказаного переліку було залишено лише пенсія та стипендія, тобто дозволено звернення стягнення на заробітну плату та інший дохід боржника.

Також було уточнено, що заборона звернення стягнення на пенсію та стипендію не поширюється на рішення про стягнення аліментів, про відшкодування шкоди, заподіяної каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю внаслідок кримінального правопорушення, та рішень, боржниками за якими є громадяни Російської Федерації).

Таким чином, якщо із початком повномасштабного вторгнення російських військ законодавець вирішив забезпечити боржниками можливість отримувати свої доходи у повному обсязі, то із 06.05.2023 р. свої доходи у повному обсязі можуть отримувати найбільш соціально вразливі категорії населення – отримувачі пенсій та стипендій.

Вважаю, що час дії воєнного стану, за непевних умов такий крок є логічним, спрямованим на спробу забезпечення умов життя особам, які, як правило, отримують невисокі доходи.

3.2. Правові аспекти звернення стягнення на певні види майна боржника

Проблемні питання звернення стягнення на частку в товариствах з обмеженою та додатковою відповідальністю

У процедурі звернення стягнення на майно боржника виконавці із дати набрання чинності Законом України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» 17.06.2018 р. отримали можливість звертати стягнення на частку боржника у товаристві з обмеженою чи додатковою відповідальністю». До цього часу таке звернення стягнення було ілюзорним.

Така частка є видом корпоративних прав. Згідно із ч.1 ст.96¹ Цивільного кодексу України, корпоративні права – це сукупність правомочностей, що належать особі як учаснику (засновнику, акціонеру, пайовику) юридичної особи відповідно до закону та статуту товариства [246].

Корпоративні права дозволяють мати контроль над майном, що належить юридичній особі, її прибутками. Корпоративні права є зручним способом опосередкованого контролю над майном.

17 червня 2018 року набрав чинності Закон України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю», стаття 22 якого запровадила спеціальний механізм стягнення на частку учасника товариства з обмеженою чи додатковою відповідальністю [247].

До набрання чинності цієї норми звернення стягнення на таку частку було теоретично можливим як і на інше майно боржника, однак, таке стягнення насправді було проблематичним.

Запроваджений механізм звернення стягнення на частку є доволі трудомістким та тривалим у часі. Закон встановлює таку процедуру стягнення:

1) Повідомлення виконавцем товариства про намір звернути стягнення на частку учасника товариства, який є боржником, та надсилання постанови про накладення арешту на частку;

2) Надання товариством протягом 30 днів з дня одержання такого повідомлення відомостей, необхідних для розрахунку вартості частки боржника;

3) Надання товариством виконавцю доступу до документів фінансової звітності, інших документів, необхідних для визначення вартості частки боржника;

4) Через 15 днів після закінчення 30-денного строку для надання товариством вказаних відомостей, виконавець здійснює розрахунок вартості частки боржника станом на день, що передував накладенню арешту на частку.

5) Пропозиція виконавцем іншим учасникам товариства придбати арештовану частку товариства. При цьому покупець повинен сплатити вартість частки протягом 10 днів з дня укладення договору купівлі-продажу, і тоді виконавець передає частку покупцю протягом 10 днів з дня надходження оплати. Якщо вказана оплата не буде здійснена у встановлений строк, договір купівлі-продажу вважається розірваним.

6) Якщо товариство не виконує вищевказаних обов'язків або учасники товариства не скористаються правом на придбання частки, або якщо

договір купівлі-продажу вважатиметься розірваним, то тоді частка передається на реалізацію на аукціоні в загальному порядку.

Враховуючи, що ст.61 ЗУ «Про виконавче провадження» передбачає можливість залишення за стягувачем нереалізованого на електронних торгах майна, то стягувач може стати учасником товариства замість боржника. Цьому сприяють і зміни до ст.17 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань», внесені Законом України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю», які доповнили закон новою частиною п'ятою, яка стосується питання реєстрації змін до відомостей про розмір статутного капіталу, розміри часток у статутному капіталі чи склад учасників товариства з обмеженою відповідальністю або товариства з додатковою відповідальністю. Передбачено, що така реєстрація може здійснюватися за заявою особи, яка набула частку (частину частки) у статутному капіталі товариства. В усіх інших випадках заяву про державну реєстрацію змін відомостей про юридичну особу подає представник відповідної юридичної особи, який в свою чергу може бути уповноважений виконавчим органом юридичної особи. При такій реєстрації слід подати такі документи:

- заяву про державну реєстрацію змін до цих відомостей;
- документ про сплату адміністративного збору;
- акт приймання-передачі частки (частини частки) у статутному капіталі товариства;
- структуру власності за формою та змістом, визначеними відповідно до законодавства;
- витяг, виписку чи інший документ з торговельного, банківського, судового реєстру тощо, що підтверджує реєстрацію юридичної особи - нерезидента в країні її місцезнаходження, - у разі, якщо засновником юридичної особи є юридична особа - нерезидент;
- нотаріально засвідчена копію документа, що посвідчує особу, яка є кінцевим бенефіціарним власником юридичної особи, - для фізичної особи -

нерезидента та, якщо такий документ оформлений без застосування засобів Єдиного державного демографічного реєстру, - для фізичної особи – резидента [248].

Жодних рішень органу управління юридичної особи не передбачено. Відтак, особа, якій виконавець відчужив частку боржника, може самостійно на підставі акта, укладеного між нею та виконавцем, може зареєструвати своє право на частку у товаристві з обмеженою чи додатковою відповідальністю, що була належна боржнику.

Відтак, закон встановив механізм, який має на меті забезпечити швидке звернення стягнення на частку учасника товариства з обмеженою чи додатковою відповідальністю. Водночас, вказаний механізм можливий лише за сприяння самого товариства. Отже, якщо учасник товариства є його контролером, то вказаний механізм дозволяє відтягти початок звернення стягнення на частку в товаристві на 30 днів, поки у товариства є строк надати виконавцю відомості про вартість частки. За вказані 30 днів товариство може вивести всі цінні активи, що знецінить корпоративні права в ньому. З огляду на це слід зазначити, що новий закон не всебічно захищає права стягувача від зловживань боржника-учасника товариства з обмеженою чи додатковою відповідальністю.

Водночас слід зазначити, що Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо створення економічних передумов для посилення захисту права дитини на належне утримання» від 03.07.2018 р. №2475-VIII (набрав чинності 28.08.2018 р.) ст.28 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань» доповнена пунктом 3¹, згідно з яким державний реєстратор відмовляє у державній реєстрації змін відомостей про юридичну особу у разі наявності учасника юридичної особи, частка якого відчужується, у Єдиному реєстрі боржників.

До набрання чинності вказаним Законом арешт на частку у товаристві не реєструвався у жодному реєстрі. По суті, цей арешт доводився до відома

лише товариства. Згідно із п.3 ч.1 ст.28 ЗУ «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань», в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань можуть міститися відомості лише про судові рішення про арешт корпоративних прав. Про постанови виконавців про арешт корпоративних прав не йдеться. Відтак, у недобросовісного боржника були відсутні перешкоди у відчуженні своєї частки. Договір про відчуження частки у товаристві може бути укладений у простій письмовій формі, відтак, при його укладенні була відсутня перевірка на наявність обтяжень, що передбачена п.2 Глави 2 Розділу II Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України, затвердженого Наказом Міністерства юстиції України 22.02.2012 № 296/5 [249].

Під час державної реєстрації змін до відомостей про юридичну особу відповідно до Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань» державний реєстратор був позбавлений можливості перевірити наявність арешту на частку учасника, накладеного виконавцем. Відтак, законодавство по суті надавало можливість недобросовісному боржнику уникнути звернення стягнення на його частку у товаристві з обмеженою чи додатковою відповідальністю.

Для уникнення цього вочевидь і було запроваджено перевірку державними реєстраторами юридичних осіб відомостей з Єдиного реєстру боржників.

Також слід звернути увагу на суб'єктний склад сторін договору про придбання частки у товаристві у виконавчому провадженні. По суті, виконавець, пропонуючи придбати частку, робить оферту, тобто виконує роль власника в порядку ст.658 Цивільного кодексу України. Прописаний механізм передбачає, що учасник товариства придбає у боржника-учасника товариства частку, але кошти за неї перераховуються виконавцю. Відтак, укладення вказаного договору купівлі-продажу, продавцем за яким виступає виконавець,

а покупцем – інший учасник товариства, є іншим випадком, передбаченим законом, згідно із ч.1 ст.658 Цивільного кодексу України.

Закон України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» врегулював питання звернення стягнення на частки у вищевказаних товариствах. Водночас, наразі відкритим залишається питання звернення стягнення на частки учасників повного товариства, командитного товариства, приватного підприємства.

Щодо вказаних юридичних осіб наразі наявна така ж невизначена ситуація, як і серед товариств з обмеженою чи додатковою відповідальністю до набрання чинності Законом України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю».

Водночас слід зазначити, що до набрання чинності вказаним законом все-таки існувала норма, яка регулювала звернення стягнення на частку учасника товариства. Згідно із ст. 149 Цивільного кодексу України і ст. 57 Закону України «Про господарські товариства» (в редакціях станом до 17.06.2018 р.), звернення стягнення на частину майна товариства з обмеженою відповідальністю, пропорційну частці учасника товариства у статутному капіталі, за його особистими боргами допускається лише у разі недостатності у нього іншого майна для задоволення вимог кредиторів. Кредитори такого учасника мають право вимагати від товариства виплати вартості частини майна товариства, пропорційної частці боржника у статутному капіталі товариства, або виділу відповідної частини майна для звернення на нього стягнення. Частина майна, що підлягає виділу, або обсяг коштів, що становлять її вартість, встановлюється згідно з балансом, який складається на дату пред'явлення вимог кредиторами [250].

Відтак, раніше норма встановлювала, що звернення стягнення на частку учасника товариства звертається в останню чергу, лише за умови відсутності іншого майна, за рахунок якого можна задовольнити вимоги кредиторів. Тобто виконавцеві слід було встановити, що у боржника відсутнє інше майно. Проблемним у такому разі могла бути можливість звернення стягнення на

частку за наявності рухомого майна (автомобіля), що перебуває у розшуку. Крім того, вказаний механізм не передбачав можливість для стягувача стати учасником товариства, як це передбачає чинна норма.

Слід однак зазначити, що чинне законодавство не встановлює перешкод для недобросовісного боржника штучно включити нового учасника із значно більшою ніж у нього часткою у статутному капіталі, і цим зробити звернення стягнення на частку таким, що позбавлене сенсу.

Вказане можливе відповідно до ст.18 Закону України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю». Про вказаний ризик зазначає Д.О. Куліченко [251, с. 183]

Тобто, відсутні механізми запобігання зловживанню правом. Так, учасник-боржник із вкладом у розмірі 100 000 грн може запросити іншу особу фіктивно вступити у товариства із вкладом у 200 000 грн. При цьому боржник та особа, яка отримає його вклад, у разі звернення стягнення позбавляється можливості впливати на товариство.

Відтак, вважаю за необхідне обмежити право збільшувати статутний капітал товариства у випадку, якщо учасник наявний в реєстрі боржників. Але це обмеження має бути гнучким. Наприклад, вважаю, що у разі наявності учасника товариства в реєстрі боржників до документів, що подаються для державної реєстрації збільшення статутного капіталу товариства, слід додати згоду виконавця, у якого перебуває виконавче провадження щодо учасника товариства, який є боржником. У такій згоді виконавця має бути чітко зазначено, на яку суму він погоджує збільшення статутного капіталу, включення яких осіб до складу товариства він погоджує. Запропоновані зміни мають бути включені до ч.5 ст.17 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань».

Звісно, вказана згода виконавця встановить обмеження на розпоряджання власністю, якою в даному випадку є частка у товаристві, однак, вважаю, в даному випадку, як і щодо нерухомого майна боржника, таке втручання є необхідним у демократичному суспільстві.

Згідно із ч.8 ст.22 Закону, частка у товаристві може бути передана для реалізації на аукціоні в загальному порядку у разі неможливості застосування механізму, встановленого вказаною статтею закону.

Водночас, реалізація на аукціоні передбачає попередню оцінку такого майна. Для такої оцінки слід отримати документи фінансової звітності товариства. Для їх отримання виконавцеві слід направити відповідний запит до органів Державної податкової служби України.

У зв'язку з цим слід зазначити, що відповідно до ч.2 ст.14 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», фінансова звітність підприємств не становить комерційної таємниці, не є конфіденційною інформацією та не належить до інформації з обмеженим доступом, крім випадків, передбачених законом [252].

Відтак, вказаним законом передбачено, що виконавець повинен мати доступ до фінансової звітності юридичних осіб, що повинно забезпечити його документами для проведення оцінки вартості частки товариства.

Судова практика щодо звернення стягнення на корпоративні права боржника є недостатньою для системного аналізу. Враховуючи, що механізм звернення стягнення на частку у товаристві є новим і недослідженим, то його процес мав би бути предметом оскарження у більшості випадків. Відсутність значного масиву оскаржень свідчить лише про те, що звернення стягнення на частку в товаристві наразі майже не застосовується у виконавчому провадженні. Причини цього: механізм складний, має вади, що відносно легко дозволяють його зробити неієвим.

Поодинокі судова практика свідчить, що виконавці під час звернення стягнення на частку вчиняють такі порушення процедури: замовляють звіт про оцінку частки на дату іншу, ніж передбачено законом, а саме, на іншу дату, ніж дата станом на день, що передував накладенню арешту на частку [253], [254].

Постанова Київського апеляційного суду від 10 вересня 2019 року у справі №357/14640/15-ц свідчить про те, що виконавець має призначати

суб'єкта оціночної діяльності для визначення вартості частки боржника у статутному капіталі товариства з обмеженою відповідальністю [255].

У вказаній справі боржник оскаржував постанову виконавця про призначення суб'єкта оціночної діяльності, однак у задоволенні вказаної скарги було відмовлено через її безпідставність.

Слід зазначити, що за даними веб-сайту <https://setam.net.ua/> [256] та даних Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, торги з продажу вказаної частки не відбулися з причини відсутності допущених до торгів учасників, і стягувач не залишив вказану частку за собою.

За даними веб-сайту <https://setam.net.ua/>, станом на травень 2023 р., починаючи із 17.06.2018 р. відбулося 229 електронних торгів з продажу корпоративних прав. При цьому визначенням переможця закінчилися лише 15 торгів. Торги відбувалися щодо 207 товариств з обмеженою відповідальністю, а також приватних підприємств, приватних сільськогосподарських підприємств.

Як свідчить судова практика, у разі спроби звернення стягнення на частку у товаристві боржник, якому це товариство підконтрольне, легко знецінює цю частку, відчуживши майно товариства. У постанові Київського апеляційного суду від 17.09.2019 р. у справі №756/16703/17 йдеться про те, що виконавець вніс подання про тимчасове обмеження боржника у праві виїзду за межі України. Подання було обґрунтоване, зокрема, тим, що боржник отримавши від виконавця повідомлення про намір звернути стягнення на частку боржника в статутному капіталі ТОВ «Укрбізнесресурси», розмір якої становив 51% з вимогою надати документи для розрахунку вартості цієї частки, умисно та свідомо не виконав вимоги виконавця та не надав йому відповідні документи. Крім того, боржник уклав від імені Товариства, керівником якого він є, договір про купівлю - продаж нежитлових приміщень в м. Києві загальною площею 511,7 кв.м та повністю відчужив належне Товариству нерухоме майно, що призвело до повного знецінення виявленого

та арештованого виконавцем майна, що належить боржнику у вигляді частки в статутному капіталі Товариства [257].

Слід зазначити, що суд не розцінив вказані дії як ухилення від виконання рішення суду та відмовив у задоволенні подання виконавця.

Ця справа також ілюструє недолік існуючих правил звернення стягнення на корпоративні права, що дозволяє недобросовісному боржнику ухилитися від виконання рішення суду.

Відтак, новелами законодавства була здійснена спроба забезпечити можливість звернення стягнення на частки в товариствах з обмеженою та додатковою відповідальністю. На жаль, запропонований законодавцем механізм є доволі складним, а також він не захищений від можливості знецінення стягуваної частки боржника.

Цікавим є звернути увагу на досвід Естонії щодо стягнення частки в товаристві з обмеженою відповідальністю. Стаття 125 Кодексу виконавчого провадження Естонії присвячена цьому питанню. Щодо процесу звернення стягнення на таку частку вказана стаття містить лише відсилочну норму, яка вказує, що звернення стягнення відбувається за правилами, встановленими для рухомого майна [44, с.68]. Такі правила в Естонії та в Україні є аналогічними та містять такі етапи: накладення арешту, оцінку, проведення електронних торгів.

Естонське законодавство не встановлює особливостей звернення стягнення на частки в товариствах з обмеженою відповідальністю, однак навіть за наявності аналогічного підходу в Україні все одно виникали б складнощі на етапі оцінки такої частки через вказані вище причини.

Відтак, Естонія не має таких норм, які можна було б запровадити в Україні у питанні звернення стягнення на частки в товариствах з обмеженою та додатковою відповідальністю.

Таким чином, необхідно доопрацювати механізм звернення стягнення на частки, передбачивши в ньому дії виконавця у разі неможливості отримання інформації про товариство, його активи, зокрема, інформацію, яка потрібна

оцінщику. Лише у такому випадку можна буде вести мову про реальну можливість звернення стягнення на частки у товариствах з обмеженою та додатковою відповідальністю.

Звернення стягнення на майно боржника, що перебуває в інших осіб, а також на майно та кошти, що належать боржнику від інших осіб

Однією із новел Цивільного процесуального кодексу України, Господарського процесуального кодексу України в редакції закону № 2147-VIII від 03.10.2017 р. став механізм звернення стягнення на грошові кошти, які належать особі, яка має заборгованість перед боржником.

Правову основу вказаного механізму складають ст.53 Закону України «Про виконавче провадження», ст.336 ГПК України, ст.440 ЦПК України.

Водночас слід зазначити, що аналогічна до ст.53 Закону України «Про виконавче провадження» № 1404-VIII від 02.06.2016 р. існувала ст.55 Закону України «Про виконавче провадження» N 606-XIV від 21.04.1999 р. Однак вказана норма була мертвою, її державні виконавці не застосовували.

Зазначені статті ЦПК України та ГПК України є аналогічними. Вони вказують, що для застосування вказаного механізму має бути наявна одна з двох умов: заборгованість перед боржником не оспорується або така заборгованість підтверджена судовим рішенням, що набрало законної сили.

Примітним є особливість забезпечення такої заяви виконавця або стягувача. Так, суд може накласти арешт на кошти, що належать особі, яка має заборгованість перед боржником, при цьому суд має вирішити питання щодо зустрічного забезпечення та про заборону такій особі вчиняти дії щодо погашення заборгованості перед боржником та (або) зупиняє виконання судового рішення, згідно з яким з такої особи на користь боржника стягуються грошові кошти в межах загальної суми стягнення.

По суті шляхом забезпечення вказаної заяви можна зупинити виконання іншого судового рішення, яке набрало законної сили. Вважаємо, що в цьому випадку дотримано вимоги щодо справедливого балансу між інтересами

суспільства та інтересами боржника, оскільки зупинення виконання рішення суду, що набрало законної сили в даному випадку сприятиме погашенню боргу боржника перед кредитором.

При розгляді заяви суд в першу чергу має з'ясувати безспірність боргу перед боржником. Без цього апріорі неможливе задоволення заяви. Про це йдеться у постанові Касаційного господарського суду Верховного Суду від 13.05.2019 р. у справі №910/3060/17.[258]

Цікава ситуація описана в постанові Великої Палати Верховного Суду від 08.11.2019 р. у справі №910/7023/19. У вказаній ситуації ухвалою про звернення стягнення на кошти боржника, що перебувають в інших осіб, було вирішено звернути стягнення на кошти, що перебувають на рахунках Державної казначейської служби України. Однак, після звернення виконавця до Державної казначейської служби України остання не виконала вказану ухвалу суду. У зв'язку із цим стягувач звернувся до господарського суду із позовом до Державної казначейської служби із позовом про визнання незаконною бездіяльності та зобов'язання вчинити дії. Однак суди першої, апеляційної та Велика Палата Верховного Суду вказали, що вказаний спір є адміністративним [259]. Також у цій постанові Великої Палати Верховного Суду вказано, що «особа, яка має заборгованість перед боржником, що не оспорується нею або підтверджена судовим рішенням, яке набрало законної сили, набуває статусу боржника саме у виконавчому провадженні, розпочатому виконавцем на виконання судового рішення, в силу ухвали суду про задоволення заяви стягувача, а не в межах окремих майнових відносин між стягувачем та такою особою».

У разі наявності безспірного боргу суди мають задовольняти такі заяви. Так, Касаційний господарський суд Верховного Суду у постанові від 06.02.2020 р. у справі №913/381/18 вказав, що встановивши обставини підтвердження судовим рішенням, яке набрало законної сили та не виконано, наявності заборгованості особи, яка має заборгованість перед боржником, суди першої та апеляційної інстанції дійшли правомірних висновків про

задоволення заяви стягувача про звернення стягнення на такі грошові кошти в порядку статті 336 Господарського процесуального кодексу України [260].

Також про необхідність наявності належних доказів факту наявності заборгованості висловився Касаційний господарський суд Верховного Суду у постанові 21.09.2022 р. у справі №910/11124/19: «під час розгляду заяви про звернення стягнення на грошові кошти, що належать іншим особам відповідно до частини першої статті 336 ГПК України, предметом дослідження суду, у даному випадку, має бути факт наявності заборгованості, що підтверджується належними доказами, які відповідають вимогам статей 76-79 ГПК України, зокрема, це може бути відповідне рішення суду, або факт беззаперечності заборгованості особи, якій належать кошти, на які стягувач чи виконавець просить звернути стягнення» [261].

Питання безспірності боргу, наявність доказів цього є центральним при розгляді таких заяв. Так, у постанові Касаційного господарського суду Верховного Суду від 23.07.2018 р. у справі №925/1048/17 було висловлено позицію, що податкова декларація з податку на додану вартість не є первинним документом, а відтак не є належним та допустимим доказом, з якого можливо встановити беззаперечну заборгованість товариства перед боржником [262].

У постанові Касаційного господарського суду Верховного Суду від 10.07.2019 р. у справі №912/2199/17 вказано, що виконавець має надати докази, що він надіслав у порядку, визначеному у статті 53 Закону України «Про виконавче провадження» відповідні запити для отримання відомостей про майно чи грошові кошти, які перебувають у особи і мають бути передані боржникові. Категорично сказано, що «зі змісту статті 53 Закону України «Про виконавче провадження» убачається, що зверненню виконавця до суду передуює певна дія, а саме направлення відповідних запитів, установлення строків для надання відповіді, отримання відомостей про належне боржникові майно, що перебуває у зазначених осіб, та майно чи кошти, які вони повинні

передати боржникові. Метою направлення запитів є, зокрема, збирання доказів на підтвердження наявності та її безспірності» [263].

Зі змісту вказаної ст.53 Закону України «Про виконавче провадження» вбачається, що виконавець перед застосуванням вказаного механізму має:

- здійснити запити до осіб, які володіють майном боржника, або які мають передати боржника майно, про таке майно;
- після отримання відповідей на запити провести опис такого майна, арештувати його, вилучити та реалізувати;
- подати подання про звернення стягнення на кошти, що перебувають на рахунках у банках та інших фінансових установах.

Одразу постає питання, як виконавцю слід вчиняти, якщо особи ухиляються від надання звітів про наявне в них майно боржника. Законом насправді не передбачені дієві заходи впливу на таких осіб.

Водночас норма ч.1 ст.53 Закону про подання запитів сформульована таким чином, що вона не є обов'язковим етапом звернення стягнення:

«1. Виконавець має право звернути стягнення на майно боржника, що перебуває в інших осіб, а також на майно та кошти, що належать боржнику від інших осіб.

Зазначені особи зобов'язані подати на запит виконавця у визначений ним строк відомості про належне боржнику майно, що перебуває у них, та майно чи кошти, які вони повинні передати боржнику.»

Відтак, у вказаній нормі відсутній обов'язок подати запит. Норма регулює лише випадки, коли виконавець вирішив подати відповідні запити. Однак, відшукати інформацію про таких осіб виконавець може і самостійно.

Джерела, з яких можливо дізнатися інформацію про борги перед боржником, є, зокрема, веб-сайти «Судова влада»: <https://court.gov.ua/fair>, Єдиний державний реєстр судових рішень: <https://reyestr.court.gov.ua/>, автоматизована система виконавчого провадження: <https://asvpweb.minjust.gov.ua/#/search-debtors>, Єдиний реєстр боржників: <https://erb.minjust.gov.ua/#/search-debtors>.

На веб-сайті «Судова влада» можливо здійснити пошук за ім'ям чи найменуванням боржника та отримати інформацію про номери судових справ, стороною в яких є боржник. На веб-сайті Єдиного державного реєстру судових рішень можливий пошук за найменуванням юридичної особи, а також за номерами справ, які були знайдені на попередньому веб-сайті. Результати пошуку в Єдиному державному реєстрі судових рішень дають можливість встановити суму боргу особи перед боржником. Веб-сайти автоматизованої системи виконавчого провадження та Єдиного реєстру боржників допоможуть встановити, чи погашено стягнутий судом борг перед боржником.

Відтак, системний пошук інформації у вказаних базах даних матиме наслідком встановлення, чи є боржник кредитором в інших справах.

Однак, вказані реєстри не дають змоги отримати інформацію про борги, що виникли на підставі не судових рішень, а рішень інших органів (посадових осіб), як-от: виконавчі написи нотаріусів, посвідчення комісій по трудових спорах, рішення Європейського суду з прав людини. Решта виконавчих документів (постанови державних і приватних виконавців, постанови у справах про адміністративні правопорушення, рішення інших державних органів та рішень Національного банку України, які законом визнані виконавчими документами, рішення (постанови) суб'єктів державного фінансового моніторинг, рішення Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю або Аудиторської палати України, які законом визнані виконавчими документами, рішень Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення про застосування заходів реагування у вигляді штрафу) апріорі не можуть бути винесені на користь суб'єктів приватного права, відтак суб'єкти приватного права не можуть бути стягувачами за вказаними документами, а тому боржник може бути кредитором лише за вказаними у попередньому реченні виконавчими документами.

Відтак, вважаємо, що необхідно, щоб виконавці мали доступ до матеріалів інших виконавчих проваджень, стягувачем в яких є боржник у

виконавчому провадженні, що перебуває у такого виконавця. Тобто, потрібно передбачити, що на запит виконавця інший виконавець, який виконує рішення на користь особи, яка є боржником у виконавчому провадженні виконавця-запитувача, надав необхідні документи та інформація про борг, який підлягає сплаті на користь такої особи. Вказане сприятиме застосуванню механізму звернення стягнення на майно боржника, що перебуває в інших осіб.

Слід звернути увагу на докази, якими можна підтвердити наявність боргу перед боржником. У справі №925/1048/17 приватний виконавець надав в якості доказу боргу податкову декларацію з податку на додану вартість. Касаційний господарський суд Верховного Суду у постанові від 23.07.2018 р. у справі №925/1048/17 вказав, що податкова декларація з податку на додану вартість не є первинним документом, а відтак не є належним та допустимим доказом, з якого можливо встановити беззаперечну заборгованість перед боржником у даній справі [262].

Однією з найперших ухвал, що була винесена в порядку ст.336 ГПК України є ухвала Господарського суду Київської області у справі №911/59/15 за позовом фізичної особи-підприємця до ТОВ «Авто-лайн».

Вказана справа ілюструє всі аспекти ст.336 ГПК України.

Під час здійснення виконавчого провадження приватний виконавець встановив, що рішенням Господарського суду Київської області від 21.08.2017 у справі №911/3175/16 присуджено до стягнення з Управління соціального захисту населення Вишгородської районної державної адміністрації Київської області на користь Товариства з обмеженою відповідальністю «Авто-Лайн» грошових коштів у загальному розмірі сумі 154 500,22 гривень [264].

Відтак, з метою виконання рішення суду приватний виконавець звернувся до суду із заявою, в якій просив з метою виконання наказу господарського суду Київської області від 16.02.2015 №911/59/15 про примусове виконання рішення господарського суду Київської області від 03.02.2015 у справі №911/59/15 звернути стягнення на користь фізичної особи-підприємця на належні Товариству з обмеженою відповідальністю «Авто-

Лайн» відповідно до рішення господарського суду Київської області від 21.08.2017 у справі №911/3175/16 грошові вимоги у сумі 154 500,22 грн.

Слід зазначити, що ст.336 ГПК України передбачає заходи забезпечення розгляду заяв подібного роду. Відповідно до ч.5 ст.336 ГПК України, за заявою стягувача суд може накладити арешт на грошові кошти, які перебувають на рахунках (вкладах) чи на зберіганні у банках, інших фінансових установах і належать особі, яка має заборгованість перед боржником, яка не оспорюється зазначеною особою або підтверджена судовим рішенням, яке набрало законної сили. Арешт накладається у межах загальної суми стягнення в порядку, встановленому ГПК України для накладення арешту при вжитті заходів забезпечення позову.

Відтак, маємо відсилочну норму на главу 10 ГПК України. В переліку видів заходів забезпечення позову у п.1 ч.1 ст.137 ГПК України є такий: накладення арешту на майно та (або) грошові кошти, що належать або підлягають передачі або сплаті відповідачу і знаходяться у нього чи в інших осіб.

Також слід звернути увагу на те, що ч.2 ст.136 ГПК України встановлює, що забезпечення позову допускається як до пред'явлення позову, так і на будь-якій стадії розгляду справи, якщо невжиття таких заходів може істотно ускладнити чи унеможливити виконання рішення суду або ефективний захист або поновлення порушених чи оспорюваних прав або інтересів позивача, за захистом яких він звернувся або має намір звернутися до суду.

Із ст.1 Закону України «Про виконавче провадження» випливає, що виконавче провадження є завершальною стадією судового провадження. Отже, забезпечення позову можливе і на стадії виконання судового рішення.

Відтак, вже у загальній нормі щодо забезпечення позову передбачена можливість застосування такого забезпечення під час розгляду заяви.

У вказаній справі стягувач подав заяву про накладення арешту на кошти, які перебувають на рахунках Управління соціального захисту населення Вишгородської районної державної адміністрації. У задоволенні вказаної

заяви про арешт коштів суд відмовив, оскільки стягувач не навів доказів, які б свідчили про необхідність забезпечення позову.

Згідно із ч.6 ст.336 ГПК України, одночасно суд вирішує питання про зустрічне забезпечення та про заборону такій особі вчиняти дії щодо погашення заборгованості перед боржником та (або) зупиняє виконання судового рішення, згідно з яким з такої особи на користь боржника стягуються грошові кошти в межах загальної суми стягнення, до закінчення розгляду питання про звернення стягнення на грошові кошти.

Зазначимо, що остання наведена норма міститься одразу після норми про забезпечення заяви про стягнення на грошові кошти. Відтак, у разі задоволення заяви стягувача про арешт на грошові кошти, які перебувають на рахунках (вкладах) чи на зберіганні у банках, інших фінансових установах і належать особі, яка має заборгованість перед боржником, суд може встановити зустрічне забезпечення, як і під час вжиття заходів забезпечення позову за загальними правилами, а також заборонити боржнику боржника вчиняти дії щодо погашення заборгованості та (або) зупинити виконання відповідного судового рішення.

Відтак слід відмітити, що суд уповноважений зупинити виконання іншого рішення, справу щодо якого він не розглядав. Вказана норма є новелою законодавства України.

У наведеній справі стягувач подав також заяву про заборону вчинення дій щодо погашення боргу перед Товариством з обмеженою відповідальністю «Авто-Лайн» та зупинення виконання рішення господарського суду Київської області від 28.07.2017 у справі №911/3175/16 на користь Товариства з обмеженою відповідальністю «Авто-Лайн». Таку заяву стягувач подав у день розгляду заяви про звернення стягнення на грошові кошти. Відтак, суд відмовив у задоволенні вказаної заяви пославшись на те, що відповідні заходи вчиняються судом на стадії прийняття заяви про звернення стягнення на грошові кошти, які належать особі, яка має заборгованість перед боржником, та діють до закінчення розгляду зазначеного питання, у той час як відповідну

заяву стягувачем було подано в день розгляду заяви приватного виконавця про звернення стягнення на грошові кошти.

Основну заяву приватного виконавця суд задовольнив, а саме, постановив звернути стягнення на належні Товариству з обмеженою відповідальністю «Авто-Лайн» відповідно до рішення господарського суду Київської області від 28.07.2017 у справі №911/3175/16 грошові кошти Управління соціального захисту населення Вишгородської Райдержадміністрації в сумі 154 500,22 гривень, оскільки було доказово обґрунтовано наявність в Управління соціального захисту населення Вишгородської Райдержадміністрації заборгованості перед боржником - Товариством з обмеженою відповідальністю «Авто-Лайн», підтвердженої судовим рішенням, яке набрало законної сили. Ухвала була залишена без змін постановою Київського апеляційного господарського суду від 20.02.2018 р. у справі №911/59/15 [265].

При цьому слід звернути увагу на такий нюанс. Відповідно до п.2 ч.2 ст.5 Закону України «Про виконавче провадження», приватний виконавець не може здійснювати виконання рішень, за якими боржником є, зокрема, держава, державні органи, органи місцевого самоврядування.

Відтак, якби був виконавчий документ, за яким боржником була Вишгородська районна державна адміністрація, то приватний виконавець не мав би права виконувати таке рішення. Однак у цій справі при виконанні рішення про стягнення коштів з юридичної особи приватного права приватний виконавець домігся постановлення ухвали про стягнення коштів, які належать Вишгородській районній державній адміністрації – державному органу, який сам є боржником перед особою, яка є боржником у виконавчому провадженні. Відтак, приватний виконавець може звертати стягнення на кошти, належні боржнику від іншої особи, незалежно від того, чи може приватний виконавець здійснювати виконавче провадження, якщо б боржником була вказана особа. Це цілком логічно, оскільки в іншому випадку приватний виконавець був би

позбавлений можливості застосувати такий інструмент, що б порушувало його права.

Хоча можливість звернення стягнення коштів, належних боржнику від іншої особи, з будь-якої такої іншої особи, є логічною, однак це слід окремо передбачити в законі задля уникнення можливих різночитань.

Таким чином, пропоную доповнити ст.53 Закону України «Про виконавче провадження» частиною шостою такого змісту:

«Звернення приватними виконавцями стягнення на майно боржника, що перебуває в інших осіб, а також на майно та кошти, що належать боржнику від інших осіб, допускається з осіб, вказаних у пунктах 2-4, 8 частини 2 статті 5 цього Закону.

При розгляді вказаної категорії справ слід звернути увагу на належне повідомлення особи, яка має заборгованість перед боржником. У постанові Касаційного господарського суду Верховного Суду від 05.10.2020 р. у справі №910/1385/19 вказано, що неповідомлення такої особи є безумовною підставою для суду апеляційної інстанції скасувати ухвалу суду першої інстанції в силу п.3 ч.3 ст.277 ГПК України. Водночас, суд апеляційної інстанції ухвалу суду першої інстанції про задоволення заяви скасував, однак своєю постановою знову задовольнив заяву [266].

Зазначений механізм можна назвати одним із заходів процесуальної економії. Він дозволяє уникнути спочатку стягнення коштів від одного боржника до стягувача, який сам є боржником в іншому виконавчому провадженні, а потім стягнення вже з цього боржника на користь стягувача.

Цей механізм також забезпечує уникнення додаткових ризиків, пов'язаних із умисним ухиленням від виконання судового рішення особою, яка є стягувачем в одному та боржником в іншому виконавчому провадженні.

Звернення стягнення на майно боржника, що не зареєстровано в установленому законом порядку.

Частина 4 ст.50 Закону України «Про виконавче провадження» передбачає, що у разі якщо право власності/спеціальне майнове право на нерухоме майно, об'єкт незавершеного будівництва, майбутній об'єкт нерухомості боржника не зареєстровано в установленому законом порядку, виконавець звертається до суду із заявою про вирішення питання про звернення стягнення на таке майно.

Вказаний інструмент надає можливість виконавцеві звертати стягнення на майно, що приховуються боржником. Вказаний механізм стосується, як правило, нерухомого майна та транспортних засобів, оскільки саме ці об'єкти є найпоширенішими серед тих, право власності на які підлягає державній реєстрації та може з певних причин бути не зареєстроване в установленому законом порядку.

Необхідність застосування вказаного інструменту може виникнути, зокрема, тоді, коли боржник вступив у спадщину, але не отримав свідоцтво про право на спадщину. Відповідно до ч.11 ст.67 Закону України «Про нотаріат», видача свідоцтва про право на спадщину спадкоємцям, які прийняли спадщину, строком не обмежена [267].

Відтак, боржник, який є спадкоємцем, може довгий час не оформлювати право на спадщину, щоб не допустити звернення стягнення на майно, право власності на яке він набуде в порядку спадкування.

Також така ситуація може виникнути, якщо особа отримала правовстановлюючий документ на майно, однак не зареєструвала право власності у відповідному державному реєстрі.

Питання звернення стягнення на майно боржника, що не зареєстровано в установленому законом порядку, є предметом розгляду судів України, зокрема і Верховним Судом.

Касаційний цивільний суд Верховного Суду у постанові від 13.06.2018 р. у справі №2-592/09 [268] вказав, що звернення стягнення на

нерухоме майно боржника, що не зареєстровано в установленому законом порядку, і в якому боржник проживає, має застосовуватися із врахуванням норм ст.50 Закону України «Про виконавче провадження», а саме має здійснюватися в останню чергу з метою уникнення обмеження конституційних прав громадянина.

Так само Касаційний цивільний суд Верховного Суду у постанові від 11.03.2020 р. у справі №2-50/08 [269] вказав, що перед зверненням до суду із поданням про звернення стягнення на майно боржника, що не зареєстровано в установленому законом порядку, виконавець має вжити заходи для виконання судового рішення за рахунок грошових коштів, рухомого майна боржника, перевірити факт відсутності у боржника коштів в обсязі, необхідному для покриття заборгованості. По суті суд вказав, що такий інструмент є крайнім, та може застосовуватися, тільки якщо вичерпані всі інші заходи впливу на боржника.

В свою чергу, Касаційний цивільний суд Верховного Суду у постанові від 29.03.2023 р. у справі №317/2973/17 підтвердив правильність судових рішень судів першої та апеляційної інстанцій, зазначивши лише те, що якщо є майно, яке належить боржнику, але не зареєстровано ним в установленому законом порядку, то на таке майно потрібно звернути стягнення; у вказаній постанові відсутні жодні згадки про крайність такого заходу [270].

Водночас постає питання, яким чином приватний виконавець може взнати про незареєстроване майно боржника.

Якщо йдеться про майно, спадкоємцем якого є боржник, то слід згадати процедуру прийняття спадщини.

Згідно із ч.3 ст.1268 Цивільного кодексу України, спадкоємець, який постійно проживав разом із спадкодавцем на час відкриття спадщини, вважається таким, що прийняв спадщину, якщо протягом строку, встановленого статтею 1270 цього Кодексу, він не заявив про відмову від неї. Відповідно до ч.1 ст.1269 Цивільного кодексу України, спадкоємець, який бажає прийняти спадщину, але на час відкриття спадщини не проживав

постійно із спадкодавцем, має подати нотаріусу або в сільських населених пунктах - уповноваженій на це посадовій особі відповідного органу місцевого самоврядування заяву про прийняття спадщини.

Для встановлення факту прийняття спадщини в силу постійного проживання разом із спадкодавцем виконавець має встановити осіб, місце проживання яких було зареєстровано разом із боржником та які вибули у зв'язку із смертю.

Надалі слід звернутися із запитом до нотаріуса, який завів спадкову справу після смерті особи, місце проживання якої було зареєстровано разом із боржником. Водночас, для пошуку такого нотаріуса слід здійснити декілька запитів, і це займає деякий час.

Інформація про нотаріуса, який завів спадкову справу, міститься у Спадковому реєстрі. Однак, в силу п.4.4 Положення про спадковий реєстр, затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 07.07.2011 р. №1810/5, виконавці не включені до переліку осіб, яким надається інформація із вказаного реєстру [271]. Тому безпосередньо неможливо отримати інформацію про нотаріуса, який завів спадкову справу. Наразі виконавці таким чином виходять із ситуації що склалася: направляють запит до державної нотаріальної контори за місцем реєстрації місця проживання боржника про надання інформації про те, чи прийнято боржником спадщину після смерті певної особи. Якщо йдеться про якесь невеличке містечко, де є лише декілька нотаріусів, то виконавець може направити запити усім приватним нотаріусам. Однак якщо йдеться про велике місто, де нотаріусів велика кількість, то направлення запитів їм усім є обтяжливою процедурою.

Державна нотаріальна контора у відповідь на такий запит повідомляє, що у неї спадкова справа не заведена, а заведена вона у такого-то приватного нотаріуса. Після отримання такої інформації можна звертатися із запитом до конкретного нотаріуса про надання інформації про те, чи прийнято боржником спадщину після смерті певної особи. І вже конкретний нотаріус надає

відповідь, чи прийняв, чи відмовився від спадщини боржник. Приклад такого запиту і відповідей наведено у додатку №6.

У додатку №7 надаємо приклад подання виконавця про надання дозволу на звернення стягнення на майно боржника, право власності на яке не зареєстровано в установленому законом порядку, яке було задоволено ухвалою Дніпровського районного суду м. Києва від 11.10.2021 р. у справі №755/4895/19. Звертаємо увагу на значний обсяг доказів, який виконавець мав надати суду для підтвердження того, що незареєстрована в установленому законом порядку частка у праві власності на квартиру є єдиним майном, за допомогою якого можна виконати судові рішення, звернувши на неї стягнення.

Іншою є ситуація, коли боржник не проживав разом із спадкодавцем і приймає спадщину шляхом подання заяви відповідно до ч.1 ст.1269 Цивільного кодексу України.

На жаль, відсутній такий реєстр, який би містив інформацію, чи прийняла особа спадщину, не оформивши прав на неї. Для пошуку такої інформації виконавцеві необхідно мати детективні навички, аби знайти джерела, з яких можна було б дізнатися, чи не помирали родичі боржника деякий час назад, яке майно могло бути в їх власності. У такому разі може допомогти те, якщо боржник і стягувач до виникнення боргу мали дружні, ділові стосунки і розповідали один одному про свої життєві проблеми.

Відтак, пропонуємо реформувати Спадковий реєстр таким чином, щоб в ньому був можливий пошук осіб, які подали заяву про прийняття спадщини, і надати безпосередній доступ до вказаного реєстру державним і приватним виконавцям.

Окремі аспекти реалізації майна боржника

Реалізація майна, на яке звернено стягнення, про що йдеться у ст.61 Закону України «Про виконавче провадження», є одним із основних інструментів для виконання судового рішення.

Порядок такої реалізації прописано у вказаному Законі, Інструкції з організації примусового виконання рішень, Порядку реалізації арештованого майна, затвердженого Наказом Міністерства юстиції України 29.09.2016 № 2831/5.

За ідеальних умов проблем з реалізацією арештованого майна проблем не повинно виникати. Водночас, непоодинокими є випадки свідомо ухилення чи протидії боржника реалізації його майна.

Розглянемо випадок, якщо виконавець наклав арешт на об'єкт нерухомого майна, в якому зареєстроване місце проживання неповнолітніх осіб.

У цьому випадку складнощі для виконавчого провадження виникають через такі правові норми. Відповідно до ч.3 ст.17 Закону України «Про охорону дитинства», батьки або особи, які їх замінюють, не мають права без дозволу органів опіки і піклування, наданого відповідно до закону, укласти договори, які підлягають нотаріальному посвідченню та/або державній реєстрації, відмовлятися від належних дитині майнових прав, здійснювати поділ, обмін, відчуження житла, зобов'язуватися від імені дитини порукою, видавати письмові зобов'язання [272].

Згідно із ч.4 ст.12 Закону України «Про основи соціального захисту бездомних осіб і безпритульних дітей», для вчинення будь-яких правочинів щодо нерухомого майна, право власності на яке або право користування яким мають діти, необхідний попередній дозвіл органів опіки та піклування, що надається відповідно до закону [273].

Відповідно до п.28 розділу VIII Інструкції з організації примусового виконання рішень, у разі передачі на реалізацію нерухомого майна, право власності на яке або право користування яким мають діти, необхідний попередній дозвіл органів опіки та піклування, що надається відповідно до закону. Примітним є те, що необхідність отримання вказаного дозволу передбачена лише підзаконним нормативно-правовим актом. Жоден закон не встановлює необхідності його отримання.

Відтак, виконавець повинен встановити, чи мають діти право власності (в т. ч., часткової) чи право користування арештованим майном. Право користування дитини на житло визначається особистим сервітутом, встановленим у ч.1 ст.405 ЦК України, відповідно до якої члени сім'ї власника житла, які проживають разом з ним, мають право на користування цим житлом відповідно до закону.

А в свою чергу, відповідно до ч.2, 3, 4 ст.29 ЦК України, фізична особа, яка досягла чотирнадцяти років, вільно обирає собі місце проживання. Місцем проживання фізичної особи у віці від десяти до чотирнадцяти років є місце проживання її батьків (усиновлювачів) або одного з них, з ким вона проживає, опікуна або місцезнаходження навчального закладу чи закладу охорони здоров'я тощо, в якому вона проживає, якщо інше місце проживання не встановлено за згодою між дитиною та батьками (усиновлювачами, опікуном) або організацією, яка виконує щодо неї функції опікуна. Місцем проживання фізичної особи, яка не досягла десяти років, є місце проживання її батьків (усиновлювачів) або одного з них, з ким вона проживає, опікуна або місцезнаходження навчального закладу чи закладу охорони здоров'я, в якому вона проживає.

В Україні внаслідок кампанії з приватизації державного житлового фонду велика кількість квартир стали об'єктами спільної часткової власності різних поколінь однієї сім'ї. Відтак, наявні випадки, за яких місце проживання малолітніх дітей реєструють у такому об'єкті спільної часткової власності. При цьому постає питання, чи можливо за відсутності згоди органу опіки і піклування примусово реалізувати частку у праві власності у такій квартирі, належну боржнику.

Перш за все реалізація майна є по суті правочином з купівлі-продажу майна, в якому продавцем виступає не власник, а виконавець, що в даному випадку допускається ст.658 ЦК України.

У разі реалізації частки, належної одному з батьків дитини, можна говорити, що таке відчуження може порушити права дитини на житло. Але

якщо відчужується частка у праві власності іншої особи, яка не є батьком чи особою, яка замінює батьків дитини, то чи можна говорити про так званий дефект суб'єктного складу?

Судова практика вказує, що таке звернення стягнення можливе. Про вказане свідчать ухвали Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 06.05.2015 р. у справі № 6-5069св15 [274], від 24.06.2015 р. у справі №6-7387св15 [275], від 06.09.2017 р. у справі №489/2679/16-ц [276], від 19.10.2016 р. у справі №750/2187/15-ц, постанови Касаційного цивільного суду Верховного Суду від 06.11.2019 р. у справі №346/432/16-ц [277] від 19.06.2019 р. у справі №695/2714/15-ц [278], Касаційного цивільного суду Верховного Суду від 08.06.2021 року у справі № 607/8145/18 [279].

Вказані судові рішення обґрунтовані тим, що чинним законодавством не передбачено обмежень при реалізації права власника на розпорядження майном в залежності від того чи мають право на користування ним інші особи, зокрема, малолітні, якщо власник не є їх батьком (матір'ю) або ж особою, яка замінює останніх.

Відтак, якщо боржником є особа, яка є, наприклад, дідом малолітньої дитини, місце проживання якої зареєстровано у житлі боржника, то звертати стягнення на частку боржника у спільній частковій власності допускається.

Однак, наразі існує позиція Великої Палати Верховного Суду, що викладена у постанові від 26.10.2021 р. у справі №755/12052/19. Не відступаючи від жодної із попередньо вказаних позицій Касаційного цивільного суду Верховного Суду, Велика Палата зазначила, що факт наявності права власності чи користування житлом неповнолітньої дитини означає те, що виконавець зобов'язаний звернутися до органу опіки і піклування для отримання дозволу на реалізацію такого майна [280]. Тобто, якщо слідувати логіці вказаної постанови, то якщо власником об'єкта нерухомості є певна особа, але в цьому об'єкті нерухомості зареєстровано місце проживання неповнолітньої особи, яка не має родинного стосунку до

власника, то виконавець має звертатися до органу опіки та піклування для отримання дозволу на звернення стягнення на вказаний об'єкт. На нашу думку, така позиція відкриває прямий шлях до зловживань з боку боржників, оскільки будь-яка реєстрація місця проживання неповнолітньої дитини суттєво ускладнить процес виконання рішення.

Із цим питанням напряду пов'язана проблема фраздатоних дій боржника, про що йтиметься далі.

У цьому контексті впливає також питання можливості звернення стягнення на частку у праві власності.

Річ у тім, що відповідно до ч.6 ст.48 Закону України «Про виконавче провадження», у разі якщо боржник володіє майном разом з іншими особами, стягнення звертається на його частку, що визначається судом за поданням виконавця.

При цьому слід наголосити, що для звернення стягнення на частку у праві власності виконавець не повинен звертатися до суду із поданням про визначення частки боржника у спільному майні. Таке подання необхідне лише у разі наявності права спільної сумісної власності боржника разом з іншою особою.

У разі наявності права спільної часткової власності звернення стягнення можливе безпосередньо на частку у праві власності. Вказане підтвердила Велика Палата Верховного Суду у постанові від 15.01.2020 р. у справі №367/6231/16-ц [281]. Ядром позиції у вказаній постанові стала ст.361 ЦК України, згідно з якою співвласник має право самостійно розпорядитися своєю часткою у праві спільної часткової власності.

Врешті Велика Палата Верховного Суду висловила правову позицію, що частка у праві спільної часткової власності є самостійним об'єктом цивільних прав, яка може бути об'єктом продажу з публічних (електронних) торгів, передачі стягувачу в рахунок погашення боргу, без її виділу в натурі з об'єкта нерухомого майна; у разі виявлення державним виконавцем майна, яким боржник володіє спільно з іншими особами, і частка боржника у якому не

визначена, для звернення стягнення на частку боржника державний виконавець звертається до суду з поданням про визначення частки боржника у такому майні.

Відтак, вказане свідчить про те, що звернення стягнення на частку у праві спільної часткової власності можливе.

3.3. Шляхи вдосконалення законодавства щодо повноважень приватних виконавців

Із попереднього викладеного матеріалу є зрозумілим факт того, що інструменти приватних виконавців не є досконалими. Крім того, вважаю, що повноваження приватних виконавців слід розширити.

На нашу думку, виконавці мають бути наділені правом ініціювати судові процеси з визнання недійсними фродаторних правочинів (правочинів, що вчинені боржником на шкоду кредиторам), до яких належать, зокрема, фіктивні правочини, як-от: правочини щодо відчуження майна боржником напередодні або після набрання рішенням суду про стягнення боргу законної сили.

Велика Палата Верховного Суду у постанові від 03.07.2019 р. у справі №369/11268/16-ц вказала, що фіктивний правочин характеризується тим, що сторони вчиняють такий правочин лише для виду, знають заздалегідь, що він не буде виконаний, вважає, що така протизаконна ціль, як укладення особою договору дарування майна зі своїм родичем з метою приховання цього майна від конфіскації чи звернення стягнення на вказане майно в рахунок погашення боргу, свідчить, що його правова мета є іншою, ніж та, що безпосередньо передбачена правочином (реальне безоплатне передання майна у власність іншій особі), а тому цей правочин є фіктивним і може бути визнаний судом недійсним [282].

У згаданій вище постанові Великої Палати Верховного від 26.10.2021 р. у справі №755/12052/19 суд вказав, що оскільки місце проживання малолітніх дітей було зареєстровано у квартирі, на яку виконавець звертав стягнення, під

час виконавчого провадження, а саме за чотири дні до передачі документів до ДП «Сетам», то такі факти не можуть свідчити про виникнення у дітей житлових прав на спірну квартиру [280].

Тобто суд по суді визнав фродаторними дії боржника щодо реєстрації у власній квартирі місця проживання малолітніх дітей. В цьому випадку це було більш-менш очевидно, оскільки реєстрація відбулася вже під час виконавчого провадження. Однак відкритим залишається питання, чи визнає суд фродаторними діями реєстрацію місця проживання дитини ще під час розгляду справи у суді чи напередодні пред'явлення позову. Вважаємо, що якщо реєстрація місця проживання дитини відбувалася не у зв'язку із її народженням, а шляхом зміни реєстрації місця проживання, або навіть у зв'язку із народженням дитини, але при цьому принаймні хтось із батьків дитини чи осіб, які їх замінюють, мають на праві власності чи користування інші об'єкти нерухомого майна, і при цьому така реєстрація місця проживання відбулася незадовго до пред'явлення позову до суду, або вже під час розгляду справи у суді, то така реєстрація місця проживання дитини є фродаторною дією.

Визнання фіктивних правочинів недійсними є одним із інструментів, що дозволяє звернути стягнення на майно, яке боржник намагається приховати.

Так само, виконавці мають бути наділені правом ініціювати скасування інших фродаторних дій боржника, наприклад, реєстрацію місця проживання неповнолітніх дітей в об'єкті нерухомості, що належить боржнику, напередодні або після набрання рішенням суду про стягнення боргу законної сили задля унеможливлення звернення стягнення на таке майно.

Слід зазначити, що судовою практикою напрацьовано критерії визначення фродаторного правочину. У п.54 постанови Касаційного господарського суду Верховного Суду від 06.10.2022 р. у справі №904/624/19, яка стосувалася справи про банкрутство, вказано такі невичерпні критерії фродаторності правочину:

- момент вчинення оплатного відчуження майна або дарування (вчинення правочину в підозрілий період, упродовж 3-х років до порушення провадження у справі про банкрутство, після відкриття провадження судової справи, відмови в забезпеченні позову і до першого судового засідання у справі);

- контрагент, з яким боржник вчинив оспорювані договори (родичі боржника, пов'язані або афілійовані юридичні особи);

- щодо оплатних цивільно-правових договорів важливе значення має ціна (ринкова, неринкова ціна), і цей критерій має враховуватися [283].

Нагадуємо, що ці критерії стосуються фраздаторності під час проваджень у справах про банкрутство. Тому, на нашу думку, в контексті виконавчого провадження перший критерій має бути сформульовано таким чином: момент вчинення оплатного відчуження майна або дарування (вчинення правочину в підозрілий період, під час існування договірних відносин стягувача і боржника, після відкриття провадження судової справи, відмови в забезпеченні позову і до першого судового засідання у справі).

Вважаємо, що до Закону України «Про виконавче провадження» має бути включена норма, подібна ч.2 ст.42 Кодексу України з процедур банкрутства, яка надає суду право визнавати недійсними договори, укладені боржником протягом трьох років, що передували відкриттю провадження у справі про банкрутство, та в контексті виконавчого провадження вона має звучати так:

«За поданням державного виконавця, приватного виконавця, або за позовом стягувача суд може визнати недійсним правочин, вчинений боржником трьох років, що передували відкриттю виконавчого провадження, або вчинений боржником протягом розгляду справи судом, на виконання рішення в якій відкрито виконавче провадження, якщо його вчинення унеможливорює або суттєво утруднює виконання рішення суду або іншого органу.»

Запровадження саме альтернативної норми пов'язано з тим, що боржник може розпочати процес відчуження майна та вчиняти інші фраздаторні дії ще до відкриття виконавчого провадження, коли дізнався про початок судової справи відносно нього, а судовий процес може тривати і понад три роки. Для виконання рішень інших органів пропонуємо не встановлювати час початку виникнення правовідносин, наслідком яких стало відкриття виконавчого провадження, а встановити трирічний строк, що передує саме відкриттю виконавчого провадження. Вказаний строк сприятиме захисту прав стягувача та дозволить не заглиблюватися у дослідження правовідносин, що стали причиною відкриття виконавчого провадження за несудовим виконавчим документом. Одним із найбільш поширених несудових виконавчих документів є виконавчий напис нотаріуса. На відміну від судових справ, дату початку яких легко встановити, дату початку деяких правовідносин, які стали причиною вчинення виконавчого напису нотаріуса, встановити буває складно. Наприклад, це стосується виплати дивідендів, стягнення заборгованості з військовослужбовців, стягнення за диспашею, стягнення заборгованості, що впливає з відносин, пов'язаних з авторським правом. Виконавчі написи нотаріуса вчиняються, як правило, безпосередньо після виникнення заборгованості. Відтак, для уникнення зайвих потреб у встановленні дати початку правовідносин пропонуємо встановити фіксований трирічний строк, що передує відкриттю виконавчого провадження, вчинені протягом якого правочини можуть бути оспорені.

У запропонованій нормі вживається оціночне поняття «суттєво утруднює». Вважаємо, що не буквально всі правочини боржника можна визнавати недійсними. Такими можуть бути лише ті, які спрямовані на уникнення виконання рішення суду. Такі правочини мають наслідок унеможливити або суттєво утруднити виконання рішення суду.

Під поняття «суттєво утруднює», на нашу думку, слід розуміти такі правочини, подолання наслідків яких збільшує час виконання рішення або потребує значних зусиль виконавця для цього. До таких правочинів можна

віднести реєстрацію місця проживання дитини в об'єкті нерухомого майна боржника. За таких обставин звернення стягнення на такий об'єкт можливе лише за наявності дозволу органу опіки і піклування в силу вже згаданого п.30 Розділу VIII Інструкції з організації примусового виконання рішень. Хоча отримання такого дозволу можливе, однак за відсутності доказів наявності в дитини іншого житла (а отримати їх доволі складно) отримати такий дозвіл неможливо.

Наразі судова практика показує, що судові процеси щодо оспорювання фраздаторних правочинів ініціюють кредитори окремо від процесу виконавчого провадження. Річ у тім, що вказані правочини порушують права саме кредиторів, а тому в силу ст.4 ЦПК України, ст.4 ГПК України, саме кредитори боржника мають право на звернення до суду.

Однак, виявлення інформації про боржника належить до функцій виконавця. Під час цього процесу виконавець може виявити вчинення боржником фраздаторних дій. У такому разі логічно саме виконавцеві надати повноваження із визнання таких дій недійсними та їх подальше скасування. Перекладання цих функцій на кредитора створює зайвий тягар на кредитора із початком нового судового процесу, в який він має вступати вже після судового процесу безпосередньо із боржником.

В свою чергу, виконавець із зібраною інформацією про боржника спроможний самотійно, набагато ефективніше за кредитора надати суду докази, що свідчать про недобросовісність боржника, про дії, вчинені ним спеціально для ускладнення виконання судового рішення.

Окремо слід зазначити, що існують такі дії боржника, які хоч і можна кваліфікувати як фраздаторні, але є цілком законними та на які вкрай складно вплинути. Йдеться про відмову від спадщини на користь, наприклад, своїх дітей, що допускається відповідно до ч.2 ст.1274 Цивільного кодексу України. Такою дією боржник по суті уникає реєстрації за собою спадкового майна, а передає його своїм дітям, які боржниками не є. Хоча така дія по своїй суті є фраздаторною, однак не вбачаємо за можливе зобов'язувати боржника

примусового приймати спадщину, оскільки за кожною особою закріплено право прийняти спадщину або відмовитися від її прийняття.

Зазначимо, що законодавство Естонії передбачає можливість визнання недійсними правочинів, яка шкодить інтересам стягувача. Стаття 187 Кодексу виконавчого провадження Естонії вказує на це. Згідно із вказаною нормою, право на подання такого позову має стягувач [44, с. 93].

Водночас, як вже зазначалося, вважаємо за необхідне надати саме виконавцям право оскаржувати такі правочини.

Як зазначалося раніше, необхідно забезпечити автоматизований арешт коштів боржника, без необхідності обміну паперовими документами із банками.

Наразі такий порядок арешту можливий відповідно до Порядку автоматизованого арешту коштів боржників на рахунках, відкритих надавачами платіжних послуг з обслуговування рахунків, затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 16.04. 2019 року № 1203/5 [284]. Однак, це можливо лише у тому разі, якщо банк, на кошти на рахунку в якому треба накладати арешт, здійснює інформаційну взаємодію із виконавцями.

Однак, наразі далеко не всі банки здійснюють таку взаємодію. За останньою наявною інформацією, станом на 12 січня 2022 р. до вказаної системи під'єдналися 20 банків: АТ КБ «ПриватБанк», АТ «Універсал Банк», АТ «Оксі Банк», АТ «Таскомбанк», АКБ «ІндустріалБанк», ПАТ «Банк Восток», АТ «ПроКредит Банк», АТ АКБ «Львів», АТ «АКБ «Конкорд», АТ «Райффайзен Банк», АТ «Кредобанк», АТ «ОТП Банк», АТ «Ідея Банк», АТ «МетаБанк», АТ «Банк «Український капітал», АТ «Агропросперіс Банк», АТ «Укрсиббанк», АТ «АБ «РАДАБАНК», АТ «Банк Авангард», «Альфа-Банк» (нині АТ «Сенс Банк») [285]. Принагідно слід зазначити, що за даними Національного банку України станом на травень 2023 р. в Україні функціонує 65 банків [286]. Це означає, що в добровільному порядку лише трохи менше третини від усіх банків висловили бажання приєднатися до системи, що спрощує процес виконавчого провадження. До вказаної системи не приєднані

навіть державні АТ «Ощадбанк», АТ «Державний експортно-імпорتنний банк України». Це також означає, що лише засобами державного примусу можливо забезпечити підключення всіх банків до системи автоматизованого арешту коштів. Якщо ж банк працює без вказаної системи, то в ньому є можливість неофіційними шляхами попередити боржника про надходження постанови виконавця про арешт коштів та не приймати її до виконання, поки особа не виведе свої кошти з рахунку у такому банку.

Також, в силу вимог ч.8 ст.64 Закону України «Про платіжні послуги», банки та інші надавачі платіжних послуг у разі відкриття або закриття рахунку/електронного гаманця користувача зобов'язані перевірити наявність інформації про внесення такої особи до Єдиного реєстру боржників [287]. У разі наявності інформації про особу в Єдиному реєстрі боржників надавач платіжних послуг зобов'язаний у день такого відкриття або закриття повідомити про це відповідний орган державної виконавчої служби або приватного виконавця. На виконання вказаних вимог Закону постановою Правління Національного банку України від 13.06.2022 р. №116 було затверджено Положення про порядок повідомлення надавачами платіжних послуг з обслуговування рахунків інформації про відкриття/закриття рахунків/електронних гаманців користувачів, унесених до Єдиного реєстру боржників, органам державної виконавчої служби або приватним виконавцям [288]. Вказане Положення встановлює, зокрема, форму повідомлення, яке банк або небанківський надавач платіжних послуг, емітент електронних грошей має в електронному вигляді надіслати органу державної виконавчої служби або приватному виконавцю у разі відкриття/закриття рахунку/електронного гаманця.

Вважаємо, що вказані нормативно-правові акти слугують покращенню ситуації із відстеженням банківських рахунків боржника, що в свою чергу сприяє здійсненню виконавчого провадження.

Слід зазначити, що Україна задекларувала необхідність такого автоматизованого арешту коштів. Про це йдеться у п.5 Додатку 1

Меморандуму про взаєморозуміння між Україною та Європейським Союзом, ратифікованого Законом України від 25.08.2020 р. № 825-IX [289].

До прикладу, в Естонії з 01.04.2017 р. діє стаття 63-1 Кодексу виконавчого провадження, яка встановила дію електронної системи накладення арешту на рахунки боржника. Норма вказаної статті встановлює, що обмін інформацією між виконавцями та кредитними установами має проходити негайно та в електронній формі [44, с.36]. Ці ж правила повторюються і в ч.3 ст.115, яка вказує на передачу акта про арешт електронним способом шляхом використання обов'язкової інформаційної системи [44, с. 62].

Також неодноразовими є випадки, коли різні підприємства, установи, організації відмовляються надати на запит виконавця інформацію про боржника, аргументуючи це її конфіденційністю або вимагаючи сплатити за послуги з її надання. Водночас, п.3 ч.3 ст.18 Закону України «Про виконавче провадження» прямо передбачає і безоплатність, і доступ до конфіденційної інформації.

Зокрема, Д.О. Куліченко вказує, що органи статистики на запити виконавців не надають інформацію, необхідну для оцінки частки товариства з обмеженою відповідальністю, посилаючись на її конфіденційність, а органи Державної податкової служби надають неповну інформацію, яка не дає повного уявлення про фінансовий стан товариства [251, с.182]

Також про проблему, пов'язану із ненаданням відповіді на запити виконавця, та про відсутність відповідальності за ненадання відповіді на запит виконавця, вказує А.В. П'ятницький [13, с. 164].

Виходом з такої ситуації вважаємо такий.

Кодекс адміністративного судочинства України передбачає такий вид спору як оскарження бездіяльності суб'єкта владних повноважень або розпорядника інформації щодо розгляду звернення або запиту на інформацію, і згідно із п.2 ч.6 ст.12 КАС України такий спір вважається малозначним та розглядається в порядку спрощеного позовного провадження. Вказана

категорія спорів відповідно стосується правовідносин за Законом України «Про звернення громадян» та за Законом України «Про доступ до публічної інформації».

Відтак, вважаємо що за аналогією можливо запровадити можливість подань виконавців про зобов'язання надати інформацію на запит виконавця.

На мою думку, розділи V ГПК України та VI ЦПК України слід доповнити статтею такого змісту:

«Стаття N. Вирішення питання щодо надання відповіді на запит виконавця.

1. У разі якщо державний орган, підприємство, установ, організація незалежно від форми власності, посадова особа, сторона або інший учасник виконавчого провадження не надає необхідні для проведення виконавчих дій пояснення, довідки та іншу інформацію, в тому числі конфіденційну, суд, який розглядає справу як суд першої інстанції, за заявою державного виконавця, приватного виконавця, вирішує питання про зобов'язання надати запитувану інформацію.

2. Суд розглядає заяву протягом десяти днів.

3. За результатом розгляду заяви суд постановляє ухвалу. У разі задоволення заяви державного виконавця, приватного виконавця в ухвалі суд вказує на необхідність надати пояснення, довідки, іншу інформацію на запит, вказує, які саме пояснення, довідки, іншу інформацію необхідно надати, встановлює строк на надання інформації, який не може перевищувати двадцяти днів з дня отримання копії ухвали, попереджає про відповідальність за невиконання вимог ухвали.

4. У разі задоволення заяви ухвала невідкладно надсилається державному органу, підприємству, установі, організації, посадовій особі, стороні або учаснику виконавчого провадження, що зобов'язаний надати пояснення, довідки, іншу інформацію.»

Далі, ч.1 ст.255 ГПК України та ч.1 ст.353 ЦПК України (які встановлюють перелік ухвал, які можуть бути оскаржені окремо від рішення

суду першої інстанції) слід доповнити таким пунктом: *«про відмову у задоволенні заяви державного, приватного виконавця про зобов'язання надати пояснення, довідки, іншу інформацію»*.

Запровадження такого нормативного регулювання забезпечило б права виконавців на отримання необхідної для виконавчого провадження інформації. Пропоную встановити 20-денний строк для надання інформації після отримання відповідної ухвали суду у зв'язку з такими обставинами. Наразі п.4 Прикінцевих та перехідних положень Закону України «Про виконавче провадження» встановлює, що до створення умов для безпосереднього доступу державних виконавців, приватних виконавців до державних баз даних і реєстрів, у тому числі електронних, що містять інформацію про боржників, їхнє майно, доходи та кошти, у тому числі конфіденційну інформацію, органи виконавчої влади, що забезпечують ведення таких баз даних та реєстрів, подають відповідну інформацію на письмові запити державних виконавців, приватних виконавців, що надходять у зв'язку з виконавчим провадженням, у триденний строк з дня надходження запиту. Водночас, вважаємо, що у триденний строк є занадто коротким для надання повної та вичерпної інформації у відповідь на запит виконавця. Відтак, слід звернутися до принципів виконавчого провадження, одним з яких є принцип розумності строків виконавчого провадження.

Звернімося до норм, які регулюють строк надання відповіді на звернення (запит). Ст. 20 Закону України «Про звернення громадян» встановлює 30-денний строк (за потреби 45-денний строк) на надання відповіді на звернення [290]. Іншим нормативно-правовим актом, який встановлює строк відповіді на запит, є Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність». Ч. 2 ст.24 вказаного Закону встановлює строк у 5 робочих днів (за потреби – 20 робочих днів) для надання відповіді на адвокатський запит [291].

За своєю природою запит виконавця більш подібний до адвокатського запиту, ніж до звернення громадян. Це проявляється, зокрема, у подібності діяльності адвокатів та виконавців в галузі захисту прав, свобод та інтересів

фізичних і юридичних осіб, в даному випадку, на мирне володіння своїм майном через належне виконання судових рішень.

Тому вважаємо необхідним брати за орієнтир строки, встановлені спеціальним законом, що регулює адвокатську діяльність.

Ухвала суду про зобов'язання надати інформацію є імперативним документом, в ньому має бути встановлений чіткий строк для надання інформації. Цілком припускаю, що може бути необхідним надати значний обсяг інформації, а тому допустимо встановлювати 20-денний строк на виконання вимог ухвали.

Водночас слід зазначити, що особа, яка зобов'язана надати інформацію, вже була обізнана із змістом запиту, оскільки спочатку виконавець звертався безпосередньо до певної особи із запитом про надання інформації. Тому в такої особи відсутня потреба додатково вивчати зміст запиту, оскільки він є вже відомим особі.

Саме тому вважаю адекватним надати суду дискреційне повноваження, залежно від обсягу та виду запитуваної інформації, встановлювати строк до 20 днів для виконання вимог ухвали.

Вважаю, що у разі відмови у задоволенні заяви виконавця про зобов'язання надати інформацію слід йому надати право оскаржити таку відмову в суді апеляційної інстанції. У разі задоволення такої заяви не вбачаю за необхідне надавати адресату запиту право оскаржити таку ухвалу, оскільки право отримання інформації виконавцем прямо передбачене законом, і таке оскарження лише сприятиме затягуванню строків надання інформації.

Також слід до ч.3 ст.18 Закону України «Про виконавче провадження» додати пункт такого змісту: *«у разі ненадання відповіді на запит звертатися до суду із заявою про вирішення питання щодо надання відповіді на запит»*.

У разі запровадження такого нормативного регулювання слід також встановити відповідальність за невиконання вимог ухвали про зобов'язання надати інформацію. Для цього пропоную доповнити ст.188-13 КУпАП частиною другою такого змісту:

«Невиконання вимог ухвали суду про зобов'язання надати пояснення, довідки, іншу інформацію –

тягне за собою накладення штрафу накладення штрафу від п'ятисот до тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб – від двох тисяч до чотирьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.»

Вважаємо, що штраф у розмірі від 8500 грн до 17000 грн є адекватним заходом впливу на адресата запиту-фізичну особу з метою належного надання пояснень виконавцеві.

Однак фізичних осіб стосується лише запит виконавця на отримання пояснень від учасника виконавчого провадження. Отримання таких пояснень, як правило, не є обов'язковим для потреб виконавчого провадження.

Натомість, переважна більшість запитів приватного виконавця адресована юридичним особам, і ненадання відповідей на них може серйозно ускладнити виконання судових рішень. Вказане стосується, зокрема, звернення стягнення на частку у товаристві з обмеженою чи додатковою відповідальністю, при якому товариство має надати виконавцеві великий масив інформації про свою діяльність. Ненадання такої інформації значно ускладнить звернення стягнення на таку частку.

Саме задля зменшення можливості зловживань у такому та іншому випадках зі сторони юридичних осіб пропонуємо запровадити штраф на посадових осіб таких юридичних осіб, якими як правило є їхні керівники, вказані в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, у розмірі від 34000 грн до 68000 грн. Вважаю таку суму стягнення адекватною саме для керівника юридичної особи, що зменшить спокусу перешкоджати діям приватного виконавця.

Не вважаємо за необхідне окремо вказувати на вимоги до такої заяви виконавця. По-перше, таких вимог немає щодо інших заяв, подань, про які йдеться у розділах V ГПК України та VI ЦПК України. По-друге, судова практика склалася таким чином, що виконавець при розгляді заяв, подань,

передбачених вказаними розділами процесуальних кодексів, має виходити із здорового глузду та надати всі документи на підтвердження своєї заяви, а також згідно із ч.2 ст.170 ГПК України, ч.2 ст.183 ЦПК України має надати докази її надсилання іншим учасникам провадження.

Відтак, вбачається, що при поданні заяви виконавця про зобов'язання надати інформацію до заяви мають бути додані копія постанови про відкриття виконавчого провадження, докази її надсилання боржнику, копія запиту, докази його надсилання (копія поштового чеку, копія реєстру згрупованих поштових відправлень і т.п.). У своїй заяві виконавець має в загальних рисах обґрунтувати необхідність запитуваної інформації для потреб виконавчого провадження.

На нашу думку, підставами для відмови у задоволенні такої заяви виконавця можуть бути: відсутність доказів надсилання запиту адресату, очевидна невідповідність запитуваної інформації меті виконавчого провадження.

Очевидність невідповідності запиту можлива у разі якщо, наприклад, виконавець просить надати інформацію про особу, яка не є боржником у виконавчому провадженні (якщо тільки не обґрунтована необхідність надання саме такої інформації).

Отже, запровадження такого виду заяв виконавця, які можуть вирішувати суди, має сприяти активізації всіх виконавчих проваджень, оскільки будуть запроваджені механізми по суті примусового надання відповіді на запит виконавця.

Слід зауважити, що механізм, подібний до запропонованого, наявний в Естонії. Він передбачений у ст.26-1 Кодексу виконавчого провадження Естонії. Згідно із вказаною нормою, у разі ненадання інформації виконавець самостійно спочатку виносить попередження про накладення штрафу, а потім накладає штраф на особу, яка зобов'язана надати інформацію, в розмірі від 192 євро до 767 євро, а у разі повторного накладення штрафу – у розмірі до 1917 євро. Такий штраф може накладатися неодноразово до виконання вимоги

надати інформацію. Виконавець може накладати такий штраф на будь-яких осіб, окрім державних установ та органів місцевого самоврядування [44, с. 20-21].

Щодо можливості запровадження такого досвіду для України, то вважаємо, що оскільки приватні виконавці в Україні не розглядають справи про адміністративні правопорушення та, відповідно, не накладають штрафи, то наразі доречним є залишення судового контролю як щодо зобов'язання надати інформацію, так і щодо подальшого притягнення до адміністративної відповідальності.

Висновки до розділу 3

При арешті коштів боржника, що містяться на банківських рахунках, слід враховувати, що певні із цих рахунків можуть використовуватися для отримання заробітної плати, пенсії, інших доходів, або можуть використовуватися для виплати таких доходів. Оскільки для звернення стягнення на заробітну плату, пенсію, інші доходи передбачений спеціальний механізм, то на банки має бути покладено обов'язок перевіряти, яким чином використовується рахунок, та не накладати на нього арешт. Так само щодо банківських рахунків, які використовуються юридичними особами для виплати заробітної плати працівникам, то для них має бути встановлено механізм звільнення з-під арешту суми коштів, необхідної для виплати заробітної плати.

Виконавці мають можливості звертати стягнення на нестандартні види майна: частки в товариствах з обмеженою та додатковою відповідальністю, майно, що не зареєстровано в установленому законом порядку, майно, належне боржнику від інших осіб. Водночас, практика звернення стягнення на такі види майна наразі не є поширеною.

Кодекс виконавчого провадження Естонії містить норми про звернення стягнення на частку в товариствах з обмеженою відповідальністю, однак

встановлює лише правила, аналогічні звичайній процедурі звернення стягнення на рухоме майно.

Механізм звернення стягнення на частки в товариствах з обмеженою та додатковою відповідальністю є складним, не захищеним від зловживань боржників, а тому він не є популярним у застосуванні виконавцями.

Слід забезпечити посилення вимог до необхідних документів для вчинення реєстраційних дій щодо товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю, власником частки в якому є боржник.

Механізми звернення стягнення на майно боржника, належне йому від інших осіб, звернення стягнення на майно, що не зареєстровано в установленому законом порядку, є дієвими механізмами, для застосування яких необхідна велика підготовча робота.

Боржники можуть вчиняти дії з протидії виконавцям. Тому виконавцям слід надати повноваження самостійно оскаржувати такі фраздаторні дії та правочини, вчинені боржником на шкоду кредитору.

Обов'язково слід всі банківські установи приєднати до системи автоматизованого арешту коштів для забезпечення належного функціонування вказаної системи та оперативного накладення арешту на кошти боржника, на якому б рахунку в якому б банку вони не знаходилися. До того ж, в Естонії діє лише електронна система арешту коштів боржника. Таку ж систему слід запровадити і в Україні.

Для виконавців також слід запровадити механізм законодавчого регулювання для забезпечення надання відповідей на їхні запити та запровадити адміністративну відповідальність за ненадання таких відповідей, оскільки від наявності у виконавця інформації залежить можливість виконання судового рішення. Подібні норми діють в Естонії, згідно з якими виконавець може накладати штрафи у разі ненадання інформації на його запити, що в свою чергу вказує на те, що проблема ненадання відповідей на запити виконавців є нагальною.

ВИСНОВКИ

Дослідження питання інструментів діяльності приватних виконавців у системі права України дозволяє дійти таких висновків та надати такі рекомендації.

1. Приватні виконавці у своїй діяльності мають керуватися такими інституційними принципами: 1) верховенство права; 2) законність; 3) обов'язковість виконання рішень; 4) державна мова виконавчого провадження; 5) диспозитивність виконавчого провадження; 6) неупередженість та процесуальна незалежність виконавця; 7) співмірність заходів примусового виконання і визначеного у виконавчому документі зобов'язання боржника; 8) відкритість інформації для сторін виконавчого провадження; 9) конфіденційність інформації, яка має місце у виконавчому провадженні, окрім передбачених цим законом випадків можливості її оприлюднення чи розголошення; 10) негайність доступу виконавця до інформації про боржника.

2. Україна закріпила у законах основні рекомендації, що вказані у Керівних принципах для кращої імплементації Рекомендації Ради Європи щодо примусового виконання. Найбільш суттєвим незакріпленим моментом є етичні критерії обрання тієї чи іншої виконавчої дії у конкретних обставинах. Це є світоглядною проблемою, яка прирівнює всіх боржників, незалежно від обставин виникнення боргу. Українському законодавцеві слід взяти до уваги приклад Естонії та запровадити гнучкість у питанні арешту майна боржника, щоб виконавці мали можливість не накладати арешт на майно боржника, коли за обставинами справи така дія не є необхідною.

3. В середньому приватні виконавці вп'ятеро ефективніші за державних виконавців. Водночас, незважаючи на це показник виконання судових рішень в Україні залишається незадовільним. Це пов'язано із такими проблемами у діяльності приватних виконавців, що були показані при дослідженні

інструментів діяльності приватних виконавців: недосконалість законодавства, неналежне тлумачення судами норм законів, помилки самих виконавців.

4. Правове регулювання діяльності приватних та державних виконавців є не однаковим. Чинним законодавство вирішено, що у справах про стягнення аліментів більший обсяг інструментів мають державні виконавці. Такий підхід нічим не виправданий, а тому приватним виконавцям слід надати такі самі права у справах про стягнення аліментів, які мають державні виконавці.

5. Встановлення виконавчих округів для приватних виконавців є недоцільним, оскільки приватні виконавці уповноважені вчиняти виконавчі дії на всій території України, і доручати їх вчинення іншим виконавцям вони не мають права.

6. Інструментами діяльності приватних виконавців є дії, за допомогою яких приватні виконавці здійснюють виконання судових рішень та рішень інших органів.

7. Інструменти діяльності приватних виконавців можливо класифікувати за тим призначенням, які вони мають. Можна виділити основні та допоміжні інструменти, останні з яких поділяються на організаційні, технічні, обмежувальні, забезпечувальні.

8. Процедура отримання інформації про боржника є обтяжливою. Виконавцям слід працювати із понад тридцятьма реєстрами та базами даних. Не забезпечено можливості безперешкодного, оперативного отримання приватним виконавцем інформації про боржника. Вказаний недолік можна подолати шляхом запровадження взаємодії приватних виконавців з усіма державними реєстрами та базами даних, що існують в Україні. Також слід запровадити механізм законодавчого регулювання та юридичної відповідальності для забезпечення надання відповідей на запити виконавців.

9. Одним із основних недоліків тлумачення норм законодавства є застосування норм щодо належного повідомлення боржника про початок примусового виконання рішення. Для подолання цього Верховному Суду слід

надати роз'яснення про застосування вказаних норм закону та вказати, що суди не мають вимагати від виконавців доказів отримання боржником листа із постановою про відкриття виконавчого провадження, оскільки частина 1 статті 28 Закону України «Про виконавче провадження» встановлює фікцію обізнаності боржника про наявність виконавчого провадження з моменту надсилання йому рекомендованим листом відповідної постанови про відкриття виконавчого провадження.

10. Недоліком правозастосування є те, що у судовій практиці той чи інший інструмент називається крайнім заходом, який має здійснюватися в останню чергу. Це стосується примусового проникнення до житла боржника чи іншого володіння фізичної особи, тимчасового обмеження у праві виїзду за межі України, звернення стягнення на майно боржника, що не зареєстровано в установленому законом порядку. Слід відійти від поділу заходів впливу на крайні та всі інші. Всі інструменти діяльності є рівноцінними, кожний ефективний у свій час та за своїх обставин.

11. Боржник вважається повідомленим про початок примусового виконання рішення з моменту надсилання йому рекомендованим листом відповідної постанови про відкриття виконавчого провадження. Факт отримання чи не отримання вказаного листа не впливає на фікцію повідомлення про початок примусового виконання рішення. Законодавству України доречно перейняти досвід Фінляндії та Естонії в питанні визначення моменту повідомлення боржника про початок примусового виконання рішення, визначивши його не моментом направлення відповідного листа, а встановити, що зі спливом семи днів з дня направлення відповідного листа боржник вважається повідомленим про початок примусового виконання рішення.

12. Боржник підлягає оголошенню у розшук у разі відсутності відомостей про місце проживання, перебування боржника - фізичної особи. Обізнаність з іншою інформацією про боржника не повинна впливати на оголошення його судом у розшук.

13. Недосконалим є механізм арешту коштів, що містяться на банківських рахунках боржника, оскільки він допускає арешт всієї суми заробітної плати, пенсії, стипендії тощо, що є недопустимим. Слід забезпечити механізм, який би зобов'язав банківські установи перевіряти, для чого використовується рахунок боржника, та відповідно приймати рішення про арешт коштів на ньому. Також слід забезпечити механізм звільнення з-під арешти суми коштів, що міститься на рахунку юридичної особи та необхідна для виплати заробітної плати.

14. Неefективним є механізм звернення стягнення на частки в товариствах з обмеженою та додатковою відповідальністю. Його громіздкість, тривалість дозволяє знецінити частку у товаристві з обмеженою чи додатковою відповідальністю таким чином, що в її стягненні врешті-решт буде відсутній сенс. Для подолання цього запропоновано впровадити додаткові вимоги до документів, що подаються для державної реєстрації змін відомостей про товариство, учасником в якому є боржник.

В процесі звернення стягнення на майно боржника, що перебуває в інших осіб, а також на майно та кошти, що належать боржнику від інших осіб, приватний виконавець може звертати стягнення в т.ч., з осіб, щодо яких він не може здійснювати виконавче провадження.

Звернення стягнення на майно боржника, що не зареєстровано в установленому законом порядку, можна буде здійснювати в повній мірі лише за можливості отримання виконавцем інформації не лише про боржника, а і про його родичів та близьких осіб, отримання доступу до Спадкового реєстру.

Звернення стягнення на частку у праві спільної часткової власності відповідає нормам законодавства. При цьому таке звернення стягнення дозволено без дозволу органів опіки та піклування і в тому разі, якщо житлом, на частку у праві власності у якому звертається стягнення, має право користування дитина, але боржник при цьому не є одним з батьків або особою, яка їх замінює.

15. Приватні виконавці мають отримати можливості самостійно протистояти діям, що спрямовані на протидію виконанню судових рішень, зокрема, пред'являти позови про визнання недійсними фродаторних правочинів. Також слід забезпечити функціонування системи автоматизованого арешту коштів, приєднати до неї всі банки України, щоб виконавці мали можливість невідкладно накладати арешт на банківські рахунки боржника. Крім того, слід запровадити механізм юридичної відповідальності за ненадання інформації на запит виконавця з метою, щоб виконавці мали можливість безперешкодно отримувати інформацію про боржника.

16. За результатами проведеного дослідження пропонуються такі зміни до законодавчих актів:

- Перелік засад виконавчого провадження, що встановлений у частині 1 статті 2 Закону України «Про виконавче провадження», слід доповнити принципом негайності доступу виконавця до інформації про боржника.

- Частину 5 статті 19 Закону України «Про виконавче провадження» необхідно доповнити пунктом 7 такого змісту: *«7) У разі звернення стягнення на заробітну плату, пенсію, стипендію та інші доходи боржника, що виплачуються підприємством, установою, організацією, фізичною особою, фізичною особою – підприємцем, повідомляти виконавця про надходження коштів не від фізичних та юридичних осіб, які виплачують боржнику відповідні доходи, а також не проводити банківські операції з такими коштами без дозволу виконавця»;*

статтю 70 Закону України «Про виконавче провадження» доповнити частиною 4 такого змісту: *«У разі невиконання боржником свого обов'язку, встановленого пунктом 7 частини 5 статті 19 цього Закону виконавець має право винести постанову про накладення арешту на банківський рахунок боржника, який він використовує для отримання заробітної плати, пенсії, стипендії та інших доходів, та звернути стягнення на суму коштів, про надходження якої боржник не повідомив виконавця. Після звернення*

стягнення на таку суму коштів арешт з банківського рахунка знімається виконавцем.»

- Частину 2 статті 48 Закону України «Про виконавче провадження» слід доповнити абзацом сьомим такого змісту: *«У разі якщо у боржника наявний обов'язок здійснювати виплати заробітної плати, то такий боржник повинен повідомити виконавця про графік виплати ним заробітної плати та про суму, яка підлягає виплаті, з наданням документів, які це підтверджують. Виконавець у такому разі за один робочий день до запланованої виплати заробітної плати знімає арешт з коштів боржника на відповідному банківському рахунку у сумі, необхідній для виплати заробітної плати. У разі необхідності внесення змін до графіка виплати заробітної плати чи до сум, що підлягають виплаті, боржник зобов'язаний повідомити про такі зміни не менш ніж за п'ять робочих днів до дня запланованої виплати. Під час здійснення виконавчого провадження боржник не має права збільшувати розмір заробітної плати своїм працівникам, окрім як у разі збільшення розміру мінімальної заробітної плати та окрім як відповідно до встановленого індексу інфляції.»*

- Частину 3 статті 52 Закону України «Про виконавче провадження» слід доповнити таким абзацом:

«Банк, інша фінансова установа, у разі надходження постанови виконавця про арешт коштів, що знаходяться на рахунках боржника, здійснює перевірку надходжень на рахунки боржника. У разі якщо за останні шість місяців, що передують дню надходження постанови про арешт коштів боржника, на такий рахунок надходила виключно заробітна плата, пенсія чи інші соціальні виплати, то банк, інша фінансова установа зобов'язані повідомити виконавця про наявність лише таких надходжень та повернути постанову виконавця без виконання.»

- Статтю 53 Закону України «Про виконавче провадження» слід доповнити частиною шостою такого змісту: *«Звернення приватними виконавцями стягнення на майно боржника, що перебуває в інших осіб, а*

також на майно та кошти, що належать боржнику від інших осіб, допускається з осіб, вказаних у пунктах 2-4, 8 частини 2 статті 5 цього Закону.

- Частину 5 статті 17 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань» слід доповнити пунктом «є» такого змісту: у разі наявності учасника товариства в реєстрі боржників до документів, що подаються для державної реєстрації збільшення статутного капіталу товариства, подається згода виконавця, у якого перебуває виконавче провадження щодо учасника товариства, який є боржником.»

- Розділи V ГПК України та VI ЦПК України слід доповнити статтею такого змісту:

«Стаття N. Вирішення питання щодо надання відповіді на запит виконавця.

1. У разі якщо державний орган, підприємство, установ, організація незалежно від форми власності, посадова особа, сторона або інший учасник виконавчого провадження не надає необхідні для проведення виконавчих дій пояснення, довідки та іншу інформацію, в тому числі конфіденційну, суд, який розглядає справу як суд першої інстанції, за заявою державного виконавця, приватного виконавця, вирішує питання про зобов'язання надати запитувану інформацію.

2. Суд розглядає заяву протягом десяти днів.

3. За результатом розгляду заяви суд постановляє ухвалу. У разі задоволення заяви державного виконавця, приватного виконавця в ухвалі суд вказує на необхідність надати пояснення, довідки, іншу інформацію на запит, вказує, які саме пояснення, довідки, іншу інформацію необхідно надати, встановлює строк на надання інформації, який не може перевищувати двадцяти днів з дня отримання копії ухвали, попереджає про відповідальність за невиконання вимог ухвали.

4. У разі задоволення заяви ухвала невідкладно надсилається державному органу, підприємству, установі, організації, посадовій особі, стороні або учаснику виконавчого провадження, що зобов'язаний надати пояснення, довідки, іншу інформацію.»

- Частина 1 статті 255 Господарського процесуального кодексу України та частину 1 статті 353 Цивільного процесуального кодексу України слід доповнити таким пунктом: *«про відмову у задоволенні заяви державного, приватного виконавця про зобов'язання надати пояснення, довідки, іншу інформацію».*

- Статтю 188-13 Кодексу України про адміністративні правопорушення необхідно доповнити частиною другою такого змісту:

«Невиконання вимог ухвали суду про зобов'язання надати пояснення, довідки, іншу інформацію –

тягне за собою накладення штрафу накладення штрафу від п'ятисот до тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб – від двох тисяч до чотирьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.»

- Кримінальний кодекс України слід доповнити статтею 387-1 «Розголошення даних виконавчого провадження», де встановити відповідальність для виконавця, помічника приватного виконавця, стягувача, його представника, суб'єктів оціночної діяльності, експертів, спеціалістів, понятих за розголошення даних виконавчого провадження, які стали їм відомі.

17. В подальшому за тематикою цієї дисертації можливі дослідження щодо інституційних принципів діяльності приватних виконавців, питання автоматизованого арешту коштів, питань етичної поведінки приватних виконавців, питань доступу виконавців до реєстрів та баз даних, визначення вичерпного переліку реєстрів та баз даних, з яких можна отримати інформацію про боржника, питань крайніх заходів впливу на боржника, питання звернення стягнення на частки учасників повного товариства, командитного товариства, приватного підприємства, практичного застосування приватними

виконавцями норм Закону України «Про публічні електронні реєстри». Вказане дослідження можливо проводити в контексті існуючих законопроектів, що стосуються змін до законодавства про виконавче провадження.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Статистика 2020: веб-сайт. URL: <https://www.ae.org.ua/stat2020/> (дата звернення: 01.05.2023).
2. Реформування системи виконання судових рішень: веб-сайт. URL: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/reformi/verhovenstvo-prava-ta-borotba-z-korupciyeyu/reformuvannya-sistemi-vikonannya-sudovih-rishen> (дата звернення: 10.03.2023).
3. Щербак С.В. Адміністративно-правове регулювання виконавчого провадження в Україні : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2002. 228 с.
4. Пеперелиця А.І. Організаційно - правові засади діяльності державної виконавчої служби в Україні : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Ірпінь, 2005. 228 с.
5. Ігонін Р.В. Організаційно-правові засади діяльності суб'єктів виконавчого провадження : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Ірпінь, 2007. 207 с.
6. Авторгов А.М. «Адміністративно-правовий статус державного виконавця» : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2008. 25 с.
7. Павлюченко Ю. М. «Правове регулювання діяльності по реалізації арештованого майна» : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.04. Донецьк, 2008. 21 с.
8. Бортняк Ф.В. Форми та методи діяльності державної виконавчої служби : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2008. 18 с.
9. Ляшенко Р. О. Приведення судових рішень у цивільних справах до примусового виконання : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03. Київ, 2013. 19 с.
10. Чумак О.О. Адміністративно-правові засади діяльності Державної виконавчої служби в Україні в умовах реформування органів виконавчої влади : автореф. дис. ... доктора. юрид. наук : 12.00.07. Дніпро, 2016. 36 с.

11. Макушев П.В. Державна виконавча служба в Україні: адміністративно-правове дослідження : дис. ... доктора юрид. наук : 12.00.07. Запоріжжя, 2017. 535 с.
12. Гришко О.М. Адміністративно-правовий статут органів та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень та рішень інших органів : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2018. 253 с.
13. П'ятницький А.В. Адміністративно-правове забезпечення реалізації заходів примусового виконання судових рішень в Україні : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Суми, 2018. 225 с.
14. Француз І.Г. Теоретико-правові аспекти примусового виконання судових рішень в Україні : : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01. Київ, 2018. 20 с.
15. Загальна теорія права: Підручник / за ред. М.І. Козюбри. Київ: Ваіте, 2015. 392 с.
16. Білоусов Ю. В. Виконавче провадження : навчальний посібник. Київ: Прецедент, 2005. 192 с.
17. Мальський М. М. Принципи виконавчого процесу та їх аналіз через призму практики Європейського Суду з прав людини. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. -(Серія : Юриспруденція). 2014. № 8. С. 154-157.
18. Француз І. Г. Принципи діяльності з примусового виконання судових рішень в Україні: теоретико-прикладні питання. *Правничий вісник Університету «КРОК»*. Київ. 2017. Вип. 26. С. 102-110.
19. Про виконавче провадження : Закон України; Перелік від 02.06.2016 № 1404-VIII. База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1404-19> (дата звернення: 20.05.2023).
20. Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів : Закон України від 02.06.2016 № 1403-VIII. База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1403-19> (дата звернення: 20.05.2023).

21. Новий тлумачний словник української мови: в 4 т. / за ред. В. Яременка, О. Сліпушко. Київ: Видавництво «Аконіт», 1998. Т.2. 910 с.
22. Новий тлумачний словник української мови: в 4 т. / за ред. В. Яременка, О. Сліпушко. Київ: Видавництво «Аконіт», 1998. Т.3. 927 с.
23. Кодекс адміністративного судочинства України : Кодекс України; Кодекс, Закон від 06.07.2005 № 2747-IV. *База даних «Законодавство України»*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2747-15> (дата звернення: 01.05.2023).
24. Верба-Сидор О.Б., Федик С.Є. Принципи виконавчого провадження за новими законопроектами № 2507а та 2506а. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2016 . №2. С. 25-28. URL: http://www.lsej.org.ua/2_2016/7.pdf (дата звернення 26.11.2020).
25. Про виконавче провадження: проект Закону України : веб-сайт. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=69256 (дата звернення: 10.03.2023).
26. Про забезпечення функціонування української мови як державної : Закон України від 25.04.2019 № 2704-VIII. *База даних «Законодавство України»*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2704-19> (дата звернення: 25.03.2023).
27. Конституція України : Конституція України; Верховна Рада України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. *База даних «Законодавство України»*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 28.02.2023)
28. Цивільний процесуальний кодекс України : Кодекс України; Кодекс, Закон від 18.03.2004 № 1618-IV. *База даних «Законодавство України»*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1618-15> (дата звернення: 07.05.2023).
29. Господарський процесуальний кодекс України : Кодекс України; Закон, Кодекс від 06.11.1991 № 1798-XII. *База даних «Законодавство України»*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1798-12> (дата звернення: 09.05.2023).

30. Кримінальний процесуальний кодекс України : Кодекс України; Закон, Кодекс від 13.04.2012 № 4651-VI. *База даних «Законодавство України»*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/4651-17> (дата звернення: 11.05.2023).
31. Справа «Горнсбі проти Греції» (Case of Hornsby v. Greece) : Справа; Рада Європи від 19.03.1997. *База даних «Законодавство України»*. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/980_079 (дата звернення: 11.05.2023)
32. Верба-Сидор О.Б., Федик С.Є. Принципи виконавчого провадження за новими законопроектами № 2507а та 2506а. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2016 . №2. С. 25-28. URL: http://www.lsej.org.ua/2_2016/7.pdf (дата звернення 10.02.2023).
33. Guidelines for a better implementation of the existing Council of Europe's Recommendation on enforcement, adopted by the CEPEJ at its 14th plenary meeting (Strasbourg, 9 – 10 December 2009). URL: <https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=1565277> (дата звернення: 11.02.2023).
34. Рекомендація N Rec (2003) 17 Комітету міністрів Ради Європи державам-членам «Про примусове виконання» : веб-сайт. URL: https://hcj.gov.ua/sites/default/files/field/rec_2003_17_2003_09_09.pdf (дата звернення: 02.03.2023).
35. Єдиний реєстр приватних виконавців України : веб-сайт. URL: <https://erpv.minjust.gov.ua/#/search-private-performer> (дата звернення: 01.10.2020).
36. Реєстр приватних виконавців України : веб-сайт. URL: <https://apvu.com.ua/revestrpv> (дата звернення: 20.05.2023).
37. Про затвердження Переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією : Наказ; Мінреінтеграції від 22.12.2022 № 309. *База даних «Законодавство України»*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z1668-22> (дата звернення: 20.05.2023).
38. Реєстр приватних виконавців України. Виконавчий округ Донецької області : веб-сайт. URL: <https://apvu.com.ua/donetsk> (дата звернення: 20.05.2023).

39. Сидорович Р. Реформа виконавчого провадження – передумови, сьогодення та перспективи. *Національна безпека і оборона*. 2019. №3-4 (179-180). С.50-54.

40. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод : Конвенція; Рада Європи від 04.11.1950. *База даних «Законодавство України»* URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/995_004 (дата звернення: 05.04.2023).

41. Корольов Вадим Вячеславович : веб-сайт. URL: <https://sites.google.com/view/korolyovvv> (дата звернення: 15.05.2023).

42. Кодекс України з процедур банкрутства : Кодекс України; Закон, Кодекс від 18.10.2018 № 2597-VIII. *База даних «Законодавство України»*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2597-19> (дата звернення: 15.05.2023).

43. Кодекс професійної етики приватних виконавців : веб-сайт. URL: <https://www.ae.org.ua/%D0%BA%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D1%81-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%84%D0%B5%D1%81%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%BE%D1%97-%D0%B5%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B8-%D0%BF%D1%80%D0%B8%D0%B2%D0%B0%D1%82%D0%BD%D0%B8%D1%85-%D0%B2/> (дата звернення 25.04.2023).

44. Кодекс исполнительного производства Эстонии от 20.04.2005. URL: <https://www.juristaitab.ee/sites/default/files/seadustetolked/%D0%9A%D0%9E%D0%94%D0%95%D0%9A%D0%A1%20%D0%98%D0%A1%D0%9F%D0%9E%D0%9B%D0%9D%D0%98%D0%A2%D0%95%D0%9B%D0%AC%D0%9D%D0%9E%D0%93%D0%9E%20%D0%9F%D0%A0%D0%9E%D0%98%D0%97%D0%92%D0%9E%D0%94%D0%A1%D0%A2%D0%92%D0%90%2001.04.2021.pdf> (дата звернення: 27.04.2023)

45. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 07.12.2000 № 2121-III. *База даних «Законодавство України»*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2121-14> (дата звернення: 10.05.2023).

46. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Жашківської районної ради Черкаської області

щодо офіційного тлумачення положень частин першої, другої статті 32, частин другої, третьої статті 34 Конституції України : Рішення Конституційного суду України від 20.01.2012 № 2-рп/2012. *База даних «Законодавство України»*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/v002p710-12> (дата звернення: 05.05.2023).

47. Рішення Конституційного Суду України у справі щодо офіційного тлумачення статей 3, 23, 31, 47, 48 Закону України "Про інформацію" та статті 12 Закону України "Про прокуратуру" (справа К.Г.Устименка) : Рішення Конституційного суду України від 30.10.1997 № 5-зп. *База даних «Законодавство України»*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/v005p710-97> (дата звернення: 05.05.2023).

48. Концепція запровадження інституту приватних виконавців в Україні. веб-сайт. URL: <https://pravo.org.ua/kontsepsiya-zaprovadzhennya-institutu-pryvatnyh-vykonavtsiv/> (дата звернення: 04.05.2023).

49. Пояснювальна записка до проекту Закону України «Про виконавче провадження»: веб-сайт. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=69256 (дата звернення: 05.05.2023).

50. Чи стане виконання судових рішень гарантією дієвості судового захисту? Нотатки приватного виконавця: веб-сайт. URL.: <https://uba.ua/ukr/news/7989/> (дата звернення: 25.04.2023).

51. Постанова Великої Палати Верховного Суду від 05.12.2018 р. справа №904/7326/17. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/78534731> (дата звернення: 23.04.2023).

52. Про Стратегію реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015-2020 роки : Указ Президента України; Стратегія від 20.05.2015 № 276/2015. *База даних «Законодавство України»* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/276/2015#Text> (дата звернення: 01.12.2020).

53. Мірило верховенства права (народовладдя) національного рівня: практика України / В. Венгер та ін. ; за заг. ред. М. Козюбри. Центр

дослідження проблем верховенства права та його втілення в національну практику України Національного університету «Києво-Могилянська академія». Київ, 2020. – 144 с.

54. Іщенко Д.Ю. Обрання стягувачем місця виконання судових рішень приватними виконавцями. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. Випуск 10. С.16-21. DOI: 10.32849/2663-5313/2020.10.03.

55. Ухвала Касаційного цивільного суду Верховного Суду від 25.01.2019 року, справа №511/1342/17. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/79543530> (дата звернення 10.03.2023).

56. Постанова Касаційного цивільного суду Верховного Суду від 13.03.2019 року, справа №668/7175/15-ц. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/80588381> (дата звернення 11.03.2023).

57. Про затвердження Інструкції з організації примусового виконання рішень : Наказ Міністерства юстиції України; Інструкція, Звіт, Форма типового документа, Розпорядження від 02.04.2012 № 512/5. *База даних «Законодавство України»*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0489-12> (дата звернення: 15.05.2023).

58. Про внесення змін до Інструкції з організації примусового виконання рішень : Наказ Міністерства юстиції України від 01.06.2020 № 1825/5. *База даних «Законодавство України»*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0489-20> (дата звернення: 15.05.2023).

59. Рішення Київського окружного адміністративного суду від 27.03.2020 р., справа №320/1918/20. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/88456353> (дата звернення: 10.04.2023).

60. Рішення Київського окружного адміністративного суду від 27.04.2020 р., справа №320/1917/20. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/88930315> (дата звернення: 10.04.2023).

61. Рішення Київського окружного адміністративного суду від 11.08.2020 р., справа №320/2269/20. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/90887828> (дата звернення: 10.04.2023).

62. Рішення Київського окружного адміністративного суду від 11.08.2020 р., справа №320/2272/20. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/90887827> (дата звернення: 10.04.2023).

63. Верба-Сидор О.Б. Реформування системи виконання рішень юрисдикційних органів України. *Університетські наукові записки*. 2015 №1 (53) С. 38-45.

64. Іщенко Д.Ю. Виконання судових рішень про стягнення аліментів в Україні: аналіз актуальних питань . *Наукові записки НаУКМА. Юридичні науки*. 2019. Том 3. С. 63-69.

65. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення захисту права дитини на належне утримання шляхом вдосконалення порядку примусового стягнення заборгованості зі сплати аліментів : Закон України від 07.12.2017 № 2234-VIII. База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2234-19> (дата звернення: 15.05.2023).

66. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо створення економічних передумов для посилення захисту права дитини на належне утримання : Закон України від 03.07.2018 № 2475-VIII. База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2475-19> (дата звернення: 15.05.2023).

67. Ухвала Новомосковського міськрайонного суду Дніпропетровської області від 14.02.2020 р., справа №2-2690/10. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/89635176> (дата звернення: 21.04.2023).

68. Ухвала Карлівського районного суду Полтавської області від 13.02.2019 р., справа №531/160/19. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/79790540> (дата звернення 21.04.2023).

69. Ухвала Хортицького районного суду м. Запоріжжя від 11.02.2019 р., справа №337/291/19. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/79797660> (дата звернення 21.04.2023).

70. Ухвала Вінницького міського суду Вінницької області від 04.02.2019 р., справа №127/2-3841/2009. URL: <https://revestr.court.gov.ua/Review/79633465> (дата звернення 21.04.2023).

71. Ухвала Дніпропетровського районного суду Дніпропетровської області від 15.01.2019 р., справа №175/4698/16-ц. URL: <https://revestr.court.gov.ua/Review/79690919> (дата звернення 21.04.2023).

72. Ухвала Рівненського міського суду Рівненської області від 09.05.2023 р., справа №569/6837/23. URL: <https://revestr.court.gov.ua/Review/110756353> (дата звернення 22.05.2023)

73. Ухвала Придніпровського районного суду м. Черкаси від 04.01.2019 р., судова справа №2-829/08. URL: <https://revestr.court.gov.ua/Review/79161584> (дата звернення 22.04.2023).

74. Ухвала Октябрського районного суду м. Полтави від 13.12.2018 р., судова справа 554/8784/18. URL: <https://revestr.court.gov.ua/Review/79267473> (дата звернення 22.04.2023).

75. Ухвала Галицького районного суду м. Львова від 02.11.2020 р., справа №461/8590/20. URL: <https://revestr.court.gov.ua/Review/92719434> (дата звернення 22.04.2023).

76. Ухвала Держинського районного суду м. Харкова від 12.10.2020 р. у справі №638/8810/14-ц. URL: <https://revestr.court.gov.ua/Review/92308390> (дата звернення 22.04.2023).

77. Ухвала Дніпропетровського районного суду Дніпропетровської області від 24.04.2023 р., справа №410/3929/12. URL: <https://revestr.court.gov.ua/Review/110423112> (дата звернення 22.05.2023).

78. Ухвала Підволочиського районного суду Тернопільської області від 08.09.2022 р., справа №604/1002/18. URL: <https://revestr.court.gov.ua/Review/106194459> (дата звернення 22.05.2023).

79. Ухвала Дарницького районного суду м. Києва від 10.04.2023 р., справа №753/2539/23. URL: <https://revestr.court.gov.ua/Review/110373098> (дата звернення 22.05.2023).

80. Ухвала Полонського районного суду Хмельницької області від 15.03.2023 р., справа №681/119/23. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/109699836> (дата звернення 22.05.2023).

81. Ухвала Малиновського районного суду м. Одеси від 02.03.2023 р., справа №521/14887/22. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/110024017> (дата звернення 22.05.2023).

82. Ухвала Бершадського районного суду Вінницької області від 31.10.2022 р., справа №126/1267/21. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/107066812> (дата звернення 22.05.2023).

83. Про внесення змін до деяких законів України щодо діяльності приватних виконавців та примусового виконання судових рішень, рішень інших органів (посадових осіб) у період дії воєнного стану : Закон України від 27.07.2022 № 2455-IX. База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2455-20> (дата звернення: 03.06.2023)/

84. Пояснювальна записка до проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо діяльності з примусового виконання судових рішень, рішень інших органів (посадових осіб) у період дії воєнного стану» : веб-сайт. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/pubFile/1280904> (дата звернення: 03.06.2023)

85. The American Heritage Dictionary. Third edition. New York: Laurel 1994. 952 p.

86. Glossary of summaries: веб-сайт. URL: https://eur-lex.europa.eu/summary/glossary/community_legal_instruments.html. (дата звернення 06.05.2023).

87. Publications Office of the EU: Веб-сайт. URL: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/d3106ba4-d976-40ca-a683-5727b2974992> (дата звернення 06.05.2023).

88. Кодекс України про адміністративні правопорушення (статті 1 - 212-24) : Кодекс України; Закон, Кодекс від 07.12.1984 № 8073-X. База даних

«Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/80731-10> (дата звернення: 10.05.2023).

89. Denys Iszczenko. Problematyka uzyskiwania informacji o dłużniku na Ukrainie). *Nowa currenda*. 2021 №1, Sopot, Polska. S. 68-75.

90. Відкриті дані з реєстрів: веб-сайт. URL: https://nais.gov.ua/pass_opendata (дата звернення: 10.05.2023).

91. Відкриті реєстри та бази даних України: веб-сайт. URL: <https://infobox.prozorro.org/articles/perelik-vidkritih-reyestriv-ta-baz-danih-ukrajini> дата звернення: 10.05.2023).

92. Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень : Постанова Кабінету Міністрів України; Порядок, Перелік від 25.12.2015 № 1127. База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1127-2015-%D0%BF> (дата звернення: 20.04.2023).

93. Про затвердження Порядку ведення Державного земельного кадастру : Постанова Кабінету Міністрів України; Порядок, Вимоги, Форма типового документа, Опис, Інформація, Перелік, Форма, Класифікація, Повідомлення, Заява, Рішення, Довідка, Витяг від 17.10.2012 № 1051. База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1051-2012-%D0%BF> (дата звернення: 19.04.2023).

94. Про забезпечення реалізації деяких положень Закону України «Про зерно та ринок зерна в Україні» : Постанова Кабінету Міністрів України; Порядок від 17.11.2004 № 1569. База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1569-2004-%D0%BF> (дата звернення: 12.04.2023).

95. Про затвердження Порядку ведення основного реєстру складських документів на зерно та зерна, прийнятого на зберігання, і реєстру зернового складу : Наказ; Мінагрополітики України від 11.08.2005 № 374. База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z1098-05> (дата звернення: 12.04.2023).

96. Про затвердження Положення про Єдиний реєстр для ведення автоматизованого обліку тракторів, самохідних шасі, самохідних

сільськогосподарських, дорожньо-будівельних і меліоративних машин, сільськогосподарської техніки, інших механізмів : Наказ; Мінагрополітики України від 22.01.2013 № 29. *База даних «Законодавство України»*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0243-13> (дата звернення: 12.04.2023).

97. Про запровадження Єдиного реєстру довіреностей та внесення змін і доповнень до деяких нормативно-правових актів Міністерства юстиції України : Наказ Міністерства юстиції України; Положення, Форма типового документа від 28.12.2006 № 111/5. *База даних «Законодавство України»*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z1378-06> (дата звернення: 12.04.2023).

98. Про затвердження Порядку ведення Реєстру аграрних розписок : Постанова Кабінету Міністрів України; Порядок від 17.07.2013 № 665. *База даних «Законодавство України»*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/665-2013-%D0%BF> (дата звернення: 12.04.2023).

99. Про затвердження Положення про Єдиний державний реєстр тварин : Наказ; Мінагрополітики України від 25.09.2012 № 578. *База даних «Законодавство України»*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z1713-12> (дата звернення: 12.04.2023).

100. Податковий кодекс України : Кодекс України; Закон, Кодекс від 02.12.2010 № 2755-VI. *База даних «Законодавство України»*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2755-17> (дата звернення: 12.04.2023).

101. Про затвердження Авіаційних правил України, Частина 47 «Правила реєстрації цивільних повітряних суден в Україні» : Наказ; Державіаслужба України від 05.02.2019 № 153. *База даних «Законодавство України»*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0240-19> (дата звернення: 21.04.2023).

102. Державний реєстр цивільних повітряних суден України: веб-сайт. URL: <https://avia.gov.ua/state-civil-aircraft-register-of-ukraine/> (дата звернення: 23.05.2023).

103. Про затвердження Положення про Державний реєстр патентів України на винаходи : Наказ; МОН України від 12.04.2001 № 291. *База даних*

«Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0379-01#Text> (дата звернення: 10.05.2023).

104. Про затвердження Положення про Державний реєстр патентів України на корисні моделі : Наказ; МОН України від 20.06.2001 № 469. *База даних «Законодавство України»*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0558-01> (дата звернення: 11.05.2023).

105. Про затвердження Положення про Державний реєстр патентів України на промислові зразки : Наказ; МОН України від 12.04.2001 № 290. *База даних «Законодавство України»*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0378-01> (дата звернення: 11.05.2023).

106. Про затвердження Положення про Державний реєстр України топографій інтегральних мікросхем : Наказ; МОН України від 12.04.2001 № 292. *База даних «Законодавство України»*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0375-01> (дата звернення: 11.05.2023).

107. Про затвердження Положення про Державний реєстр свідоцтв України на знаки для товарів і послуг : Наказ; МОН України від 10.01.2002 № 10. *База даних «Законодавство України»*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0064-02> (дата звернення: 11.05.2023).

108. Про затвердження Положення про Державний реєстр України назв місць походження товарів і прав на використання зареєстрованих кваліфікованих зазначень походження товарів : Наказ; МОН України від 13.12.2001 № 798. *База даних «Законодавство України»*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z1086-01> (дата звернення: 11.05.2023).

109. Про затвердження Положення про Державний реєстр патентів і деклараційних патентів України на секретні винаходи : Наказ; МОН України від 14.11.2001 № 739. *База даних «Законодавство України»*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0965-01> (дата звернення: 11.05.2023).

110. Про затвердження Положення про Державний реєстр деклараційних патентів України на секретні корисні моделі : Наказ; МОН

України від 14.11.2001 № 738. База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0964-01> (дата звернення: 11.05.2023).

111. Про інформацію : Закон України від 02.10.1992 № 2657-ХІІ. База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2657-12> (дата звернення: 11.05.2023).

112. Про державну таємницю : Закон України від 21.01.1994 № 3855-ХІІ. База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/3855-12> (дата звернення: 11.05.2023).

113. Державна система правової охорони інтелектуальної власності : веб-сайт. URL: <https://ukrpatent.org/uk> (дата звернення 23.05.2023 р.).

114. Порядок надання платних послуг Державним підприємством «Український інститут інтелектуальної власності» : веб-сайт. URL: <https://ukrpatent.org/uk/articles/porjadok> (дата звернення 15.05.2023 р.).

115. Про затвердження Порядку реєстрації суден у Державному судовому реєстрі України та Судновій книзі України : Наказ; Мінінфраструктури від 11.04.2022 № 203. База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0439-22> (дата звернення: 15.05.2023).

116. Про затвердження Порядку відомчої реєстрації та ведення обліку великотоннажних та інших технологічних транспортних засобів : Постанова Кабінету Міністрів України; Порядок, Зразок, Свідоцтво, Форма типового документа, Заява, Журнал від 06.01.2010 № 8 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/8-2010-%D0%BF> (дата звернення: 15.05.2020).

117. Про затвердження "Правил будови та безпечної експлуатації парових котлів, що працюють під тиском не більше 0,07 МПа (0,7 кгс/см²), водогрійних котлів та водопідігрівачів з температурою води не вище 115 град.С (НПАОП 0.00-1.26-96) : Наказ; Держнаглядохоронпраці від 23.07.1996 № 125. База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0655-96> (дата звернення: 15.05.2023).

118. Про затвердження Правил будови і безпечної експлуатації підйомників (НПАОП 0.00-1.36-03) : Наказ; Держнаглядохоронпраці України від 08.12.2003 № 232. *База даних «Законодавство України»*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z1262-03> (дата звернення: 15.05.2023).

119. Про скасування деяких наказів міністерств та інших центральних органів виконавчої влади : Розпорядження Кабінету Міністрів України; Перелік від 10.03.2017 № 166-р. *База даних «Законодавство України»*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/166-2017-%D1%80> (дата звернення: 15.05.2023).

120. Про затвердження Порядку ведення Державного реєстру актів цивільного стану громадян : Постанова Кабінету Міністрів України; Порядок від 22.08.2007 № 1064. *База даних «Законодавство України»*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1064-2007-%D0%BF> (дата звернення: 15.05.2023).

121. Про затвердження Порядку надання відомостей з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань : Наказ Міністерства юстиції України; Порядок від 05.05.2023 № 1692/5. *База даних «Законодавство України»*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0750-23> (дата звернення: 03.06.2023).

122. Про затвердження Порядку взаємодії органів та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів, та органів Державної прикордонної служби України під час здійснення виконавчого провадження : Наказ Міністерства юстиції України; МВС України; Порядок від 30.01.2018 № 256/5/65. *База даних «Законодавство України»*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0133-18> (дата звернення: 20.05.2023).

123. Про офіційну статистику : Закон України від 16.08.2022 № 2524-ІХ. *База даних «Законодавство України»*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2524-20> (дата звернення: 25.05.2023).

124. Про затвердження Положення про функціональну підсистему «Єдиний реєстр зброї» єдиної інформаційної системи Міністерства внутрішніх справ : Наказ; МВС України від 10.01.2022 № 2. *База даних*

«Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0090-22> (дата звернення: 19.05.2023).

125. Про затвердження Інструкції про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної, холодної і охолощеної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами несмертельної дії, та патронів до них, а також боєприпасів до зброї, основних частин зброї та вибухових матеріалів : Наказ; МВС України від 21.08.1998 № 622. База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0637-98> (дата звернення: 21.04.2023).

126. Постанова Південно-західного апеляційного господарського суду від 27.11.2019 р., справа №916/4546/15. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/86105442> (дата звернення: 22.04.2023).

127. Постанова Північного апеляційного господарського суду від 03.12.2019 р., справа №911/2916/13. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/86174008> (дата звернення: 22.04.2023).

128. Ухвала Господарського суду Київської області від 03.06.2019 р., справа №911/3328/14. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/82336437> (дата звернення: 22.04.2023).

129. Про публічні електронні реєстри : Закон України від 18.11.2021 № 1907-IX // База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1907-20> (дата звернення: 12.04.2023)

130. Про публічні електронні реєстри: проект Закону України: веб-сайт. URL: https://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=66772 (дата звернення: 12.04.2023).

131. Авторський колектив проекту Закону про виконавче провадження: веб-сайт. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=69256 (дата звернення: 12.04.2023).

132. Поляков А.В. Общая теория права: Проблемы интерпретации в контексте коммуникативного подхода. Курс лекций. Санкт-Петербург.: Издательский дом С.-Петербургского гос. ун-та, 2004. 864 с.

133. Іщенко Д.Ю. Правові аспекти розгляду судами подань щодо примусового проникнення до житла чи іншого володіння боржника у виконавчому провадженні. *Наукові записки НаУКМА. Юридичні науки*. 2018. Том 2. С.93-98.

134. Ухвала Вільнянського районного суду Запорізької області від 21.09.2020 р., справа №314/3361/19. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/91950826> (дата звернення: 25.04.2023).

135. Ухвала Марганецького міського суду Дніпропетровської області від 22.09.2020 р., справа №180/1416/20. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/91724633> (дата звернення: 25.04.2023).

136. Ухвала Залізничного районного суду м. Львова від 16.09.2020 р., справа №462/6053/13-ц. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/91579826> (дата звернення: 25.04.2023).

137. Ухвала Шевченківського районного суду м. Запоріжжя від 13.07.2020 р., справа №336/5067/18. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/90896374> (дата звернення: 25.04.2023).

138. Ухвала Києво-Святошинського районного суду Київської області від 16.04.2020 р., справа №369/4589/20. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/88843679> (дата звернення: 25.04.2023).

139. Ухвала Балаклійського районного суду Харківської області від 02.12.2020 р., справа №610/3131/19. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/93249584> (дата звернення: 25.04.2023).

140. Вирок Дрогобицького міськрайонного суду Львівської області від 13.10.2020 р., справа №442/3929/18. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/92210760> (дата звернення: 25.04.2023).

141. Постанова Третього апеляційного адміністративного суду від 19.11.2020 р., справа №160/5788/20. URL: <https://revestr.court.gov.ua/Review/92964511> (дата звернення: 25.04.2023).

142. Постанова Запорізького апеляційного суду від 10.05.2023 р., справа №326/997/20. URL: <https://revestr.court.gov.ua/Review/110808058> (дата звернення: 20.05.2023).

143. Ухвала Богунського районного суду м. Житомира від 02.04.2020 р., справа №295/19303/14-ц. URL: <https://revestr.court.gov.ua/Review/88650028> (дата звернення: 25.04.2023).

144. Ухвала Деснянського районного суду м. Києва від 05.03.2020 р., справа №754/14964/19. URL: <https://revestr.court.gov.ua/Review/88315076> (дата звернення: 25.04.2023).

145. Ухвала Білопільського районного суду Сумської області від 06.11.2020 р. у справі №573/1957/20. URL: <https://revestr.court.gov.ua/Review/92696942> (дата звернення: 25.04.2023).

146. Ухвала Яворівського районного суду Львівської області від 24.04.2020 р., справа №944/1965/20. URL: <https://revestr.court.gov.ua/Review/89120001> (дата звернення: 25.04.2023).

147. Ухвала Коростенського міськрайонного суду Житомирської області від 06.09.2022 р., справа №279/3816/22. URL: <https://revestr.court.gov.ua/Review/106069269> (дата звернення: 20.05.2023).

148. Ухвала Кузнецовського міського суду Рівненської області від 29.09.2022 р., справа №565/2049/19. URL: <https://revestr.court.gov.ua/Review/106495799> (дата звернення: 20.05.2023).

149. Ухвала Ленінського районного суду м. Полтави від 12.10.2022 р., справа №2-3262/09. URL: <https://revestr.court.gov.ua/Review/106696630> (дата звернення: 20.05.2023).

150. Ухвала Городенківського районного суду Івано-Франківської області від 25.10.2022 р., справа №342/509/21. URL: <https://revestr.court.gov.ua/Review/106947088> (дата звернення: 20.05.2023)/

151. Ухвала Щорського міського суду Чернігівської області в ухвалі від 22.07.2020 р., справа №749/342/19. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/90561742> (дата звернення: 20.05.2023).

152. Постанова Чернівецького апеляційного суду від 28.12.2019 р., справа №727/10693/19. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/86811786> (дата звернення: 20.05.2023).

153. Ухвала Березівського районного суду Закарпатської області від 02.07.2019 р., справа №301/1111/16-ц. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/82834513> (дата звернення: 20.05.2023).

154. Ухвала Демидівського районного суду Рівненської області від 27.07.2020 р., справа №558/411/20. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/90614562> (дата звернення: 20.05.2023).

155. Постанова Апеляційного суду міста Києва від 21.03.2018 р., справа №761/36945/17. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/72926295> (дата звернення 20.05.2023).

156. Ухвала Дніпровського районного суду м. Києва від 04.06.2018 р., судова справа №754/5437/18. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/74563029> (дата звернення 20.05.2023).

157. Постанова Касаційного цивільного суду Верховного Суду від 02.09.2019 р., справа №266/266/17. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/84031568> (дата звернення: 03.05.2023).

158. Постанова Касаційного цивільного суду Верховного Суду від 24.04.2019 р., справа №205/4528/16-ц. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/81437511> (дата звернення: 03.05.2023).

159. Постанова Касаційного цивільного суду Верховного Суду від 13.03.2019 р., справа №333/4576/17. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/80918823> (дата звернення: 03.05.2023).

160. Постанова Касаційного цивільного суду Верховного Суду від 06.04.2020 р., справа №161/11434/17. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/88641553> (дата звернення: 10.05.2023).

161. Постанова Касаційного цивільного суду Верховного Суду від 28.01.2021 р., справа №643/8028/15. URL: <https://revestr.court.gov.ua/Review/94623412> (дата звернення: 10.05.2023).

162. Постанова Касаційного цивільного суду Верховного Суду від 20.11.2019 р., справа №751/3157/19. URL: <https://revestr.court.gov.ua/Review/85966295> (дата звернення: 10.05.2023).

163. Постанова Касаційного цивільного суду Верховного Суду від 31.07.2019 р., справа №554/13475/15-ц. URL: <https://revestr.court.gov.ua/Review/83482473> (дата звернення: 10.05.2023).

164. Про виконавче провадження : Закон України; Перелік від 21.04.1999 № 606-XIV. База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/606-14> (дата звернення: 10.05.2023).

165. Про затвердження Правил ведення діловодства та архіву в органах державної виконавчої служби та приватними виконавцями : Наказ Міністерства юстиції України; Порядок, Зразок, Форма типового документа, Журнал, Список, Опис, Реєстр, Акт, Картка від 07.06.2017 № 1829/5. База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0699-17> (дата звернення: 10.05.2023).

166. Enforcement Code of Finland. URL: <https://finlex.fi/fi/laki/kaannokset/2007/en20070705.pdf> (дата звернення: 02.05.2023).

167. Про затвердження Нормативів і нормативних строків пересилання поштових відправлень : Наказ; Мінінфраструктури від 28.11.2013 № 958 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0173-14> (дата звернення: 02.05.2023)

168. Ухвала Бориспільського міськрайонного суду Київської області від 01.06.2018 р., справа №359/10098/16-ц. URL: <https://revestr.court.gov.ua/Review/74677934> (дата звернення: 09.05.2023 р.)

169. Постанова Київського апеляційного суду від 28.11.2018 р., справа №359/10098/16-ц. URL: <https://revestr.court.gov.ua/Review/78445910> (дата звернення: 09.05.2023 р.).

170. Ухвала Бориспільського міськрайонного суду Київської області від 02.04.2019 р., справа №359/10098/16-ц. URL: <https://revestr.court.gov.ua/Review/81449473> (дата звернення: 09.05.2023 р.).

171. Постанова Київського апеляційного суду від 19.12.2019 р., справа №359/10098/16-ц. URL: <https://revestr.court.gov.ua/Review/86645796> (дата звернення: 09.05.2023 р.).

172. Ухвала Бориспільського міськрайонного суду Київської області від 18.08.2020 р., справа №359/10098/16-ц. URL: <https://revestr.court.gov.ua/Review/91410324> (дата звернення: 09.05.2023 р.).

173. Постанова Київського апеляційного суду від 29.10.2020 р., справа №359/10098/16-ц. URL: <https://revestr.court.gov.ua/Review/92524709> (дата звернення: 09.05.2023 р.).

174. Постанова Касаційного господарського суду Верховного Суду від 19.08.2020 р., справа №910/8130/17. URL: <https://revestr.court.gov.ua/Review/91067786> (дата звернення: 09.05.2023).

175. Протокол N 4 до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, який гарантує деякі права і свободи, не передбачені в Конвенції та у Першому протоколі до неї (укр/рос) : Протокол; Рада Європи від 16.09.1963 № 4. База даних «Законодавство України». URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/994_059 (дата звернення: 09.05.2023).

176. Про порядок виїзду з України і в'їзду в Україну громадян України : Закон України від 21.01.1994 № 3857-ХІІ. База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/3857-12> (дата звернення: 09.05.2023).

177. Судова практика щодо вирішення питання про тимчасове обмеження у праві виїзду за межі України : Узагальнення судової практики;

Верховний Суд України від 01.02.2013. *База даних «Законодавство України»*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/n0003700-13> (дата звернення: 09.05.2023).

178. Ухвала Солом'янського районного суду м. Києва від 24.04.2019 р., справа № 760/1984/19. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/81461859> (дата звернення: 09.05.2023).

179. Постанова Київського апеляційного суду від 18.09.2019 р., справа № 760/1984/19. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/84448341> (дата звернення: 09.05.2023).

180. Постанова Київського апеляційного суду від 01.10.2020 р., справа №759/8844/16-ц. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/92082759> (дата звернення: 09.05.2023).

181. Постанова Харківського апеляційного суду від 02.04.2020 р., справа №643/304/20. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/88606994> (дата звернення: 09.05.2023).

182. Постанова Одеського апеляційного суду від 05.03.2020 р., справа №511/1206/19. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/88374994> (дата звернення: 09.05.2023).

183. Постанова Херсонського апеляційного суду від 06.02.2020 р., справа №668/630/14-ц. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/87463626> (дата звернення: 09.05.2023).

184. Конституція України. Науково-практичний коментар / за ред. В.Я. Тація.; Нац. акад. прав. наук України. – Харків: Право, 2003. – 805 с.

185. Case of Buck v. Germany. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/webservices/content/pdf/001-68920?TID=thkbhnilzk> (дата звернення: 09.05.2023).

186. Case of Société Colas Est and Others v. France. URL: <https://www.legal-tools.org/doc/5aefe0/pdf> (дата звернення: 09.05.2023).

187. Конституція України. Науково-практичний коментар / за ред. В.Я. Тація.; Нац. акад. прав. наук України. – 2-ге вид., переробл. і допов. Харків: Право, 2011. – 1128 с.

188. Паліюк В.П. Застосування судами загальної юрисдикції України Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод у разі "неякісного" законодавства (положення ст. 8 Конвенції щодо права на повагу до свого житла і кореспонденції). *Часопис цивільного і кримінального судочинства*. 2014. №3. С. 72-87.

189. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 02.06.2016 № 1402-VIII. *База даних «Законодавство України»*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1402-19> (дата звернення: 11.05.2023).

190. Ухвала Червонозаводського районного суду м. Харкова від 27.09.2017 р., судова справа № 646/6695/17. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/69145791> (дата звернення 11.05.2023).

191. Ухвала Апеляційного суду Харківської області від 21.11.2017 р., судова справа № 646/6695/17. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/70481099> (дата звернення 11.05.2023).

192. Ухвала Дарницького районного суду міста Києва від 31.07.2020 р., справа № 753/11452/20. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/90717232> (дата звернення 14.05.2023).

193. Постанова Апеляційного суду міста Києва від 19.04.2018 р., судова справа №760/25778/17. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/73515618> (дата звернення 11.05.2023).

194. Постанова Апеляційного суду міста Києва від 11.04.2018 р., судова справа №752/2452/18. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/73308228> (дата звернення 11.05.2023).

195. Ухвала Мукачівського міськрайонного суду Закарпатської області від 31.05.2018 р., судова справа №2-890/10. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/74382726> (дата звернення 11.05.2023).

196. Ухвала Краматорського міського суду Донецької області від 16.05.2018 р., судова справа №234/6905/18. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/74121751> (дата звернення 11.05.2023).

197. Ухвала Малиновського районного суду міста Одеси від 28.11.2019 р., справа №521/19614/19. URL: <https://revestr.court.gov.ua/Review/85968164> (дата звернення 11.05.2023).

198. Ухвала Жовтневого районного суду м. Кривого Рогу Дніпропетровської області від 10.02.2020 р., справа №212/929/20. URL: <https://revestr.court.gov.ua/Review/87587374> (дата звернення 11.05.2023).

199. Ухвала Дніпровського районного суду м. Дніпродзержинська Дніпропетровської області від 31.08.2020 р., справа №209/2542/20. URL: <https://revestr.court.gov.ua/Review/91270335> (дата звернення 11.05.2023).

200. Ухвала Октябрського районного суду м. Полтави від 15.04.2020 р., справа №554/10852/16-ц. URL: <https://revestr.court.gov.ua/Review/88844455> (дата звернення 11.05.2023).

201. Ухвала Голосіївського районного суду м. Києва від 22.08.2019 р., справа №2601/12111/12. URL: <https://revestr.court.gov.ua/Review/84245116> (дата звернення 11.05.2023).

202. Ухвала Придніпровського районного суду м. Черкас від 04.02.2021 р., справа №712/9373/21. URL: <https://revestr.court.gov.ua/Review/104678468> (дата звернення 20.04.2023).

203. Ухвала Подільського районного суду м. Києва від 20.09.2021 р., справа №2-4303/10. URL: <https://revestr.court.gov.ua/Review/99983602> (дата звернення 20.04.2023).

204. Ухвала Садгірського районного суду м. Чернівців від 24.03.2023 р., справа №725/989/20. URL: <https://revestr.court.gov.ua/Review/110024452> (дата звернення: 20.04.2023)

205. Ухвала Луцького міськрайонного суду Волинської області від 06.06.2018 р., справа №161/8685/18. URL: <https://revestr.court.gov.ua/Review/74574615> (дата звернення 20.04.2023).

206. Постанова Апеляційного суду Харківської області від 26.04.2018 р., справа №639/1091/18. URL: <https://revestr.court.gov.ua/Review/73727354> (дата звернення 20.04.2023).

207. Постанова Касаційного цивільного суду Верховного Суду від 17.02.2021 р., справа №761/37339/19. URL: <https://revestr.court.gov.ua/Review/95111008> (дата звернення 30.04.2023).

208. Ухвала Автозаводського районного суду м. Кременчука від 21.02.2022 р., справа №524/1051/18. URL: <https://revestr.court.gov.ua/Review/102752281> (дата звернення 30.04.2023).

209. Ухвала Ірпінського міського суду Київської області від 23.12.2021 р., справа №367/2506/15. URL: <https://revestr.court.gov.ua/Review/103078897> (дата звернення 30.04.2023).

210. Ухвала Садгирського районного суду м. Чернівців від 18.01.2023 р., справа №726/166/23. URL: <https://revestr.court.gov.ua/Review/108451706> (дата звернення 30.04.2023).

211. Ухвала Печерського районного суду м. Києва від 24.01.2023 р., справа №757/2423/23-ц. URL: <https://revestr.court.gov.ua/Review/108845303> (дата звернення 30.04.2023).

212. Ухвала Берегівського районного суду Закарпатської області від 19.05.2023 р., справа №297/1597/23. URL: <https://revestr.court.gov.ua/Review/111020401> (дата звернення 30.04.2023).

213. Постанова Чернівецького апеляційного суду від 15.11.2022 р., справа №2-533/12. URL: <https://revestr.court.gov.ua/Review/107440278> (дата звернення 30.04.2023).

214. Постанова Апеляційного суду Кіровоградської області від 27.03.2018 р., справа №400/1671/16-ц. URL: <https://revestr.court.gov.ua/Review/73015323> (дата звернення 03.05.2023).

215. Постанова Одеського апеляційного суду від 30.07.2019 р., справа №513/810/13-ц. URL: <https://revestr.court.gov.ua/Review/83490298> (дата звернення 03.05.2023).

216. Постанова Київського апеляційного суду від 24.11.2020 р., справа №761/15248/17. URL: <https://revestr.court.gov.ua/Review/93116170> (дата звернення 03.05.2023).

217. Постанова Донецького апеляційного суду від 24.06.2020 р., справа №264/5527/13-ц. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/90066587> (дата звернення 03.05.2023).

218. Постанова Харківського апеляційного суду від 05.08.2020 р., справа №636/168/13-ц. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/90983568> (дата звернення 03.05.2023).

219. Постанова Львівського апеляційного суду від 16.04.2020 р., справа №2-1431/11. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/88873744> (дата звернення 03.05.2023).

220. Постанова Північного апеляційного господарського суду від 04.08.2020 р., справа №910/11578/19. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/90798977> (дата звернення 03.05.2023).

221. Постанова Апеляційного суду Волинської області від 06.02.2018 р., справа №2-7842/11. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/72106241> (дата звернення 03.05.2023).

222. Ухвала Очаківського міськрайонного суду Миколаївської області від 04.02.2020 р., справа №483/2190/17. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/87370808> (дата звернення 03.05.2023).

223. Ухвала Комсомольського міського суду Полтавської області від 11.02.2020 р., справа №534/1624/19. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/87498596> (дата звернення 03.05.2023).

224. Ухвала Дзержинського районного суду міста Харкова від 17.02.2020 р., справа №638/10775/17. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/87882131> (дата звернення 03.05.2023).

225. Ухвала Котовського міськрайонного суду Одеської області від 04.09.2020 р., справа №505/2110/18. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/91520896> (дата звернення 03.05.2023).

226. Ухвала Рівненського районного суду Рівненської області від 09.12.2020 р., справа №570/5726/14-ц. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/93413035> (дата звернення 03.05.2023).

227. Ухвала Дрогобицького міськрайонного суду Львівської області від 20.05.2020 р., справа №442/2746/20. URL: <https://revestr.court.gov.ua/Review/89392214> (дата звернення 03.05.2023).

228. Ухвала Ізмаїльського міськрайонного суду Одеської області від 09.01.2023 р., справа №946/9049/22. URL: <https://revestr.court.gov.ua/Review/108708265> (дата звернення 03.05.2023).

229. Ухвала Деснянського районного суду м. Києва від 09.03.2023 р., справа №754/11632/21. URL: <https://revestr.court.gov.ua/Review/109507935> (дата звернення 03.05.2023).

230. Ухвала Дніпровського районного суду м. Києва від 20.07.2022 р., справа №755/13193/19. URL: <https://revestr.court.gov.ua/Review/105332573> (дата звернення 03.05.2023).

231. Ухвала Славутського міськрайонного суду Хмельницької області від 15.03.2022 р., справа № 682/112/22. URL: <https://revestr.court.gov.ua/Review/103757602> (дата звернення 03.05.2023).

232. Ухвала Бродівського районного суду Львівської області від 27.10.2022 р., справа №439/263/20. URL: <https://revestr.court.gov.ua/Review/107024480> (дата звернення 03.05.2023).

233. Про затвердження Правил перетинання державного кордону громадянами України : Постанова Кабінету Міністрів України; Правила від 27.01.1995 № 57. База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/57-95-%D0%BF> (дата звернення: 03.05.2023).

234. Постанова Касаційного цивільного суду Верховного Суду від 12.03.2020 р., справа №757/41727/19-ц. URL: <https://revestr.court.gov.ua/Review/88264958> (дата звернення: 03.05.2023).

235. Постанова Касаційного цивільного суду Верховного Суду від 08.10.2020 р., справа №755/14912/19. URL: <https://revestr.court.gov.ua/Review/92173361> (дата звернення 03.05.2023).

236. Про затвердження Порядку виконання рішень про стягнення коштів державного та місцевих бюджетів або боржників : Постанова Кабінету

Міністрів України; Порядок від 03.08.2011 № 845. База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/845-2011-%D0%BF> (дата звернення: 03.05.2023).

237. Бюджетний кодекс України : Кодекс України; Закон, Кодекс від 08.07.2010 № 2456-VI. База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2456-17> (дата звернення: 03.05.2023).

238. Постанова Касаційного цивільного суду Верховного Суду від 10.10.2019 р., справа №916/1572/19. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/84847733> (дата звернення: 03.05.2023).

239. Постанова Касаційного адміністративного суду Верховного Суду від 17.01.2020 р., справа №340/1018/19. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/86989717> (дата звернення: 03.05.2023).

240. Постанова Касаційного господарського суду Верховного Суду від 25.10.2019 р., справа №37/70. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/85211554> (дата звернення: 03.05.2023).

241. Постанова Великої Палати Верховного Суду від 19.05.2020 р., справа №905/361/19. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/89961608>. (дата звернення: 03.05.2023).

242. Про внесення зміни до розділу XIII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про виконавче провадження» : Закон України від 15.03.2022 № 2129-IX. База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2129-20> (дата звернення: 01.06.2023).

243. Пояснювальна записка до проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо окремих особливостей організації примусового виконання судових рішень і рішень інших органів під час дії воєнного стану» : веб-сайт. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/pubFile/1478351> (дата звернення: 28.05.2023).

244. Пояснювальна записка до проекту Закону про внесення змін до Закону України «Про виконавче провадження»: веб-сайт. URL:

<https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/pubFile/1245274> (дата звернення: 28.05.2023).

245. Про внесення змін до деяких законів України щодо окремих особливостей організації примусового виконання судових рішень і рішень інших органів під час дії воєнного стану : Закон України від 11.04.2023 № 3048-IX // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/3048-20> (дата звернення: 28.05.2023).

246. Цивільний кодекс України : Кодекс України; Закон, Кодекс від 16.01.2003 № 435-IV. *База даних «Законодавство України»*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/435-15> (дата звернення: 04.05.2023).

247. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю : Закон України від 06.02.2018 № 2275-VIII. *База даних «Законодавство України»*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2275-19> (дата звернення: 04.05.2023).

248. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань : Закон України від 15.05.2003 № 755-IV. *База даних «Законодавство України»*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/755-15> (дата звернення: 04.05.2023).

249. Про затвердження Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України : Наказ Міністерства юстиції України; Порядок від 22.02.2012 № 296/5. *База даних «Законодавство України»*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0282-12> (дата звернення: 04.05.2023).

250. Про господарські товариства : Закон України від 19.09.1991 № 1576-XII. *База даних «Законодавство України»*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1576-12> (дата звернення: 04.05.2023).

251. Куліченко Д.О. Проблематика застосування процедури звернення стягнення на корпоративні права боржника у виконавчому провадженні. *Проблеми теорії і практики виконання рішень судів та інших органів* : збірник П'ятої міжнародної науково-практичної конференції, м. Хмельницький, 13-14 червня 2019 р. Хмельницький, 2019. С.177-184.

252. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV. База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/996-14> (дата звернення: 04.05.2023).

253. Постанова Київського апеляційного суду від 15.05.2019 р., справа №755/668/19. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/81794196> (дата звернення: 04.05.2023).

254. Постанова Донецького апеляційного суду від 03.07.2019 р., справа №533/751/2012. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/82879237> (дата звернення: 04.05.2023).

255. Постанова Київського апеляційного суду від 10.09.2019 р., справа №357/14640/15-ц. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/84181553> (дата звернення: 04.05.2023).

256. OpenMarket: веб-сайт. URL: <https://setam.net.ua/auctions/filters/provadjenia=51967089> (дата звернення: 05.05.2023).

257. Постанова Київського апеляційного суду від 17.09.2019 р., справа №756/16703/17. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/84374926> (дата звернення: 05.05.2023).

258. Постанова Касаційного господарського суду Верховного Суду від 13.05.2019 р., справа №910/3060/17. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/81693765> (дата звернення: 05.05.2023).

259. Постанова Великої Палати Верховного Суду від 08.11.2019 р., справа №910/7023/19. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/85806550> (дата звернення: 06.05.2023).

260. Постанова Касаційного господарського суду Верховного Суду від 06.02.2020 р., справа №913/381/18. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/87515740> (дата звернення: 06.05.2023).

261. Постанова Касаційного господарського суду Верховного Суду від 21.09.2022 р., справа №910/11124/19/ URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/106353138> (дата звернення: 06.05.2023).

262. Постанова Касаційного господарського суду Верховного Суду від 23.07.2018 р., справа №925/1048/17. URL: <https://revestr.court.gov.ua/Review/75501280> (дата звернення: 06.05.2023).

263. Постанова Касаційного господарського суду Верховного Суду від 10.07.2019 р., справа №912/2199/17. URL: <https://revestr.court.gov.ua/Review/82937744> (дата звернення: 06.05.2023).

264. Рішення Господарського суду Київської області від 21.08.2017, справа №911/3175/16. URL: <https://revestr.court.gov.ua/Review/71485173> (дата звернення: 07.05.2023).

265. Постанова Київського апеляційного господарського суду від 20.02.2018 р., справа №911/59/15. URL: <https://revestr.court.gov.ua/Review/72441117> (дата звернення: 07.05.2023).

266. Постанова Касаційного господарського суду Верховного Суду від 05.10.2020 р., справа №910/1385/19. URL: <https://revestr.court.gov.ua/Review/92673882> (дата звернення: 07.05.2023).

267. Про нотаріат : Закон України від 02.09.1993 № 3425-XII. База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/3425-12> (дата звернення: 07.05.2023).

268. Постанова Касаційного цивільного суду Верховного Суду від 13.06.2018 р., справа №2-592/09. URL: <https://revestr.court.gov.ua/Review/75099699> (дата звернення: 07.05.2023).

269. Постанова Касаційного цивільного суду Верховного Суду від 11.03.2020 р., справа №2-50/08. URL: <https://revestr.court.gov.ua/Review/88322308> (дата звернення: 07.05.2023).

270. Постанова Касаційного цивільного суду Верховного Суду від 29.03.2023 р., справа №317/2973/17. URL: <https://revestr.court.gov.ua/Review/110175543> (дата звернення: 07.05.2023).

271. Про затвердження Положення про Спадковий реєстр : Наказ Міністерства юстиції України; Положення, Форма типового документа, Заява

від 07.07.2011 № 1810/5. База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0831-11> (дата звернення: 07.05.2023).

272. Про охорону дитинства : Закон України від 26.04.2001 № 2402-III. База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2402-14> (дата звернення: 07.05.2023).

273. Про основи соціального захисту бездомних осіб і безпритульних дітей : Закон України від 02.06.2005 № 2623-IV. База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2623-15> (дата звернення: 07.05.2023).

274. Ухвала Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 06.05.2015 р., справа № 6-5069св15. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/44099746> (дата звернення: 07.05.2023).

275. Ухвала Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 24.06.2015 р., справа №6-7387св15. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/46045433> (дата звернення: 07.05.2023).

276. Ухвала Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 06.09.2017 р., справа №489/2679/16-ц. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/68939271> (дата звернення: 07.05.2023).

277. Постанова Касаційного цивільного суду Верховного Суду від 06.11.2019 р., справа №346/432/16-ц. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/85582080> (дата звернення: 07.05.2023).

278. Постанова Касаційного цивільного суду Верховного Суду від 19.06.2019 р. у справі №695/2714/15-ц. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/82797801> (дата звернення: 07.05.2023).

279. Постанова Касаційного цивільного суду Верховного Суду від 08.06.2021 року, справа № 607/8145/18. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/97565680> (дата звернення: 07.05.2023).

280. Постанова Великої Палати Верховного Суду від 26.10.2021 р., справа №755/12052/19. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/101584602> (дата звернення: 07.05.2023).

281. Постанова Великої Палати Верховного Суду від 15.01.2020 р., справа №367/6231/16-ц. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/87393444> (дата звернення: 07.05.2023).

282. Постанова Великої Палати Верховного Суду від 03.07.2019 р., справа №369/11268/16-ц. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/83482786> (дата звернення 07.05.2023).

283. Постанови Касаційного господарського суду Верховного Суду від 06.10.2022 р., справа №904/624/19. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/106801341> (дата звернення 07.05.2023).

284. Про затвердження Порядку автоматизованого арешту коштів боржників на рахунках у банках за виконавчими провадженнями про стягнення аліментів : Наказ Міністерства юстиції України; Порядок від 16.04.2019 № 1203/5. База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0399-19> (дата звернення: 10.05.2023).

285. Банки не поспішають підключатися до системи автоматичного арешту рахунків боржників – Мін'юст : веб-сайт. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3393459-banki-ne-pospisaut-pidklucatisa-do-sistemi-avtomatichnogo-arestu-rahunkiv-borznikiv-minust.html> (дата звернення: 10.05.2023).

286. Національний банк України. Розширений пошук банків : веб-сайт. URL: <https://bank.gov.ua/ua/supervision/institutions?page=1&perPage=5&search=&status=1&type%5B%5D=1&uid=&suid=&date from=&date to=> (дата звернення: 10.05.2023).

287. Про платіжні послуги : Закон України від 30.06.2021 № 1591-IX. База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1591-20> (дата звернення: 10.05.2023).

288. Про затвердження Положення про порядок повідомлення надавачами платіжних послуг з обслуговування рахунків інформації про відкриття/закриття рахунків/електронних гаманців користувачів, унесених до

Єдиного реєстру боржників, органам державної виконавчої служби або приватним виконавцям : Постанова Національного банку України; Положення, Форма типового документа, Повідомлення від 13.06.2022 № 116. База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/v0116500-22> (дата звернення: 10.05.2023).

289. Меморандум про взаєморозуміння між Україною як Позичальником та Європейським Союзом як Кредитором : Меморандум; Україна від 23.07.2020. База даних «Законодавство України». URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/984_004-20 (дата звернення: 10.05.2023).

290. Про звернення громадян : Закон України від 02.10.1996 № 393/96-ВР. База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/393/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 10.05.2023).

291. Про адвокатуру та адвокатську діяльність : Закон України від 05.07.2012 № 5076-VI. База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/5076-17> (дата звернення: 10.05.2023).

МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ

ПРИВАТНИЙ ВИКОНАВЕЦЬ ВИКОНАВЧОГО ОКРУГУ МІСТА КИЄВА

01054

14) 4

Пов'язане акціонерне товариство

61040, м. Харків,

01.07.2020 № 1837

Вимога про арешт майна боржника та надання інформації

У відповідності до вимог ст. 28 Закону України «Про виконавче провадження», направляєтсь до виконання постановою приватного виконавця виконавчого округу міста Києва [redacted] про арешт майна боржника – Приватного акціонерного товариства «[redacted]», ідентифікаційний код [redacted] винесена при примусовому виконанні наказу Господарського суду м. Києва від [redacted] року по справі № [redacted]

Наголошую, що за результатами виконання постанови про арешт майна боржника – Приватного акціонерного товариства «[redacted]», ідентифікаційний код [redacted] необхідно повідомити приватного виконавця виконавчого округу міста Києва [redacted] протягом трьох робочих днів з моменту отримання постанови за адресою: 01054, м. Київ, вул. [redacted] 1 або на електронну адресу приватного виконавця [redacted]@ukr.net, з наданням переліку майна боржника на яке накладено арешт, з зазначенням найменування майна та його основних характеристик, та іншої інформації з основного реєстру складських документів на зерно та зерна, прийнятого на зберігання, щодо зерна та іншої сільськогосподарської продукції, що належить Приватному акціонерному товариству «[redacted]», ідентифікаційний код [redacted] і знаходиться на зберіганні у ПрАТ «[redacted]», з визначенням обсягу (кількості) майна та строків зберігання. У разі виникнення необхідності щодо отримання додаткової інформації прошу звернутися за телефоном: (04 [redacted] (067) [redacted]

Звертаю увагу, що у відповідності до вимог ст. 76 Закону України «Про виконавче провадження», за невиконання законних вимог виконавця винні особи несуть відповідальність відповідно до закону. За наявності ознак кримінального правопорушення в діях особи, яка умисно перешкоджає виконанню рішення чи в інший спосіб порушує вимоги закону про виконавче провадження, виконавець складає акт про порушення і звертається до органів досудового розслідування з повідомленням про вчинення кримінального правопорушення

Додаток: - постановою про арешт майна боржника на 2 арк.

Приватний виконавець

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

61040 м. Київ

Вих. № 3/к від 30.07.2020 року

Приватному виконавцю
Виконавчого округу м. Києва

27 липня 2020 року ПрАТ було отримано Вашу вимогу №2077 від 23.07.2020 року. Зі змістом вимоги ознайомився та зазначено наступне.

Звертаю Вашу увагу на те, що ПрАТ не є зрозумілою суб'єктом, а саме «Вимога щодо усунення порушень законодавства про виконавче провадження» з боку нашого Товариства відсутні будь-які порушення, з іншого боку на Вашу адресу було направлено дві відповіді по суті колегіального характеру.

Зі змісту вимоги Нами було збуьмовлено усунути з нашого боку порушення законодавства (це) виконавче провадження в частині викладення необхідної для проведення виконавчих дій інформації та невнесення вимог приватного виконавця в частині викладення арешту на майно боржника, зокрема щодо коштів та надати інформацію в наступному порядку:

- Інформацію щодо діючих господарських договорів між ПрАТ та Виконавчим округом, з наданням завірної копії договору та відповідних копій

Сталою на дату вимоги між ПрАТ та ПрАТ існує діючий договір №17/10 від 17.10.2019 року, за яким зобов'язаність ПрАТ перед ПрАТ складає 10 000 000 грн (юнія договору вказана).

- Інформацію щодо господарських договорів між ПрАТ та Виконавчим округом на весь період господарської діяльності, за якими у ПрАТ є зобов'язання перед ПрАТ, з наданням завірної копії договору, відповідних копій первинної документації...

Сталою на дату вимоги у ПрАТ є зобов'язання перед ПрАТ в сумі грошової...

- Інформацію щодо господарських договорів між ПрАТ та Виконавчим округом, за якими було проведено ліквідацію статуту у договорі - виконавчому матеріалу або підлягає оскарженню, з виключенням майнових зобов'язань між цим договором...

Сталою на дату вимоги відповідні договори відсутні.

- Інформацію за результатами експертного дослідження при кредитній історії боржника від 01.07.2020 року з наданням майнових зобов'язань та даних можливих заборгованостей, та інших інформації з основних регістрів судових документів на терені на терені, приблизно, на збірці, щодо реєстрації та інформації ПрАТ...

З прийняття висновків постанови, ПрАТ не має наміру відповідь №197 від 15.07.2020 року, про те, що відповідно до ст. 53 ЗУ «Про виконавче провадження» Виконавець має право звернутися статично на майно боржника, що перебуває в інших осіб, а також на майно та кошти, що належать боржнику від інших осіб.

Зазначені особи зобов'язані надати на нашу виконавця у визначений ним строк відповідні дані про майно боржника, що перебуває у них, та майно чи кошти, які вони повинні передати боржнику.

Після виконання вказаних дій при наявності майна боржника виконавець, представляє список такого майна, вказав на нього арешт, вилучає його і реалізує в установленому цим Законом...

порядку. Якщо особа, в якій перебуває майно боржника, перешкодить виконавцю у виключенні такого майна, вона виключається виконавцем у примусовому порядку.

Готівка та майно, що належить боржнику від інших осіб, виключається виконавцем у такому ж порядку у присутності помічника.

На місцях боржника у разі передачі від інших осіб кошти, що перебувають на рахунках у банках та інших фінансових установах, стиглими звертається виконавцем на підставі ухвали суду в порядку, встановленому цим Законом.

Відповідно до п. 10. Розділу VIII Інструкції з організації примусового виконання рішень, затвердженій Наказом Міністерства юстиції України №512/5 від 02.04.2012 року Після виконання майна (кошти) боржника виконавець проводить опис та арешт цього майна (коштів), про що виписує постанову. У постанові про опис та арешт майна (коштів) боржника повинні бути зазначені:

назва кожного виключеного в постанові предмета і його кількісні ознаки (вага, метраж, розмір, форма, вид, колір, товарний знак, зразок, виробничі марка, дата випуску, ступінь зносу тощо);

якщо виключені предмети мають ознаки дорогоцінних металів, каменів ціннішого та неціннішого утворення, перлів тощо, то вони ретельно оглядаються з визначенням усіх особливих ознак, відзначенням чином пакуються в пакети, прошиваються, підписуються виконавцем та іншими учасниками, які були присутніми під час опису;

якщо проводилось опечатування предмета, зазначається, які предмети, приміщення, складина були опечатані, відомість повладних печаток та способів опечатування;

прізвище, ім'я та по батькові особи, якій передано майно на зберігання, а також майно передано на зберігання на боржника, в іншій особі, - посвідчені дані. В місці представителю (свої - зберігач);

відмітка про ретельне зберігання майна об'єктиві і збереження майна, індивідуальну або колективну та іншу відповідальність, встановлену виконавцем, та його розриту, відчуження, приховування, підміну, пошкодження, знищення або інші незаконні дії з майном, на які накладено арешт;

якщо виконавець устатковує зберігачеві обмеження щодо користування майном, зазначаються вид, обсяги і строки обмеження;

відмітка про роз'яснення сторонам виконання або встановлення про можливість у 10-денний строк і для виконання постанови досягти щонайменше вартості майна та необхідність письмово повідомити про це виконавця;

зв'язки або зв'язки стиглими, боржника, осіб, що були присутні при описі.

Оскільки постанови від 01.07.2020 року не відповідає вимогам діючого законодавства, зрозуміти її зміст, ідентифікувати майно та прийняти її до виконання не є можливим на даний час. Крім того, за даними бухгалтерського обліку відсутні відповідні дані майна, на яке накладено арешт.

Одночасно, зважаючи на ту увагу, що інформація щодо ДП «Держрегістр України» не є повною документальною та не завжди є актуальною, в огляді на вимоги п. 2.4. 2.5 Порядку ведення основних реєстрів складських документів на зерно та зерно, прийнятого на зберігання, і реєстру зернового складу, затвердженого наказом Міністерства аграрної політики України від 11.08.2005 року № 374. Як зазначено вище, за даними бухгалтерського обліку відсутні окремі дані Вами кувачува З кувачу, залізною вагою 330 650 кг.

Додатки

- Копія договору та картки рахунку

З повагою,
Голова правління
ПрАТ «

І.В.

Відповідь Головного управління Держпраці у Львівській області щодо права власності на майно, облік якого вели органи Держпраці

ДЕРЖПРАЦІ
ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ ДЕРЖПРАЦІ У ЛЬВІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ
вул. Мішастова, 8 м. Львів, 79005, тел. (032) 235-76-73, факс (032) 235-76-71
 http://lvo.dpr.gov.ua e-mail: lvo@lvo.dpr.gov.ua ЄДРПОУ 34776297

27.11.2019 № 02250/11/09-09 На № _____ від _____

Приватному акціонерно-кооперативному
 округу міста Києва Мінорету України
 м. Київ, 01054

Щодо наявності майна

На Ваші Запити № 2812 від 30.10.2019, №№ 2985, 2983, 29847 від 14.11.2019, зверованні від Держпраці (свох. № 8940/3/5.2-ДП-19 від 25.11.2019), ознайомившись, що за фізичними особами, вказаними у вищезгаданих листах, не зареєстровано рухомого та нерухомого майна, що підлягає реєстрації або вжиттю на облік відповідно до наданих повноважень.

При цьому, інформуємо, що у зв'язку з втратою чинності відповідних нормативно-правових актів з охорони праці (згідно з розпорядженнями Кабінету Міністрів України № 166-р від 10.03.2017 та наказом Міністерства соціальної політики України від 05.03.2018 № 333) інформація стосовно використання скрапін, піддоминків, парових котлів (що працюють під тиском не більше 0,07 МПа (0,7 кгс/см²), водогрійних котлів та водонагрівачів з температурою води не вище 115 °С надлив станом на 21.05.2017, а шале трубопроводів пари та гарячої води, посудин (які працюють під тиском), водогрійних котлів та парових котлів високого тиску – станом на 23.05.2018.

Начальник **О.О. Вільхова**

Рег.№ 233-60-16

Регістраційний номер виконавчого провадження:

ВП №

ПОСТАНОВА

про зняття арешту з коштів

24.03.2020

м.Київ

Місце, приватним виконавцем виконавчого округу м. Києва з Олександрівкою, при примусовому виконанні:

видає документу: Наказ № 911, 9 виданий 04.11.2019

документ видає: Господарський суд Київської області

про: Стягнути з Фізичної особи-підприємця Товариства з обмеженою відповідальністю, м. Київ, вул.) 350000 (триста п'ятдесят тисяч) грн. 00 коп. авансу, 5250 (п'ять тисяч двісті п'ятдесят) грн. 00 коп. судового збору.

Боржник: Миколайчик

дата народження:

адреса: Київська обл., Ромитинська р.,

РНОКПП:

Стягує: ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ ІС*

адреса: м.Київ, І

код ЄДРПОУ: 6

встановлено:

Відповідно до поданих боржником документів, а саме довідки № 110 з Управління соціального захисту населення Ромитинської РДА Київської області від 03.03.2020 про перебування на обліку боржника та довідки АТ "Ощадбанк" від 27.02.2020 б/н, відкритий рахунок боржника за номером UA193226690000026 призначений виключно для виплати матеріальної допомоги, рух коштів за останні 6 місяців відповідає даному призначенню.

Ураховуючи викладене, та беручи до уваги положення Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», Закону України «Про основні засади соціального захисту ветеранів війни та інших громадян похилого віку в Україні», ст. 46 Конституції України, з метою недопущення порушення права громадянства на пенсійне забезпечення на складовій конституційного права на соціальний захист та згідно з статтею 59 Закону України «Про виконавче провадження».

ПОСТАНОВЛЯЮ:

1. Зняти арешт з рахунку: ТББВ 10026-0583 в АТ "Ощадбанк", IBAN: 193226690000026 що належить боржнику:

Миколайчик

дата народження:

адреса: Київська обл., Ромитинська р.,

РНОКПП:

2. Копії постанови направити на виконання до органу (установи), якому була надіслана постанова про арешт коштів боржника та сторони виконавчого провадження.

3. Постанова може бути оскаржена у порядку та строки, встановлені Законом України «Про виконавче провадження».

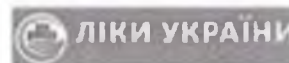
Приватний виконавець

С.МО.

Скасування арешту коштів для виплати заробітної плати у виконавчому
 провадженні №65609361

Заява боржника про зняття арешту з коштів на банківському рахунку

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
 "Державна акціонерна компанія "ЛІКИ
 УКРАЇНИ"

Адреса: 04075, м. Київ, вул. Михайлова Федора, 28
 тел.: +38 067 219 46 14

The state joint-stock company «Liki Ukrainy» 28, Makaynenka Str., Kyiv 04075

Облавоцький районний відділ державної
 виконавчої служби у місті Києві Центрального
 міжрегіонального управління Міністерства
 юстиції (м. Київ)
 вул. Маршала Тимашова, 2-Д, м. Київ, 04212

Державний виконавець: *Гаркавенко А.В.*
 ВП №65609361

Стигмач: Товариство з обмеженою відповідальністю
 «Зайдекс УА»
 вул. Пригорода, буд. 27С, м. Київ, 04211
 ідентифікаційний код: 41335022

Боржник: Публічне акціонерне товариство «Державна
 акціонерна компанія «Ліки України»
 ідентифікаційний код: 20078149
 вул. Михайлова Федора, буд. 28, м. Київ, 04075

Кав. № 261

Від 07.06.2021

ЗАЯВА
 про зняття арешту з банківського рахунку

У провадженні Облавоцького РВ ДВС ЦМУ МЮ перебуває виконання
 провадження №65609361 про стягнення боргу з ПАТ «ДАК «Ліки Україна»
 на користь ТОВ «Зайдекс УА».

В межах вказаного виконавчого провадження постановою про арешт
 коштів боржника від 31.05.2021 р. було накладено арешт на всі банківські
 рахунки ПАТ «ДАК «Ліки Україна», зокрема, на банківський рахунок
 UA28322313 у АТ «Державний експортно-імпортерний
 банк України».

Водночас, вказаний рахунок використовується для виплати заробітної плати працівникам Боржника.

Згідно із п.7.19-7.22 постанови Великої Палати Верховного Суду від 19.05.2020 р. у справі №905/361/19:

7.19. Згідно із частиною п'ятою статті 97 Кодексу законів про працю України оплата праці працівників здійснюється в першочерговому порядку. Всі інші платежі здійснюються власником або уповноваженим ним органом після виконання зобов'язань щодо оплати праці.

7.20. З наведених норм права вбачається, що зобов'язання з виплати заробітної плати мають пріоритет перед іншими зобов'язаннями суб'єкта господарювання, у тому числі тими, які виконуються в примусовому порядку виконання судових рішень.

7.21. У разі виникнення в боржника зобов'язання з виплати заробітної плати в певному розмірі, на кошти, які знаходяться на поточному рахунку боржника, у такому ж розмірі не може бути накладений арешт, я якщо він накладений, то підлягає зняттю.

7.22. Таке зняття арешту здійснюється виконавцем відповідно до частини четвертої статті 59 Закону України «Про виконавче провадження» на підставі поданих боржником документів, підтверджуючих виникнення в боржника зобов'язання з виплати заробітної плати та його розміру. Також арешт в розмірі суми зобов'язання з виплати заробітної плати може бути знятий судом у порядку оскарження відмови виконавця зняти арешт з коштів, призначених для виплати заробітної плати.

У Боржника наявне зобов'язання зі сплати заробітної плати на користь своїх працівників за травень 2021 р. у сумі 181515,20 грн, що підтверджується відомостями на виплату готівки від 31.05.2021 р.

Також на вказану суму треба сплати податок з доходів фізичних осіб у сумі, що складе 54080,78 грн, військовий збір у сумі 3400,00 грн, єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування у сумі 59074,18 грн.

Вказана сума коштів має бути сплачена з банківського рахунку Боржника UA28322313 у АТ «Державний експортно-імпортерський банк України». Вказаний рахунок використовується для виплати заробітної плати, що підтверджується Договором про відкриття карткового рахунку № від 24.10.2019 р. та випискою по рахунку UA283223130

Із вказаної виписки видно, що за період з 01.12.2020 р. по 07.06.2021 р. банківський рахунок UA283223130 використовується для виплати заробітної плати.

За умовами вказаного Договору слід буде сплатити 1815,55 грн комісії банку та 15 грн за виставлення п'яти платіжних доручень.

Таким чином, для виконання свого обов'язку зі сплати заробітної плати за травень 2021 р. Боржник повинен витратити загальну суму у 299900,71 грн.

Відтак, арешт, накладений на вказаний рахунок, підлягає зняттю в розмірі суми коштів 299900,71 грн.

Враховуючи викладене, керуючись ст. 59 Закону України «Про виконавче провадження»,

ПРОШУ:

Зняти арешт з банківського рахунка ПАТ «ДАК Ліки України» UA28322313C у АТ «Державний експортно-імпорتنний банк України» в розмірі суми коштів 299900,71 грн, що накладений постановами про арешт коштів боржника від 31.05.2021 р. у ВП №65609361.

Додатки:

1. Копія договору про відкриття карткового рахунка №07 від 24.10.2019 р.
2. Копія виписки по рахунку UA283223
3. Копія відомостей на виплату готівки від 31.05.2021 р.
4. Копія постанови Великої Палати Верховного Суду від 19.05.2020 р. у справі №905/361/19.

З повагою,
Т.в.о.
голови правління

А. Г. ШАПОВАЛ

Відповідь відділу державної виконавчої служби про відмову у знятті арешту
з коштів на банківському рахунку

**ОБОЛОНСЬКИЙ ВІДДІЛ ДЕРЖАВНОЇ ВИКОНАВЧОЇ СЛУЖБИ У МІСТІ
КИЄВІ ЦЕНТРАЛЬНОГО МІЖРЕГІОНАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ
МІНІСТЕРСТВА ЮСТИЦІЇ (М. КИЇВ)**

вулиця М. Тимощенка, 2-Д, м. Київ, 04212, тел. (044) 426-41-88, Е-mail: obolon@obolon.gov.ua,
СДРПДЮ 25018577

10 червня 2021 № 261/21 На № 261 від 07.06.2021р.

ПАТ «ДАК «Ліки України»
04075, м. Київ, вул. Максименка Федера, 28

Оболонським відділом державної виконавчої служби у місті Києві Центрального міжрегіонального управління Міністерства юстиції (м. Київ) розглянута Ваша заява та в межах компетенції повідомляється наступне.

Відповідно до ч. 2 ст. 48 Закону України «Про виконавче провадження» (далі - Закон) стягнення за виконавчими документами здійснюється в першу чергу на кошти боржника у національній та іноземній валюті, інші цінності, у тому ж числі на кошти на рахунках боржника у банках та інших фінансових установах.

Забороняється звернення стягнення та накладення арешту на кошти на єдиному рахунку, відкритому у порядку, визначеному статтею 35¹ Податкового кодексу України, кошти на рахунках платників податків у системі електронного адміністрування податку на додану вартість, кошти на електронних рахунках платників акцизного податку, на кошти, що перебувають на поточних рахунках із спеціальним режимом використання, відкритих відповідно до статті 15¹ Закону України «Про електроенергетику», на поточних рахунках із спеціальним режимом використання, відкритих відповідно до статті 19¹ Закону України «Про теплопостачання», на поточних рахунках із спеціальним режимом використання для проведення розрахунків за інвестиційними програмами, на поточних рахунках із спеціальним режимом використання для кредитних коштів, відкритих відповідно до статті 26¹ Закону України «Про теплопостачання», статті 18¹ Закону України «Про питну воду, шпигне водопостачання та водовідведення», на спеціальному рахунку експлуатуючої організації (оператора) відповідно до Закону України «Про юридування питань, пов'язаних із забезпеченням ядерної безпеки», на кошти на інших рахунках боржника, накладення арешту та/або звернення стягнення на які заборонено законом.

Згідно ч. 2 ст. 59 Закону виконавець зобов'язаний зняти арешт з коштів на рахунку боржника не пізніше наступного робочого дня з дня надходження від

банку документів, які підтверджують, що на кошти, які знаходяться на рахунку, заборонено звертати стягнення згідно із цим Законом, а також у випадку, передбаченому пунктом 10 частини першої статті 34 цього Закону.

Станом на 10.06.2021 документи, які підтверджують, що на кошти, які знаходяться на рахунку, заборонено звертати стягнення з банку не надходили.

Частиною 4 ст. 59 Закону передбачений вичерпний перелік підстав для зняття арешту з майна (коштів) боржника. У всіх інших випадках арешт може бути знятий за рішенням суду.

Головний державний виконавець

Анна ГАРКАВЕНКО

Скарга на бездіяльність державного виконавця

Господарський суд м. Києва
вул. Б. Хмельницького, 44-в, м. Київ, 01054

Суддя: Джарти В.В.

Справа №910/17669/20

Стягувач: Товариство з обмеженою відповідальністю
«Зайдекс УА»
вул. Приречна, буд. 27Е, м. Київ, 04213
ідентифікаційний код: 41335022

Боржник: Публічне акціонерне товариство
«Державна акціонерна компанія «Ліки України»
вул. Максименка, 28, м. Київ, 04075
ідентифікаційний код: 20078888
Тел.: 0 , E-mail:

Орган Оболонський районний відділ державної
Державної виконавчої виконавчої служби у місті Києві Центрального
служби: міжрегіонального управління Міністерства
юстиції (м. Київ)
вул. Маршала Тимошенка, 2-Д м. Київ, 04212

11.06.2021 р.

СКАРГА на бездіяльність державного виконавця

В Оболонському районному відділом державної виконавчої служби у місті Києві Центрального міжрегіонального управління Міністерства юстиції (м. Київ) (далі – «Оболонський РВ ДВС») перебуває виконавче провадження №65609361 з примусового виконання ухвали Господарського суду м. Києва від 08.04.2021 р. у справі №910/17669/20.

В межах вказаного виконавчого провадження постановою про арешт коштів боржника від 31.05.2021 р. було накладено арешт на грошові кошти, що містяться на відкритих рахунках ПАТ «ДАК «Ліки України», зокрема, на банківський рахунок UA283223130001 у АТ «Державний експортно-імпорتنний банк України».

Водночас, вказаний рахунок використовується для виплати заробітної плати працівникам Боржника.

Згідно із п.7.19-7.22 постанови Великої Палати Верховного Суду від 19.05.2020 р. у справі №905/361/19:

7.19. Згідно із частиною п'ятою статті 97 Кодексу законів про працю України оплата праці працівників здійснюється в першочерговому порядку. Всі інші платежі здійснюються власником або утримовачем цих коштів після виконання зобов'язань щодо оплати праці.

7.20. З наведених норм права вбачається, що зобов'язання з виплати заробітної плати мають пріоритет перед іншими зобов'язаннями суб'єкта господарювання, у тому числі тими, які виконуються в примусовому порядку виконання судових рішень.

7.21. У разі виникнення в боржника зобов'язання з виплати заробітної плати в певному розмірі, на кошти, які знаходяться на поточному рахунку

боржника, у такому ж розмірі не може бути накладений арешт, а якщо він накладений, то підлягає зняттю.

7.22. Таке зняття арешту здійснюється виконавцем відповідно до частини четвертої статті 59 Закону України «Про виконавче провадження» на підставі поданих боржником документів, підтверджуючих виникнення в боржника зобов'язання з виплати заробітної плати та його розміру. Також арешт в розмірі суми зобов'язання з виплати заробітної плати може бути знятий судом у порядку оскарження відмови виконавця зняти арешт з коштів, призначених для виплати заробітної плати.

У Боржника наявне зобов'язання зі сплати заробітної плати на користь своїх працівників за травень 2021 р. у сумі 181515,20 грн, що підтверджується відомостями на виплату готівки від 31.05.2021 р.

Також на вказану суму треба сплати податок з доходів фізичних осіб у сумі, що складе 54080,78 грн, військовий збір у сумі 3400,00 грн, єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування у сумі 59074,18 грн.

Вказана сума коштів має бути списана з банківського рахунка Боржника UA28322313000026004000040126 у АТ «Державний експортно-імпорتنний банк України». Вказаний рахунок використовується для виплати заробітної плати, що підтверджується Договором про відкриття карткового рахунка №0384001205 від 24.10.2019 р. та випискою по рахунку UA283223130000026004000040126.

Із вказаної виписки видно, що за період з 01.12.2020 р. по 07.06.2021 р. банківський рахунок UA28322313000 використовується для виплати заробітної плати.

За умовами вказаного Договору слід буде сплатити 1815,55 грн комісії банку (1% від суми) та 15 грн за виставлення п'яти платіжних доручень (по 3,00 грн. за одне платіжне доручення). Про необхідність сплати вказаних платежів видно, зокрема, із виписки по рахунку UA28322313000, з якою вбачається, що вказані платежі неодмінно проводяться при виплаті заробітної плати.

Таким чином, для виконання свого обов'язку зі сплати заробітної плати за травень 2021 р. Боржник повинен витратити загальну суму у 299900,71 грн.

Відтак, арешт, накладений на вказаний рахунок, підлягає зняттю в розмірі суми коштів 299900,71 грн.

До Оболонського РВ ДВС Боржником було подано заяву №261 від 07.06.2021 про зняття арешту з банківського рахунка.

На вказану заяву була надана відповідь Оболонського РВ ДВС від 10.06.2021 р. №67617, з якої випливає, що арешт з банківського рахунка Боржника знятий не буде.

Відтак, наявна бездіяльність державного виконавця, яка полягає у незнятті арешту з банківського рахунка Боржника.

Згідно із ч.5 ст.59 Закону України «Про виконавче провадження», арешт коштів боржника може бути знятий за рішенням суду.

Відповідно до ч.1 ст.339 ППК України, сторони виконавчого провадження мають право звернутися до суду із скаргою, якщо вважають, що рішенням, дією або бездіяльністю державного виконавця чи іншої посадової особи органу

державної виконавчої служби або приватного виконавця під час виконання судового рішення, ухваленого відповідно до цього Кодексу, порушено їхні права.

Згідно із ст.341 ГПК України, скаргу може бути подано до суду у десятиденний строк з дня, коли особа дізналася або повинна була дізнатися про порушення її права. Оскаржувана бездіяльність була вчинена 10.06.2021 р. – при наданні відповіді на заяву Боржника №261 від 07.06.2021. Відтак, ця скарга подається у встановлений законом строк.

Враховуючи викладене, керуючись ст. 59 Закону України «Про виконавче провадження», ст.ст. 339-345 ГПК України,

ПРОШУ:

1. Визнати неправомірною бездіяльність Оболонського районного відділу державної виконавчої служби у м. Києві Центрального міжрегіонального управління Міністерства юстиції (м. Київ), яка полягає у незнятті арешту з банківського рахунка ПАТ «ДАК «Ліки України» UA28322313000 у АТ «Державний експортно-імпорتنний банк України» в розмірі суми коштів 299900,71 грн на підставі заяви ПАТ «ДАК «Ліки України» №261 від 07.06.2021 про зняття арешту з банківського рахунка.

2. Зняти арешт з банківського рахунка ПАТ «ДАК «Ліки України» UA28322313000 у АТ «Державний експортно-імпорتنний банк України» в розмірі суми коштів 299900,71 грн, що накладений постановою про арешт коштів боржника від 31.05.2021 р. у ВП №65609361.

Додатки:

1. Копія ордеру.
2. Копія свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю.
3. Копія постанови Оболонського РВ ДВС у м. Києві ЦМУ МЮ (м. Київ) від 31.05.2021 р. про відкриття виконавчого провадження №65609361.
4. Копія постанови Оболонського РВ ДВС у м. Києві ЦМУ МЮ (м. Київ) від 31.05.2021 р. ВП №65609361 про арешт коштів боржника.
5. Копія постанови Оболонського РВ ДВС у м. Києві ЦМУ МЮ (м. Київ) від 31.05.2021 р. ВП №65609361 про арешт коштів боржника.
6. Копія заяви ПАТ «ДАК «Ліки України» №261 від 07.06.2021 про зняття арешту з банківського рахунка.
7. Копія відповіді Оболонського РВ ДВС від 10.06.2021 р. №67617.
8. Копія договору про відкриття валютного рахунка / від 24.10.2019 р.
9. Копія виписки по рахунку UA28322313000
10. Копія відомостей на виplate готівки від 31.05.2021 р.
11. Копія постанови Великої Палати Верховного Суду від 19.05.2020 р. у справі №905/361/19.
12. Оригінали описів вкладення у ційній лист та поштових чеків про надання цієї скарги із додатковим учасником виконавчого провадження.

З повагою,
Представник
ПАТ «ДАК «Ліки України»
Адвокат

Д

Ухвала Господарського суду м. Києва від 08.07.2021 р. у справі №910/17669/20 про зняття арешту з коштів на банківському рахунку

Єдиний державний реєстр судових рішень

<https://reestr.court.gov.ua/Review/98221679>

Категорія справи № 910/17669/20: Господарські справи (з 01.01.2019); Справа повного провадження; Справи у спорах, що виникають із провадіння, окремо, двох сторін; Висвітний договір (протокол) медіакомпаній; вадливі послуги.
 Видано судом: 08.07.2021. Зареєстровано: 10.07.2021. Оголошено: 12.07.2021.
 Дата набрання чинності: 08.07.2021
 Номер судового провадження: не вказано

ГОСПОДАРСЬКИЙ СУД міста КИЄВА 01054, м.Київ, вул.Б.Хмельницького,44-В, тел. (044) 254-13-39, E-mail: info@gsd.kyiv.gov.ua

УХВАЛА

м. Київ

08.07.2021 Справа № 910/17669/20

Суддя Господарського суду міста Києва **ДІКАРТИ В. В.**, за участі секретаря судового мейблуса **Резакан Ю. Є.**, розглянувши у судовому засіданні

скаргу Публічного акціонерного товариства "Державна акціонерна компанія "Дніп Україна" на бездіяльність Обласного районного відділу державної виконавчої служби у місті Києві Центрального міжрегіонального управління Міністерства юстиції (м. Київ)

у справі № 910/17669/20

за позовом Товариства з обмеженою відповідальністю "Вайтек UA"

до Публічного акціонерного товариства "Державна акціонерна компанія "Дніп Україна"

про стягнення заборгованості в розмірі 4 394 858,00 грн.

Представники учасників процесу з'явилися протягом акту 23.06.2021.

ВСТАНОВИЛИ:

У листопаді 2020 року Товариство з обмеженою відповідальністю "Вайтек UA" (далі - позивач, Товариство) звернулося до Господарського суду міста Києва із позовом до Публічного акціонерного товариства "Державна акціонерна компанія "Дніп Україна" (далі - відповідач, Компанія, акціонерів) про стягнення заборгованості в розмірі 4 394 858,00 грн, з яких 3 791 845,00 грн суми останнього боргу, 260 551,74 грн пені та 443,04 відсотків штрафів та 364 719,00 грн десятих процентів річних.

Позовні вимоги обґрунтовані належними відомостями з боку відповідача зможивач або жакі цілого повноваження особам повноваженням товариства відомостями до судових актів № 26/16/20 від 20.04.2020.

Ухвалою Господарського суду міста Києва від 16.11.2020 постановою було прийнято до розгляду скаргу провадимою в справі № 910/17669/20, повністюю здійснено розгляд справи за провадженням повного провадження, відпочинку всіма сторонами прийнято на 02.12.2020 та встановлено строки для подання відповідей на скаргу, зазначено на відповідь на скаргу та отримано відповідь.

Ухвалою суду від 03.04.2021 апеляційно змірено ухвалу в справі № 910/17669/20, укладено між Товариством з обмеженою відповідальністю "Вайтек UA" та Публічним акціонерним товариством "Державна акціонерна компанія "Дніп Україна"

19.09.2021 до канцелярії суду Компанією було подано скаргу на бездіяльність Обласного районного відділу державної виконавчої служби у місті Києві Центрального міжрегіонального управління Міністерства юстиції (м. Київ).

Ухвалою суду від 16.06.2021 розгляд скарги було припинено на 23.06.2021.

У судовому засіданні 23.06.2021 відповідачі та державний виконавець не з'явилися.

Висновком 23.06.2021 паво до суду знову про розгляд скарги без участі його представника.

За клопотанням судового мейблуса 23.06.2021 розгляд скарги був відкладений на 06.07.2021.

08.07.2021 до суду через вказану неділяність та додержуючись Господарського суду міста Києва від скарганим надішлю знову про здійснення розгляду скарги за відсутності його представника.

Інци у частині скарги та державний виконавець не надішлю своїх представників для участі в судовому засіданні 28.04.2021.

Згідно з частинами 1, 2 статті 342 Господарського процесуального кодексу України (далі - ЦПК України) скарга розглядається у

Відповідаю до частини третьої статті 52 Закону України «Про виконавче провадження» не підписати арешту в порядку, встановленому цим Законом, кошти, що перебувають на рахунках в спеціальних резервних використаннях спеціальних та інших рахунках, зберігають статтями на не зборовано знаному. Банк, який здійснює установу, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері грошової справи та обслуговування банківських установ, у разі надходження постанови виконавця про арешт коштів, що знаходяться на таких рахунках, крім будь-якої постанови виконавця про щодня припинення реєстру та додержати постанову виконавця без виконання частини арешту коштів, що знаходяться на таких рахунках.

Згідно з абзацом 2 частини 2 статті 59 Закону України «Про виконавче провадження» виконавець зобов'язаний шукати арешт і кошти на рахунку боржника на вказаних наступного робочого дня і дня виконання від банку документів на підтвердження, що на кошти, які знаходяться на рахунку, зборовано повертати стягнення вказані в цих банках, в разі у випадку, передбаченому пунктом 10 частини першої статті 34 цього Закону.

Відповідаю до пункту 16 частини першої статті 34 Закону України «Про виконавче провадження» виконавець зобов'язаний виконувати виконавчих дій у разі виконання стягнення, що виробляють, транспортувати та постачать товарну енергію, надать доступу з використанням електрики та постачання гарячої води, підписувати договірні документи та виконувати, що надать доступу і використання водоканалізації та водопостачання, доступу і постачання теплової води та доступу і водопостачання до реєстру підприємств, що беруть участь у процедури примусового зборованості відповідаю до Закону України «Про заклад, управління та управління зборованості підприємств та підприємств з метою виконання функцій та підписати інструкційні документи та виконувати за статтею енергетики і виконувати провадити, статтями та статтею 6 Наказом виконавця виконати виконати «Накази України» і зобов'язати «Газ України», Публічне акціонерне товариство «Укрспецгаз», постачальник електричної енергії, в банках - підприємства, що виробляють теплу енергію, транспортувати та постачать теплу енергію, надать доступу і використанням електрики та постачання гарячої води, в підприємствах використанням електрики та постачання, що надать доступу і використанням водоканалізації та водопостачання, послуга і постачання теплової води та послуга і водопостачання.

Згідно з пунктом 1 частини четвертої статті 59 Закону України «Про виконавче провадження» підлягають для арешту виконавцем арешту з усього майна (кошти) боржника або його частини з окремими виконавцем документального підтвердження, що результати боржника має спеціальний режим використання та/або зберігати статтями на такі кошти зборовано знаному.

Відповідаю до пункту 1 Інструкції про порядок виконання і зберігання коштів банків та відповідності з цих пунктів банків - підприємств і підприємств, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 12 листопада 2001 року № 402, пов'язаний рахунок - рахунок, що відкривається банком клієнту на договірній основі для обслуговування грошової і здійснення розрахунково-касових операцій та депозитно-кредитних інструментів відповідно до умов договору та вказані законодавством України. До підписаних рахунків також належать рахунки із спеціальним режимом їх використання, що відкриваються у випадках, передбачених Законом України або актами Кабінету Міністрів України.

З наведених мери права з'являється, що судове рішення є обов'язковим до виконання. У разі виконання боржником рішення суду зборованості державою або працівники виконавця здійснюється його виконання виконавцем. Під час виконання виконавчих дій виконавець має право виконати арешт на кошти боржника, що знаходяться на його рахунках у банківських установах. При цьому стаття 48 Закону України «Про виконавче провадження» встановлює невизначений перелік рахунків, на кошти на яких виконавець арешт зборовано знаному, зважаючи, що майном можуть бути майном і інші кошти на рахунках боржника, зокрема статтями або наслідками арешту на всі зборовано.

Отже, виконавець рішення суду, виконавець може виконати арешт на будь-які кошти на рахунках боржника в банківських установах, крім тих, виключених арешту на всі зборовано знаному. При цьому слід бачити, який виконавець відповідно виконавцю виконавця про арешт коштів боржника, відповідно до частини третьої статті 52 Закону України «Про виконавче провадження» повністю виконати статус коштів і рахунків, на якому вони знаходяться, та в разі їх виконання на рахунку, на кошти на якому зборовано виконати арешту, банк крім будь-якої постанови виконавця про щодня припинення реєстру та додержати його постанову без виконання, що є підставою для арешту виконавцем арешту і для арешту згідно із частинною четвертою статті 59 Закону України «Про виконавче провадження».

Також виконавець може самостійно шукати арешт з усіх або частини коштів на рахунку боржника у банківській установі в разі керування документального підтвердження, що рахунок боржника має спеціальний режим використання та/або зберігати статтями на такі кошти зборовано знаному (частини четверта статті 59 Закону України «Про виконавче провадження»).

Четвертим виконавцем України не передбачено відкрити суб'єктам господарювання рахунок і спеціальним режимом їх використання для виплати зарплатній платі. З урахуванням судового рішення з'являється, що рахунок боржника НОМЕР_1, на кошти на якому виконавцем був виконаний арешт, є банківським рахунком боржника, який використовується для обслуговування грошової і здійснення різних розрахунково-касових операцій боржника, у тому числі виплати зарплатній платі. На цьому рахунку зберігаються та зберігаються кошти боржника, зважаючи на плани до виплати зарплатній платі. Виконавчий рахунок не відноситься до рахунків із спеціальним чи іншим режимом використання виконавцем виконання арешту на кошти на якому зборовано.

Також у АД «Державний експортно-імпортний банк України», на яке згідно статті 52 Закону України «Про виконавче провадження» накладений обов'язок виконати статус рахунку та можливість накладення арешту на кошти на цьому, постановою виконавця про накладення арешту на кошти боржника на рахунок НОМЕР_1 виконавцю. За значення статтями про те, що банк також не виконав цей рахунок та кошти на цьому рахунку, на які законом зборовано накладати арешт та зберігати статтями.

Разом з тим кожен має право на працю, що включає можливість заробити собі на життя працюю, ану на вільно обирає або на яку вільно погоджується. Жоден має право на вільний, безпечний і здоровий умови праці, на роботу платно, на вільно від виконавчих знаному. Право на спеціальне одержання виплати за працю пов'язане з законом (стаття 41 Конституції України).

**Скасування арешту коштів для виплати заробітної плати у виконавчому
провадженні №68095020**

Заява боржника про зняття арешту з коштів на банківському рахунку

**Оболонський районний відділ державної
виконавчої служби у місті Києві Центрального
мікрорегіонального управління Міністерства
юстиції (м. Київ)
вул. Маршала Тимошенка, 3-Д, м. Київ, 04212**

**Державний виконавець: Чернишська Т.М.
ВП №68095020**

**Стигунчик: Товариство з обмеженою відповідальністю
«Фармацевтична компанія Віста»
вул. Митрофанова Василя Лещинського, 45 приміщ. 601-1, м. Київ,
03015**

**Боржник: Публічне акціонерне товариство «Державна
акціонерна компанія «Ліки України»
Ідентифікаційний код 26078493
вул. Митрофанова Василя Лещинського, 38 м. Київ, 04075
тел.: –
E-mail:**

02.02.2022 р.

**ЗАЯВА
про зняття арешту з банківського рахунка**

У провадженні Оболонського РВ ДВС ЦМУ МЮ перебуває виконавче провадження №68095020 про стягнення боргу з ПАТ «ДАК «Ліки України» на користь ПрАТ «Інфузія».

В межах вказаного виконавчого провадження постановою про арешт коштів боржника від 11.01.2022 р. було накладено арешт на всі банківські рахунки ПАТ «ДАК «Ліки України», зокрема, на банківський рахунок ЦА у АТ «Державний експортно-імпортерний банк України».

Водночас, вказаний рахунок використовується для виплати заробітної плати працівникам Боржника.

Згідно із п.7.19-7.22 постанови Великої Палати Верховного Суду від 19.05.2020 р. у справі №903/361/19:

7.19. Згідно із частинною п'ятою статті 97 Кодексу законів про працю України оплата праці працівників здійснюється в першочерговому порядку. Всі інші платежі здійснюються власником або уповноваженим ним органом після виконання зобов'язань щодо оплати праці.

7.20. З наведених норм права вбачається, що зобов'язання з виплати заробітної плати мають пріоритет перед іншими зобов'язаннями суб'єкта господарювання, у тому числі тими, які виконуються в примусовому порядку виконання судових рішень.

7.21. У разі виникнення в боржника зобов'язання з виплати заробітної плати в певному розмірі, на кошти, які знаходяться на

поточному рахунку боржника, у такому ж розмірі не може бути накладений арешт, якщо він накладений, то підлягає зняттю.

7.22. Таке зняття арешту здійснюється виконавцем відповідно до частини четвертої статті 59 Закону України «Про виконавче провадження» на підставі поданих боржником документів, підтверджуючих виникнення в боржника зобов'язання з виплати заробітної плати та його розміру. Також арешт в розмірі суми зобов'язання з виплати заробітної плати може бути знятий судом у порядку оскарження відмови виконавця зняти арешт з коштів, призначених для виплати заробітної плати.

У Боржника наявне зобов'язання зі сплати заробітної плати на користь своїх працівників на загальну суму 1 878 633,12 грн, що підтверджується відомостями на виплату готівки та оборотно-сальдовою відомістю.

Також на вказану суму треба сплати податок з доходів фізичних осіб у сумі, що складе 338153,96 грн (18%), військовий збір у сумі 28179,50 грн (1,5%), єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування у сумі 413299,29 грн (22%).

Вказана сума коштів має бути сплачена з банківського рахунка Боржника UA283223130000026004000040126 у АТ «Державний експортно-імпорتنний банк України». Вказаний рахунок використовується для виплати заробітної плати, що підтверджується Договором про відкриття карткового рахунка № _____ від 24.10.2019 р. та виписками по рахунку UA283223

Із вказаних виписок видно, що за період з 01.12.2020 р. по 17.12.2021 р. банківський рахунок UA283223 використовується для виплати заробітної плати.

За умовами вказаного Договору слід буде сплатити 18786,34 грн комісії банку та 45 грн за виготовлення п'ятнадцяти платіжних доручень.

Таким чином, для виконання свого обов'язку зі сплати заробітної плати Боржник повинен витратити загальну суму у 2677097,21 грн.

Відтак, арешт, накладений на вказаний рахунок, підлягає зняттю в розмірі суми коштів 2677097,21 грн.

Слід зазначити, що в аналогічній ситуації ухвалою Господарського суду м. Києва від 08.07.2021 р. у справі №910/17669/20 було визнано неправомірною бездіяльністю Оболонського районного відділу державної виконавчої служби у місті Києві Центрального міжрегіонального управління Міністерства юстиції (м. Київ), яка полягає у відмові зняти арешт з банківського рахунка ПАТ «ДАК «Ліки України» UA2 _____ у АТ «Державний експортно-імпорتنний банк України» в розмірі суми коштів 299 900,71 грн на підставі заяви ПАТ «ДАК «Ліки України» № 261 від 07.06.2021 про зняття арешту з банківського рахунка та вирішено зняти арешт з банківського рахунка ПАТ «ДАК «Ліки України» UA2 _____ у АТ

«Державний експортно-імпорتنний банк України» в розмірі суми коштів 299 900,71 грн, що накладений постановою про арешт коштів боржника від 31.05.2021 у ВП №65609361.

Також в іншій аналогічній ситуації ухвалою Господарського суду міста Києва від 17.01.2022 р. у справі №910/3944/21 було вирішено, зокрема, визнати неправомірною бездіяльність Оболонського районного відділу державної виконавчої служби у місті Києві Центрального міжрегіонального управління Міністерства юстиції (м. Київ), яка полягає у не знятті арешту з банківського рахунка публічного акціонерного товариства «Державна акціонерна компанія «Ліки України» UA: , відкритому у акціонерному товаристві «Державний експортно-імпорتنний банк України» в сумі коштів 2410834,11 грн на підставі заяви ПАТ «ДАК «Ліки України» від 24.12.2021 №399.

Таким чином, у цьому виконавчому провадженні за аналогічних обставин арешт з банківського рахунка повинен бути знятий для забезпечення виплати заробітної плати працівникам Боржника.

Враховуючи викладене, керуючись ст. 59 Закону України «Про виконавче провадження»,

ПРОШУ:

Зняти арешт з банківського рахунка ПАТ «ДАК Ліки України» UA283223130000026004000040126 у АТ «Державний експортно-імпорتنний банк України» в розмірі суми коштів 2 677 097,21 грн, що накладений постановою про арешт коштів боржника від 11.01.2022 р. у ВП №68095020.

Додатки:

1. Копія довіреності на представництво ПАТ «ДАК «Ліки України».
2. Копія свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю.
3. Копія договору про відкриття карткового рахунка №0384001205 від 24.10.2019 р.
4. Копія виписки по рахунку UA2832 за період 01.12.2020 – 07.06.2021 р.
5. Копія виписки по рахунку UA2832 за період 01.06.2021 – 17.12.2021 р.
6. Копія відомості на виплату готівки №1 за січень 2022 р.
7. Копія відомості на виплату готівки №2 за січень 2022 р.
8. Копія відомості на виплату готівки №3 за січень 2022 р.
9. Копія оборотно-сальдової відомості.
10. Копія постанови Великої Палати Верховного Суду від 19.05.2020 р. у справі №905/361/19.
11. Копія ухвали Господарського суду м. Києва від 08.07.2021 р. у справі №910/17669/20.
12. Копія ухвали Господарського суду м. Києва від 17.01.2022 р. у справі №910/3944/21.

З повагою,
Представник ПАТ «ДАК «Ліки України»
Адвокат

Д

Відповідь відділу державної виконавчої служби про відмову у знятті арешту
з коштів на банківському рахунку

ОБОЛОНСЬКИЙ ВІДДІЛ ДЕРЖАВНОЇ ВИКОНАВЧОЇ СЛУЖБИ У МІСТІ
КИЄВІ ЦЕНТРАЛЬНОГО МІЖРЕГІОНАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ
МІНІСТЕРСТВА ЮСТИЦІЇ (М. КИЇВ)

вулиця М. Тимощенка, 7-Д, м. Київ, 04212, тел. (044) 426-41-88, E-mail: vdos.cboblon@ukr.net,
ЄДРПОУ 35018577

16.02.2022 № _____
На № 4070 від 04.02.2022

ПАТ «ДАК «Ліки України»
04075, м. Київ, вул. Максименка Федора, 28

Оболонським відділом державної виконавчої служби у місті Києві Центрального міжрегіонального управління Міністерства юстиції (м. Київ), розглянута Ваша заява та в межах компетенції повідомляється наступне.

У відділі на виконанні перебуває зведене виконавче провадження № 68193439 на загальну суму стягнення боргу в розмірі 2196614,13 до складу якого входять:

- № 67881740 щодо примусового виконання наказу № 910/3944/21 від 06.12.2021 про стягнення з Вас на користь ПАТ «Інфузія» боргу в розмірі 1421662,99 грн

- № 68095020 щодо примусового виконання ухвали № 910/16569/20 від 26.01.2021 Господарського суду м. Києва про стягнення з Вас на користь ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ФАРМАЦЕВТИЧНА КОМПАНІЯ ВІСТА" боргу в розмірі 774951,14 грн.

11.02.2022 державним виконавцем винесена постанова про арешт коштів з урахуванням основного боргу, виконавчого збору та витрат виконавчого провадження на загальну суму 852 774,25 грн яку направлено до банківських установ для виконання, а саме до АТ "Укресімбанк", АТ "АЛЬФА-БАНК".

24.01.2022 до відділу надійшла відповідь з АТ "Укресімбанк" про те що постанова про арешт коштів боржника прийнята до виконання в межах суми.

Також банком зазначено що інші зупинення вдаткових операцій за рахунками боржника Банком не здійснювались.

Згідно ч. 2 ст. 59 Закону виконавець зобов'язаний зняти арешт з коштів на рахунку боржника не пізніше наступного робочого дня з дня надходження від банку документів, які підтверджують, що на кошти, які знаходяться на рахунку, заборонено звертати стягнення згідно із цим Законом, а також у випадку, передбаченому пунктом 10 частини першої статті 34 цього Закону.

Станом на 16.02.2022 документи які підтверджують, що на кошти які знаходяться на рахунку, заборонено звертати стягнення з банку не надходили.

Відповідно до ч. 2 ст. 48 Закону України «Про виконавче провадження» (далі - Закон) стягнення за виконавчими документами звертається в першу чергу на кошти боржника у національній та іноземній валютах, інші цінності, у тому числі на кошти на рахунках боржника у банках та інших фінансових установах.

Забороняється звернення стягнення та накладення арешту на кошти на єдиному рахунку, відкритому у порядку, визначеному статтею 35¹ Податкового кодексу України, кошти на рахунках платників податків у системі електронного адміністрування податку на додану вартість, кошти на електронних рахунках платників акцизного податку, на кошти, що перебувають на поточних рахунках із спеціальним режимом використання, відкритих відповідно до статті 15¹ Закону України «Про електроенергетику», на поточних рахунках із спеціальним режимом використання, відкритих відповідно до статті 19¹ Закону України «Про теплопостачання», на поточних рахунках із спеціальним режимом використання для проведення розрахунків за інвестиційними програмами, на поточних рахунках із спеціальним режимом використання для кредитних коштів, відкритих відповідно до статті 26¹ Закону України «Про теплопостачання», статті 18¹ Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення», на спеціальному рахунку експлуатуючої організації (оператора) відповідно до Закону України «Про впорядкування питань, пов'язаних із забезпеченням атомної безпеки», на кошти на інших рахунках боржника, накладення арешту та/або звернення стягнення на які заборонено законом.

Згідно ч. 2 ст. 59 Закону виконавець зобов'язаний зняти арешт з коштів на рахунку боржника не пізніше наступного робочого дня з дня надходження від банку документів, які підтверджують, що на кошти, які знаходяться на рахунку, заборонено звертати стягнення згідно із цим Законом, а також у випадку, передбаченому пунктом 10 частини першої статті 34 цього Закону.

Частиною 4 ст. 59 Закону передбачений **вичерпний перелік підстав для зняття арешту з майна (коштів) боржника**. У всіх інших випадках арешт може бути знятий за рішенням суду.

Додаток на 1 арк. відповідь банку АТ «УкрСітіБанк» №0408900/1364-22

Заступник начальника відділу

Тетяна ЧЕРНЯВСЬКА

Скарга на бездіяльність державного виконавця

Господарський суд м. Києва
вул. Б. Хмельницького, 44-в, м. Київ, 01054

Суддя: Стасюк С.В.

Справа №910/16569/20

Стягувач: Товариство з обмеженою відповідальністю
«Фармацевтична компанія Віста»
вул. Митрополита Василя Липківського, 45 приміщ 601-1,
м. Київ, 03035
ідентифікаційний код: 37642513

Боржник: Публічне акціонерне товариство
«Державна акціонерна компанія «Ліки України»
вул. Максименка, 28, м. Київ, 04075
ідентифікаційний код: 20078889
Тел: +

Орган Оболонський районний відділ державної
Державної виконавчої виконавчої служби у місті Києві Центрального
служби: міжрегіонального управління Міністерства
юстиції (м. Київ)
вул. Маршала Тимошенка, 2-Д, м. Київ, 04212

21.02.2022 р.

СКАРГА

на бездіяльність державного виконавця

В Оболонському районному відділом державної виконавчої служби у місті Києві Центрального міжрегіонального управління Міністерства юстиції (м. Київ) (далі – «Оболонський РВ ДВС») перебуває виконавче провадження №68095020 про стягнення боргу з ПАТ «ДАК «Ліки України» на користь ТОВ «Фармацевтична компанія Віста» з примусового виконання ухвали Господарського суду м. Києва від 26.01.2021 р. №910/16569/20.

В межах вказаного виконавчого провадження постановою про арешт коштів боржника від 11.01.2022 р. було накладено арешт на всі банківські рахунки ПАТ «ДАК «Ліки України», зокрема, на банківський рахунок UA2832231 у АТ «Державний експортно-імпортерський банк України».

Водночас, вказаний рахунок використовується для виплати заробітної плати працівникам Боржника.

Згідно із п.7.19-7.22 постанови Великої Палати Верховного Суду від 19.05.2020 р. у справі №905/361/19:

7.19. Згідно із частиною п'ятою статті 97 Кодексу законів про працю України оплата праці працівників здійснюється в першочерговому порядку. Всі інші платежі здійснюються власникам або уповноваженим ним органам після виконання зобов'язань щодо оплати праці.

7.20. З наведених норм права вбачається, що зобов'язання з виплати заробітної плати мають пріоритет перед іншими зобов'язаннями суб'єкта

господарювання, у тому числі тими, які виконуються в примусовому порядку виконання судових рішень.

7.21. У разі виникнення в боржника зобов'язання з виплати заробітної плати в певному розмірі, на кошти, які знаходяться на поточному рахунку боржника, у такому ж розмірі не може бути накладений арешт, а якщо він накладений, то підлягає зняттю.

7.22. Таке зняття арешту здійснюється виконавцем відповідно до частини четвертої статті 59 Закону України «Про виконавче провадження» на підставі поданих боржником документів, підтверджуючих виникнення в боржника зобов'язання з виплати заробітної плати та його розміру. Також арешт в розмірі суми зобов'язання з виплати заробітної плати може бути знятий судом у порядку оскарження відомості виконавця зняти арешт з коштів, призначених для виплати заробітної плати.

У Боржника наявне зобов'язання зі сплати заробітної плати на користь своїх працівників на загальну суму 1 878 633,12 грн, що підтверджується відомостями на виплату готівки та оборотно-сальдовою відомістю.

Також на вказану суму треба сплати податок з доходів фізичних осіб у сумі, що складе 338 153,96 грн (18%), військовий збір у сумі 28 179,50 грн (1.5%), єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування у сумі 413 299,29 грн (22%).

Вказана сума коштів має бути сплачена з банківського рахунку Боржника UA2832231 у АТ «Державний експортно-імпорتنний банк України». Вказаний рахунок використовується для виплати заробітної плати, що підтверджується Договором про відкриття карткового рахунку №0 від 24.10.2019 р. та виписками по рахунку UA2832231

Із вказаних виписок видно, що за період з 01.12.2020 р. по 17.12.2021 р. банківський рахунок UA2832231 використовується для виплати заробітної плати.

За умовами вказаного Договору слід буде сплатити 18786,34 грн комісії банку та 45 грн за виставлення п'ятнадцяти платіжних доручень.

Таким чином, для виконання свого обов'язку зі сплати заробітної плати Боржник повинен витратити загальну суму у 2 677 097,21 грн.

Відтак, арешт, накладений на вказаний рахунок, підлягає зняттю в розмірі суми коштів 2 677 097,21 грн.

До Оболонського РВ ДВС представником Боржника було подано заяву від 02.02.2022 про зняття арешту з банківського рахунка.

На вказану заяву була надана відповідь Оболонського РВ ДВС від 16.02.2022 р., з якої випливає, що арешт з банківського рахунка Боржника знятий не буде.

Відтак, наявна бездіяльність державного виконавця, яка затягує у незнятті арешту з банківського рахунка Боржника.

Слід зазначити, що в аналогічній ситуації ухвалою Господарського суду м. Києва від 08.07.2021 р. у справі №910/17669/20 було визнано неправамірною бездіяльність Оболонського районного відділу державної виконавчої служби у

місті Києві Центрального міжрегіонального управління Міністерства юстиції (м. Київ), яка полягає у відмові зняти арешт з банківського рахунка ПАТ «ДАК «Ліки України» UA28322 у АТ «Державний експортно-імпорتنний банк України» в розмірі суми коштів 299 900,71 грн на підставі заяви ПАТ «ДАК «Ліки України» № 261 від 07.06.2021 про зняття арешту з банківського рахунка та вирішено зняти арешт з банківського рахунка ПАТ «ДАК «Ліки України» UA28322 у АТ «Державний експортно-імпорتنний банк України» в розмірі суми коштів 299 900,71 грн, що накладений постановою про арешт коштів боржника від 31.05.2021 у ВП №65609361.

Також в іншій аналогічній ситуації ухвалою Господарського суду міста Києва від 17.01.2022 р. у справі №910/3944/21 було вирішено, зокрема, визнати неправомірною бездіяльність Оболонського районного відділу державної виконавчої служби у місті Києві Центрального міжрегіонального управління Міністерства юстиції (м. Київ), яка полягає у не знятті арешту з банківського рахунка публічного акціонерного товариства «Державна акціонерна компанія «Ліки України» UA28322, відкритому у акціонерному товаристві «Державний експортно-імпорتنний банк України» в сумі коштів 2410834,11 грн на підставі заяви ПАТ «ДАК «Ліки України» від 24.12.2021 №399.

Згідно із ч.5 ст.59 Закону України «Про виконавче провадження», арешт коштів боржника може бути знятий за рішенням суду.

Відповідно до ч.1 ст.339 ГПК України, сторони виконавчого провадження мають право звернутися до суду із скаргою, якщо вважають, що рішенням, дією або бездіяльністю державного виконавця чи іншої посадової особи органу державної виконавчої служби або приватного виконавця під час виконання судового рішення, ухваленого відповідно до цього Кодексу, порушено їхні права.

Згідно із ст.341 ГПК України, скаргу може бути подано до суду у десятиденний строк з дня, коли особа дізналася або повинна була дізнатися про порушення її права. Оскаржувана бездіяльність була вчинена 16.02.2022 р. – при наданні відповіді на заяву Боржника від 02.02.2022. Відтак, ця скарга подается у встановлений законом строк.

Враховуючи викладене, керуючись ст. 59 Закону України «Про виконавче провадження», ст.ст. 339-345 ГПК України,

ПРОШУ:

1. Визнати неправомірною бездіяльністю Оболонського районного відділу державної виконавчої служби у місті Києві Центрального міжрегіонального управління Міністерства юстиції (м. Київ), яка полягає у незнятті арешту з банківського рахунка ПАТ «ДАК «Ліки України» UA28322 у АТ «Державний експортно-імпорتنний банк України» в розмірі суми коштів 2677097,21 грн на підставі заяви представника ПАТ «ДАК «Ліки України» від 02.02.2022 про зняття арешту з банківського рахунка.

2. Зняти арешт з банківського рахунка ПАТ «ДАК «Ліки України» UA283223 у АТ «Державний експортно-імпорتنний банк

України» в розмірі суми коштів 2677097,21 грн що накладеній постановою про арешт коштів боржника від 11.01.2022 р.. у виконавчому провадженні №68095020.

Додатки:

1. Копія довіреності №400 від 24.12.2021 р.
2. Копія свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю.
3. Копія постанови Оболонського РВ ДВС у м. Києві ЦМУ МЮ (м. Київ) від 11.01.2022 р. про відкриття виконавчого провадження №68095020.
4. Копія постанови Оболонського РВ ДВС у м. Києві ЦМУ МЮ (м. Київ) від 11.01.2022 р. ВП №68095020 про арешт коштів боржника.
5. Копія заяви представника ПАТ «ДАК «Інкі Україна» від 02.02.2022 про зняття арешту з банківського рахунка.
6. Копія відповіді Оболонського РВ ДВС у м. Києві ЦМУ МЮ (м. Київ) від 16.02.2022 р.
7. Копія договору про відкриття карткового рахунка №0184001205 від 24.10.2019 р.
8. Копія виписки по рахунку UA283223130 за період 01.12.2020 – 07.06.2021 р.
9. Копія виписки по рахунку UA283223130 за період 01.06.2021 – 17.12.2021 р.
10. Копія відомості на виплату готівки №1 за січень 2022 р.
11. Копія відомості на виплату готівки №2 за січень 2022 р.
12. Копія відомості на виплату готівки №3 за січень 2022 р.
13. Копія оборотно-сальдової відомості.
14. Копія постанови Великої Палати Верховного Суду від 19.05.2020 р. у справі №905/361/19.
15. Копія ухвали Господарського суду м. Києва від 08.07.2021 р. у справі №910/17669/20.
16. Копія ухвали Господарського суду м. Києва від 17.01.2022 р. у справі №910/3944/21.
17. Оригінали опісів вкладення у шнуровий лист та поштових чеків про надсилання цієї скрині із додатками учасникам виконавчого провадження.

З повагою,

Представник

ПАТ «ДАК «Інкі Україна»

Адвокат

Д

Ухвала Господарського суду м. Києва від 07.06.2022 р. у справі №910/16569/20 про зняття арешту з коштів на банківському рахунку

Про встановлення з питань судової системи документообігу суду

68095420

КОГ

ГОСПОДАРСЬКИЙ СУД міста КИЄВА

01034 м.Київ, пл.Б.Хмельницького,44-В, тел. (044) 284-18-98, E-mail: info@gsd.kyiv.ua

УХВАЛА
м. Київ

07.06.2022

Справа № 910/16569/20

Господарський суд міста Києва у складі судді Киришок Т.Ю., за участі секретаря судового засідання Маринченко М.В., розглянувши

скаргу Публічного акціонерного товариства "Ліки України" на бездіяльність державного виконавця Оболонського районного відділу державної виконавчої служби у місті Києві Центрального міжрегіонального управління юстиції (м.Київ) у справі №910/16569/20 за позовом Товариства з обмеженою відповідальністю "Фармацевтична компанія Віста" до Публічного акціонерного товариства "Ліки України" про стягнуття боргованості за договором поставки у розмірі 10 945 264,81 грн.

За участю представників:
від скаргника (виповідача) – не з'явився
позивача – не з'явився
В.Д.В.С. – не з'явився

ВСТАНОВИВ:

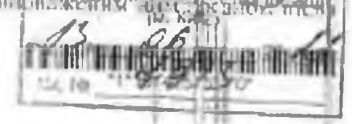
У провадженні Господарського суду міста Києва перебувала справа № 910/16569/20 за позовом Товариства з обмеженою відповідальністю "Фармацевтична компанія Віста" до Публічного акціонерного товариства "Ліки України" про стягнення боргованості за договором поставки у розмірі 10 945 264,81 грн.

Ухвалою Господарського суду міста Києва від 26.03.2021 затверджено мирову угоду від 15.01.2021 у справі №910/16569/20, укладену між Товариством з обмеженою відповідальністю "Фармацевтична компанія Віста" та Публічним акціонерним товариством "Ліки України" та закрито провадження у справі.

29.03.2022 до суду надійшла скарга Публічного акціонерного товариства "Ліки України" на бездіяльність державного виконавця Оболонського районного відділу державної виконавчої служби у місті Києві Центрального міжрегіонального управління юстиції (м.Київ), в якій скаргник просить суд визнати неправомірною бездіяльність Оболонського районного відділу державної виконавчої служби у місті Києві Центрального міжрегіонального управління Міністерства юстиції (м.Київ), що полягає у невиконанні банківського рахунку скаргника в розмірі суми коштів 2 677 097,21 грн та просить суд зняти арешт відповідного рахунку.

Скарга обґрунтована тим, що рахунок, на який було накладено арешт в сумі коштів 2 677 097,21 грн використовується для виплати заробітної плати працівникам скаргника, накладення арешту на відповідний рахунок суперечить нормам статті 97 Кодексу про виконавче право України, згідно якого кожен окремий працівник повинен бути зареєстрований порозуму та всі працівники скаргника повинні бути власником або уповноваженими осіб скаргника.

Згідно з оригіналом
Секретар с/з Маринченко М.

виконання зобов'язань щодо оплати праці.

Відповідно до частини першої статті 339 Господарського процесуального кодексу України, сторони виконавчого провадження мають право звернутися до суду із скаргою якщо вважають, що рішенням, дією або бездіяльністю державного виконавця чи іншої посадової особи органу державної виконавчої служби або приватного виконавця під час виконання судового рішення, ухваленого відповідно до цього Кодексу, порушено їхні права.

Частинною першою статті 342 Господарського процесуального кодексу України передбачено що скарга розглядається у десятиденний строк у судовому засіданні за участю стягувача, боржника і державного виконавця або іншої посадової особи органу державної виконавчої служби чи приватного виконавця, рішенням, дією чи бездіяльністю яких оскаржуються.

Ухвалою Господарського суду міста Києва від 23.05.2022 розгляд скарги призначено на 07.06.2022.

Відповідно до частини першої статті 339 Господарського процесуального кодексу України, сторони виконавчого провадження мають право звернутися до суду із скаргою якщо вважають, що рішенням, дією або бездіяльністю державного виконавця чи іншої посадової особи органу державної виконавчої служби або приватного виконавця під час виконання судового рішення, ухваленого відповідно до цього Кодексу, порушено їхні права.

Частинною першою статті 342 Господарського процесуального кодексу України передбачено що скарга розглядається у десятиденний строк у судовому засіданні за участю стягувача, боржника і державного виконавця або іншої посадової особи органу державної виконавчої служби чи приватного виконавця, рішенням, дією чи бездіяльністю яких оскаржуються. Неявка стягувача, боржника, державного виконавця або іншої посадової особи органу державної виконавчої служби, приватного виконавця, які належним чином повідомлені про дату, час і місце розгляду скарги, не перешкоджають її розгляду.

В судовому засіданні 07.06.2022 представники учасників судового процесу не явилися. Представником скаржника 27.05.2022 було подано клопотання про розгляд справи без участі його представника, представниками стягувача та ВДВС повідомлено про отримання своєї неявки суду не налягає, про час та місце розгляду скарги останній був повідомлений належним чином, що підтверджується рекомендаційними повідомленнями про вручення поштового відправлення. За таких підстав, керуючись положеннями статті 342 Господарського процесуального кодексу України суд вважає за можливе розглядати дану скаргу за відсутності представників учасників процесу.

Оцінюючи наявні в матеріалах справи документи, які мають значення для розгляду скарги, проаналізувавши установлені фактичні обставини в їх сукупності, суд дійшов висновку про необхідність задоволення скарги з огляду на наступне.

З матеріалів справи вбачається, що в Оболонському районному відділі державної виконавчої служби у місті Києві Центрального міжрегіонального управління Міністерства юстиції (м.Київ) перебуває виконавче провадження №68095020 про стягнення боргу з ПАТ «ДАК «Ліки України» на користь ТОВ «Фармацевтична компанія Віста» з примусового виконання ухвали Господарського суду м.Києва від 26.01.2021р. №910/16569/20.

У межах вказаного виконавчого провадження постановою про арешт коштів боржника від 11.01.2022 було накладено арешт на всі банківські рахунки ПАТ «ДАК «Ліки України», зокрема, на банківський рахунок UA 2832231300 відкритий у АТ «Державний експортно-імпорتنний банк України».

Водночас, зазначений рахунок використовується для виплати заробітної плати працівникам боржника.

Скаржником було подано до Оболонського районного відділу державної виконавчої служби у місті Києві Центрального міжрегіонального управління Міністерства юстиції (м.Київ) запит від 02.02.2022 про зняття арешту з банківського рахунку ПАТ «ДАК «Ліки України», відкритого у АТ «Державний експортно-імпорتنний банк України», на суму коштів 2 677 097,21 грн, необхідної для виплати заробітної плати працівникам боржника.

Оболонським районним відділом державної виконавчої служби міста Києва Центрального міжрегіонального управління Міністерства юстиції (м.Київ) було надано відповідь від 16.02.2022 на вказану заяву, в якій відмовлено у знятті арешту з вказаних рахунків, посилаючись на відсутність для цього правових підстав.

Згідно з пунктом 7 частини третьої статті 18 Закону України "Про виконавче провадження" виконавець під час здійснення виконавчого провадження має право накладати арешт на кошти та інші цінності боржника, зокрема на кошти, які перебувають у касах, на рахунках у банках, інших фінансових установах та органах, що здійснюють казначейське обслуговування бюджетних коштів (крім коштів на одному рахунку, відкритому у порядку випаченому статтею 35¹ Податкового кодексу України, коштів на рахунках платників податків у системі електронного адміністрування податку на додану вартість, коштів на електронних рахунках платників акцизного податку, коштів на спеціальних рахунках заборонено законом), спеціальних та інших рахунках, звернення стягнення на ім'я зберігання грошей.

Частинами першою- третьою статті 56 Закону України "Про виконавче провадження" передбачено, що арешт майна (коштів) боржника застосовується для забезпечення реалізації виконавчих рішень.

Арешт на майно (кошти) боржника складається виконавцем шляхом виконання постанови про арешт майна (коштів) боржника або про опис та арешт майна (коштів) боржника.

Арешт накладається у розмірі суми стягнення з урахуванням виконавчого збору, витрат виконавчого провадження, штрафів та основної винагороди приватного виконавця на все майно боржника або на окремі речі.

Відповідно до абзацу другого частини другої статті 48 Закону України "Про виконавче провадження" забороняється звернення стягнення та накладення арешту на кошти на одному рахунку, відкритому у порядку, визначеному статтею 35¹ Податкового кодексу України, кошти на рахунках платників податків у системі електронного адміністрування податку на додану вартість, кошти на електронних рахунках платників акцизного податку, ці кошти, що перебувають на поточних рахунках із спеціальним режимом використання, відкритих відповідно до статті 15¹ Закону України "Про електросервісину" на поточних рахунках із спеціальним режимом використання, відкритих відповідно до статті 19 Закону України "Про теплопостачання", на поточних рахунках із спеціальним режимом використання для проведення розрахунків за інвестиційними програмами, на поточних рахунках із спеціальним режимом використання для кредитних коштів, відкритих відповідно до статті 26¹ Закону України "Про теплопостачання", статті 18¹ Закону України "Про питну воду, опічне теплопостачання та відключення", на спеціальному рахунку спеціалізованої організації (оператора) відповідно до Закону України "Про впорядкування опічного пов'язаних із забезпеченням ядерної безпеки", на кошти на інших рахунках боржника накладення арешту та/або звернення стягнення на які заборонено законом.

Згідно з частиною третьою статті 52 Закону України "Про виконавче провадження" та підлягають арешту в порядку, встановленому цим Законом, кошти, що перебувають на рахунках із спеціальним режимом використання, спеціальних та інших рахунках, звернення стягнення на які заборонено законом. Банк, інша фінансова установа, централізований орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, у разі надходження постанови виконавця про арешт коштів, що знаходяться на таких рахунках, зобов'язані повідомити виконавця про цілове призначення рахунку та довернути постанову виконавця без виконання в частині арешту коштів, що знаходяться на таких рахунках.

Абзацом другим частини другої статті 59 Закону України "Про виконавче провадження" передбачено, що виконавець зобов'язаний зняти арешт з коштів на рахунку боржника з наступного робочого дня з дня надходження від банку документів, які підтверджують, що на кошти, які знаходяться на рахунку, заборонено зняття з коштів згідно з цим Законом, а також відповідно до пунктів 10, 15 частини першої статті 59 Закону України "Про виконавче провадження".

Згідно з пунктом 10 статті 59 Закону України "Про виконавче провадження" виконавець зобов'язаний зняти арешт з коштів на рахунку боржника з наступного робочого дня з дня надходження від банку документів, які підтверджують, що на кошти, які знаходяться на рахунку, заборонено зняття з коштів згідно з цим Законом, а також відповідно до пунктів 10, 15 частини першої статті 59 Закону України "Про виконавче провадження".
Секретар відділу виконавчої служби

1730142619

статті 34 цього Закону.

Згідно з пунктом 1 частини четвертої статті 59 Закону України "Про виконавче провадження" підставами для зняття виконавцем арешту з усього майна (включно з боржником або його родичами) є отримання виконавцем документального підтвердження, що рахунок боржника має спеціальний режим використання та/або звернення стягнення на такі кошти заборонено законом.

Пунктом 3 Інструкції про порядок відкриття і закриття рахунків клієнта банків і кореспондентських рахунків банків - резидентів і нерезидентів, затвердженої постановою правління Національного банку України від 12.11.2003 №492 (у редакції постанови правління Національного банку України від 01.04.2019 №56), визначено, що поточний рахунок - це рахунок, що відкривається банком клієнту на договірній основі для зберігання грошей і здійснення розрахунково-касових операцій за допомогою платіжних інструментів відповідно до умов договору та вимог законодавства України.

До поточних рахунків також належать рахунки із спеціальним режимом їх використання, що відкриваються у випадках, передбачених законами України або актами Кабінету Міністрів України.

З наведеного вбачається, що під час вчинення виконавчих дій виконавець має перевіряти наявність арешту на кошти боржника, що містяться на його рахунках у банківських установах. При цьому, стаття 48 Закону України "Про виконавче провадження" встановлює певні обмеження на переказ коштів, на кошти на які накладати арешт заборонено, зокрема, що законом можуть бути визначені й інші кошти на рахунках боржника, з яких стягнення або накладення арешту на які заборонено.

Отже, виконуючи рішення суду, виконавець може накладати арешт на будь-які кошти на рахунках боржника в банківських установах, крім тих, накладення арешту на які заборонено законом.

Чинним законодавством України не передбачено відкриття суб'єктам господарювання рахунків із спеціальним режимом їх використання для виплати заробітної плати.

Стаття 43 Конституції України передбачено, кожен має право вільно обирати, що працювати, що працювати за умови, які він вільно обирає або на яку він погоджується. Кожен має право на відпочинок, безпечні і здорові умови праці та заробітну плату, не меншу від визначеної законом. Право на своєчасне одержання винагороди за працю захищається законом.

Відповідно до частини п'ятої статті 97 Кодексу законів про працю України виплата зарплати працівників здійснюється в першочерговому порядку. Всі інші платежі здійснюються власником або уповноваженим ним органом після виконання зобов'язань щодо виплати зарплати.

Тобто зобов'язання з виплати заробітної плати мають пріоритет перед іншими зобов'язаннями суб'єкта господарювання, у тому числі тими, які виконуються в примусовому порядку виконання судових рішень.

У раз виникнення в боржника зобов'язання з виплати заробітної плати певною сумою, на кошти, які знаходяться на поточному рахунку боржника, у такому ж розмірі не може бути накладений арешт, якщо він накладений, то підлягає зняттю.

Таке зняття арешту здійснюється виконавцем відповідно до частини четвертої статті 59 Закону України "Про виконавче провадження" на підставі поданих боржником документів, що підтверджують виникнення в боржника зобов'язання з виплати заробітної плати та його розміру. Також арешт в розмірі суми зобов'язання з виплати заробітної плати може бути знятий судом у порядку оскарження відмови виконавця зняти арешт з коштів, призначених для виплати заробітної плати. Аналогічна правова позиція вказана у постанові Великої Палати Верховного Суду від 19.05.2020 зі справи №905/261/19 (провадження №12-28ге20).

Судом встановлено на матеріалах справи підтверджено, що у боржника наявні зобов'язання зі сплати заробітної плати на користь своїх працівників на звітну суму 1 878 633,12 грн, що підтверджується відомостями про виплату готівки на оборотних касових відомістях.

На вказану суму нараховується податок з доходів фізичних осіб у сумі, що складає 187 863,31 грн.

Згідно з оригіналом
Секретар с/з Маринченко М.В.

338 133,96 грн (18%), нісєвковий збір у сумі 28179,50 грн (1,5%), єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування у сумі 413 299,29 грн (22,4%).

Вказана сума коштів має бути сплачена з банківського рахунку боржника відкритого у АТ «Державний експортно-імпортний банк України», оскільки даний рахунок використовується для виплати заробітної плати. Це підтверджується договором про відкриття карткового рахунка №031001205 від 24.10.2019 р. та виписками по рахунку UA2832231300.

Крім того, за умовами вказаного Договору передбачено оплату 1878634 грн комісії банку та 45 грн за виставлення п'ятнадцяти платіжних доручень.

Таким чином, для виконання свого обов'язку зі сплати заробітної плати боржник повинен витратити загальну суму в розмірі 2 677 097,21 грн. з вказаного рахунку.

Відповідно до частини першої та другої статті 343 Господарського процесуального кодексу України за результатами розгляду скарги суд постановляє ухвалу. У разі встановлення об'єктивності скарги суд випиє оскаржуване рішення, діє чи бездіяльність неправомірним і зобов'язує державного виконавця або іншу посадову особу органу державної виконавчої служби, приватного виконавця усунути порушення (посомати порушення право заявника).

Таким чином, прийнявши до уваги пріоритет виконання зобов'язання щодо виплати заробітної плати працівникам скаржника, суд приходять до висновку про наявність правових підстав для задоволення скарги та необхідності зняття арешту з рахунку скаржника UA2832231300 відкритого у АТ «Державний експортно-імпортний банк України».

Керуючись статтями 234, 235, 240, 342, 343 Господарського процесуального кодексу України, Господарський суд міста Києва,

УХВАЛИВ:

- 1. Скаргу задовольнити.
- 2. Визнати неправомірною бездіяльність Оболонського районного відділу державної виконавчої служби міста Києва Центрального міжрегіонального управління Міністерства юстиції (м. Київ) (вул. Маршала Тимошенка, буд. 2-Д, 1-й під'їзд, 4 поверх, м. Київ, 04212), яка полягає у не знятті арешту з банківського рахунку публічного акціонерного товариства «Державна акціонерна компанія "Ліси України"» (вул. Максименка Федора, буд. 2, м. Київ, 04075; ідентифікаційний код 20078889) №UA2832231300 відкритого у акціонерному товаристві «Державний експортно-імпортний банк України», в сумі 2 677 097,21 грн на підставі заяви останнього від 02.02.2022.
- 3. Зняти арешт з банківського рахунку публічного акціонерного товариства «Державна акціонерна компанія "Ліси України"» (вул. Максименка Федора, буд. 2, м. Київ, 04075; ідентифікаційний код 20078889) №UA2832231300 відкритого у акціонерному товаристві «Державний експортно-імпортний банк України» в сумі 2 677 097,21 грн, що накладений постановою про арешт коштів боржника від 18.01.2022 у виконавчому провадженні №68045020.

Дана ухвала набирає законної сили з моменту її оголошення та може бути оскаржена у порядку та строки передбачені розділом IV Господарського процесуального кодексу України.

Т.Ю. Кирилюк

Згідно з протоколом
Секретар суду

Постанова державного виконавця про зняття арешту з коштів

Регістраційний номер виконавчого провадження: 68095020

ВП № 68095020

ПОСТАНОВА про зняття арешту з коштів

17.06.2022

м.Київ

Мною, заступником начальника відділу Оболонського відділу державної виконавчої служби у місті Києві Центрального міжрегіонального управління Міністерства юстиції (м.Київ) Чернявською Тетяною Миколаївною, при примусовому виконанні:

назва документу: Ухвала № 910/16569/20 видана 26.01.2021

документ видав: Господарський суд міста Києва

про:

ствігненні основного боргу за Договором поставки № 2 від 08.08.2019 в сумі 774 951,14 грн. (сімсот сімдесят чотири тисячі дев'яносто п'ятдесят одна гривня чотирнадцять копійок), яку відповідач зобов'язувався погасити до 21 липня 2021 року

Боржник:

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ДЕРЖАВНА АКЦІОНЕРНА КОМПАНІЯ "ЛІКИ УКРАЇНИ"

адреса:

Україна, 04075, місто Київ, ВУЛИЦЯ МАКСИМЕНКА ФЕДОРА, будинок 28

код ЄДРПОУ:

20078889

Стягувач:

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ФАРМАЦЕВТИЧНА КОМПАНІЯ ВІСТА"

адреса:

Україна, 03035, місто Київ, ВУЛИЦЯ МІТРОПОЛИТА ВАСИЛЯ ЛІПІКІВСЬКОГО, будинок 45, приміщення 601-1

код ЄДРПОУ:

37642513

ВСТАНОВЛЄНО:

до відділу надійшла ухвала Господарського суду м. Києва по справі № 910/16569/20 від 07.06.2022 про зняття арешту з банківського рахунку ПАТ "Державна акціонерна компанія "Ліки України" № UA в сумі 2677097,20 грн, що накладені постановою про арешт коштів боржника від 11.01.2022 у виконавчому провадженні № 68095020

Ураховуючи викладене, керуючись статтею 59 Закону України "Про виконавче провадження".

ПОСТАНОВЛЯЮ:

1. Зняти арешт з

UA2832231;

Регістраційний номер адміністративного провадження: 010043029
що належить боржнику:

**ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ДЕРЖАВНА
АКЦІОНЕРНА КОМПАНІЯ "ЛІКИ УКРАЇНИ"**

адреса: **Україна, 04075, місто Київ, ВУЛИЦЯ МАКСИМЕНКА ФЕДОРА ,
будинок 28**

код ЄДРПОУ **20078889**

2. Копії постанови направити на виконання до органу (установи), якому була надіслана
постанова про арешт коштів боржника та сторонам виконавчого провадження.

3. Постанова може бути оскаржена у порядку та строки, встановлені Законом України
«Про виконавче провадження».

Заступник начальника відділу

Чернявська Т.М.

Запит приватного виконавця щодо інформації про прийняття спадщини боржником, відповіді на нього

124 465

Приватний виконавець виконавчого округу Київської області
(освідчення № 0050 видане 20.06.2017- Міністерством юстиції України)

№ січня 2018 року
кв. № 3.3

Бориспільська районна державна
нотаріальна контора
08302, Київська область, м. Бориспіль, вул.
Київський шлях, буд. 63

ЗАПИТ
приватного виконавця

На виконання у вказаному вищезазначеному вимогах виконавця провадження № [redacted] по виконанню вказаного листа Бориспільського міжрайонного суду Київської області від 26.09.2017 р. року про стягнення з [redacted] Опекунів [redacted] в користь [redacted] грошових коштів в розмірі 3 251 215,46 грн.

У грудні 2017 р. нестала відомо, що [redacted] вдова, яка не отримала відомості про право на спадщину після смерті своєї матері [redacted] Тихомирою (12.06.1946 року народження).

[redacted] була власником будинку за адресою: Київська обл., Бориспільський р-н, [redacted].

Крім того, [redacted] була власником земельної ділянки кадастровий номер [redacted].

Згідно із ч.4 ст.50 Закону України «Про виконавче провадження», у разі якщо право власності на нерухоме майно боржника не зареєстровано в установленому законом порядку, виконавець звертається до суду із запитом про вирішення питання про звернення стягнення на таке майно.

Відтак, з метою вирішення стягнення на майно, право власності на яке [redacted] не зареєстровано в установленому законом порядку, необхідно отримати інформацію про наявність у Вас спадкової ділянки після смерті [redacted] Тихомирою, інформації, чи прийом [redacted] Завіщаном/розрах. спадщини, а також копій матеріалів вказаної спадкової справи.

Згідно із п.3 ч.3 ст.18 Закону України «Про виконавче провадження», виконавець під час здійснення виконавчого провадження має право з метою захисту інтересів стягнучого одержувача безоплатно від державних органів, підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності, посадових осіб, сторін та інших учасників виконавчого провадження необхідні для проведення виконавчих дій пояснення, довідки та іншу інформацію, в тому числі конфіденційну.

Враховуючи вищезазначене,

ПРОШУ:

1. Надати інформацію, чи наявно у Бориспільській державній нотаріальній конторі спадкова справа після смерті [redacted] Тихонівки (12.06.1940 року народження) і якщо так, надати номер виключної спадкової справи та дату її закриття.
2. Надати інформацію, чи прийняв [redacted] Олександрович спадковий діле [redacted] Тихонівки.
3. Надати копії всіх документів спадкової справи після смерті [redacted] Тихонівки (12.06.1940 року народження).

Приватний викон [redacted]

115
134

УКРАЇНА
 МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ
 ГОЛОВНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ ЮСТИЦІЇ У КИЇВСЬКІЙ ОБЛАСТІ
 БОРИСПІЛЬСЬКА РАЙОННА ДЕРЖАВНА ПОТАРІАЛЬНА КОНТОРА
 08300, Україна, Київська область, м. Бориспіль, вул. Київський шлях, 63 Тел.8 (04495) 5-23-33

27.01.2018 року
 вх. № 43 /01-16

Приватному виконавцю виконавчого округу
 Київської області

Приватний виконавець
 03.01.2018
 вх. № 307

«Про надання інформації»

Бориспільська районна державна нотаріальна контора Київської області, на Ваш запит № 35 від 09.01.2018 року щодо спадкової справи після померлої гр. [Redacted] повідомляю, що спадкова справа заведена у приватного нотаріуса Бориспільського районного нотаріального округу [Redacted] (08300, м. Бориспіль, [Redacted]) куди Вам і необхідно звертатись.

З повагою,
 Державний нотаріус

Н.Б. Черненко
 [Redacted]

Н.Б. Черненко

УКРАЇНА

776
138

МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ
ГОЛОВНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ ЮСТИЦІЇ У
КИЇВСЬКІЙ ОБЛАСТІ
БОРИСПІЛЬСЬКИЙ РАЙОННИЙ НОТАРІАЛЬНИЙ ОКРУГ
ПРИВАТНИЙ НОТАРІУС

[Redacted]

08301, Київська область, м. Бориспіль, [Redacted]

05.02.2018 року № 40/01-16

Приватному виконавцю
виконавчого округу Київської області

[Redacted]

на № 292 від 29.01.2018 року
за визнання провадження № 35076653

Керуючись ст. 8 Закону України «Про нотаріат» повідомляю, що мною, [Redacted]
Л.Г., приватним нотаріусом Бориспільського районного нотаріального округу Київської
області, 07.06.2015 року відкрита спадкова справа № 25/2015 (СР № 57654139) після
померлої 08.01.2015 року [Redacted] (1940 року народження).
[Redacted] Олександрович, син померлої своєю заявою від спадщини
відмовився.

З повагою,

Приватний нотаріус
Бориспільського районного
нотаріального округу Київської області

[Signature]

Л.Г. [Redacted]

[Redacted]

[Redacted]
392

Подання виконавця про надання дозволу на звернення стягнення на майно боржника, право власності на яке не зареєстровано в установленому законом порядку

ВИКОНАВЧОГО ОКРУТУ МІСТА КИЄВА

Повноваження приватного виконавця № 0053, видане 20.06.2017р. Міністерством юстиції України
 Адреса офісу: вул. _____, _____
 Тел. / факс: (044) 223-58-91; +38-096-552-87-00, електронна пошта: _____

№ _____ Дніпровський районний суд м. Києва
 вул. 1 Септембля, 3, м. Київ, 02105
 Стягувач: _____ в Юрійвнн
 №28, м. Київ, 02192
 Боржник: _____ Андрійович
 №49, м. Київ, 02192

ПОДАННЯ

про надання дозволу на звернення стягнення на майно боржника, право власності на яке не зареєстровано в установленому законом порядку

У провадженні приватного виконавця виконавчого округу міста Києва В.Г. перебуває виконавче провадження №65453914 про стягнення з _____ повноти на користь _____ Юрійвнн боргу у розмірі 372 750,00 грн та 4693,53 грн судового збору.

Приватним виконавцем на адресу боржника, вказану у виконавчому листі, була надіслана постанова про відкриття виконавчого провадження від 17.05.2021 № 65453914 з виконання виконавчого листа №755/4895/19, виданого 15.05.2020 Дніпровським районним судом міста Києва.

Відповідно до ч.1 ст.28 Закону України «Про виконавче провадження», боржник вважається повідомленим про початок примусового виконання рішень, якщо йому надіслано постанову про відкриття виконавчого провадження за адресою, зазначеною у виконавчому документі.

Таку ж саму позицію займає Касаційний цивільний суд у складі Верховного Суду у постановках від 02.09.2019 р. у справі №266/266/17, від 24.04.2019 р. у справі №205/4528/16-ц, від 13.03.2019 р. у справі №333/4576/17, від 20.11.2019 р. у справі №751/3157/19.

Під час здійснення виконавчого провадження було отримано інформацію, що боржник має нерухоме майно, право власності на яке не зареєстровано в установленому законом порядку.

Боржник _____ прийняв спадщину після смерті свого батька _____ Івановича, про що свідчать матеріали спадкової справи №115/2017 Десятої Київської державної нотаріальної контори, зокрема, довідка Десятої Київської державної нотаріальної контори №6242/02-04 від 29.11.2017 р. Другим спадкоємцем померлого _____ А.І. є _____ Іванович. Згідно із ч.1 ст.1278 ЦК України, частки кожного спадкоємця у спадщині є рівними, якщо спадкоємцям у заповіті сам не розписав спадщину між ними.

А.І. мав на праві власності квартиру за адресою: м. Київ, вул. [] кв.49, реєстраційний номер об'єкта нерухомого майна [] Іванюк підтверджується інформаційною довідкою з ДПРП №257347001 від 20.05.2021 р., дублятом договору купівлі-продажу від 26.03.1996 р. Відтак, боржник [] З.А. є спадкоємцем 1/4 частини вказаної квартири.

Відповідно до ч.1 ст.1297 ЦК України, спадкоємцем, який прийняв спадщину, у складі якої є майно та або майнові права, які обтяжені, та або нерухоме майно та інше майно, щодо якого здійснюється державна реєстрація, зобов'язаний звернутися до нотаріуса або в сільських населених пунктах - до уповноваженої на це посадової особи відповідного органу місцевого самоврядування за відлучено йому свідчення про право на спадщину на таке майно.

Водночас, боржник до цього часу не звернувся до нотаріуса за одержанням свідчення про право на спадщину.

Згідно із ч.5 ст.1268 ЦК України, незалежно від часу прийняття спадщини вона належить спадкоємцю з часу відкриття спадщини.

Відтак, Боржнику із часу відкриття спадщини Іванюк, а саме із 01.02.2017 р., належить 1/4 у праві власності на квартиру за адресою: м. Київ, вул. [] , кв.49, що не зареєстрована в установленому іншою нормою порядку.

Сума стягнених перевищує 20 розмірів мінімальної заробітної плати, а тому до даної ситуації не застосовуються обмеження, встановлені ч.7 ст.48 ЗУ «Про виконавче провадження».

У боржника відсутнє інше майно та дохід, на які можна було б звернути стягнення.

Боржник не має на праві власності нерухомого майна, що підтверджується інформаційною довідкою з ДПРП №272706310 від 31.08.2021 р.

Боржник не має на праві власності транспортні засоби, про що свідчить відповідь на запит №113681583 від 09.09.2021 до МВС України.

У боржника відсутні джерела отримання доходу, про що свідчить відповідь на запит №113681578 від 09.09.2021 до ДФС України.

У боржника відсутні банківські рахунки фізичної особи-підприємця, про що свідчить відповідь на запит №113681580 від 09.09.2021 р. до ДФС України.

Боржник має банківські рахунки в АТ «Альфа-Банк»; станом на 24.05.2021 сукупний залишок коштів на вказаних рахунках становив 4,74 грн, про що свідчить відповідь АТ «Альфа-Банк» від 24.05.2021 р. №11846-БТ-26-6/6. Наявних коштів недостатньо для виконання рішення суду.

Відомою за зареєстрованим місцем проживання боржника Кадуна В.А. за адресою: м. Київ, вул. [] кв.49, було встановлено, що боржник за вказаною адресою не проживав. Його речі у вказаній квартирі відсутні. Про вказане свідчить акт приватного виконавця від 12.08.2021 р.

Іншого майна, на яке можна звернути стягнення, боржник не має.

Про вказані свідчать відповідні відповіді органів Держгеокадастру, Держпраці, Держпродспоживлужби, Державної служби морського та річкового транспорту України, що додаються до цього подання.

Відтак, звернення стягнення на частку у вказаній квартирі є єдиною можливістю виконати рішення суду про стягнення коштів.

Згідно із абз.2 ч.4 ст.50 ЗУ «Про виконавче провадження», у разі якщо право власності на нерухоме майно боржника не зареєстровано в установленому законом порядку, виконавець звертається до суду із заявою про вирішення питання про звернення стягнення на таке майно.

Відповідно до ч.10-11 ст.440 ЦПК України, питання про звернення стягнення на нерухоме майно боржника, право власності на яке не зареєстровано в установленому законом порядку, під час виконання судових рішень та рішень інших органів (посадових осіб) вирішуються судом за поданням державного виконавця, приватного виконавця; суд негайно розглядає подання державного виконавця, приватного виконавця без повідомлення сторін та інших заінтересованих осіб за участю державного виконавця, приватного виконавця.

Враховуючи вищевикладене, керуючись ст.440 ЦПК України,

ПРОШУ:

Постановити ухвалу, якою надати приватному виконавцю виконавчого округу міста Києва Геннадійовичу в межах виконавчого провадження №65453914 дозвіл на звернення стягнення на ½ (одну другу) частину квартири за адресою: м. Київ, кв.49, реєстраційний номер об'єкта нерухомого майна: 30000), яка належить боржнику Андрійовичу, право власності на яку не зареєстроване у встановленому законом порядку.

Додатки:

1. Копія постанови про відкриття виконавчого провадження від 17.05.2021 № 65453914 та супровідного листа №1759 від 17.05.2021 р.
2. Копія списку комітових відправлень №18.05.2021 із копією фискального чеку.
3. Копія виконавчого листа №755/4895/19, виданого 15.05.2020 Дніпровським районним судом міста Києва.
4. Копія витягу з реєстру територіальної громади м. Києва №68722870 від 01.09.2021 р.
5. Копія інформаційної довідки з ДРПН №272706310 від 31.08.2021 р.
6. Копія спадкової справи №115/2017 Десятої Київської державної нотаріальної контори із копією супровідного листа вих. №1804/02-14 від 28.05.2021 р. на 66 арк.
7. Копія дублікату договору купівлі-продажу від 26.03.1996 р.

8. Копія інформаційної довідки КП КМР «Київське міське бюро технічної інвентаризації» КВ-2016 №6108 від 24.02.2016 р.
9. Копія повного витягу з ДРАЦС №00032358108 від 31.08.2021 р.
10. Копія інформаційної довідки з ДРПІ №257347001 від 20.05.2021 р.
11. Копія відповіді на запит №113681583 від 09.09.2021 р. до МВС України.
12. Копія відповіді на запит №113681578 від 09.09.2021 р. до ДФС України.
13. Копія відповіді на запит №113681580 від 09.09.2021 р. до ДФС України.
14. Копія відповіді АТ «Альфа-Банк» від 24.05.2021 р. №11846/БТ-26-б/б.
15. Копія акта приватного виконавця від 12.08.2021 р.
16. Копія відповіді ГУ Держгеокадастру у Волинській області від 20.08.2021 р. №21-3-0 2220-4783/2-21
17. Копія відповіді ГУ Держгеокадастру у Дніпропетровській області від 18.08.2021 р. №7778-4-0 221-6926/2-21.
18. Копія відповіді ГУ Держгеокадастру у Донецькій області від 20.08.2021 р. №11-5-0 2-3944/2-21.
19. Копія відповіді ГУ Держгеокадастру у Жарпатській області від 17.08.2021 р. №36-7-0 2-6065/2-21.
20. Копія відповіді ГУ Держгеокадастру в Івано-Франківській області від 17.08.2021 р. №0-9-0 2-4591/0/2-21
21. Копія відповіді ГУ Держгеокадастру у м. Києві від 18.08.2021 р. №21-26-0 21-3943/2-21.
22. Копія відповіді ГУ Держгеокадастру у Київській області від 18.08.2021 р. №21-10-0 222-9761/2-21.
23. Копія відповіді ГУ Держгеокадастру у Кіровоградській області від 19.08.2021 р. №21-11-0 2-5013/2-21.
24. Копія відповіді ГУ Держгеокадастру у Луганській області від 17.08.2021 р. №1-12-0 2-6381/2-21.
25. Копія відповіді ГУ Держгеокадастру у Львівській області від 19.08.2021 р. №11-13-0 2-5004/2-21.
26. Копія відповіді ГУ Держгеокадастру у Миколаївській області від 18.08.2021 р. №35-14-0 3-5548/2-21
27. Копія відповіді ГУ Держгеокадастру в Одеській області від 18.08.2021 р. №11-15-0 82-5857/2-21.
28. Копія відповіді ГУ Держгеокадастру у Полтавській області від 25.08.2021 р. №21-16-0 2-5828/2-21.
29. Копія відповіді ГУ Держгеокадастру у Рівненській області від 18.08.2021 р. №21-17-0 2-4296/2-21.
30. Копія відповіді ГУ Держгеокадастру у Сумській області від 18.08.2021 р. №32-20-9 1-6728/0/19-21.
31. Копія відповіді ГУ Держгеокадастру у Тернопільській області від 17.08.2021 р. №21-19-0 61-3-3196/2-21.
32. Копія відповіді ГУ Держгеокадастру у Харківській області від 18.08.2021 р. №32-20-9 1-6728/0/19-21
33. Копія відповіді ГУ Держгеокадастру у Херсонській області від 20.08.2021 р. №21-21-0 302-4484/2-21.
34. Копія відповіді ГУ Держгеокадастру у Хмельницькій області від 19.08.2021 р. №11-22-0 2-4282/2-21.
35. Копія відповіді ГУ Держгеокадастру у Черкаській області від 19.08.2021 р. №21-23-0 2-5025/2-21
36. Копія відповіді ГУ Держгеокадастру у Чернівецькій області від 19.08.2021 р. №21-24-0 22-3094/2-21.

37. Копія відповіді ГУ Держгеокадастру у Чернігівській області від 18.08.2021 р. №34-25-02-3388-2-21.
38. Копія відповіді Управління Держпраці у Вінницькій області від 25.08.2021 р. №4336/17-11/21.
39. Копія відповіді Управління Держпраці у Волинській області від 28.08.2021 р. №8719/01-021.
40. Копія відповіді Управління Держпраці у Закарпатській області від 18.08.2021 р. №07-07/4954.
41. Копія відповіді Управління Держпраці в Івано-Франківській області від 18.08.2021 р. №07-21/15-10/5577.
42. Копія відповіді ГУ Держпраці у Київській області від 31.08.2021 р. №11/3/21/17046.
43. Копія відповіді Управління Держпраці у Кіровоградській області від 26.08.2021 р. №15-20-09/4953-21.
44. Копія відповіді ГУ Держпраці у Львівській області від 26.08.2021 р. №11884/1/09-09.
45. Копія відповіді Управління Держпраці у Миколаївській області від 19.08.2021 р. №09/8034.
46. Копія відповіді Управління Держпраці у Поктавській області від 25.08.2021 р. №09-05/6517.
47. Копія відповіді Управління Держпраці у Сумській області від 25.08.2021 р. №8875/18-27/06/2021/6950.
48. Копія відповіді Управління Держпраці у Черкаській області від 25.08.2021 р. №7686/10-27/7771.
49. Копія відповіді Держпродспоживслужби від 20.08.2021 р. №173-10/2862.
50. Копія відповіді Державної служби морського та річкового транспорту України №5993/03-7/15-21 від 06.09.2021 р.
51. Описи владення у цінний лист та поштові чеки про наділення цього подання із додатками учасникам провадження.

Приватний виконавець

В. Г. '

У боржника відсутні джерела отримання доходу, про що свідчить відповідь на запит №113681578 від 09.09.2021 до ДФС України.

У боржника відсутні банківські рахунки фізичної особи-підприємця, про що свідчить відповідь на запит №113681580 від 09.09.2021 р. до ДФС України.

Боржник має банківські рахунки в АТ «Альфа-Банк»; станом на 24.05.2021 сукупний залишок коштів на вказаних рахунках становить 4,74 грн, про що свідчить відповідь АТ «Альфа-Банк» від 24.05.2021 р. №11846/БТ-26-6/6.

Виходом за зареєстрованим місцем проживання боржника республ. м. Київ, вул. кв.49, було встановлено, що боржник за вказаною адресою не проживає, його речі у вказаній квартирі відсутні. Про вказане свідчить акт приватного виконавця від 12.08.2021 р.

В своєму поданні, приватний виконавець зазначає, що під час здійснення виконавчого провадження було отримано інформацію, що боржник має нерухоме майно, право власності на яке не зареєстровано у встановленому законом порядку, а саме 1/2 частину квартири № 49 в будинку № м. Києві.

З матеріалів спадкової справи вбачається, що боржник А. прийняв спадщину після смерті свого батька вановича. Другим спадкоємцем померлого Л. є ванович. Згідно із ч. 1 ст.1278 ЦК України, частки кожного спадкоємця у спадщині є рівними, якщо спадкодавець у заповіті сам не розподілив спадщину між ними.

Л. має на проті власності квартиру за адресою: м. кв.49, реєстраційний номер об'єкта нерухомого майна: 0. Вказане підтверджується інформаційною довідкою з ДРП №257347001 від 20.05.2021 р., дублікатом договору купівлі-продажу від 26.03.1996 р. Відтак, боржник є спадкоємцем 1/2 частини вказаної квартири.

Відповідно до ч. 1 ст. 1297 ЦК України, спадкоємець, який прийняв спадщину, у складі якої є майно та/або майнові права, які обтяжені, та/або нерухоме майно та інше майно, щодо якого здійснюється державна реєстрація, зобов'язаний звернутися до нотаріуса або в сільських населених пунктах - до уповноваженої на це посадової особи відповідного органу місцевого самоврядування за видачею йому свідоцтва про право на спадщину на таке майно.

Водночас, з матеріалів виконавчого провадження № 65453914 вбачається, що боржник до цього часу не звернувся до нотаріуса за одержанням свідоцтва про право на спадщину.

Згідно із ч.5 ст.1268 ЦК України, незалежно від часу прийняття спадщини вона належить спадкоємцеві з часу відкриття спадщини.

Відтак, Боржнику із часу відкриття спадщини вановича, а саме із 01.02.2017 р., належить 1/2 частки у праві власності на квартиру за адресою: м. Київ, вул. кв.49, що не зареєстрована в установленому законом порядку.

Відповідно до ст. 328, частин 1,2,5 ст.376 ЦК України право власності набувається не підставою, що не заборонені законом, зокрема із правочинів.

Право власності вважається набутим правомірною, якщо інше прямо не випливає із закону або незможність набуття права власності не встановлена судом.

Житловий будинок, будівля, споруда, інше нерухоме майно вважаються самочинним будівництвом, якщо вони збудовані або будуються на земельній ділянці, що не була відведена для цієї мети, або без відповідного документу, який дає право виконувати будівельні роботи чи належно затвердженого проекту, або з істотними порушеннями будівельних норм і правил.

Відповідно до ч.ч.10, 11 ст. 440 ЦПК України питання про звернення стягнення на нерухоме майно боржника, право власності на яке не зареєстровано в установленому законом порядку, під час виконання судових рішень та рішень інших органів (посадових осіб) вирішуються судом за поданнями державного виконавця, приватного виконавця. Суд неабияк розглядає подання державного виконавця, приватного виконавця без повідомлення сторін та інших заінтересованих осіб за участю державного виконавця, приватного виконавця.

Порядок звернення стягнення на майно боржника передбачений Законом України «Про виконавче провадження».

Законодавець у вказаній нормі чітко визначив умову, за якої суд вирішує питання звернення стягнення на нерухоме майно боржника, це відсутність реєстрації права власності в установленому законом порядку як юридичного факту. Статтею 2 Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обмеження» передбачено, що з 01.01.2013 р. державна реєстрація речових прав на нерухоме майно, офіційне встановлення і підтвердження державою фактів виникнення, переходу або припинення прав на нерухоме майно, обмеження таких прав на нерухоме майно, здійснюється шляхом внесення відповідного запису до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно (установою Верховного Суду від 17.04.2020 р. (справа №1512/7803/2012)).

Крім цього, в постанові Верховного Суду від 16.03.2020 р. (справа №5023/197/12) зазначено, що звертаючись з відповідною заявою, державний виконавець (приватний виконавець) повинен надати докази на підтвердження того, що вказане право власності на нерухоме майно належить боржнику, але не зареєстроване в установленому законом порядку.

Враховуючи вищевикладені факти і норми діючого законодавства, суд вважає подання обґрунтованими та таким, що підлягає задоволенню.

На підставі викладеного, керуючись ст. 435 ЦПК України, Законом України "Про виконавче провадження", -

п о с т а н о в и в:

Поліція приватного виконавця виконавчого округу м. Києва про звернення стягнення на нерухоме майно боржника, право власності на яке не зареєстровано в установленому законом порядку - задовольнити.

Звернути стягнення на нерухоме майно, право власності на яке не зареєстровано в установленому законом порядку, а саме: на 1/2 частку квартири № 49 а Є цо вулиці в м. Києві, яка належить боржнику Андрійовичу.

До суду може бути подана апеляційна скарга на ухвалу протягом п'ятнадцяти днів з дня її проголошення, а особами, які не були присутні при її оголошенні протягом п'ятнадцяти днів з дня отримання копії ухвали.

Повний текст ухвали складено 11 жовтня 2021 року.

Суддя

Н.О. Яровенко

Список публікацій здобувача

в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

1. Іщенко Д.Ю. Правові аспекти розгляду судами подань щодо примусового проникнення до житла чи іншого володіння боржника у виконавчому провадженні. *Наукові записки НаУКМА. Юридичні науки*. 2018. Том 2. С.93-98.

2. Іщенко Д.Ю. Виконання судових рішень про стягнення аліментів в Україні: аналіз актуальних питань . *Наукові записки НаУКМА. Юридичні науки*. 2019. Том 3. С. 63-69. DOI: 10.18523/2617-2607.2019.3.63-69.

3. Іщенко Д.Ю. Обрання стягувачем місця виконання судових рішень приватними виконавцями. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. Випуск 10. С.16-21. DOI: 10.32849/2663-5313/2020.10.03.

4. Denys Iszczenko. Problematyka uzyskiwania informacji o dłużniku na Ukrainie. *Nova currenda*. 2021 №1, Sopot, Polska. S. 68-75 (Республіка Польща).

які засвідчують апробацію результатів дисертації:

5. Іщенко Д.Ю. Актуальні проблеми застосування законодавства при розгляді подань виконавців про примусове проникнення до житла боржника. *Матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції «Малиновські читання»*, м. Острого, 7 грудня 2018 року. Острого: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2018. С. 94-95.

6. Іщенко Д.Ю. Дискримінація приватних виконавців у провадженнях зі стягнення аліментів в контексті законодавчих змін щодо посилення захисту права дитини на належне утримання. *Проблеми теорії і практики виконання рішень судів та інших органів: зб. наук. пр. / за ред. Ю.В. Білоусова*. Хмельницький: ФОП Мельник А.А., 2019, С. 195-199.

ПОДЯКИ

Хочу подякувати всім тим, хто долучився до написання мною дисертації.

Безмежно вдячний своїй дружині Ані за підтримку, коли вона була потрібна. Аня часто була першим читачем моїх напрацювань. Доньці Марійці величезне дякую за джерело натхнення при роботі над дисертацією у її завершальній стадії.

Безмежно вдячний батьку Юрію Вікторовичу, мамі Олені Вікторівні, сестрі Вікторії, тестю Василю Фоковичу, тещі Катерині Олексіївні. Ваш внесок у мою роботу неоціненний.

Надзвичайна подяка світлої пам'яті моїй бабусі – надзвичайно мудрій людині, яка, переживши в юності лихоліття 30-х, 40-х років ХХ століття, втративши батька на фронті Другої Світової війни, проживши дуже довге життя, завжди була надзвичайно чуйною та давала безцінні поради. Вдячний світлої пам'яті дідуся. Він хоч вже давно пішов у вічність, але його життя завжди буде для мене прикладом боротьби за своє щастя всупереч всім можливим обставинам.

Безмежно вдячний своєму науковому керівнику Логуш Любові Володимирівні за підтримку у всіх питаннях та незважаючи на будь-які обставини. Бути Вашим учнем – це надзвичайне задоволення.

Дякую колективу Адвокатського об'єднання «Стоїк», а особливо Віктору Анатолійовичу, Валерію Петровичу, Юлії Вікторівні за надання можливості вивчати досліджуване питання безпосередньо на практиці. Висловлюю слова вдячності всім приватним виконавцям, яких я зустрів за час підготовки дисертації. Ви стали величезним джерелом інформації про примусове виконання рішень.

Вдячний моїм однокурсникам Катерині та Василіні за допомогу. Вдячний Докторській школі імені родини Юхименків НаУКМА за надання можливості створити цю роботу. Висловлюю подяку всім аспірантам Докторської школи. Навчатися разом з вами було надзвичайно цікаво.

Окрема подяка кафедрі приватного права НаУКМА за влучні настанови щодо дисертації.

Вдячний Дмитру Ляпіну за сприяння у публікації моєї статті у Польщі.

Дякую всім своїм друзям та знайомим, які підтримали мене, редакторам журналів, організаторам конференцій та всім, без кого ця дисертація була б неможливою.

Документ підписано у сервісі Вчасно (початок)

Документ підписано у сервісі Вчасно (продовження)

Іщенко ДЮ_Інструменти приватних виконавців-2023-підпис-скан.pdf

Документ відправлено: 16:04 10.07.2023

Власник документу

Електронний підпис

16:04 10.07.2023

Ідентифікаційний код: 3354913850

Іщенко Денис Юрійович

Власник ключа: Іщенко Денис Юрійович

Час перевірки КЕП/ЕЦП: 16:04 10.07.2023

Статус перевірки сертифікату: Сертифікат діє

Серійний номер: 58E2D9E7F900307B0400000026752C00A9769800

Тип підпису: удосконалений